

J. JUVENAE
ET
A. PERSII F.
SATYRAE

Cū annotationibus
J. H. Farnabii

PATAVII, Typis Seminarii, A^o MDCCCV.
Apud Jo. Mansfr. Sup. Perennitatu, et Privilegio.

Joseph Abbatei Sculpsit
 Ex Libris *Adami Montanari*
 Dⁿⁱ Bartholomei Cauma

AD ILLUSTRISSIMUM
D. D. HENRICUM
MAGNÆ BRITANNIÆ
PRINCIPEM.

Aριστον μὲν ὕδωρ, ἐδὲ
χευσιός, αἰθέρωνος πῦρ
ἄτε διαπαρέσει νυ-
κτὶ, μέγαν ἔχοι πλάτδ.

Quænam hæc (Lyrici) aqua optima? Philosophia.
Quisnam hic ignis rutilus? eadem Philosophia. I-
gnis, quem Minervæ adminiculo, hoc est, indaga-
trice ingenii ala subvectus Prometheus è cælo detu-
lit, eoque rudes hominum animos à terrena igno-
rantia sece excoxit. Aqua, quæ è Musarum fonte
hausta fœdas vitiorum maculas lustrat, eluit, ex-
purgat. E qua purissima scaturigine cum triplex
profuât rivulus, Dialecticis illis Alcandris, igno-
tisque Physici Nili fontibus, Ethicùm Alphæum
optimo prætulerint jure, quibus sanior mens, qui
ut mare Siculum subterlabi dicitur ad suam Are-
thufam sine admixtione aquarum: ita verè aureus
hic fluvius per affectuum Oceanum intaminatus
ad proprium felicitatis fontem remeat. Hujus an-
tistites cum ubique summa animi propensione co-
lantur, tum adprimè poætæ, qui non (Græcarum
hoc crepidarum pace dixerim) ut tetrica illa
Medis illita porticus, severa ingerunt monita,
sed cum illecebra quadam adolescentum animo-
s irrepunt; quodque peritissimi faciunt medi-
ci, qui vitioso stomacho amara catapotia melle
miscent; ita & hi juvenum animis propter ætatis
defectum, voluptatisque affectum austerâ hæc, sed

salubria respuentibus pharmaca, lac caprarum, quas tamen lentisco pascant, propinant; juxta severiorem mandragoram lætas vites ferunt, & quod ait Venuſinus vates,

*Dum prodesse volunt, & delectare poetæ,
Et jucunda simul dicunt, & idonea vitæ.*

Atque universo poetarum choro cum laurus ſua, hederæque ex merito deferantur, tum iis maximè, qui virtutis verè rigidi ſatellites cenſoria ſupercilia adverſus vitia diſtringentes Satyrico aceto noxios perfundunt, qui Philoſophiam *δογματικὴν*, *ἠθικὴν*, *ὑδραγωγικὴν* illuſtrant, hoc eſt, jejunis Decretis, auſterisque Præceptis aculeos, & vitam exēplorum addunt. Ex his (illuſtriſſime Princeps) quum Flaccus ſuam vel lancem, vel caniſtellum primitiis ſaturum Celſitudi- ni tuæ obtulerit; & iſti duo, ut integrum habeas Satyricum chorum, & (ut ita dicam) triumviratum, præſidentiùs aſperis obſcuritatis ſylvis egreſſi T. Celſi. patrocinio tectos, æquis, ac iniquis ſe commendatos expetunt. In quorum condignas laudes, poſt tot antiquorum, & recentium (qui Ariſtotelis Ethicis præferre, ipſis Senecæ, & Epiſteti moralibus unius Juvenalis ſatyras adæquare non dubitarunt) encomia diſcurrere, eſſet frigide laudare, quo ſatius fuiſſet (teſte Phavorino Gelliano) acerbius vituperare: multo minus deceret me homulum è trivio, quid ad *ἠθικὴν*, quid ad *παιδικὴν* conferant, præcipere: melius hoc illi facient, qui tibi ad manum, imò ad mentem Phœnices: Tu verò, qua es progenie, quo genio, quo ingenio, tibi optimè. Hanc itaque Philoſophici ignis particulam, hanc Pierii laticis cotylam (quandoquidem per ſe haud fatis articulatè vocales ſunt iſti Satyri, neque, ut ſunt, è dignitate tamen, & libertatè eorum eſſet gratiam ambire) rudis ego Hermes, nec tam ipſorum mentis interpres, quàm infantie meæ proditor, tibi

tibi (Princeps illuſtriſſime) conſecro, abundè meæ, in his, qualicunq; operæ gratulaturus, ſi quid ineſſe ſenſero, quod læta aſpicias fronte, quodque, dum undique literarum copiam colligis, quam invicem per totum terrarum orbem diſpergas, ſtudiis tuis dignum ſit. Quæ ut feliciter ſuccedant in tuam, publicam, divinam gloriam, Deum Opt. Max. ſeridè precor, cui Principum, rerumque publicarum ſalus ſemper curæ.

Celſ. Tue

Officioſè addiſtiſſimus

THOM. FARNABIUS.

*Ælian. ver.
Difl. lib. 2. c. 26.*

*b Petro. Arb.
Sat.
c Meiq; adeo,
eur enim me
excludam,
quem in can-
dem molam
arufatitem de-
trufit Deus?
dCiceronis ci-
tat idem Petr.
e Bion, vel ut
alii, Diogenes,
de Grammat.
f Horat. Ser.
10. lib. 1.*

alia in re) *mores non verba composui* .
Obftupefcant alii a Annicer in illum ,
qui curfus plurimos in orbem fic confe-
cit , ut , cum pereandem orbitam fa-
pius agitaverit , in impreflo veftigio
femper inftiterit : vos cum Platone ju-
dicabitis non poffe eum , qui in re tam
tenui adhibet curam , de rebus magnis
follicitum effe . Cenfebitis vos cum le-
pidiffimo illo Arbitro , *b nihil effe ho-
mini magnificum , quod pueris placet* :
vos denique miferescet *c eorum* , *d* qui ,
dum dicunt , quæ adolefcentuli probent ,
foli in fcholis relinquuntur , *e Ulyffis*
inquirentes mala , fua non animadver-
tentes . Vobis (animæ candidæ , do-
ctæ , amicæ) *f hæc qualiacunque*

Arridere velim : doliturus , fi placeant

spe

Deterius noſtra , Demetri , teque Ti-

gelli

Discipulorum inter jubeo plorare cath-
edras .

Valete.

Thom. Farn.

MONITUM TYPOGRAPHI

Ad Lectorem.

*In tui commodum , Lector amice , addidimus in
hac noviffima editione varias in Juvenalem
Petri Piithæi lectiones , quas ad cujusque Sa-
tyræ calcem placuit adnectere ; utque facilis
tibi collatio efferet , Juvenalis verſuum voces ,
quibus reſpondent , hoc ſigno † diſtinximus .*

D. JUNII JUVENALIS VITA.

D. Junius Juvenalis liberti locupletis
incertum filius , an alumnus , o-
riundus ex Aquino Volſcorum
oppido , ad mediam fere ætatem declama-
vit , mox Poetices ſtudio ſe ad Satyras ſcri-
bendas contulit , quas non ſine ſummo
frequentis auditorii applauſu recitavit .
Inter alia verò indigna , & præpoſtera Ur-
bis , quæ exagitavit , ſcelera , quum & Pa-
ridis hiſtrionis gratiam nimiam , & poten-
tiam apud Domitianum carperet Satyra
ſeptima illis verſibus :

*Ille & militiæ multis largitur honorem ,
&c.*

à Domitiano , inſtigante Paride , per hono-
rem militiæ urbe ſummotus eſt , & ad præ-
fecturam cohortis (in jocularum ejus , quod
Paridi exprobrarat , ultionem) miſſus ad
Pentapolin in extremis Ægypti , & Libyæ
finibus . Ubi licet alii tradant ipſum jam
octogenarium angore , & tædio vitam
cum morte commutaſſe : verò tamen ſi-
milis eſt , imo conſtat , cum poſt mor-
tem Domitiani Romam reverſum , quaſi-
dam ex his Satyris ſcripiſſe . Vide Lipſ. E-
piſtolic. Quæſt. 4. lib. 20. epift.

THOMÆ
FARNABIO.

CArminibus tibi verba dedi, vel carmina
verbis;

*Carmina sed mallet, quam tibi verba, dare.
Tu mihi das sensus, ego do tibi verba Poetæ:*

*Meque ama, amaque mea, ut teque amo,
amoque tua.*

1 *Vates.* 2 *Hypocrite.* 3 *Roma urbs.* 4 *Rhom-
bus.* 5 *parafitus.*

6 *Nupta.* 7 *ars sordet.* 8 *nobilitas vera.* 9 *im-
pia.* 10 *vota.*

11 *Cæna.* 12 *redux.* 13 *deposta.* 14 *parens.*
15 *Ægyptia.* 16 *miles.*

Tuus

Rudolphus Gittins.

Temporibus lux magna fuit Juvenalis a-
vitis,

Moribus, ingenii, divitiis, vitiis.

Tu lux es luci Farnabi: operisque fugasti

Temporis & tenebras ingenii radiis.

*Lux tua parva quidem mole est, sed magna
rigore,*

Sensibus, & docti pondere judicii.

Macte: tuo scriptores, lectore sive labore

Per te alii vigeant, per te alii videant.

Ben. Jonsonius.

D. JUNII

D. JUNII
JUVENALIS
AQUINATIS

* SATYRA I.

Deliberanti Poetæ, jamque in animo habenti tem-
poris sui Poetis tragœdias recitantibus vicem re-
ferre, & pantheram (quod ajunt) leone re-
munerare, occurrunt urbis Romanæ scelera,
quæ ipsam ab instituta Tragœdia ad Satyræ
abducant.

Semper ego auditor tantum? nunquamne a repo-
Vexatus toties branci c Theſeide t Codri? (nam,
d Impune ergo mihi recitaverit ille c rogatas,
Hic f elegos? impune diem consumpsit g ingens
Telephus? aut summi plena jam margine libri
Scriptus, & h in tergo, nec dum finitus, i Orestes?
* Nota magis nulli domus est sua, quam mihi k lucus

omni pomorum genere plenis, quibus procedentes Satyri
Nymphas alliciebant. ff. Casaub. 2. lib. de Satyra à satura
lance, quam antiqui diis agrî annua solventes vota primi-
tius omnis fructuum generis referant offerebant. a Scribâ,
recitabo, vel vicem illis referam, eos eadem scribendi, recitan-
diq; molestia obtundens, qua illi me? b Recitando rauci,
vel clamosi. c Recitatione illius poematis de Theſei gestis
à Codro vili Poeta scriptis. d Nec par pari referam? e Com-
œdias Latinas à toga Romanorum habitu dictas, ut & Græ-
cæ palliatæ dicebantur à Græcorum palliis f Logubres,
vel amatorios. g Longa tragœdia de Telepho rege Myſiæ,
cui vulnus, & auxilium Pelias hasta tulit. h In averſa
charta ab exteriori parte, al' à tergo. i Trag. de Oreste ſre-
nis agitato. * Fabulæ, & historiæ mihi aque notæ sunt, ac
alteri cuiquam poetarum, si velim, quod illi faciunt, Prin-
cipibus adulari, aut famæ meæ recitando velificari; taxariq;
hic videtur Val. Flacc. vide Jan. Parrhati 2. epist. k Hi-
ſtoria Romuli, & Remi, quos peperit Rhea in luco Martis,
vel luc. Mar. in Ponto pro quocunque luco, ad deificationem
Poetarum, qui à luci descriptione colorem artis perunt. alii
ferunt locum fuisse Romæ in Appia, in quo recitabant Poetæ,
vide Bap. Egnati racemationum cap. 6.

* Poema
varium,
nonnul-
lis dictū
à Saryris,
quorum
cachin-
nos, & de-
risiones
hoc car-
minis ge-
nus imi-
tatur. J.
C. Scali-
gero 1.
Poetices,
2. c. à ca-
nistellis

a Septem infulis
Liparæis in mari Tyrre-
no.
b Ætna.
c Exami-
ner, vel
judicet
torquen-
das ani-
mas.
d Jovis fi-
lius ex Æ-
gina, al.
ex Euro-
pa, unus è
tribus a.
pud inferos judicibus. e Ut è Colchis Jason furtim Medæz dolo aureum vellus suffulerit. f Centaurus, f ponitur pro fab. & pugna Centaurorum cum Lapithis. g Julii Frontonis nobilis, & docti viri, in cujus ædibus recitabant Poetæ. h Porticus, quam adumbrant platani. i Frequentia auditorum, vel recitatoris clamore, ruptæ columnæ marmoreæ. Sic Satyr. 7. v. 81. cum *fremitu subsellia versus Statius*. k Refo-
nant, vel assidua recitatione jam edocæ clamant, quid a-
gant venti, quas torquet, & c. *est Eurhos*. l Ego itaq; Gram-
maticorum ferulis, & Rhetorum declamationibus valedixi:
m Fictio themate declamatorio suasi Syllæ, ut de posita dicta u-
ra privatus altu dormiret. n Cui si ego pepercerò, alia tamen
manu peribit. vel perituræ cum aliorum Poetarum chartis,
vel etiam si nihil ei inscribatur, perituræ. o Hoc studio,
& studio, hoc poematis genere i. Satyra. p Lucilius ex Au-
runca Rutulorum civitate natus, Latinæ Satyræ primus au-
thor; unde & Turnus Satyrographus, cujus meminere Mar-
tialis lib. 7. epig. 96. & l. 11. ep. 11. Sidonius carm. 9. & Probus
Grammaticus. * Stylum direxit. q Spado dicitur, cui
testes evulsi sunt, aut nervi, è quibus testes dependunt. Ca-
stratus, cui colis, & testes. vide Sar. 6. v. 366. r Mulier
Synecdochicè. Namque feminas in arenam descendisse, au-
thores sunt Suetonius. Nerin. c. 11. Xiphil. in Nerone, & Tito;
Tacit. An. 15. Martialis. epig. 6. l. spec. s Ferociorem, ut-
pote è Tuscia. t In Theatro. u Adaqueat. divitiis
cum ipsis cerret. x Cinnamum, de quo Martial. lib. 7. alii
Licinium Augusti libertum, & tonsores intelligunt.
y Sub fornice sonanti cadebat.

Cum a pari b Nililicæ plebis, cum verna c Canopi
d Crispinus, & Tyria humero frevoacante lacernas,
g Ventilet b Alivum digitis sudantibus aurum,
Nec sufferre queat majoris pondera i gemmæ, 30
Difficile est Satyram non scribere. nam quis iniquæ
Tam patiens urbis, tam ferreus, ut k teneat se?
Causidici l nova cum veniat læticia m Mathonis
n Plena ipso, & post hunc o magni delator amici,
Et cito rapturus de nobilitate p comesa
Quod superest, quem q Massa timet, quem mureve
palpat 35
r Carus, & a trepido s Thymele t summissa Latino:
Cum te u summoveat, qui restantia merentur
x Noctibus, y in celum quos evelit optima summi
Nunc via processus, vetula z vesica a beata:
b Unciulam c Proculese habet, sed Gillo m
deuncem 40

celebris, Scrab. 17. l. omnium libidinum, atque impuritatum
domicilii. d B servo factus magister equitum Neronis.
e Purpureas, à Tyro Sar. 10. v. 38. f *Rev. lac.* que vel mol-
litie, vel pondere defluxere, vel quæ rejectæ sunt in hume-
ros. *Suam qui undantem clamaydem quassando facit.* Plaut.
Epidicus. g Ad refrigerium, vel jactando ostentet.
h Annulum tenuis bractæe, & levem. i Inclusæ in annu-
lo hyberno. k Temperet sibi, ne scribat. l Novi hominis,
vel nuper ex quadruplatorio lucro compta, vel simpliciter
nova, namque & hinc splendor; sic Martialis epig. 57. lib. 2.
Sella recens. m Ex advocato delatoris facti. n Ut qui cras-
sus fuerit, vel delicatus, & superbus. o M. Regulum hic
intelligi voluit, cum suis, & imperatoris amicis, tum ipsis
quadruplatoriis formidabilem, verisimilium autem est, dici
Heliodorum Stoic. phil. quo deferente occisus fuit. p Per
delationes interempta. q Massa morio, & Carus mimus,
Neronis liberti, delatores nequissimi. r Mima uxor
Latini mimi, cui inditum videret nomen à *Thymέλη*, quod est,
pulpitum, seu ara theatri, quod hæc vel prima, vel optima
fuerit saltatrix. Sed negat Angel. Politianus 7. lib. ep. Thy-
melem fuisse uxorem Latini. s Ut vel usu corporis, vel
blanditiis propitium Latino redderet Heliodorum, seu Re-
gulum, vel generaliter uxor à marito missa deprecatrix ad
delatorum: cujusmodi aliquid in Mimo repræsentavit La-
tinus cum Thymele. t Hereditate. u Nocturni concubi-
toris opera. x Ad opes, & dignitatem. y Pars ea, qua mul-
ier est. z Divitiis. a Duodecimam hæreditatis partem,
cum hæreditas ut libra divideretur in duodecim partes, seu
uncias, b Adulter. c Undecim partes.

a Ad pe-
nis u-
triusque
proportio-
nem.
b Coitu
exhausti.
c Insti-
tuit Cali-
gula cer-
tamina
facundiæ
Lugduni
in Gallia,
in quibus
oratores
victos
spongia,
linguave
scripta
fua dele-

Parteis quisque suas, a ad mensuram inguuntis hgres:
Accipiat sanè mercedem b sanguinis, & sic
Palleat, ut nudis pressit qui calcibus anguem,
Aut c Lugdunensem rhetor dicitur ut aram.
Quid referam, quantas sicum jecur ardeat ira, 45
Cum populum gregibus comitum premat hic spoliator
Papilli d prostantis? et hic damnatus finans
Judicio (quid enim salvis infamia summis?)
Exul g ab octava Marius bibit, & h fruitur diis
Itratis: at tu vixit provincia i ploras. 50
Hæc ego non credam k Venusina digna l lucerna?
Hæc mi ego non agitem? Sed quid magis n Heracleas,
Aut o Diomedea, aut p mugitum Labyrinthi,
Aut mare percussum q puero, r fabrumq; volantem?
Cum s leno accipiat mœchi bona, t si capiendi 55
Fus nullum uxori, doctus u spectare lacunar,
Doctus: & ad calcem vigilantis stertere naso.
Cum fas esse putet curam sperare cohortis,
x Qui bona donavit præsepibus, & caret omni
Majorum censu, dum per volat axe citato 60

re oportebat, nisi ferulis objurgari, aut flumine mergi
maluissent: hoc metuentes oratores dicitur ad aram, quæ
Lugduni insignis erat, pallebant. Suet. Calig. 20. c. d Spoliari,
& eò redacti, ut proster, victum corpore meritorus.
e Marius Priscus ab Afris, quos Proconful spoliatar, accusatus
est: cui 700. nummum in ærarium inferre damnato Italia interdicitum.
Plin. epist. 11. lib. 2. f Pecunias provinciarum non restituerent.
g Qui Romæ ante nonam non decubuit.
h Voluptatem capit ex ira deum, retinens magnam spoliationis partem,
& sibi in exilio lautias, quam antea, indulgens.
i Non restituta pecunia. Cornutus enim Tertullus
Consul designatus censuit septuaginta millia, quæ acceperat
Marius, ærario inferenda. Plin. l. 2. epist. 11. k Horatii
Venusini. l Satyra elucubrata. m Annon hæc potius infecerit,
quam fabuler? n De Herculis ærumnis fabulas. o Fabulas
de Diomede ab uxore non recepto, & sociis in aves versis.
p Fabulam de Theseo, & Minorauro in labyrintho mugiente.
q Icaro cadenti, r Dædalum. s Maritus leno, Gallicè,
un Russen. t Probrosis faminis lecticæ usum, jusque capiendi
legata, aut hæreditates ademittit Domitianus. Suet. 8. c. u
In obsequium adulteri rursus spectare, & velut ebrium
simulare profundum somnum rouchifono nato. x Sophronius
Tigellinus, qui per vitia præfecturam prætorii huius Nerone
adeptus est. Tacit. i histor. vel Corn. Fuscus, qui patrimonium
equis alendis dilapidarat, & puer aurigæ officium Neroni
præstitit, postea à Domitiano cohortibus prætorianis præfectus.

a Flaminiam: b puer Automedon nam lora tenebat,
c Ipse d lacernatæ cum se jactaret amice.
Necnon liber medio e ceras implere capaces
Quadrivio: cum jam f sexta cervicæ feratur
Hinc, atque inde patens, ac g nuda perne cathedra, 65
Et multum referens de Mæcenate h supino
i Signator falsò, qui se lautum, atque beatum
* Exiguus tabulis, & k gamma fecerat uda?
Occurrit matrona potens, quæ molle Calenum
Porrectura viro miscet sitiente l rubetam, 70
Instiuitque rudes m melior Locusta propinquas
n Per famam, & populum o nigros efferre maritos.

gesticulatione se ingereret, & commendaret lacernatæ amice.
c Tacit. Suet. Dio, Zonaras, Suidas. Neque enim, quod nonnullis
placere audio, Acten hic dici puto; neque in sententiam Baiffii
c. 16. de re vest. ire lubet, ex hoc loco probatum cunctis,
fœminas lacernis ufus. Brant enim lacernæ Munimenta togæ,
ut noster habuit, Sat. 9. quibus usi spectaculis potissimum
operam sedentariam præstant, Martial. epig. 2. l. 4. & 137. ep. l. 14.
Ubi autem Festus Pompeius lacernam dicit capitiu
minorum, dissentio ab iis, qui breviorẽ, quàm capitiu
esse, intelligunt, cussionemque fuisse putant; atque arbitror
fuisse penulam capitiu ementem, penulam verò, & lacernam
confundi ab authoribus video. d Sporo, quem ex cœtis
testibus cum dote, & flammeo, solemnium nuptiarum officio
ad se deductum Nero pro uxore habuit. e Tabellas cæratas,
easque amplas Satyrico carmine implere liber, occurrente
passim, & palam per compita satyrarum materia. f Hexaphoro,
lectica, quam sex viri portabant. g Aperta, neque plagis
cincta, cui remota erant vela, ac pellis. Martial. 11. l. 59. ep.
h Mollis, & delicato; mollitici autem nomine male
audiebant Mæcenas. Sen. epist. 114. i Domitius Regulus
testamentorum corruptor. Plin. epist. 2. l. 12. vel Sophronius
Tigellinus, qui trium patruorum veneno sublato- rum
subtrahens tabulis, & falsò signatis hæreditates invasit.
* Compendiosa, & brevi opera falsas testamentorum tabulas
condendi. vel, Exiguus, idest, paucis verbis testamentorum
tabulis scriptis, quum falsarius se hæredem ex asse inter-
pserit. k Annulo signatorio, qui gemmam ecympam, idest,
effigiatam habet inclusam, saliva tacto. l Venenum
ruberæ. m Peritor venefica, quàm illa Locusta nuper
veneficiæ damnata, & diu iner instrumenta regni habita,
cujus arte usa Agrippina boletum venenatum Claudio para-
verat, ejusdemque ex Galliis vocatæ Nero usus opera Britan-
nicum suffulit. n Populo sciente, vidente, adeoque per-
mittente. o Quod indicium est veneno sublato fuisse.

a Dignū Aude aliquid a brevibus Gyaris, & carcere di-
 cilio in gnum,
 breves, Si vis esse b aliquis. Probitas laudatur, & alger.
 idest, angu Criminibus c debent horros, d pratorica, e mensas, 75
 guffas in- Argentum vetus, & f stantem tollitrapocula caprum.
 fulas Cy- Quem patitur g dormire nurus h corruptor avarae,
 cladas, e Quem i sponsa turpes, & k pratextatus adulter:
 quibus Si natura negat, facit indignatio verfum, 80
 Gyarus Qualemcumq; potest: quales ego, vel l Cluvienus.
 maximē m Ex quo Deucalion, n nimis tollentibus a quor
 sterilis, & Navigio o montem ascendit, p sortis ique poposcit,
 gravissi- Pularitque anima calvevunt mollia saxa,
 mi exilii Et maribus nudas ostendit Pyrrha puellas: 85
 locus, sic Quicquid agunt homines, votum, timor, ira, voluptas,
 Sat. 10. ut Gyarū clausus Gyarū clausus
 scopulis, Hos r animos? neq; enim l oculis comitantibus itur
 parvaque Ad r casum tabulae, posita sed luditur u arca. 90
 Seriplo. x Prælia quantavillic dispensator videbis
 b In ali- b In armigero? simplex furor z scelerata centum
 quo pre- Perdere, & horrenti tunicam non a reddere servo?
 tio. Quis totidem crexit villas? Quis ferula septem 94
 c Acce-

pta referunt; namque hæc omnia præ fraudes, scelera, at-
 que crimina nacti sunt. d Edificia pratoribus digna, seu
 villas lautiorum civium magnificè extructas in suburbani-
 suis. e Citreas, marmoreas, eburneas. f Signum capri,
 seu Phryxi in cælarura prominentis, & exuberans.
 g A Satyra scribenda quiescere. h Ipse focer. i Pueri,
 qui viris nubunt, & scæminæ. k Ingenuus puer etiam anre
 prætextā (ea erat toga alba, cujus ora, & circuitus purpura
 prætexebatur) depositam. i, annum ætatis 16. corruptus adul-
 teriis. l Ineptus Poeta. m Omnes, inquit, affectus, omnia vir-
 tia à diluvio adusque nostra tempora materia est hujus mei
 li belli Satyrici. n Imbris mare argentiibus: o Parnas-
 sum. p Themidios oraculum. q Receptaculum,
 Metaph. à velis sumpta. r Ellipsis τὴν habuit. s Non
 parte, vel modica pecunia. t Ad fortunam alex in
 tabulam, vel abacum lusorium conjectæ. u Univerſa re
 familiari, cujus nastragium faciunt ωβι βτα μικρῶν ἐπιωπι
 τῷ κύβω, ut facere Lucianus 113. τῶς κερδὸς χερσὶν. non ad
 Malcam, sed Aleam συνταξέβειν ω τοῖς τὴν σὺδπες.
 x Rixas. y Servo, qui domino ludenti nummos, aleas,
 & cætera belli illius arma subministrat, unde armigero, Me-
 taph. à bellanribus sumpta. z 570. lib. monetæ nostræ.
 a Donare, al. restituere.

a secreto cenavit b avus? nunc c sportula primo
 Limine parva sedet, d turbe rapienda togata.
 c Ille tamen faciem prius inspicit, & trepidat, ne
 Suppositus venias, ac falso nomine poscas:
 Agnitus accipies. jubet à præcone vocari
 Ipsos f Trojagenas. nam nexant limen & ipsi 100
 Nobisum. g da Pratoris, h da deinde Tribuno.
 Sed libertinus i prior est, prior, inquit, ego adsum.
 Cur timeam, dabitem locum defendere i quomvis
 Natus ad k Buphratem, molles quod in aure l fe-
 nestra. 104
 Arguerint, licet ipse negem? sed in quinque tabernis
 n Quadringenta parans, quid confert o purpura
 p majus
 Optandum? si Laurenti custodit in agro
 Conductas q Corvini ovem? ego possideo plus
 r Pallante, & l Licinis. Expectent ergo Tribuni:
 Vincant divitiæ: t sacro nec cedat honori, 110
 Nuper in hanc urbem pedibus qui venerat u albis.
 Quandoquidem inter nos sanctissima divitiarum
 Majestas, est x funesta Pecunia templo
 Nondum habitas, nullas nummorum creximus aras,
 Ut colitur Pax, atque Fides, Victoria, Virtus, 115

b Quis è majoribus? c Jam verò clientes non ad cenam re-
 ctam, & τελεὰς δειπνον admittuntur, sed iis in domus introi-
 tu apponitur sportula in cibum, vel C. quadrantes continens,
 Nerone rectam cenam ad sportulam revocante. d Clientibus,
 & pauperibus, quorum toga est. e Qui sportu-
 lam distribuit. f Nobiles fordide sportulam petentes,
 que pauperibus parabatur. g Inquit Prator. h In-
 quit Tribunus. i Loco, vel opibus, & hoc felse Poeta
 sub persona libertini. k Fl. Mesopotamie, qui oritur ex Ni-
 phate monte Armenie. l Fissure, vel foramina in lobis mo-
 re patrio. in Oriente quidem, etiam viris aurum gestare au-
 ribus depensum decus existimatur. Plin. 11. l. 37. c. m Quas
 in foro habeo. n Quad. sestertia censum equestrum consti-
 tuunt. 3125. libras. o Equestris nobilitas purpura, & an-
 nulo designata. p Magis optandum. q Nobilissima ortus
 familia, pauper tamen. r Claudii liberti ditissimo, nec
 non quæstoris, & pratoris ornamentis insignito. s Lici-
 nio Stolone Crasso, P. Licinio cogn. divite, & Licinio Cæsa-
 ris liberti, & tonsore. t Pratoris, aut tribunitio.
 n Servi è transmarinis advecti venales prostituebantur cre-
 tatis, gypstatique pedibus, signato sigillo domini, si privati
 essent, Reip. si publica mancipia. Plin. lib. 35. c. 17. x Bsti
 nondum exitiosam Pecuniam pro dea colimus templis, & a-
 ris, ut Pacem, Fidem, &c.

Quaeque salutato a crepuit Concordia nido.
Sed cum b summus honor finito computet anno;
Sportula quid referat, quantum rationibus addat.
Quid facient c comites, quibus hinc toga, calcus
hinc est

a Et Concordiam, cuius templi fastigio positos nidos ciconiae rostro crepitanres revolvunt. Politian. c. 67. Miscel. ductus Eliani

Et panis, * fumusque domi? d densissima centum
Quadrantis lectica perit, sequiturque maritum 121
Languida, vel praegnonis, & circumducitur uxor.
Hic perit absentis, nota jam callidus arte.
c Ostendens vacuum, & clausam pro conjugis selam.

f Galla mea est, inquit, g citius dimitte, moraris?
h Profer Gallacapat: i noli vexare, quiescit. 126
Ipse dies pulchro distinguitur ordine rerum.
k Sportula, l deinde forum, iurisque peritus: Apollo.
Atque triumphales, inter quas ausus habere

testimonio de mutuo cornicum amore, cornicem existimat fuisse concordiae symbolum, non ciconiam. Ego verò omnino intelligi ciconiam credo, imò respexisse Juvenalem ad Ovidii V. s. Metam. *Ipse sibi plaudat crepitante ciconia nido.* Porro ciconias in auspiciis concordiam polliceri scribit Jan. Duf. ad Arbitr. lib. 1. Flavius Conjectan. cap. 53. *Eadem concordiae simpliciter intelligi vult, in qua Senatus aliquando haberi solitus, testibus Varrone, & Lampridio, & quo cum strepitu confluxere Patres.* b Si (inquit Poeta) summi magistratus, praetores, &c. computent quantum annui redditus sportula referat, quid facient pauperes, quibus sportula sola victum, & necessaria suppeditat? c Clientes, & aescelæ. * Fusca fumo domus, inquit Ramirel. ego ligna intelligo. d Plurimi Senatores lecticis vecti petunt sportulam, circumducunt etiam agroras, & gravidas viros, quarum nomine sportulam petant, interdum & absentes illas simulat adesse in clausis lecticis. e Distributori. f Uxor mea. g Nec valer, dato, & dimitte. h Inquit distributor. i Responder maritus inceptor, noli vexare, quiescit, dormit. k Prima, & secunda hora clientes salutant patronos, & sportulam petunt. vide Martial. epigr. 8. lib. 4. l Deinde deducunt eos ad forum Augusti, in quo iura reddebantur juxta Apollinis eburneam statuam, ubi videntur triumphales statuæ.

a Nescio quis b titulos Aegyptius, atque c Arabarches:

Cujus ad effugium d non tantum mescere fas est. 131
Vestibulis abeunt veteres, e lassique clientes:
Votaque deponunt, quanquam longissima cæna
Spes homini: cautes l miseris, atque ignis emendus.
g Optima sylvarum interea, pelagique vorabit 135
h Rex horum, vacuisque toris tantum ipse iacebit;
Nam de tot pulchris, & latis i orbibus, & tam
Antiquis, k una l comedunt parrimonia mensa.
Nullus jam parastus erit, sed quis feret istas 139
m Luxurie sordes: n quanta est gula, quæ sibi o totos
Penit apros, animal p propter convivia natum?
q Pena tamen præsens, cum tu i deponis amictus
Turgidus, & crudum pavonem in balnea portas:
l Hinc subitæ mortes, atque intestata senectus.
r It nova, nec trivis, per cunctas fabula canas: 145
Ducitur u iritis plaudendum funus amicis.

x Nil erit ulterius, quod y nostris moribus addat
 z Posteritas: eadem cupient, facientque z minores.

ipse ejusdem nationis, teste Tacito 1. hist. cui astipulat ur Euseb. lib. 2. Hieronymus tamen Josephum à Judæis creatum ducem intelligi vult, cui postea propter ingenium, virtutem, & vaticinium de imperio Vespasianus statuum dedit triumphalem. b Imaginem. c Arabiz præfectus mollis, & delibutus, vel, servorum ex Arabia summus. Turneb. legit Alabarches, quem vide 11. l. 25. c. & Brodæus 4. l. Misc. c. 2. ex Justiniani edictis, & Josepho legit ἀλαβάρχη. male, credo, ut sit scripturæ magister, ab ἀλαβὰ, quod Helychio teste, est atramentum. d Sed & alvum exonerare. e Post longam cæne expectationem. f Spē cæne rectæ frustratis g Optimas feras, & delicatissimos pisces. h Dives patronus. i Mensis, vel patinis. k Ad quam dominus, & conjux soli accumbunt, vel sola, nemine ad cænam vocato. l Absumunt lautis epulis patriæ bona. m Luxuriosæ sibi, amicis sordide. n Istius divitis, & ejusmodi multorum. o In Romanorum apparatus conviviis integer apponi solebat aper. p Quod multis fuisset. Solidum aprum Romanorum primum in epulis apposuit P. Servilius Rullus. Plin. l. 8. c. 51. q Nec tamen impune helluaris. r Balnea ingressurus portas pavonis carnem omnium d. siccillimæ concoctionis. f Ex nimia repletionem, & cruditate, dum in balnea descendis, z Divulgatur rumor de tua moite per omnia convivia. u Quibus intestatus nihil reliqueris. x Nil sceleris, aut vitii restat, quod — y Perditis, ac pessimis. z Posterius nec pejora excogitare poterunt.

a Stat in summo, ut ulterius ascendendi non possit.
b Poeta se ad scribendum incitat.
Immitte

Omne in a principio vitium hetic: *b* utere velis, summo pande c. sinus. *Dicas hic forsitan, unde Ingenium par materis? unde illa d. priorum Scribendi, quod unque e animo flagrante liberet, f. Simplicitas, g cuius non audeo dicere nomen? Quid refert, disti: ignoscit h. Mutius, an non? i. Pone Tigellinum, k teta t. luebit in illa, 155 Qua stantes ardent, qui l. fixo guttate fumant, m. Et latum media t. sulcum diducit arena. n. Qui dedit ergo tribus parvis: o aconita, vebatur p. Pensilibus plumis, atque illinc despiciat nos?*

rudentes, pande vela, ac si quando alias, toto ingenio vehere.
 Plin. epistol. 4. libr. 3. e Velorum. *Met.* d. Græcorum Comitorum, & Lucillii. e Ira, & odio adversus vitia, & vitiosos. *f* Libertas, quæ simpliciter sine velamento, aut ambage loquitur, quod sentit. *g* Adeo per delatores à Domitiano oppugnata est, & oppressa. *h* Mutius Albutius, quem infectatus est Lucilius Pers. Sat. 1. *Te Lupe, te Muti.* *i* Licuit quidem, respondit monitor, Lucilio liberè inveni in scelera, & flagitiosos, nondum inhibita à tyrannide libertate, sed si tu notaris Tigelli. vel alium quemlibet imperatori gratum. De Tigellino supra, ad vers. 58. *k* Indutus tunica molesta ex sparto, pice, & bitumine illita, ardebis. vid. Sat. 8. *Y. 2. 35.* Brodzum Miscell. 2. l. 9. c. & Sigonium dē iudiciis 3. l. 18. c. *l* Fixo guttate, ne se curvant. Sic Plin. in Panegyrico. *Contigit desuper intueri delatorum supina ora, retortiaque cervicis: &* Sueton. de Vitellio c. 19. *reducto coma capite, ceu noxii solent, atque etiam mento mucrone gladii subiecto, ut visendum præberet faciem, neve submitteret, vel unco impacto.* Senec. 3. de ira: *circumdatis defixis corporibus igitur: ubi alii legunt, defossis corp.* & ita sulcus est ipsa fossa. *Lipsius ibi.* *m* Lipsius in loc. cit. legit ex ver. cod. *Et latum mediam sulcum diducit arenam,* ut sulcus lit fossa in media arena, qua defossi, & ad palum defixi cremabantur vivi, sicut proximi adnotatum est. Verum ad necis adactæ, vel spontaneæ necessitate redactis scrobes vel ab aliis, vel ab ipsis præparari solitæ, forte ad evitandum casum *διχνημοσι* in ipsa morte. Huiusmodi scrobem Niger tribunus Flavo Vejano effodi in proximo agro iussit. Tacit. 15. Annal. Carnifices Alexandri duxerunt latrones *ὄντα τὸ δένον ἰσθ.* Philostrat. in Vita Apollonii lib. 5. c. 8. *Labeo* apud Appianum 4. l. bel Civil. *βέβροπος ἀπὸ βύβης,* &c. Sic Nero sibi scrobem coram fieri dimensus ad corporis sui modulum imperavit. Sueton. cap. 49. *Ner. n* Ergo, inquit Poeta, Tigellinus, qui, &c. vide supra 67. *Y. o* Lethalem herbæ venenose succum. *p* In lætica altè erectus, suffultus pulvinis pluma delicatissima farctis.

a Cum veniet contra, digito compeste labellum: 160
Accusator erit, qui verbum dixerit, hic est.
b Socurus licet Æneam, Rutulumque ferocem
c Committas: d nulli gravis est percussus Achilles,
Aut multum e quaesitus f. Hylas, vernamque secutus.
Ense velut stricto, quoties Lucilius ardens 165
g Infremuit, h rubeo auditor, cui i frigida mens est
Criminibus, tacita sudant præcordia culpa.
Inde iræ, & lacrymæ: k tecum prius ergo voluta
Hæc animo, ante tubas: l galearum sero duelli
Pœnitet; m experiar, quid concedatur in illos, 170
Quorum n Flaminta regitur cinis, atque Latina,

a Ubi verò Tigellinus, vel ejusmodi quispiã, dicit monitor, obviam tibi fiet.
b Tutius epico carmine historias

scribes, & prælia, ut Virgilius certamina Æneæ, & Turni Rutulorum ducis. *c* Alludum ad *ἄνδρα ἰσθ.*, vel *ἀνδρας*, ubi committebantur paria in *μυσσηχία*, aut arena, veluti committebantur artes expendæ in oedeo, theatro, locove alio publico: sub pramio indice, spectacula iudice, voluptate sententia. *d* Neminem offendit Historia de Achille percusso. e Ab Hercule. *f* Qui aquatum profectus, dum se inclinaret, unâ cum urna decidit in flum. Ascanium. *g* *Infr.* indignabundo ore, h Pudore, & ira, quæ vindictam cogitat. *i* Metu, & conscientia scelerum. *k* Priusquam classicum canas, & Saryricum distingas styllum. *l* Pugnæ commissa sera poenitentia. *m* Quoniam itaque, inquit Poeta, periculosa est plenum opus alic, legibulque cautum, nequis vivos carmine proficiat, experiar, quid liceat in mortuos. *n* In viis Flam. & Lat. nobilium urnæ, & reliquæ condebantur, superextructis sepulchris.

PETRI PITHOEI VARIÆ LECTIONES

Ad Juvenalis Satyram 1.

Ad vers. 2. *Rauci T. l. fide Cordi.*) Apud Servium in 1. Æneidos est *Cordi*.

Ad vers. 155. *Teta luebit in illa.*) Scriptum fuit in Opt. Ex. *luebit;* & secundo ab hoc versu *Sulcum deducit arena.* Sed emendatur *luebit;* & *deducit.* nec ullus est in his Satyris locus, quem ego ex Grammaticorum glossis minùs grammaticè intelligam.

SATYRA II.

Reprehendit hypocritam in Philosophis, Judicibus, Sacerdotibus, Ducibus, Nobilibus: qui omnes impie de inferorum supplicis sentientes, victores ipsi à victis gentibus corrumpuntur, nec non alios corrumpunt.

a Ad barbaras, & remotissimas usque gentes rapida fuga me conferre malim, quam hic Romæ degere, ubi ficti Philo-
 a **U**lra b *Sauromatas fugere hinc libet, & c glacialem*
 d *Oceanum, quoties aliquid de moribus e auident, Qui f Curios simulant, & g Bacchanalia vivunt. h Indocti primum, quamquam plena omnia i gypso k Chryseppi invenias, nã l perfectissimus hominum est, s si quis in Aristopheli similem, vel m Pittacon emit, * Et jubet n areoletyos o plutei servare p Cleanthas.*
 Fronti nulla fides, quis enim non q vicus abundat r Tristibus obscenis r castigas turpia, cum sis inter l Socraticos notissima l fossat cinædos. 10
 Hispida membra quidem, & dura per brachia setæ Promittunt u atrocem animum: sed podice x lævi phi ver-
 bis quidem præ se ferunt continentiam, vita verò, & moribus flagitiosissimi sunt, & impurissimi. b Europæ, atque Asiae versus Boream incolas, Russos, & Tartaros. c Septentrionalem. d Mare ad æquos, celer, & vitæ solum fluere. e Supple, differere, aut præcipere. f Continentiam M. Curii viri frugalitatis, & optimi. g Tanquam celebrantes Bacchanalia, omnium scelerum seminarium, Liv. 49. h Apprime indocti. i Statua gypsum. k Stoici, & in Dialecticis acutissimi, & acerrimi. l Ironice, vel Stoicorum perfectissimus haberi vult. m Imaginem Aristotelis, vel Pittaci sapientis. * Ordo est, jub. plut. ser. arch. Cle. n Primogenios, & originales typos ad vivam imaginem formatos. o Armarium, museum. p Imagines Cleanthis Philosophi diligentissimi, & aliorum Philosophorum. q In urbe. r Hypocritis, fronte severis, vita turpibus. s Pathica Sententia. Synec. notissimus pathicus. t Cinædos, & Draucos, qui tamen Socrates sanctimoniam, & disciplinam præ se ferunt, & ipse Socrates male audiebat nomine masc. amoris. Lucian. βίων πορσίτης, & ἀλθής ἰσοχίτης λόγος β. & εὐκόνων. Firmicus lib. 7. c. 14. Sunt tamen, qui legi volunt Socraticos à Socrate poeta Maronensi, qui primus scripsit cinædica, de quo Suidas, & Strabo. u Gravem, & severum. x Δείψ δραματικὸν μένος. Vide Persii Satyr. 4. v. 40.

Cæduntur tumida, a medico ridente, b mariscæ. rarus sermo illis, & magna libido tacendi, Atque d supercilio brevior coma. e verius ergo, 15
 Et magis ingenue f Peribonius, hunc ego g fatiis Imputo, qui vultu h morbum, incessuque faterur. Horum simplicitas miserabilis, his furor ipse Dat veniam: sed i peiores, qui talia k verbis Hercules invadunt, & de virtute locuti 20
 Clunem agitant. Bgote ceventem, l Sexte, verebor? Infamis Varillus ait, quo deterior te? Loricpedem rectus derideat, Æthiopem albus, Quis tulerit m Gracchos de seditione querentis? n Quis cælum terris non misceat, & mare cælo, 25
 Si fur displiceat o Verri, homicida p Miloni, q Clodius accuset mæchos, r Catilina Cælegum, In s tabulam Sullæ si dicant t discipuli tres?

lias ius, qui nudo equo insident, ut Martial. epigr. 86. l. 14: quæ à similitudine, quam habent cum ficu, quam mariscam appellant, dicuntur mariscæ: ut Græcè σὺκαμος. e Voluntatis, & speciosum silentii studium. d Crine Stoicus. Stoici autem ad cutim tondebantur, ut coma brevior esset supercilio. e Tolerabilissimus, simpliciusque facit Peribonius. f Insignis ille cinædus turpitudinem palam professus. g Hujus vitia non malitiam suæ, sed fati imputo, vel crasi, seu potius ἀπατεία, imo ἀνοησία, ut Pers. 3. de Natta: Sed stupet hic vitio. h Morbum animi. i. e. vitia, & levitatem, vel etiam corporis morbos, sc. mariscas, ut supra v. 13. i Sed illi longè peiores, qui talia (id est, ex impetu peccantium) vitia increpant. k Gravibus, severis, quæ Herculem Prodicum illum in bivio (ut est apud Xenophont. ἀπομνημ. β.) deceant, vel grandibus, & magnificis, qualia usurparet fortis ille Hercules. l Stoice pathice, egone te ceventem. i. e. clunes agitantem verebor? inquit Varil. vir notissimæ infamiz. m Tib. & Cajum, qui tribuni, dum reducere leges agrarias conarentur, ipsi oppressi sunt, cæsi que. n Quis non omnia confundat, & exclamet, O Cælum, dætera, d maria Neptunia! o Qui furtis, & rapinis Siciliam spoliavit, notissimus ex Ciceronis in eum actionibus. p Qui interfecit P. Clodium, notus item ex Cicer. q Nobilis adulterio Caesaris uxoris, germanæque sororis incestu. r Conjuratores in Remp. s Proscriptionis tabulam. t Cæsar, Pompeius, Crassus, restis Augustus, Lepidus, & Antonius, qui idem fecere, quod Sylla.

a Aliorum 2 *Qualis erat b tragicæ nuper c pollutus adulter*
 rigidus *Concubitu: qui tunc d leges revocabat amaras* 30
 cenfor. *Omnibus, atque c iussis Veneri, Martique timendas:*
Cum tot abortivis facundam Julia vulvam
 illos (in- *Solveret, & patrufamiliei effunderet f offas,*
 quit Plin. *Nonne igitur iure, ac merito g vitia ultima h fitto*
 ep. 2.2. l. 8.) *Contemunt Scarios, & i castigata remordent?* 35
 qui o- *Non tulit ex k illis l tororum m Laronia quendam*
 mnium *Clamantem toties: Vbi nunc n lex Julia? dormis?*
 libidi- *Ad quem o subridens: p Pelicia tempora, quæ te*
 num ser- *Morbis opponunt: q habet jam Roma pudorem,*
 vi, sic a- *Tertius e caso cecidit Cato. sed tamen unde 40*
 liorum *Hæc emis, hirsuto spirant sopobalsama collo*
 vitium i- *Quæ tibi? ne pudeat dominum monstrare tabernæ.*
 rasunt- *Quod si r vexatur leges, ac iura, citari*
 tur, quasi *Ante omnes debet u Scantinia. respice primum,*
 invidet, *Et scrutare viros; faciunt hi plura; x sed illos 45*
 & gra- *visissime puniunt, quos maximè imitantur? b Tragicæ argu-*
 wiffime *menti, tragicæ digno. c Claudius Imperator Agrippi-*
 puniunt, *nam filiam fratris Germanici duxit, quæ sæpius acontum fec-*
 quos maxi- *cit, ne cohæredem Neroni pareret: cum verò Juliam nomi-*
 mè imitantur? *ner, idque nuper factum dicar, intelligens de Domitiano,*
 b Tragicæ argu- *qui Juliam Titi Vespasiani filiam alteri nuptam corrupit, ei-*
 menti, tragicæ *que coactæ conceptum à se abigere mortis causa exiit, Suer.*
 digno. c Claudius *Domitian. c. 22. d Juliam contra adulteros, & alteram, qua*
 Imperator Agrippi- *interdictum mares castrari, e Diis adulteris. f Fetus im-*
 nam filiam fratris *maturus, embryones, deformes instar Domitiani. g Intem-*
 Germanici duxit, *perantes, extremè vitiosus. h Hypocritas, cuiusmodi erat*
 quæ sæpius acontum *M. Æm. Scaurus, qui fuit (teste Sallustio) nobilis impu-*
 fecit, ne cohæredem *ger, & c. sed & callidè sua vitia occultans. Synecdoch.*
 Neroni pareret: cum *z Et ipsi objurgati remordent, id est, vicissim objurgant.*
 verò Juliam nomi- *k Hypocritas, l Severum. m Mulier dives, eademque*
 ner, idque nuper *procx. n Vers. 30. leges amaras. o Ait Laronia subridens.*
 factum dicar, in- *p Ironicè. q Vereantur Romani peccare te præsentem, ut*
 telligens de Domi- *quondam Carone in Floralib. r Tertius morum gravis ca-*
 tiano, qui Juliam *stigator, adjectus Censorino, & Urcensii. s Plinio oleum*
 Titi Vespasiani *Balsaminum ab o p d s, idest, succus, & βάλανμον, à בעל*
 alteri nuptam *שמן idest, fructus olei. t Excitantur, ne dormiant ut*
 corrupit, ei- *v. 37. u In pædicones lata, dicta à C. Scantinio, qui Mar-*
 que coactæ con- *celli filium de stupro appellavit. Valer. Maxim. lib. 6. cap. 1.*
 ceptum à se ab- *quamvis autem leges plerunque habent nomen ab eis, qui*
 igere mortis *tulerunt, non raro item à damnatis, ut Laja à Lajo, qui*
 causa exiit, *primus omnium intulit stuprum Chrylippo Pelopis filio.*
 Suer. Domitian. *x Verum illi se forsân satis tutos credunt, quòd plures sunt,*
 c. 22. d Juliam *numero scilicet pugnantes, & se invicem tutantur facta qua-*
 contra adulteros, *si testudine, συρροπιζοτες.*

Defendit numerus, junctæque umbone phalanges.
 Magna inter molles concordia. non erit ullum
 Exemplum in nostro tam desitabile sexu.
 a Tædia non lambit Cluuiam, nec Flora Catullam.
 b Hispo subit juvenes, & morbo pallet c utroq;
 50 Nunquid nos agimus cassas, civilia jura
 Novimus, aut illo strepitu fora vestra movemus?
 Lussantur d paucæ, comedunt e coliphia paucæ;
 Vos lanam trahitis, calathisque peracta referitis
 Vellera: vos tenui spragnantem stamine fusum 55
 g Penelope melius, levisu torquetis h Arachne:
 Horrida quale facit respiciens in i codice pellex.
 k Notum est, cur l solo m tabulas impleverit n Hi-
 ster
 Liberto, dederit virus cur multa o puella.
 Dives erit, magno que dormit p tercia lecto. 60
 Tu nule, atque tace, q donant arcana cylindros.
 De r nobis post hæc tristis sententia fertur:
 Dat veniam s corvis, vexat censura t columbas.
 u Fugerunt trepidi vera, ac manifesta canentem
 Stoicidæ, quid enim falsi Laronia? sed quid 65
 Non facient alii, cum tu x multitia sumas

panes. vide quæ ad Martialis ep. 66. l. 7. notavimus.
 f Gravidum, intrumescentem filo. g Ulyssis uxore, quæ
 procos tela, quam nocte retexebat, decepit. h Puella Lydia,
 à Pallade, quam in certamen textoriz artis provocarat, victa,
 & in araneam versa. i Ligno sipite, quem alligatum,
 servi, qui deliquerant, trahebant, cuique insidebant. Angl.
 à clog. k In adulterio cum domino deprehensa, & perpetuo
 lanificio damnata. l Bæ hæredem constituto. m Te-
 stamenti tab. n Hist. Pacuvius, dives infamis, de quo
 Sat. 12. v. 128. o Uxorì ut taceret liberti cum marito scelus.
 p Cum marito, & Drauco. q Mariti molles uxoriibus, ut
 taceant, dant lapillos pretiosos ad ornatum, & oblongos in
 modum Cylindri, in aureas, uniones ovalem formam habentes.
 Plin. de Beryllis l. 37. c. 5. Solin. Polyhistor. c. 55. r Mi-
 seris mulierculis. s Castigatio morum ignoscit virorum
 malorum nequitia, vexat mulierum simplicitatem. ali
 polyposi magis, quam nasuti per corvos intelligi sel volunt.
 t Simplicis, & infirmas mulieres. u Fugerunt, inquit
 Poeta, ficti illi, nec sibi constantes, atque sclerum inquit
 Philosophi Laroniam. x Vestes (si modo vestes vocandæ
 sunt, inquit Senec. 7. de Benef. in quibus nihil est, quo defendi
 corpus, aut denique pudor possit, &c.) sericas, vel bomby-
 cinas molli intextas sublamine, & in tantum tenues, ut
 per eas singula membra perspicì possint. Ut denudet fami-
 nas vestis. Plin. II. 22.

a O Juxta. *a* Cretice, & hanc vestem populo mirante perores
 In b Proculas, & Pellineas: est macha Fabulla,
 Damnetur, si vis, etiam Casina: c talem
 Non sumet damnata togam, sed d Julius ardet, 70
 Astuo. c nudus agas: minus est insania turpis.
 f En habitum, quo te leges, ac iura ferentem
 g Vulneribus crudis populis modo visor, & illud
 h Montanum positus audiret vulgus arat ris:
 i Quid non proclames, in corpore iudicis ista 75
 si vides: i quero, an decant multitia k restem?
 Acer, & indomitus, libertatisque magister,
 Cretice, l pellucet, m dedit hanc contagio labem,
 Et dabit in pluveis: sicut grex totus in agris
 Unius scabie cadit, & * porrigine porci, 80
 n Uvaeque conspecta livorem ducit ab uva.
 Pgdus hoc aliquid quandoque audebis amictu.
 Nemo repente fuit turpissimus. accipient te
 Paullatium, o qui longa domi redimicula sumunt
 Frontibus, & toto posuere monilia collo, 85
 Atque p Bonam teneræ placant abdomine q porca,
 nisi virili toga indutis in publicum prodire licebat. d Sed,
 inquit, Sol in mense Julio ardet. e Nudus iraque eas:
 præstat enim te insanum, quam mollem haberi. f Ironi-
 cè. Egregius sane iudex, quem audiant illi prisci Roma-
 ni militiæ, & agriculturæ inentis sub infantia, & juven-
 tute imperii Rom. g H recenti prælio redentes antiqui il-
 li, & bellicosi Romani. h Rustici illi rudes, & ab omni
 mollitie alieni. i Quid convitijs non proclamat, O
 antiqui Romani militia, & agricultura horridi in mol-
 lem hunc iudicem? k Multo minus iudicem. l Mem-
 bra per vestem tenuem apparent. m Tu mollium com-
 mercialio corruptus, mox & alii affricabis hanc mollitiei la-
 borem, non secus ac, &c. * Alii legunt prurigine. n Ex
 opinione vulgi, inquit Turneb. s. 17. censentis unam uvam
 sub vindemiam ab altera conspecta colorari, vel corrupti.
 o Innuit effeminatos sacerdotes, quos in Albano Domitiani
 constituerat, qui celebrarent quotannis Quinquatria
 Minervæ, cui collegium ibidem consecrarat. Sueton. Domi-
 mit. 8. cap. atque horum sacra dicit magis Orgia, & Co-
 tyttia referre, quam Gynecia. p Minervam Domitiano
 superstitione cultam, cujus sacra celebrant Albani isti
 Flaviales sacerdotes eadem religione, qua matronæ Ro-
 man. colebant Bonam deam, Majam, Terram, Profer-
 pinam, opem, &c. Vide Macrob. 1. Sat. 12. q Quæ
 propria est Terræ hostia, quod ea segetes, quas Ceres Pro-
 ferpinæ ostenderat, primum est depasta. Macrob. ibid.

Et magno craterè deam: sed a more sinistro
 Exagitata procul non intrat femina limen.
 Soli ara deæ maribus patet. Itæ profanae,
 Clamatur: nullo genus hic tibicina cornu. 50
 * Talia b secreta coluerunt * Orgia tæda
 c Cecropium soliti d Baptæ e lajare f Cotyttò.
 g Ille supercilium madida fuligine * tactum
 h Obliqua producit acu, pingitque trementis
 Atollens i oculos, k vitro bibit ille Priapo, 95
 l Reticulumque comis auratum ingenibus implet.
 Cærulea indutus m scutalato, aur n galbana rafa,
 o Et per Junonem domini jurante ministro,
 p Ille tenet speculum pathici gestamen Othonis,
 Afloris Arunci spolium: quo se q ille videbat 100
 Armatum, cum jam tolli vexilla juberet.

dicta $\delta\pi\delta\tau\epsilon\tau\epsilon\sigma$, quod profani arceantur à sacris, ut-
 cunque alii deducant $\delta\pi\delta\tau\epsilon\sigma\ \delta\pi\pi\eta\varsigma$, furore Bacchico, alii
 $\delta\pi\delta\tau\epsilon\tau\omega\ \delta\pi\delta\tau\epsilon\sigma$, montibus, in quibus celebrantur, &c.

* Neque minore com turpiditate, scelere, & impudicitia
 celebrantur hæc Minervæ Quinquatria, quam nocturna il-
 la sacra Cotyttia à Thracibus recepta coluerunt Athenis sacer-
 dotes Deæ Cotyttus, Baptæ dicti, aut Romæ quondam
 apud nos Bacchanalia omnium flagitiorum seminarium.
 b Nocturna, vel mystica face. c Atheniensem, à primo
 Athenarum Rege. d Sacerdotes molles, & effeminati
 deæ Cotyttus, in quorum lasciviam scripsit Eupolis comœ-
 diam Baptas, e Ad lassitudinem saltare, vel sictam deæ
 personam delassare. f H psalteria, seu saltatrice deam im-
 pudentiæ. Politiani Miscel. cap. 10. g Alius supercilia
 denigrat. Tanta est decoris affectatio, ut tingantur oculi
 quoque, inquit Plin. lib. 11. c. 37. Oculos ejusmodi Hierony-
 mus vocat, *orbis sibi fuliginatos*. * Alii *institum*.
 h Calamistro. Ang. A *crispipinnis*. acu crinali, Apulejo.
 i Genas, vel pilos oculorum, vel ipsa supercilia. k Non
 secus ac impudica, ac libidine efferrata mulier, quæ ex pe-
 ne è vitro facta bibit. l A *Coiffe* or *Call*. m Vestimenta
 plurimas scutularum formas habentia, quales cernuntur
 in araneærum telis. n Subalba, à flore galbani ferulæ in
 Syria, cujus succus notus, vel galbinea, i. e. cærulea ves-
 timenta rafa, quæ pilis, & villis carent. o Ipso servo
 in tantum molli, ut juret (more domini sui) per Juno-
 nem, quod mulieres faciunt, ut viri per genium suum
 Jovem, Herculem, &c. sic Quartilla apud Petronium:
Junonem meam iratam habeam, si, &c. p Alius habet spe-
 culum, quod gestarat Otho Imperator, inftar hastæ, vel
 quo munere Othonis gloriatur iste æque insolenter, ac Tur-
 nus hasta Agoris Arunci apud Virg. 12. Æn. q Otho.

a Ironice. a Reges memoranda novis annalibus, atque recenti
 b Inter Historia, speculum b civilis sarcina belli.
 Othonē, c Nimirum summi ducis est occidere Galbam,
 & Vitellium. Nec Et curare eum summi constantia civis: 105
 deerant Et Bedriaci in campo spulium affectare Palati,
 (inquit Et pressum in faciem digitis extendere panem,
 Tacitus Quod nec in Assyrio pharetrata Semiramis orbe,
 de hoc i- f Massa nec Afflicta fecit Cleopatra carina.
 plo bello g Hic nullus verbis pudor, aut reverentia mensæ:
 qui ambi- Hic h turpis Cybele, & i fracta voce loquendi 110
 tionē stu- Libertas, & crine senex k phanaticus albo
 lida flu- Sacrorum antistes, rarum, ac memorabile magni
 xuriosos i Gutturis exemplum, in concudendusque magister.
 apparatus Quid tamen expectant; n Phrygio quos tem-
 convivio- perus erat iam 115
 rum, & More o supervacuum p cultris absindens q carnē? 2
 irrita- Quadringenta dedit r Gracili ferestria i dotem
 amenta li- Cornicinis, r sine hic resto cantaverat ave.
 bidinum, Signat a tabula: x dictum feliciter, ingens
 ut instrumenta belli, mercarentur. c Parum conveniunt
 inter se hæc Othonis, qui veluti fortis, ac summus civis
 curavit Galbam interficiendum, simul cum Vitellio de pa-
 latio, & imperio Rom. dimicavit: idemque mollis se quo-
 tidie rasit, & pane lacte asinino madido faciem perpolivit,
 Sueton. Orho 12. cap. Sed non erat Othonis mollis & corpo-
 ri similis animus, inquit Tacitus i. hist. d Oppidi inter
 Veronam, & Cremonam, ubi Othoniani à Vitellianis vic-
 titi. ipse Orho, qui malis consiliis auctoribus obaudiens Bri-
 xellum concesserat, accepto cladis nuncio, civilis belli o-
 dio se interemit. e Cujusmodi mollicem in speculo, &
 fucus sibi, quoadiu bella exercebant, negarunt luxuriosis-
 simæ illæ reginæ Babyloniz, & Egypti. f Victa na-
 vali prælio ad Actium. g Inter hos molles sacerdotes Fla-
 viales in collegio Albano. supra ad N. 86. h Turpis liber-
 tas sermionis, qualis est inter Gallos deæ Phrygiæ sacerdotes,
 femiviros inhonestos, & obscenos. i Lasciva, & dissolu-
 ta. k Numine afflatus, furis correptus. l Gulæ, vel
 etiam vocis, m Gula, & vitis dignus, qui huic turpi
 collegio præfesset. Dignum patella operculum. n More
 sacerdotum Phrygiæ deæ. o Quæ ius muliebria patientibus
 nulli est usus. p Lapidis, vel resta Samia ad imitationem
 Atis pueri Cybele dilecti. q Penem virilia. r Nobilis,
 f Doris nomine. t Aut certe tubicini. u Nuptiales, &
 dotales. x Acclamatum est; Feliciter cedant nuptiæ. E
 formula gratulationis, bonique omnis. Senec. Epist. 67.

† Cæna a sedet: gremio jacuit b nova nupta c ma-
 riti. 119
 O proceres, d censore opus est, an c haruspice nobis?
 Scilicet horreres, majoraque monstra putares,
 Si mulier virulum, vel si bos ederet agnum?
 f Segmenta & longos habuisti, & g flamma sumit,
 h Arcano i qui sacra ferens nurantia loro 125
 Suda vir clypeis k ancilibus. Id pater urbis!
 Unde nefas tantum Latius in pastoribus? unde
 Hæc tergit i, n Gradive, tuos o urtica nepotes?
 n Traditur ecce viro clarus gener, atq; opibus vir:
 Nec galeam quassas, nec terram cupidus pulsas. 130
 Nec quæveris q patri, vade ergo, & r cede severi
 Jugeribus campi, quem negligis. * Officium eras
 Primo sole milii peragendum in valle Quirini.
 * Quæ causa officii? quid quæris? nubi amicus,
 Nec multos adhibet, liceat modo vivere. fient, 135
 Fient t ista palam, cupient & in æta referri.

e Qui inspectis harugarum, u id est, hostiarum exis por-
 tenta hæc expier. f Monilia interpretatur Servius, I.
 Enclid. ego sumbrias induferim. Anglicè. garas or lactes,
 quas mulieribus aureas expulserat restatur Valer. lib. 5. cap. 2.
 g Velamentum lutea, vel rubra, quibus tegi novis nuptis
 mos erat. h Ab interiore parte annexo, vel ipso ancili plu-
 ribus ejusdem formæ, immisso, non possit dignosci. mox,
 not. 46. i Unus è Salis, id est, Martis sacerdotibus, qui ancilia
 collo suspensa ferebat saltando sudans. k Scutis vicibus.
 i. undiq; circumcis, è quibus primū è cælo decidisse fertur.
 oraculo edocti Romani ibi fore perpetuum imperium, si hoc
 asservaretur, ad ejus similitudinem, & alia undecim cõsi-
 xere, ne interinosceretur. l Mars pater Romuli, qui urbem
 Rom. condidit. m Rudibus primum, & aggressibus.
 n Mars à gradiendo in bello ulro, citroque, vel à nudato,
 hastam vibro. o Libidinis pruritus. p In Matrimonium
 Doryphoro libero, sicut ipsi Sporus, ita ipse denupsit: voces
 quoque, & ejulatus vim patientium virginum imitatus.
 Sueton. Nero. 26. cap. q Apud patrem Jovem. r Recede
 à Campo Martio severo, quod non eo sebant comitia, exer-
 citia militaria, & olim judicia. * Διαλογισμός hæc.
 f In porticu, vel templo Quirini. i. e. Romuli. t Marium
 inter se sponsalia, & nuptiæ. u Publico decreto, ut illa,
 quæ in libros actorum referuntur, tanquam res memora-
 biles, & quæ natæ, ac legitimæ sint, vel, liberos habere
 cupient, quos patres professi in acta publica refererant. Ju-
 lius Capitolinus in Gordianis, & Aurelio. vide, quæ ad v. 83.
 Sat. 9. libri actorum spargere gaudes Argumenta viri.

a Mascu-
lis hifce.
b Ne ster-
riles re-
pudien-
tur: libe-
ri enim
pignora,
& vincu-
la conju-
gii. *Fu-
mina cum
seniit, re-
tinet con-
nubia
partu, u-
xorifque
decu: ma-
tris reve-
rentia
penfat.* Nos Lucina fugit, nec pignore nitimur ullo, &c.
Claudin Eutropium i. c. Bene consuluit viri natura, ut si
maxime velint, tamen non possint in mulieres transformari.
d Arachne ferunt (inquit Junius) Physici, mulierem frê-
rilem concipere posse, si pyxide inclusam araneam gesserit in
sinu. Turneb. l. 15. c. 17. de unguentaria aliqua casta intel-
ligit Lyde, quæ medicamina sterilitatem amoventia pro-
mittit, & venditat. e Luperci sacerdotcs Februantcs nul-
di per urbem discurrebant, hircinaque pelle feriebant pal-
mas mulierum, quæ se offerebant, hinc fecunditatem
sperantes. f Deposita nobilitate, induti tunica sine ma-
nicis Recriarii gladiatoris, qui inermis, & in sola tunica pu-
gnabat, g Fuscina, & reti armatus. Recriarius mirmillo-
nem, cujus galeæ inerat piscis effigies, in amphitheatro cap-
tabat, subinde dicens, *piscem peto, non te peto, quid me
fugis? Galle? h Manlius. i Posterus, neporibus Æmilii,
& Nobilitas in primo subfellionum ordine spectantibus. Po-
dium autem locus in Theatro Orchestræ proximus. l Præ-
torem, qui munera gladiatoria exhibet. Munerarium. A-
lii intelligunt Neronem, alii Domitianum. m Hinc ve-
ro hæc oriuntur scelera, quod inferos, fabulas esse aniles
credant omnes. n Quo Charon ratem subigit. o Infan-
tes, qui nondum quadrimi in balneis non lavantur qua-
drante. p Scipiones, qui in Hispania perierunt, vel Afri-
cani major, & minor. q 306. Fabii à Vercentibus ad Cre-
meram flu, intercepti, & cæsi. r In Apulia ab Anni-
bale.*

Tot a bellorum animæ quoties; hinc q talis ad istos
Umbra venit, cuperent c lustrari, si qua daren-
tur 157
d Sulfura cum tædis, & si foret e humida laurus.
f Illuc leu miseris traducimur: arma quidem ultra
h Orceadas, ac i minima contentos nocte Britannos.
Littora g Juberns promovimus, & modo captas 160
Sed k quæ nunc populi sunt victoris in urbe,
Non faciunt illi, quos vicimus. l & tamen unus
Armenius Zelates cunctis narratur ephæbis
Mollior ardenti sese indulsisse TRIBUNO. 165
m Adspice, quid faciunt commercia: venerat obse-
Hic sunt homines, nam n si mora longior urbem
Indulsit pueris, non unquam deerit amator:
Mittentur braccæ, cultelli, frena, flagellum:
Sic prætextatos referunt o Artaxata mores. 170

gandum, & ——— e ——— Aqua ex aspergillo lau-
reo. f Et tamen traducimur omnes illuc, ad inferos, red-
dituri apud Judices vitæ rationem, & vituri, quæ in vivis
non credimus vera, pendetque hoc à versu 154. supra.
g Hybernæ, Irlandiæ. h Insulas xxx. à Septentrionali
parte Britannia à Claudio Imperatore adjectas Rom. imper-
rio. i In solstitio æstivo. k Nos Romani iis vitis victi
sumus, quæ barbari illi, quos armis vicimus, non agnoscut.
l Qui tamen aliqua occasione ad nos comment, & in suam patriam
corruptelam morum sibi contrahunt, & in suam patriam
referunt: ut ille Zelates, qui obfes huc ex Armenia datus se
exposuit libidinoso tribuno. m Ironicè. n Si diutius hic
morentur, omittent, & exuent cum patriis armis, cultellis,
frenis, & flagellis, quibus usi fuerant domi in studiis vena-
tionum, & excerciorum equorum, & vestitu, braccis,
quæ Phrygiis, Lydis, Persis, in usu non secus ac Gallis,
(vide quæ Jos. Scal. ad Propert. 4. lib. & quæ Casaub. ad Suet-
tonii Aug.) mores etiam patrios simplices, & honestos, atque
una cum Romano cultu mores effeminatos (qui prætex-
tam parum decent) domum referent. o Majoris Arme-
niæ urbem juxta Araxem sitam.

Ejusdem Pithæi Variæ Lectiones

Ad Juvenalis Satyram II.

Ad Vers. 120. Cæna sedet) An potius sic distinguendum fuit

Ingens

Cæna, sedet: gremio jacuit nova nupta mariti.
Apulejus: Accumbit ad summum thorum maritus,
P/schen gremio suo complexus.

SATYRA III.

Inducitur Umbrilius aruspex, poetæ causas redens, cur Bajas migraret à Roma, in qua per Græcorum, aliarumque gentium, quæ in urbem confluerent, adulationes, delationes, veneficia, aliaque malas artes, et à ruinis, incendia, pauperum contemptum, vim, & latrocinia, honesto civi in urbe non sit locus.

Quamvis digressu veteris à confusus à amici; Laudo tamen, c. vacuus quod sedē figere d. Cus. Desinat, atq. e unum civem donare f. Sibyllæ. (mis g. Janua h. Bajærum esse, & gratum litus amœni Successus. ego vel i Prochyram præpono k. Suburræ. s. Nec am l. quid tam miserum, tam solum vidimus, ut Deterius credas: horreare incendia, lapsus (non Testorum assiduos, ac mille pericula sæve Urbis, & m. Augusto recitantes mense poetæ? Sed dum n. tota domus rheda componitur una, to o. Substitit ad p. veteres arcus, q. madidamque Campaniam: Hic, t. ubi nocturna Numa constituebat amica. Nunc i. sacri fontis nemus, & delubra locantur t. Judæis: u. quorum cophinus, senuumque supellex. e. Se adde. Omnis enim populo mercedem pendere iussa est 15 re civem.

f Quæ Cumis sacellum habuit. **g** Roma proficiscentibus per Cumas iter est, & tanquam introitus ad Bajas. **h** Urbis in Campania amœnissimæ. **i** Insulam in litore Campano. **k** Vico Romæ celeberrimo. **l** Quid alibi tam miserum, neque aliis admittum malum, quo Romæ non sit deterius? **vel** quid fuit tam miserum, atque unice horrendum, quo ne quid miserius conringat, non mereatur? **m** Quo, ubi cæteris vacat per intensum fervorem, poetæ mali importuna recitatione obvios enecat. **Emphaticæ**, quasi hoc omnium sit miserissimum. **n** Supellex, & facultates Umbriliæ. **o** Umbrilius expectans rhedam. **p** Romuli, vel Horatorum, in memoriam Victoris erectos. **vel** arcus aqueductum, qui illic erant. **q** Propter fontes, & aqueductus, qui in propinquo illius portæ sunt. **r** Ubi constitutum Egeriæ denunciabat. **vel** ubi constituebat simulatum congressum, & loquendi tempus cum Nympha Egeria. **s** Lucus Aricinus, fons, & delubra Musis à Numa sacra. **t** Urbe à Domitiano pulsus. **u** Quibus vas ex virgultis, & senuum est uai versa supellex.

a Arbor, & ejectionis b. mendicat sylva Camænis. **c** In vallem Egeriæ descendimus, & speluncas Dissimiles d. veris. quanto præstantius esset e. Numen aque, viridi si margine clauderet undas. **Herba**, nec fingentium violarent g. marmora topium?

Hic tunc h. Umbrilius: Quando artibus, inquit, honestis (rum), Nullus in urbe locus, nulla emolumenta laborum. Res hodie minor est, heræ quam fuit, i. atq. eadē cras Deteret exiguis aliquid: proponimus k. illuc Ire, fatigatas ubi Dædalus exiit alas: 25 Dum nova canities, dum prima, & restæ senectus, Dum superest l. Lachry, quod torqueat, & pedibus me Porto meti, nullo dextram subeunte bacillo. m. Cedamus patria: vivant n. Arturivus illi, 29 Et Catulus maneat, qui o nigra in cæcida vertitur. Quis facile est p. eadem educere, q. flumina, r. portus, s. Siccandam eluivem, portandam ad busta cadaver, Et t. præbere caput domina venale subhasta. Quondam u. hi cornicines, & x. municipalis arena Perpetui comites, notæque per oppida buccæ, 35 y. Munera nunc edunt, & z. verso pollice vulgi

ricinum lucum descendimus. **d** Illis naturalibus, & simplicibus. **e** Fontis, nullus enim fons numine vacare credebatur. **f** Naturalem. **g** Arte posita marmora. **h** Ita incipit Umb. **i** Atque eadem cras dederet, id est, imminuet aliquid de exiguis. **k** Cumas, quo Dædalus è Græcia fugit. **l** Dum Parcarum uni superest filium vitæ meæ, quod torqueat. **m** Excedamus patria. **n** Adulatores olim cornicines, nunc Romæ publicani. **o** Candida de nigris, & de candidibus atra. Falsa in vera, vitia in virtutes. **p** Rescindendam. **q** Aquam venalem, vel è fluminibus vectoris lucrum. **r** Portuum vestigalia, & stationis pretium. **s** Cloacæ, vel lacunæ ad sordes expurgandas. **t** Sub hasta fixa, quæ publicæ auctionis nota est, servi caput venale exponere. **u** Art. & Carn. **x** In muneribus gladiatoris per municipia buccas, & buccinas locabant. **y** Ipsi ad opes provecti, & præfecti nunc edunt gladiatoria. Neque enim citra centus adeoque personæ rationem datum est jus edendi publicè munera. Extat apud Tacitum 4. Annal. S. C. quo cautum, ne quis gladiatorum munus ederet, cui minor quadringentorum millium res esset. **z** Quod si-gnum est velle populum interfici victum: uti contra, presus pollex, nota erat populi intercedentis provicito, ne jugularetur. Politian. Miscell. 42. cap.

a Ad quæ iumentum ligari possit, vel, sub cuius umbra quiescere liceret. **b** Judæi sylvam incolentes mendicant, ejectionis Camænis, quibus sacrum curanemus cum delubro. **e** Ego, & Umbrilius in A-

a Cum populi ap-
plausu.
b Purgan-
das.
* Poscere
nequeo a-
dularorie
librum, qu-
em
non pro-
bo.
c Ut futu-
ra canam
Astrolo-
gus.
d Inqui-
rentibus
in patrios
annos.
e Victi-
marum
exta in-
quirit, ru-
betarum
tamen
exta ad
veneficia
nō tracto.
f Tanquam membrum emortuæ dextræ, quæ nulli est usui.
Næque ego adeo idoneus, & habilis officiis adulatoris sceler-
tis. Def. Heraldus comitem hic intelligit, qui alterius larus
regens quasi dextra casualis est, cuius ministerio caret. g Se-
cretorum alterius scelerum. h Taceat ne, an proferat.
i Spoliatori contra, & scelerato, qualis erat Verres, carus er-
rit, qui furis ejus, & sceleribus confcius est.
k Tu vero sapiens nulla lucri spe scrutare alterius ar-
cana, quorum & tu confcius æstus, timeaque, ne è medio
zollaris ab illo, qui te confcius timet: optime Lysimacho
Philippides, πλὴν τῶν ἀπορρήτων. Plutarchus de garrulitate.
l Obscuris umbris arborum, Martial. lib. 1. epig. 50.
vel aureis arenis turbidi. m Auriferi fl. in Lusitania.
n Quæ cum mala conscientia non erant fumenda. o Ro-
mam Græcorum vitis pollutam, p Nec tamen hic maxi-
ma pars est turpissimæ illius gentis Græcæ, sed & huc con-
fluxere Syri, Mauri, &c. q Syri, qui ad Orontem flu-
habitavit, venerunt Romam ad Tiberim sitam.

Et linguam, & mores, & cum tibicine a chordas
Obliquas, nec non b gentilia tympana secum
Vexit, & cad Circum jussus prostare pellas. 65
d Ite, quibus grata est c pista lupi: Barbara mitr. i.
f Rusticus ille tuus sumit g r'cedidipna, Quirine,
Et h ceromatico fert i neciteria collo.
Hic k alta Sicyone, ast hic l Amydone relicta,
Hic m Andro, ille n Samo, hic o Trallibus, aut
p Alabandii 70
Exquilias, dictumque petunt q à vimine collem,
r Viscera magnarum domuum, dominique futuri.
Ingenium velox, audacia perdita, sermo
Promptus, & s Iso t' torrenrior. eade quid illum 74
Esse putes u quemvis hominē secum attulit ad nos,
Grammaticus, r'hetor, geometres, pictor, x aliptes,
Augur, y schænobates, medicus, z magus: omnia
novit
Græculus * esuriens, in cælum, jussuris, ibit i

c Ab iis mos prostituti meretrices in maximo Circo Ro-
mæ. d Ad Circum, ubi prostant. e Syra meretrix in more
patrio caput picta redimita mitra. f O Romule, tui cives
à te pastore orti, & (si cum aliis conferantur) rustici, ad
sportulam, & cœnam tantum currere, aut gladiatores age-
re norunt, isti vero, qui undique in urbem hanc conflue-
re, omniscii sunt, & domos in amenissimis urbis locis ca-
pant, Exquilis sc. & Viminali collibus. g Vestes, qui-
bus ad salutando curstet, hinc cœnam, vel sportulam
promeriturus. Poeta de Græcis loquutus, Græca affectæ
verba, à τρέχω, curro, & δ'ἀπνοῦ, cœna. Clearchum So-
phistam Athenæus lib. 1. cap. 4 vocat τρεχέδειπνον, quod huc
illuc curstaret lautiores cœnas captururus. Turneb. 3. 17.
Endiomidem simpliciter exponit. Jan. Rutgersius opinatur
dici vestes, quas livreas appellant Galli. & Itali. h Collo
peruncto ceromate, quod ex oleo, cera, & pulvere fit.
i Victoria præmia. k Insula in mari Ægeo præalta, &
eminente. l Pæonia civitate. m Prima Cycladum.
n Insula in Icario, quæ Jonæ adjacet. o Urbe Cariz.
p Urbe minoris Asia. q Viminale collem. r Artibus
suis se in maximas familias insinuantes, quarum hæredita-
tatem captant, iis quippe est ingenium velox, &c. s Ora-
tore Athen. Demosthenis præceptore. vel illo Rom. quem
Flinius eloquentissimum laudat. t Concitator uberior.
u Omniscium, omnes artes professum. est enim gra. rh.
ge. & c. x Qui Athletas ungit. y Funambulus. z My-
steriorum gnarus. * Cogente fame, seu paupertate, quæ
excitat artes. si jussuris, volabit alter Dædalus.

אכוביא

a Ad summam, non Maurus erat, nec Sarmata,
nec Thrax,
b Qui sumpsit pennas, mediis sed natus Athenis 80
c Horum ego non fugiam conchyliā? me prior ille
d Signabit, & fultusque toro meliore recumbet,
f Ad veteris Romam, quo prunas, & coctōna ventos
g Usque adeo nihil est, quod nostra infantia egulum
h Ausit h Aventini, i bacca nutrita Sibina? 85
i Quid, quod adulandi gens prudentissima laudat
Sermonem indocti, faciem deformis amici,
Et longum in validi collum cervicibus aequat
Herculis, Antaeum k procul a tellure tenentis?
l Miratur vocem angustam, qua de erius nec 90
m Ille sonat, quo mordetur gallina marito.
n Nec eadem licet & nobis laudare: sed nullis
o Creditur an melior cum n Thaida sustinet, aut cum
p Uxorem comadus agit, vel p Dorida nullo
q Cultum palliato? mulier nempse ipsa videret, 95
r Non q persona loqui: vacua, & r plana omnia
dicas
s Infra ventriculum, & r tenui distantia rima,
t Nec tamen Antiochus, nec erit mirabilis illic
Aut Stratocles, aut cum molli Demetrius Haemo.

Ad testa-
famenta, vel alias tabulas consignandas advocatus. e In
conviviis honoratori loco accumbet, lecto digniori, vel
superiori culcitra trichiniaris loco. f E Syria cum prunis,
& ficibus ipse venalis. g Nihilne nobis est praerogativa,
quod Romae nati, & nutriti fuimus? aerem Romanum
hausimus? h Romani. Aventinus enim unus est ex se-
ptem urbis Romae montibus. i Oliva, idest, fructibus, &
cibus Italicis, & opponitur prunis, & coctōnis Syris. k Cum
enim in palatris recipere vires a matre sua Terra contacta,
gigantem hunc a terra levatum Hercules praefocavit.
l Cum admiratione laudat exilem ejus vocem, quae tamen
aeque ingrata est, ac stridula, atque rauca vox galli, qui in-
ter ascendendum gallinam mordet. m Gracis. A qui-
busdam rogatur, ut cantaret super eam: Solos scire audire
Gracos, solosque se, & suis studiis dignos, respondit Nero
apud Suetonium cap. 22. n Annon melius etiam histrio-
nicam exercet, quam nos, ubi meretricis agit partes, &c.
Ironice. o Maronam. p Nympham Oceani filiam nu-
dam. q Non qui personam alterius sustinet, vel non per-
sonatus. r Non virilia, sed muliebria habere. s Neque
tamen mimi, atque histiones solum mimi sunt alienae per-
sonae agenda artifices, sed &

a Natio comada est. * rides? majore cashino 100
Concutitur: slet. s. lacrymas adspexit amici,
Nec dolere: igitur nulum erum? si tempore posses,
Accipit h endromidem: si dixeris, Estuo, sudat.
Non sumus ergo c pares: melior, qui semper &

omni
Noste, dieque potest alienum sumere vultum, 105
d A facie factare vultus: laudare paratus,
Si bene ruffavit, * si meum mixxit amicus:
Si e trulla inverso crepitum dedit aurea fundo.
Præterea fustum nihil est, & ab f sanguine tu-
tum:

Non g matrona laris, non filia virgo, neq; ipse 110
Sponsus h larvis adhuc, non filius l ante pudicus.
Horum si nihil est, k aulam respiciat amici.
Scire volunt secreta domus, atque inde l tim-
meri.

Et quoniam cepit Græcorum mentio, in transi.
Gymnasia, atq; audi facinus majoris n abolly. 115
o Stoiicus occidit Baram, delator amicum,
Discipulumque senex, prius nutritus in illa,
Ad quam Gorgonei delapsa est penna caballi.
Non est Romano cuiquam locus hic, ubi regnat

mnasiis utebantur, ne calefacti refrigerarent. A Rtg
gouve. c Græco huic, d Veluti cum admiratione, ble-
se himselfe. * Al. si lectum mixxit, idest, culcitram tri-
clinariam. Horat. l. i. serm. 3. Commixxit lectum potus.
e Si trulla in vini ebibit, ita ut fundum inverterit, epoto-
que vino labris fufens crepuerit. Turneb. vel si in Cortabi-
lusu, reliquum vini in pavementum ejectionem (quod fit in-
verso poculo) clarum ediderit sonum, quod felix amoris
augurium est, sed alii aliter, ut sc: sive mingar, sive pedat.
f Pene, libidine. g Materfamilias. h Imberbis, im-
pubes. i Priusquam hic advenerat. k Subodoratur, &
secreta domus scrutatur. l Juxta illud Ital. sermo d' altrui
si fa, chi dice il suo secreto, a chi non l' a: m Missis his le-
vibus Græcorum de plebe exercitationibus. n Togæ phi-
losophicæ, quasi dicat: audi scelerata philosophorum Græ-
corum etiam abolla crassior, & minor, qua milites uteban-
tur, ut hac majori Philosophi, Senatores, Reges. o P. E-
gnatius falso testimonio circumvenit Baram Soranum a-
micum suum, & discipulum sub Nerone. Tacit. 6. Ana.
p Fluvii Cydni, qui interfluit Tarsum in Cilicia, cui no-
men inditur a τάρως. cum hic sive Perseo, sive Pega-
so è Gorgonis Medusæ sanguine nato unum è ralaribus
excidisset.

a Græci
omnes ad
mimi-
cam nati
sunt.

* εγγύατος,
εγγύδ' ε-
ξεθρο-
νος γένου-
ν. Plut.
de discrimi-
ne. vide
& Theo-
phra-
sti charac-
terem αεδ
πολα-
zelus.
b Vestem
crassam,
& villo-
sam, qua
in gy-

a Adulatores Greci ex artificibus, uti Protogenes ille Pictor, & catamitis, hoc enim vult Diphilus, Jovi charus, vel Imperatori dilectus, & delatori- bus, quod significat *Brimantus litium vates*. De Protogene delatorum favissimo sub Caligula Dio Cassius l. 59. *ἦν δὲ τις ἀγαστὸς Χωῆς*, &c. b Patroni, vel principals. c Græcæ scilicet. d Quam Romæ. e Ut saluter, & comitetur patronum, cum magistratus per ministros sportulas togatis præcipiant. vide r. Sat. v. 99. f Matronas divites, & orbas. g Competitor sportulæ. h Divitis servi filius, idest, libertinus à latere comitatur ingenus, quos jam opibus æquavit. vel filius ingenui comitatur à latere divitem servum, idque à sinistra, cedens illi viam. i Ingenui enim filius, luxuriosus, dum sportulam mendicari, nobilissimus tamen scortis non dubitat pro una, arque altera consuetudine donare, quantum tribuni ex stipendio accipiunt, rem disperdit. k Libertinus vero qui vestita, idest, togata, & plebeja contentus Venere, nobile scortum conducere, ut accipere hæret, dicitur. * Quia vchitur, inquit interpretes. Sed & sellis fornicum limine infidebant meretrices: unde *sellaria* dicitur. Profedas servilicolas, fordidas. Quæ tibi olent stabulum statum, sellam, & scissibulum merum. Plaut. in Pænulo. Neque male legitur *cella*. l Scipio Nafica vir optimus à senatu judicatus simulacrum matris deum ex Ida Phrygia advectum hospitio excepit, domique suæ habuit, donec ei templum conditum foret. m Rex Romanus secundus sanctissimus, & justissimus vir. n Lucius Metellus Pontifex ex Vestæ templi incendio eripuit Palladium, ipse flammis cæcatus est.

Ser vavit * *trepidam flagrantem ex æde Minervam*: Protinus ad censum, de moribus ultimi fiet 140
 Quæstio: quot pascit servos, quot possidet agri
 Jugera, quam multa, magname a paropsi de ignari
 Quantum quisq; sua nummorum servat in arca,
 Tantum habet & fidei, jures licet & b Samo-
 thracum,

Et e nostrorum aras, contemneret fulmina pauper
 Creditur, atque Deos, Divi ignoscentibus istis. 146
 Quid, quod materiam præbet, caussaque jocorum
 Omnibus hic idem? si fœda, ac scissa lacerna,
 Si toga sordidula est, & rupta calcus alter
 Pelle d patet: vel si, consuto e vulnere, crassum
 Atq; recens linu ostendit non una fœcatorix. 151
 * Nil habet infelix pauperas durius in se,
 Quam quod ridiculos homines facit. Exeat,

g inquit,
 Si pudor est, & h de pulvino surgat equestri,
 Cujus res i legi non sufficit, & sedent hic 155
 Lenonum k pueri quocunque in fornice nati.
 Hic plaudat nitidi præconis filius, inter
 l Pinnirapi cultos juvenes, juvenisque lanista,
 Sic libitum vano, qui nos distinxit, m Othoni. 159
 n Quis gener hic placuit censu minor, atq; puella
 o Sarcinulis impar? quis pauper scribitur hæres?
 p Quando in consilio est Adulibus? agmine fœcto
 Debuerant olim teneret q migrasse Quiriti.

* Jac. Nicol. Loensis lib. 9. c. 2. Miscell. Epiphyl. legit *servavit tepidam flagrantem*. Sed *trepidam* ad-
 iustitiam te-
 per quid-
 dam sapit.
 a Patina, idest, quanto cum apparatu, & sumptu. b Magnorum decorum. Virgil. Jovis, Minervæ, Mercurii,

quos ex Samothracia Insula Ægæi maris in Phrygiam Dardanum advexit, ex Phrygia autem Æneas in Italiam. e Martis, & Romuli. d Lacer hiat. e Ruptura. f Conservatæ vestigiæ. *Οὐκ ἔστι πένιός ὕδεν ἀδελφῶ-
 τερον ἐν τῷ βίω συμπαροῦς: κατὰ δὲ ἐν φούδ' ἀσπιδῶ' ἦς,
 πένιός ἐστι, κατὰ γέλωτος.* Græcæ comicus apud Stobæum Tit. *Penius Vagos*, g Theatrarus designator, qui præest disponendis ordinibus in theatro. h Ex quatuordecim illis gradibus theatri. i Rosciæ, quæ caret, ne quis in numero equitum sit, qui 400. HS. non habet, nostræ monete 3125. l. k Filii servi huc per malas artes vecti. l Reriarii (inquit interpretes) qui piscem in galea Myr-
 millonis reti implicare appetebat. *rectius*, gladiatoris, qui Samnitis galeam pinnâ insignitam rapit. Lips. 2. Saturn. 11. m Roscio Othoni, qui tribunus tulit legem Rosciam, de qua modo nota 99. n Quis filiam pauperi elocavit? o Doti, seu ornatui muliebri. p Quando advocatur in consilium etiam ab infimis magistratibus? q Male à funerariis, multatari, & Patriciis despiciatur habiti fecerit, ut quondam in montem sacrum.

a Longe durior est Romæ Res angusta domi. sed Romæ a durior illis 16; pauperibus processibus ad dignitatem, imo conatus ad vicium, quam alibi. b Supple constat. c Curius Dentarus, qui in recessu ad Marfos frugaliter, & parce vitans aurum fibi à Samnitibus, quos devicerat, oblatum repudiavit, a. P. Corn. Scipio. conveniet magis si generaliter intelligatur. d Inter Sabinos, vel Samnites, qui victi modesti sunt. e Corulei coloris: vide J. C. Scalig. Exerc. 32. sect. 10. f Crassi filii, g Græci palliatis, Itali rogatos essebant mortuos ad funus: cives vero rusticantes, seu in municipiis agentes togam raro induebant, tunicati usque. Plin. epist. 9. lib. 1. Martial. 51. epig. 16. lib. 10. o tunicata quies! h Ordo est, si quando ipsa majestas dierum festorum colitur theatro herbofo, &c. videbis æquales habitus. i Viridi cespite, vel theatro herbis, & fiondib. ornato. k Expe recitatur. l Diverbium, seu cæmen, quod tragædis è scena egressis ab exodiariis ad recreandum spectatorem subiciebatur. Sed & in fine fabularum mimi risum movebant salibus, & facetiis, quæ exodia dicta, lises. m Exce, vel colore squallido illite. οβρυχερος παμύγην, ως κωμωδίασιν τὸ δεικνός. Lucian. περὶ ὀρχήσεως. n Nec distinctas sedes, & subsellia, ut Romæ: Orchestra proprie est chori & saltatorum spatium, ad ὀρχήσεως, idest saltu. o Neque purpureis rogis induti, sed albis tunicis amicti Ediles edunt spectacula, aut jus de mensuris dicunt. p Romæ ultra facultates. q Ex mutato ære, vel conducta, & mutata veste. r Pauperes cum sumis, divites haberi volumus.

Cum

Cum prætor. quid das, a ut Cossium aliquando salutes? Ut te respiciat b clauso c Vesteo Labello? 18; ille d metit barbam, crimem hec deponit amati: Plena domus f libis venalibus, e accipe, & illud Fermentum tibi habe. præstare tributa cientes Cogimur, & cultris augere peculia servis. 189 Quis timet, aut timuit f gelida Præveste ruinâ, Aut postis nemorosa inter juga g Volpiniis, aut h Simplicitis Gabiis, aut i proni Tiburis arce? Nos urbem colimus tenui k ricine fultam Magna parte sui. nam hic labentibus obstat Villicus, & veteris rimentæ contexti hiarum: 195 m Securo pendente iubet dormire ruina. Vivendum est illis, ubi nulla incensia, nulli Nocte metus. jam postulat aquam, jam n frivola transfert Ucalegon: p tabulata tibi jam tertia fumant. 199 q Tu nescis: nam si gradibus r trepidatur ab imis, Ultimus ardet, s quem tegula sola tuerur A pluvia, molles ubi reddunt ova columbæ: Le Pus erat t Codro u Procula minor, urceoli sex, Ornamentum abaci: nec non & parvulus infra Cantharus, & x recubans sub eodem marmore Cheiron,

numini alicui consecrare moris erat. vide, quæ ad M artia-
lis epig. 32. l. 1. eo die festo celebrato cientes liba ex melle,
farre, & oleo puero mitrebant, quæ venderet, peculium
inde sibi comparaturus. e Cum libis fermentum, idest
fervoris, & iræ causam, quod non tantum patronis in Nu-
ptiis, Natali, Opere novo, sed & servis eorum cogimur
præstare tributa. f Gelida urbe Tusciæ, ab aquis frigi-
dis, & sicu in monte. g Etruriz oppido. h Non orna-
tis, vel Sexti Tarquinii dolo deprehensis. i In præcipiti
posita, & declivi. Horat. 4. Od. 3. 1. Tibur supinum.
k Adminiculo, sustentaculo. l Exilibus columnis, & ad-
miniculis subventis rimentibus tectis. m Nos jubet securo
dormire, imminente usque ruina. n Villa quæque va-
sa ex incendio erepta. Anglice Lumber. o Vicinus. Imita-
tio Virgiliana. Aeneas de suo vicino, 2. Æn. Jam proxi-
mus ardet Ucalegon. p Contignatio tertia. the third flo-
re. q Tu pauper, qui conductisti cœnacula. the garret,
or colost. r Inguentem incendio. s Qui in summo habi-
tavit cœnaculo. t Pauperi cuidam, forte Poeta illi rano,
de quo prima Sat. n Uxore sua. x Effigies Chironis cen-
tauri scitilis, sustinentes abacum ex eodem marmore. i. ma-
teria sc, argilla.

Jam.

a Barbari, & Opici populi Campaniæ, qui & Opici: per ludum a. mures vocat Opicos, qui Græcæ nescientes libris Græcis non percepserunt: vel liguritores; obsecrænum enim liguritorum Ennium Antonium Opicum magistrum vocat. aut, mures terrestris, ab ὄπη, caverna, foramen, quæ muribus latebræ. vel ab ὄπη vesperilio, citante Crispino è Suida. b Divites eujuspiam. forte legendum Arturii, de quo supra vers. 29. c Roma vel matres Romanæ, ut in publica calamitate. d Arati lugent patres. e Sponsiones sistendi fidei, & dictionem juris. f Dum ardet adhuc domus, præfeto sunt, qui conferant ad novas ædes, alius marmora, &c. g Effigies nudorum corporum è purissimo marmore. h Pictoris artificiosissimi. i Staruani celeberrimi. k Deorum, quos Phœcæsi sacerdotes Atheniensium, & Alexandrinorum à calcæmentis candidis denominati coluerunt. vel deorum è Græciæ latorum. Phæcæsi n. Hesych. rustica sunt calcæamenta, quibus calcæati pingebantur dii Græci, & poni pro Phæcæsiatorum vultu Turnebus l. 10. c. 27. quem vide. l Capulas, armaria, repositoria. m Staruam Minervæ dimidiatam à verrice ad umbilicum nique. n Fabius Persicus. vide Sar. 8. vers. 14. vel divitis scitotium nomen à Persis, vel quod hic Arturius Persa fuerit. * Vide Mart. epig. 5. l. 3. o Ludis curulibus in Circo, quibus maxime delectabantur Romani, Sar. 10. 80. p Oppido Campaniæ in via Latina. q Tenebrosam domum Romæ.

Jamque vetus Græcos servabat cista libellos,
Et divina a Opici rodebant carmina mures.
Nil habuit Cordus, quis enim negat? & tamen illud
Perdidit infelix totum nil: ultimus autem 209
Ærumnæ cumulus, quod nudum, & frustra rogantem
Nemo cibo, nemo hospitio, tæmque juvenit.
Si magna b Asturi cecidit, domus: horrida c mater,
d Pullati proceres, disseret & vadimonia Prætor.
Tunc gemimus casus arbis, tunc odimus ignem.
f Ardet adhuc, & jam accurrat qui marmora donet, 215
Conferat impensas: hic gnuda, & candida signa:
Hic aliquid præclarum h Euphranoris, & i Polykta
Phœcæsiatorum vetera ornamenta deorum, (clei,
Hic libros dabit, & l forulis, m mediæque Minervæ im:
Hic modicum argenti: meliora, & plura reponit 220
n Persicus orbem lautissimus, & * merito jam
Superfictus, tanquam ipse suas incenderit ædes.
Si potest avelli o Circensibus, optima p Soræ
Aut p Fabrateris domus, aut p Frufinone paratur,
Quanti nunc q tenebras unum conductis in an-
num. 225

Hortulus, a hic puteusque brevis, nec b vesse movendus,
In * tenuis plantas facili diffunditur haustu.
Vive c bidentis amans, & culti villicus horri,
Unde epulum pestis centum dare d Pythagoreis.
Est aliquid quocunque loco, quocunque recessu, 230
Unius sese dominum fecisse & lacertæ.
Plurimum hic æger moritur vigiliando: sed illi
Languorem peperit cibus g imperfectus, & hærens
Ardenti stomacho. nam quæ h meritaria somni 234
Admittunt t i magnis opibus dormitur in urbe,
Inde caput morbi: rhedarum transitus arcto
Vicorum inflexu, & k flantis convicia mandræ
Eripiunt somnum l Druso, m vitulisque marinis,
n Si vocat officium: turba cedente velierur
Dives, & ingenti curret super ora o Liburno, 240
Atque obiter leget, aut scribet, vel dormiet intus.
Namque facti somnum clausa lectica fenestra.
p Ante tamen veniet, nobis proferantibus obstat
q Unda prior: magno populus premit agmine
lumbos 244
Qui sequitur: ferit hic cubito, ferit r afferre duro
Alter: at hic tignum capiti incutit, ille l metretam.
t Pingua crura luto: planta mox undique magna
Calcor, & in digito u clavus mihi militis x hæret.
Nonne vides, quanto celebretur y sportula z fumo?

a In his oppidis.
b Non profundus.
* Al. leg. teneras plant.
c Agriculturæ.
d bidens furcæ, vel ræstri generis.
e Oleribus.
n. velcebantur discipuli Pythagoræ, qui suos animatis absolvere docuit.
f Agri, aut hortuli la-certarum

domicilii. Meton. contenti. f Romæ. g Non concotus. h Officinæ, quæ mercede locantur, vel in quibus mechanicæ diurna, nocturnaque plerunque opera victum mechanici.
i Magno constat precio domus à strepitu remota. vel impostum vicinis silentium, ut quiescas. k Dum mulio verberare, & verbo increpat mandram, i. mulorum multitudinem non progredientem. l Homini somnolento, qualis erat Cl. Drusus Cæsar. alii legunt somnos ursti, qui per dies his septenno gravi somno premuntur, ut ne vulneribus, quidem excitari queant. Plin. l. 8. cap. 36. m Phocis, quæ altissime dormiunt. n At si dives vocatus sit ali-quod negotium publicum, aut privatum. o Alta lectica, inflat navis Liburnæ, vel lectica à proceris è Liburnia servis lecticariis vecta. p Quo volder citius, quam nos, quibus in via non ceditur; ut illi. q Populi, & turbæ quasi fluxus, & refluxus. r Amite lecticæ. s Mensuram, vas magnum. t Cerosa sunt. u Caliga clavis ornata, & infixa. x Figitur mihi in digito. y Cæna in sportula, non C. quadrans. δειπνον ἐν σποδί. z Igni in calefactorio subiecto obsoniis, ne intrepcant, vel studio, & festinatione.

a Qui sportulam accipiunt.
 b Focus, & supellex.
 c Vir robustus, & validus tempore Neronis.
 d Quem obsoniis subiectum capiti impositum portat.
 e Tremitt, vacillat.
 Ira Seneca epist.
 90. longo vehiculo.
 rum ordinis pinus, aut abies deferebatur vicis intrementibus. f Plaustro, g E Liguria in Apenninis montibus. h Ingens saxum e monte excisum. i Corpus minutum, & in frustra concisum non apparet, sed evanuit, ut anima. k Famuli expectantes adventum servi, qui cenam perebat, nihil de morte ejus cogitantes apparant balneum. l Ad sudorem abstergendum pro strigilibus, cum stri brevis sit, quod instrumentum graphicæ depingit Apulejus lib. 2. Floridum. m Gutto olei pleno, quod loris, jamque sicis superfundatur. n Famulos domi expectantes puerum cum sportula. o Servulus saxi mole obruitur. p Acherontis, seu Stygis. q Charontem, portitorem. r Cui inhumato, & inopi non ante annos C. transvehi licet. s Stygis. t Cymbam Charontis. u Quem mortuorum ori inferere solebant Græci, naulum sc. & stipem Charontis. x Quantum spatium sit a tectis sublimibus & conaculis ad terram; tantum sane periculum est a tectis, quas nocte dejecerint rumpas. y Fracta. z Tui negligens, incautus. a Non condite prius testamento. b Inquillinis adhuc vigilantibus.

Centum a conviva, sequitur sua quemque b cullina, c Corbulo vix foret tot vasa ingentia, tot res. 251
 Impositas capiti, quot recto vertice portat
 Servulus infelix, & cursu ventitil dignem.
 Scinduntur tunica sarta: mole longa e coruscant
 ff Sarraco veniente abies, atque altera pinum 255
 Plaustra vehunt, nutant alte, populolo; minantur.
 Nam si procubuit, qui saxa g Liguistica portat,
 Axis, & eversum fudit super agmina h montem;
 Quid superest de corporiosis qui membra, quis ossa
 Invenit? obrutum vulgus perit omne cadaver 260
 More animæ. k domus interea securâ patellas
 Jam lavat, & bucca foculum excitat, & sonat
 unctis
 l Strigibus, & pleno componit linted m gutto.
 Hac inter n pueros varie properantur: at o illis
 Jam sedet in p ripa, tetrumque; novitius horret 265
 q Portitima, r nec sperat f canosi gurgitis t avium
 Infelix, nec habet, quem porrigat u ore, trientem.
 Respice nunc alia, at diversa pericula noctis:
 Quod spatium tectis sublimibus, unde cerebrum
 Testa ferit, quoties rimosa, & y cuncta fenestris 270
 Vasa cadunt, quanto percussum pondere signent,
 Et ladant silicem. possi. z ignavus haberi,
 Et subitii casus improvidus, ad cenam si
 a Intestatus eas: adeo tot fata, quot illa 274
 Noctæ patens b vigilis, te pratercurrere, fenestra.

Ergo ostes, nocturnæ feras miserabile tecum,
 Ut sint contenta a patulas defendere pesceis.
 Ebrius, ac petulans, qui nullum forte ecidit,
 b Dat panes, noctem patitur lugebris amicum
 c Pelicidæ, cubat in faciem, mox deinde supinus: 280
 Ergo d non aliter poterit dormire. quibusdam
 Somnum rixa facit: sed quamvis improbus ean-
 his,
 Atque mero fervens, s cavet hunc, quem g coc-
 cina lena
 Vitari jubet, & conitum longissimus ordo. 284
 Alitum prigeria flammaram, & h aenea lampas.
 Me, quem i Luna solet deducere, vel breve lumen
 Candelæ, k cuius dispenso, & tempero flum,
 Contemnit. n misera cognosce proemia rixæ,
 Si rixa est, ubi tu pulsas, ego vapulato tantum.
 Scat contra, sturique jubet: parere necesse est. 290
 Nam quid agas, cum te sturiosus cogat, & idem
 Foktor, Unde venis? exclamat, l cuius aceto,
 Cuius m concio rames? n quis tecum seffile porrit
 Sutor, & o elixi vervecinis labra comedit? 294
 Nil mihi respondes? aut dic, p aut accipe calcem.
 Q Ede ubi consistas? in qua te quærat profuscha:
 Dixeris si tenies aliquid, tacitissime recedas.
 Tantundem est: seriuat pariter. l vadimonia
 deinde
 Irati faciunt. libertas pauperis hæc est,
 Pulsatus rogat, & pugnis concisus adorat, 300
 Ut liceat t pacis cum dentibus inde reverti.

Iliad. Hom. c. v. 12. d Non sine contumelia, & rixa.
 Non dormiunt, inquit sapiens, nisi male fecerint, & nisi
 alios supplantaverint. Sueton. de Nerone, & Orbone idem
 refert. idem Dio, & Xiphilin. & Tacit. Annal. 13. e Ju-
 venilibus. f Evitat divitem, senatorem, magistratum.
 g Granis fructicis cocci trincta vestis accubitoria. Persi. Sat.
 32. v. h Quæ tribunis præferebatur. i Luna lumen.
 k Cuius faniculum, dispono, nec citius abumatur, aut ex-
 tinguatur. l Ubi conatus, ex cibis vilissimis impletus?
 m Fabis in siliquis coctis, hisque non oleo inunctis, sed a-
 ceto conspersis. n Quinam fordidi convivæ tecum una e-
 nabant? o Caput vervecinum. p Aut ego te proculcabo,
 q Die ubi habitos? in qua profuscha te convenire possim,
 ubi opus erit. r Proprie est precatio, sumitur & pro fa-
 nis Judæorum, hic pro ponte, crepidine, seu oleo loco, ubi
 stipem mendici efflagitant. r Se injuria læsos simulantes
 a te vadem exigunt, ut adis in iudicio. t Non in to-
 tum excussis tibi dentibus.

a Catenis
firmate
adversus
expilatores,
vel
petulant
tes, qui
tabernas
noctu ef
fringere
solebant,
& in his
ipsum
Nero-
nem vide
Suer. Ne
ron. c 26.
& Tacit.
Annal. 13.
b Latro.
c Quoties
dispositis
ibi custo
diis à
Pontina

*Nec tamen hoc tantum metuas: nam qui spoliet te
Non deerit: clausis domibus, postquam omnis ubique*

*Fixa a catenatæ solum compogo tabernæ.
Interdum & ferro subitus b grassator agit rem,
Armato c quoties tunc custode tenentur* 306

*Et Pontina passus, & Gallinaria pinus.
Sic inde huc omnes tanquã d ad vivaria currunt.
Qua fornacæ graves, c qua non incude catenæ?
f Maximus in vinculis ferri modus: ut timeas,*
g ne 310

*Vomer deficiat, ne marra, & sarcula desint.
Felicis pravorum atavos, felicia dicas
Sgula, quæ quondam sub regibus, atque tribunis
Viderunt h uno contentam carcere Romam.* 314

*His alias poteram, & plures subnectere causas:
Sed iumenta vocant, & sol inclinat: eundem est.
Nam mihi commota jam dudum mulio virga
Innuir: ergo vale nostri memor, & quoties te
Roma k tuo rescit properantem reddet in Aquino,
Me quoque ad n Helvinam Cereem, o vestramque
Dianam* 320

*p Convellè à Cumis: satyram ego, ni q pudet illas,
Adjutor gelidos veniam r caligatus in agros.*

palude, & sylvæ Gallinaria locis latrocinio aptis arcentur
grassatores. d Ad escam facilem, & paratam, vel ad pro
fugium, & receptum. e Supple conciliuntur. f Maxi
na copia ferri absumitur in vinculis fabricandis. g Ne
non sit ferrum, unde fiant instrumenta rustica. h Tul
liano solo, quod extruxit Hostilius Tullus. i Muli, qui
cum longe præcesserunt, monent me, ut sequar. k Tua
patria, o Juvenalis. l Urbis tædio, propter cupientem
recreari. m Oppido Volscorum in via Latina. n Tem
plum Elvinæ Cereris, quod Aquini est. Ceres autem El
vina dicitur à fonte Elvino, quod eluat, vel Helvini, i
dest, flava: spicarum color est. o Quam vos colitis.
p Accerse. q Mei auxilium, utpote poetæ non satis boni:
qui tamen urbis vitia detestatus, acriter, & audacter in illa
vellem invehi. r Velut audax miles, armatus, instructus
que adjutor satyrarum.

Ejusdem Pithæi Variæ Lectiones

Ad Juvenalis Satyram III.

- Ad vers. 67. *Trechepidna*. Sic olim leg. sed repositum *vel e
dipna*. Vet. Glossa Cupedicinus, *τρεχέδιον*.
Et apud Plutarch. 8. *Symp*.
Ad vers. 80. *Athenis*. Sic videtur fuisse scriptum in Opt.
Ex nunc *Achivi*.
Ad vers. 187. *Libis*. Sic leg. additumque Glossæ loco, *ideft
panibus*.
Ad vers. 208. *Cordus*. Opt. liber aperte habuit *Codrus*.
Nam prior quidem hujus nominis scriptura re
centioris est manus; ut jam dubitem, an non &
Sar. i. *Codri* potius legendum, quam *Cordi*: quan
do & Verus Interpres de eodem Poeta utrumque
dictum adnotat.
Ad vers. 218. *Phæcastanorum*. Hæc fuit Verustifis. Ex scri
ptura, quam interpretationes huc usque retinuerunt.
Hodie in textu emendatum legas *Pecastanorum*.
Ad vers. 255. *Sarraco*. Apud Serv. in 1. *Æn*. Serraco.

SATYRA IV.

A libidine, & luxuria Crispini, sumpta occasione describendi ridiculum quoddam Domitiani super rhombo pisce concilium, Senatorum in hanc rem sententias lepide, & false exponit.

« Namque ejus & in prima Satyra memineram.

« Ut partes agat in his meis Satyris. Metaphora sumpta à comœdiis, in quibus histriones ad partes suas revocari solent.

« Perdite vitiorum servus, quem nulla virtus commendat, ornave. d Ad resistendum vitiis, ad virtutes amplectendas, ad libidines, aliæque vitia fortis. e Voluptatis gratia mœchatur, non lucri, ut qui viduas sectantur avaras. f Mulos in esedo junctos, quibus in gelidis gestationibus vehitur, & porticibus, cum pluit. Vide Sat. 7. v. 178. g Viridariorum, & hortorum. Plin. ep. 17. l. 2. Vide Lipf. ep. 11. centuriæ Miscellan. h Crispinus ergo infelicissimus, qui corruptor. i Vestalis virgo, Veste sacra, vitis caput redimita. k Incesti convicta, terra obruenda viva, ex insituro Numæ Pompilii. l Supple querimur. m Domitiano, qui (Sueton. Dom. cap. 8.) cœnforia arrepta virga in Corneliæ Maximillam, Vestalem, ejusque stupratoris severissime animadvertit. Plin. ep. 11. l. 4. n Bonis civibus. o Supple nummum, hoc est, xlv. lib. nostræ monetæ. p Sex libras pendebat piscis. Sex millib. nummum emebatur. q Adulatores, qui facta verbis adaugent. r Si tanti nullum emerit, quo caperet hæreditatem, aut locupletis femine iniret amorem, excusandus est Crispinus.

a Præ-

a Præcipuam in tabulis ceram senis abstulit orbi. Est ratio ulterior, magna si misti amica, 20
 Quæ vehitur clauso, b latius specularibus antro. Nil tale exspectet: emit c sibi, multa videmus
 Quæ d miser, & frugi non fecit Apicius. hoc tu Succinctus e patria quondam Crispine papyro?
 Hoc precium f squamæ z potuit fortasse minoris Piscator, quam piscis emi. provincis tanti 26
 Vendit agros: sed majores Apulia vendit.
 Quales tunc epulas ipsi sum glutiisse putemus
 g Induperatorem: h cum tot festertia, partem
 Exiguam, & modica sumptam de margine cognæ
 Purpuream magni n ructat scurræ Palati, 31
 k Jam princeps equitum, magna qui voce solebat
 Vendere l municipes in t fracta de merce siluros?
 Incipe Calliope, * licet hic considerare: non est
 Cantandum, res vera agitur, narrate n puellæ 35
 Pierides: propti mihi vos dixisse puellas.
 Cum jam semianimum laceraret o Flavius orbem
 p Ultimis, & q calvo serviret Romæ Neroni;
 Incidit, r Hadriaci spatium admirabile rhombi
 Ante s domum Veneris, quam t Dorica sustinet
 Ancon, 40

cum Crispino conferatur. Vide Senec. ep. 95. e Ægyptiaca; fuit enim Crispinus verna Canopi, Sat. 1. & papyrus est herba palustris, quæ in Ægypto multa nascitur, ex qua texuntur navigia, funes, tegetes, stragula, vestes, &c. f Piscis squamosi? g Domitianium, cujus cœnæ —
 h — Extrema, & vilissima pars æquabat hunc sumptum Crispini. i Ad ructationem usque ingurgitaret aulicus parasitus Crispinus. k Jam magister equitum factus. l Per municipia, vel Ægyptios, & conterraneos, ut supra, patria papyro. in Nilo enim natant, & Alexandriæ videntur viles hi pisciculi. m E fracto vase, vel ex aliena merce surreptos. n Facere in sit ridicula musas invocatur, quasi rem arduam aggressurus sit. * Neque enim opus est lile Musarum insinctum, tanquam in transitu, aut fabula; sed mora, & cura. o Muse ex Pierio moure Thesaliæ, vel regione Macedonia, & mihi vel ob hoc sitis propitiae, quod vos dixeri m puellas, girls. quæ tamen non potestis non esse verulæ ab antiquissimis poetarum usque invocatur. p Familias Flaviarum. q Per omnia vitia Nero alter, calvus insuper erat, sic Ausonius. Quem dixit calvum sua Romæ Neronem. r In mari Adriarico nutriti, & capti. s Adem Veneris. t A Græcis condita, qui, Syracusis adveniant, Dionysii tyrannidem fugientes.

a Primam hereditatem in tabulis testamenti ceratis, b Fenestris lecticæ & lapide speculari. c In suam gulam. d Luxuriosissimi, & omnium nepotum altissimus gurgis. Plin. ep. 5. lib. 2. frugi tamen, fi

a Retia. *Implevitque a Jinnis, neque enim minor haeserat illis,*
 b In Meotide palude.
 c Solis calore affluvo.
 d Segniter flueris, prope stagnantis.
 e Meotidis exitus in Pontum Euxinum.
 f Piscator, q. Domitiano, qui quasi Pontifex maximus erat sacerdotum, quos instituerat Alb. v. 112.
 a Venum. i Rerum etiam levissimarum, ut algæ, delatores. k Piscatore paupere. l Piscatori delatori. m Quod retineri non potest, inquit Piscatori, donabitur libenter, & cito. n Fisco pro delatores, vel ne corrumpatur, & computrescat. o Sub fine Autumni morboſi in hyemem vergentis. p Timentibus. laborat tamen Ptol. Flavius 17. cap. conſeſt. tueri genuinam, & propriam verbi ſignificationem, ut cupiant aſſi febres ſuas in quarantanas mutari, quæ, ut Celfus ſcribit, neminem jugulant. Verum non perſuadet. q Quo flante aer calidus ambiens corrumpit piſces, & carnes. r Ubi jam piſcator delatoribus comitarus lacus ſub mœnibus Albæ ſupererat. ſ A Tullio Hoſtilio. t Ignem perpetuum, & inextinctum cuſtodendum à Trojanis. Receperunt morem hunc Tullius Hoſtilius Romam tranſtulit, prodigijs vero monitus Albæ reddidit, ubi tamen conſecratur Veſta minore cum religione, quam Romæ. u Rhombum. x Senatores, qui in Albano erant cum Imperatore.

Itur ad a Ariden: tunc b Picens, Accipere, dixit, 65
 Privati majora foci, c genialis agatur
 Iſte dies, propterea ſtomachum d laxare ſuginis,
 Et tua ſervatum conſume in ſecula rhombum.
 Iſſe capi voluit, e quid aperti? & Et tamen illi
 Surgent crifſi: nihil eſt, quod credere de ſe 70
 Non poſſit, cum landatur q diis æqua porceſſas.
 Sed deerat piſci h patina: menſura: vocantur
 Ergo in concilium proceſſes, quos oderat ille,
 In quorum ſcicie i miſera, magnæque ſedebat
 Pallor amicitia. primus, k clamante Liburno, 75
 l Currite, jam ſedit, m raptâ propter abolla
 n Pegafus, attonitæ poſtremo modo villicus urbi.
 o Anne aliud tunc præfecti? quorum optimus atq.
 Inerpres legum ſanctiſſimus: omnia quæquam
 Temporibus divi tractanda putabat p inermi 80
 Juſtitia. venit & q Crifpi jucunda ſeneſtus,
 Cujus erant mores, qualiſ ſcandida, miſe
 Ingenium? maria, ac terras, populofque r re-
 genti
 Quis comes utilior, ſi ſi clade, & peſte ſub illa
 Scævitiæ damnare, & honeſtum afferre ſiceret 85
 Conſilium? ſed Quid violentius aure tyranni?

v. 3. d Solvere, evacuare, ut has delicias capiat. vel lax. id eſt, extendere his deliciis. e Quid aperti, inquit Poeta, hac adulatione piſcatoris? f Domitianus tamen hinc inrumuit. g Reges, & Principes. Domitianus ſupra omnes alios, qui Dominus, & Deus noſter appellari voluit. h Capax piſcis integri patina. i Imperatoris. Brat n. Domitianus non ſolum magna, ſed & callida, inopinataque ſcævitiæ. & c. Suet. r. c. Domit. k Præcone è Liburnia oriundo in concilium vocante. l O Proceſſes (clamar præcone) ſedit enim ipſe Imperator. m Veſte feſtinanter arrepta. n Juſtiſconſultus laudatiſſimus præfectus urbi à Veſpaſiano. o Neque n. ſub avaro principe Veſp. fuerunt præfecti alii, quam villici, qui omni ratione omnia undecunque corradebant, & tamen ex his Pegafus erat optimus, & c. p Debilli, & languida, principis quippe ſcævitiæ veritus eſt. q Crifpus ſenex jucundus, ut ſep̄ v. m. e. Αλκινόοιο, ἢ τὴν ἐμὴν οἰοίω, ſapientia Lælii, & c. Vibium Crifpum alii hic intelligunt, alii Paſſienum, utrumque jucundum quidem. Quintil. lib. 10. cap. 1. & lib. 6. c. 2. Suet. in Nerone. Tacit. ad cuius Annal. 2. l. vide, quæ Liſippus pro Paſſieno, & Torrentius pro Vibio ad noſtrum hunc, r Imperatori. ſ Domitiano.

52 D. J. JUVENALIS
Cum quo a de pluviis, aut asibus, aut nimboſo Vere locuturi fatum pendebat amici.
 Ille igitur nunquam direxit brachia contra
 b Torrentem, nec citius erat, qui libera poſſet 50
Verba animi proferre, & vitam impendere vero.
 Sic multas hyemes, atque c octogefima vidit
 Solſtitia, d his armis, illa quoque turus in aula:
 Proximus ejuſdem properabat Acilii ævi 94
Cum e juvene indigno, quem mors tam ſæva mæneret,
 Et domini gladiis jam designata: ſed olim
 Prodigio par eſt in nobilitate ſeneſtus;
 Unde fit, ut malim ſ fratrem cui eſſe gigantum.
 g Profuit ergo nihil miſero, quod comminus h
 urſos
 Figebat Nymidas, i Albana nudus arena 100
 Venator, quis enim jam non intelligat artes
 Patrias i quiſque priſcum illud miretur k acumen,
 Brutæ tuum? Facile eſt l barbato imponere regi.
 m Nec melior vultu quamvis ignobilis ibat 104
 n Rubrius, o offenſa veteris reus, atq; tacendq;
 Et tamen p improbius q Satyram ſcribente cinædo.
 r Montani quoque venter adeſt abdomine tardus,
 Et ſmatutino ſudans Crifpinus t amomo,

fuo Domitio, ut nonnulli autumant, nec tamen conſtat, quiſ fuerit iſte juvenis. f ignobilis, obſcurus, ut filii terræ. Gigas enim à γίγας, & γῆ. g Juveni nil proſuit ſimulata ſtultitia. h Leones. neque enim habet ſicca, & arida Numidia urſos, qui frigidis gaudent, teſte Plinio, lib. 8. c. 6. Sed & Romani veteres rudes ex Africa adveſtos leones obvia, & nota voce urſos dixerunt. vide Lipſ. 2. Elector. cap. 4. i Theatro in Albano, ubi quotannis Domitianus quinquaginta Minervæ celebrans ſeras conſiciendas exhibuit. k Qui cum videres inter alios nobiles etiam fratrem tuum occidi, ſimulata ſtoliditate eſtingiſti crudelitatem avunculi tui Tarquinii Superbi. l Priſco, rudi, & ſimplici, non Domitiano æque. m Nec latior, æque pallidus, licet non æque nobilis. n Rubrius Gallus. o Quod Tibiam in pueritia corruperat, ut quidam volunt, & videtur exſt-
 quantibus. p Maledicentior caſtigat, vel nequior. q Nerone, qui probroſo carmine laceravit Quintianum, ut mollem, & effœminatam. Tacit. Annal. 15. r Montanus Curtius ventricofus. ſ Quo ſingulo mane ungitur, vel quod ſub ſole matutino, ideſt, oriente naſcitur. t Unguento ex floribus amomi.

a Quantum vix redolent duo funera. ſæviôr illo
 b Pompeius tenui & jugulos aperire ſuſurro. 110
 Et qui d vulturibus ſervabat viſcera Dacis,
 c Fuſcus, ſ marmorea meditaturo prælia villa,
 Et cum mortifero prudens g Vejentio h Catullo,
 Qui nunquam i viſa flagrabat amore puella, 114
 Grande, & conſpicuum noſtro quoque tempore
 monſtrum.
 Cæcus adulator. diruſque k à ponte ſatelles,
 Dignus, m Aricinos qui mendicaret ad axes,
 Dlandaque devexæ jactaret n baſta rhexæ.
 Nemo o magis r bombæ ſuſcepit, nam plurima dixit
 In læcum converſus: at illi dextra jacebat 120
 Bellus. ſi p pugnas q Cilicis laudabat, & iſtus,
 Et r pægame, & pueros ſ inde ad velaria raptos.
 Non cedit Vejentio, ſed ut t fanaticus u aſtro
 Percuſſus x Bellona tuo divinat, & ingens

Ruffus vel offibus, & cineribus miſcenda. b Pompeius Ruffus ſæviôr aperire. Helleniſmus. c Jugulare reos teſta delatione. d Avibus cadavera vorantibus, imo præſa-
 gientibus. e Cornelius Fuſcus à Domitiano præfectus prætorio miſus eſt contra Dacos, à quibus magna accepta clade occiſus eſt. f Inexercitatus, & imperitus à deliciis, & otioſa armorum meditatione ad bellum profectus.
 g Fabricius Vejentio, & h Catullus Meſſalinus, cujus ingenio ſævo & malum cæcitatibus additum. Qui à Domitiano ſæpius, non ſecus, ac cæca, & improvida ſeruntur, in optimum quemque torquebatur. Plin-
 epiſt. 22. l. 4. i Nempæ cæcus, & tamen amavit, quod non viderat. k A ponte, in quo ſedent ſtipem mendicantes, nequitiam effrontem tuſſive videtur, dignior ſane ponte, quam aſa principis. l Aſſecia, & conſiliarius principis. m Qui mendicaret à curru præterveſtis cibum Aricinum in Appia via, ubi ſedent mendici. n Verba, preces, oſcu-
 la ipſa. o Quam hic Catullus. p Quas tamen non videbat. q Gladiatoris eſt Cilicia, Abz minoris regione, Tur-
 comania, vel more Cilicis armati. r Ha arte fabricatum, ut per ſe ſurgeret, & in ſublime creſceret, J. C. Scal. i. Poet. 21. vide, quæ ad Martial. epig. 2. lib. i. pect. ſ Ab hoc pægame in alta theatri velamina. videtur repræſentatus fuiſſe Ganymedes ab aquila raptus. t Numine aſſatus, ut Minervæ ſacerdotes. u Proprie inſectum eſt, quod & tabanus, & aſlus appellatur, a menta vexans, & in fugam, atque furem agens, ſumitur pro furoris ſtimulo à numine incuſſo. x O Minerva bellipotens dea.

a Cutru. ¹³⁴
 ant imperio.
 Rex Britannorum.
 Spinas, pinnas, Catachresis.
 An itaque, inquit imperator, concidentium in frustra censens piscem?
 Circutu late- rum.
 Opus est perito aliquo fign- gula, qualis fuit Prometheus, qui homines è luto finxiffe dicitur. g Imperatorum. h Epulas Neronis, de media die in mediam noctem protrahat. i Incitamenta stomachum reficientia, & appetitum procurantia. k Ardente vino, & è Falerno monte. l Peritia in ciborum delectu. m Rupibus ad montem Circueum in litore Campaniæ. n Scopulum in lacu Lucrino. o Promontorium, & litus à Rutupis oppido Cantiorum in Britannia dictum. Ang. *Richberovv*. p Piscis marini è genere cancerum. q Imperator Domitianus. r Tanquam consulurus de expeditione aliqua in Germanos. u Nam autem suscepit sponde in Caros, alteram necessario in Sarmatas, legione cum legato simul caesa. Suet. Domitian. 6. cap * *Tortis*, hic reponunt quidam, sed tortè, τὸν γὰρ μοι δοκῶν Neque enim hic de cerice, ut Sat. 13. aut Epigram. 3. Martial. sed de terrore è feroci populo. s Populis item Germaniæ, qui hodie *Gusdrionfes* dicuntur, al. *Franken*.

a Anxia b p r a c i p i t u m v e n i s s e t e p i s t o l a c p e n n a .
 Atque utinam his potius nigris tota illa deditisset
 Tèpora sèrvitæ, c clarae quibus abstulisset urbi 135
 c Illustresque animas impune, & d vindice nullo.
 e Sed peritit, postquam cerdonibus esse timendus
 Cæperat: hoc nocuit f Lamiarum cæde madenti.
 a Anxi-
 tatis in-
 dex, vel
 anxus
 reddens.
 b Subito
 vel tristi
 nuntio, hoc enim significat pennata epistola, ut contra
 laureata legitur. alii de avibus literas gestantibus, nihil
 ad rem. alii ad veredarios respiciunt, qui pennam in ca-
 pite gestabant velocitatis symbolum, vel, ut transfert Ari-
 stides, ἢ πᾶρες ἐν ὠσπερ ἐπὶ τὸ πηγῶν φερομένην. in Panegyri-
 co Romæ. ἡγὶ πηγοφόροι συνέχουσιν ἐφόδων αἰετῶν ἀποχρη-
 σάτων ἐν αἰετοφύλοισι, Plutarch. in Galba. c Vires nobi-
 les. d Nemine nobilium vindictam auso. verum quum
 in ignobiles crudeliterat exercere cepit, ab iis occisus est.
 e Savitia in plebem exitio fuit Domitiano madenti cæ-
 de ——— f ——— Nobilium, inter quos & Ælium
 Lamiam nobilissimæ familiæ virum interfecit.

Ejusdem Tituli Variæ Lectiones

Ad Juvenalis Satyræ IV.

- Ad vers. 3. *A vitii æger, &c.* In optimo exemplari scri-
 ptum fuit.
A vitii ægra solaque libidine fortes
Delitit, viduas tantum spernatur adulter.
Quid refert igitur.
- Ad vers. 13. *Sejoque.* alii veteres libri, *Serioque*: quod ter-
 mere rejciendum non est.
- Ad vers. 33. *Fracta*, ut & veter legit interpres, quod etiam
 plerique codices habent: at nullus, quem
 quidem viderim, *Faria*, quod tamen ingenio-
 sum esse distiteri nolim.
- Ad vers. 67. *Saginis.* L. habuit aliquando: *saginatam.* Sed
 emendatum, *saginis*.

SATYRA V.

Parasitum à cœnis divitum dehortatur, in quibus contemptum, misere, & contumeliose tractato non liceat frui, nedum tangere delicias, quæ ipsi divitibus apponuntur, vide Luciani epist. εἴω κρὸν χαίσειν.

a Eques Romanus, scurra nobilis, Cæsaris Augusti tempore. de quo Horat. s. Sat. 2. lib. b Alter scurra Cæsaris. c Licet jures te nec pude-
re propo-
fiti abje-
cti, nec
tædere harum injuriarum, credere tamen noli. d Natura ventris parvo contenta est. e Finge tamen illud parvum non suppetere. f Nulla caverna, nullus spons vacat, ubi libere potius mendicis, quam æque miseram vitam agas serviliter adulando? g Proprie littoris, vel ripæ oræ, quam aqua aluit: hic locus eminens, vel caverna in muro, seu ripa, ubi sedent mendici, ut in pontibus. h Minor pars tegetis, qua mendici se tegunt. Sat. 9. A tegete, & baculo. i Tantine æstimas cœnam illam, qua tot injurias pateris? k Tantine cœna, unde jejunus surgis? vel, Tantine cœnam æstimas, ut ob illam has patiæ injurias? l Alii legunt possis, ut confect carmen. m Frigore horre-
re. n Sordidum caninum panem è farre. * A meales meate. o Imputat tibi satisfactum, & relatum. Imputare Suetonio, Tacito nostro, Plinio, Quintiliano, aliisque inferioris ævi authoribus valer, Postulare id sibi gratiæ apponi. Tacitus eadem mente usurpavit vocem Jactare. Ann. 6. p Dives patronus. q Te.

Site profesti nondum pudet, atque eadem est mens,
Ut bona summa putet, aliena vivere quadra:
Si potes illa pati, que nec a Sarmientis iniquas
Cæsaris ad mensas, nec vilis b Galba tulisset;
c Quamvis nihil toto metuam tibi credere testi. }
d Ventre jurato novo frugalius: e hoc tamen ipsum
Defecisse puta, quod inani sufficit alvo.
f Nulla g crepido vacat: nusquam pons, & h tegetis
Dimidia brevior i tantine injuria cœna? (pars
Tam k jejuna fames? cum l possis honestius illic
Et m tremere, & n sordes farris mordere canini?
Primo fuge loco, quod tu discumbere jussus
Arctedem solidam veterum capis officiorum.
Fructus amicitia magnæ * cibus: o imputat hunc
p rex,
Et quamvis rarum, tamen imputat. ergo dotos post
Si libuit menses neglectum adliere q clientem, 16

a Ut sit, qui certiam culcitram suppleat in lecto, quo distumbitur ad cœnam. b Cœnæmus. sic Chremes Terentianus. Dionysia his sunt, hodie apud me sit. wo. lo. c Est tibi jam tuorū vot. summa. d Tu habes amplā mercedem officiorum, quod toties summo mane, & intempto abruperis somnum, ut patronum salutes, & comiter ipsum alios salutaturum. infra ver. 75. & Martial. l. 3. epig. 36. Enallege persona. e Lig. vestium, vel calceorum ansas non ligare. f Ne reliqui clientes circumstantes saluent patronum, nec dum tu veneris. g Diluculo, dubia luce. h Ipsa nocte. i Quia polo vicinioris. k Plaustra septentrionalia signi ursam majorem insequentis, Arctophylacis. l A fudore recens lana, & liquorem quasi fictens, vel præparanda, & imbueda vino, quo melius sumat purpuram, vinum tamen hoc non imbat. m Temulentum, insanum, instar Corybantis Cybeles sacerdotis caput rotantem. n Et convitia proludia vinu pugnæ. * Non vino tantum, sed & poculo. o Cruentata. p Clientes parasitos. q Fictili è Sagarino in Hispaniæ. r Patronus contra. s Antiquo saguntino n. Romani erant intonsi, forte Lucilium Opimium innuit, quo consule diffusa sunt vina, que in ducentiesimum annum servata fuerant. t Sex. Julio Cæsare, & M. Philippo Coss. movebatur bellum cum sociis, quos civitate donare contendebat Liv. Drusus, Luc. Flor. l. 3. c. 17. hoc a. anno optimum diffusum est vinum. u Laboranti cordis dolore, vel stomachi vitio ab humore acri vellicante, & rodente, cui medicina à vino. v Vinum Albanum. y Montibus juxta Sciam oppid. Campaniæ. z Gypsis, picatiquè amphoris à Cervicibus affixa erant pittacia cum inscriptione, ubi natum sit vinum, & quo consule conditum. a Vetustas.

a Tertio ne vacuo cessaret culcitra lecto,
Una b simus, ait: c votorum summa, quid ultra
Queris? d habet Trebius, propter quod rumpere
somnum
Debeat, & e liquas dimittere, sollicitus, f ne
10
Tota salutaris jam turba peregerit orbem
g Sideribus dubiis, aut h illo tempore, quo se
Frigida circumagunt i pigri k Sarraca Bootæ.
Qualis cœna tamen? vinum quod l succida nolit
Lana pati: de conviva m Corybantia videbis. 25
n Furgia proludent: sed mox & pocula torques
* Saucius, & o rubra deterges vulnera mappa,
Inter p vos quoties, libertorumque cohortem
Pugna q Saguntina fervet commissa lagena.
r Ipse scapillato diffusum consule potas, 30
Calcat, atque tener t bellis socialibus vomam,
u Cardiacx nunquam cytharum mihi suris amico.
Cras bibet x Albanum aliquid de montibus, aut de
y Setinis, z cuius patriam, titulumque a senectus

Est tibi jam tuorū vot. summa. d Tu habes amplā mercedem officiorum, quod toties summo mane, & intempto abruperis somnum, ut patronum salutes, & comiter ipsum alios salutaturum. infra ver. 75. & Martial. l. 3. epig. 36. Enallege persona. e Lig. vestium, vel calceorum ansas non ligare. f Ne reliqui clientes circumstantes saluent patronum, nec dum tu veneris. g Diluculo, dubia luce. h Ipsa nocte. i Quia polo vicinioris. k Plaustra septentrionalia signi ursam majorem insequentis, Arctophylacis. l A fudore recens lana, & liquorem quasi fictens, vel præparanda, & imbueda vino, quo melius sumat purpuram, vinum tamen hoc non imbat. m Temulentum, insanum, instar Corybantis Cybeles sacerdotis caput rotantem. n Et convitia proludia vinu pugnæ. * Non vino tantum, sed & poculo. o Cruentata. p Clientes parasitos. q Fictili è Sagarino in Hispaniæ. r Patronus contra. s Antiquo saguntino n. Romani erant intonsi, forte Lucilium Opimium innuit, quo consule diffusa sunt vina, que in ducentiesimum annum servata fuerant. t Sex. Julio Cæsare, & M. Philippo Coss. movebatur bellum cum sociis, quos civitate donare contendebat Liv. Drusus, Luc. Flor. l. 3. c. 17. hoc a. anno optimum diffusum est vinum. u Laboranti cordis dolore, vel stomachi vitio ab humore acri vellicante, & rodente, cui medicina à vino. v Vinum Albanum. y Montibus juxta Sciam oppid. Campaniæ. z Gypsis, picatiquè amphoris à Cervicibus affixa erant pittacia cum inscriptione, ubi natum sit vinum, & quo consule conditum. a Vetustas.

Mucore, & situ .
 & Vasis fistilis, quo vinum conditum servabatur .
 & Petrus, & Helv .
 Priscus gener ipsius de quorum studio libertatis, & constantia lege Suetonium, & Tacitum in Nerone) libertatis studio .
 & odio tyrannidis celebrabant solennem memoriam . — d — Junii Br. qui Tarquinium expulit, & D. Junii Br. & Cassii, qui Caesarem confoderunt; floribus autem coronati convivabant veteres . vide causam in notis ad Seneca Thyeft. vers. 944 . e Ipe Virro, id est, parvus dives . f Phialas ex electro aqum indurato e gummi, & lacrymis Heliadum Phaetontis fororum in alnos, sive, ut alii fabulantur, in populos versarum . g Andreas phialas asperas Beryllis sexangula forma politis ad splendorem repercussionem, Plin. l. 37. c. 5 . h Servus, qui manus tuas observet : i Tuos ungues aduncos, ne quid abrasas . k Nec injuria, namque . l Ex annulis . m Manubrio ensis . n Aeneas, cuius stellatus jaspide fulva Ensis erat . Virg. 4. Aen. o Ab Elisa . p Regi Libya . q Vitreum calicem quatuor rostra velut nasos habentem, qualem habuit furor Benevenerans Vatinius, a quo calices ejusmodi vitrei dicti sunt Vatiniiani . vide, quae ad Martialis. ep. 69. l. 14 . r Rupta enim vitrea sulphuratis permurabantur . vide, quae ad Martialis. epig. 42. lib. 1 . s Aqua decocta, & vitris demissa in nives, ut refrigeretur . Plin. lib. 31. cap. 3 . Neronis inventum, Sueton. Ner. 48. cap. vel simpliciter nivis Scythicae x mola . t Clientibus, parasitis . Emphatice . u Fuscus e Numidia furor . A Lacryma . x Macilenta, & sine pulpa . y Vide 1, Satyr. in calce .

a Flos Aste ante ipsum, pretio majore paratus, quam fuit & Tulli census pugnacis, & b Anxi, Er ne te teneam, c Romanorum omnia regum Frivola, quod cum ita sit, tu d Gerulum Gany-melem

Respice, cum sties : nescit tot millibus emptus 60
 Pauperibus misere puer . sed forma, sed aetas
 Digna c supercilio, quando ad te pervenit ille,
 Quando vocatus adest h caedae, gelidusque ministri?
 Quippe indignatur veteri parere clienti, 64
 Quodq; aliquid postea, & quod se flante recumbas.
 Maxima quaeque domus servis est plena superbis .

Ecce alius quanto porrexit murmure panem,
 g Vix fractum, solidae jam mucida frusta h faring,
 Quae genuinum agitent, non admittentia morsum,
 Sed tener, & niveus, mollique stigrine factus 70
 Servatur domino . dextram cohibere memento:
 Salva sit i artoptae reverentia; finge tamen te
 k improprium, l superest illic qui m ponere cogat .
 * Vin' tu consuetis audax convivia n canistris
 Impleri, panisque tui novisse colorem? 75
 o Scilicet hoc fuerat, propter quod saepe p relicta
 Conjuge per montem adversum, q gelidaque cur-
 curri

Esquillas, fremeret saeva cum grandine vurnus
 r Juppiter, & multo stillaret penula nimbo .

Aspice qua longo s distendat pectore lancem, 80
 Qua fertur domino squilla, & quibus undique
 t septa

Apparagis, qua u despiciat convivia cauda,
 Cum veniat excelsi manibus sublata ministri .
 Sed tui dimidio x conscriptus y gammarus x ovo
 Ponitur exigua a feralis cona patella . 85
 Ipse b Venafrano piscem per fundit : at hic, qui

frangi possit, b Panis ex farina . i Dispensatoris panis, ex apto, panis . & o paxoi, video : cujus reverentiam cave sis ne violes, ausus panem domino coctum sumere . k Savoneie, l Artoptes . m Deponere panem illum candidum . * Air artoptes . n Pane . Metonymia contin-
 o Clientis marmarantis verba . p Media nocte
 q Collem Romae ventis expositum . r Aer . s Impleat, t Condit, & circumdara herbis delicatis . u Alce laradeorsum in mensam aspiciat . x Semiplenus . Spent
 y B marini cancri specie . z Ovis suis, vel quibus conditur . a Nuda, & jejuna instar coenae feralis . b Oleo optimo ex agro Venafrano in Campania .

a Pallidus offertur misero tibi caulis, bolebit
 Laternam: illud enim vestris datur calveolis,
 quod
 b Cannæ Micipsarum s prova subvevit acuta;
 c Propter quod Romæ cum g Boccare nemo lavatur,
 h Quod iutos etiam facit i Serpentibus * atris. 91
 i Mullus erit domino, quem misit i Corsicæ, vel quæ
 k Taurominitanæ rupes: quando omne l per-
 etum est,
 Et jam deficit nostrum mare. dum gula sœvit
 Retibus affiduis penitus scrutante in macello 95
 n Proxima, nec patitur Tyrrhenum crescere pi-
 fraudatis
 o Instruit ergo focum provincia, sumitur illius
 p Quod captator emat Lenas, q Auvelia vendat.
 Virroni muræna datur, quæ maxima venit
 Gurgite de Siculo: nã dum se continet Ausser, 100
 Dum sedet, & sicut madidas in t carcere pennas,
 Contemnant mediam materiam i lina t Charylidum.
 Vos anguilla manet longæ u cognata colubræ,
 Aut x glacie aspersus maculis y Tiberinus, & ipse
 Veruena riparum pinguis * torrente cloaca, 105
 λυγροὶ ἔχρη: e Patinis ligneis. d Navicula è Cannæ,
 vel doliolum è cannis acuminatum forma pyramidalis.
 o Afrorum à Micipsa rege. f Navi. g Cum Numida a-
 liquo, vel Afro, à Boccara rege Maurorum denominato.
 h Cujus olei odorem tetrum non ferunt serpentes. * Af-
 fris, legit Jan. Rutgersius var. lect. l. 2. c. 17. Horat. l. 2. Sat.
 ult. velut illa Caninia afflasset pejor serpentibus atris. Et
 Od. 10. l. 3. Nec Mauris animum mirior anguibus, i Insula in
 mari Ligustico. k Rupes juxta Taurominium oppidum
 Siciliae. l Exhaustum, exinanitum. m Piscatore quo-
 vis è macello. n Maria. o In mari Tyrrheno, idest, in-
 fero. p Piscibus instruit focum, & culinam nostram.
 q Pisces, quos emptos hereditæ orbis donent. r Mulier,
 quæ pisces venditat. — vel, dives orba, quæ da-
 tos ab hereditæ pisces vendit. f Aëlio antro: quæ pennas
 ex segmento Poet. madidis Notas exvolat alas. Ovid. x. Mer.
 ut Aëlio in carcere, 10. Sat. v. 120. ex Virgil. i. Æn. clauso
 ventorum carcere. t Piscatores cum lina, & retibus.
 u Vorticem in fræto inter Siciliam, & Italiam. x Ejus-
 dem formæ, & generis, quam cum colubro coire ferunt,
 ut & muranam. y Maculosus, cui dorsum ex albo carule-
 um est, venter candidus nigris maculis conspersus, qui
 notæ deterioris est, melioris Læneus. z Præstantiores sunt
 in Narce fluvio pisces, quam in Tyberi. Galen. πῆξι τρωφῶ.
 † Serpente legendum putat Jan. Rurg. var. lect. l. 2. 17.

Et soltus mediæ a cryptam penetrare Suburræ,
 b Ipsi pauca velim, facilem si præbeat aurem.
 Nemo petiit, modicis c quæ mittebantur amicis
 Ad Senecæ, quæ e Pisonibus, quæ * Cotra solebat
 Laygiri. namque & f titulus, & fuscibus olim 110
 Major habebatur donandi gloria, solum
 Posticum, ut cænes civiliter: hoc face, & esto:
 Esto (ut nunc multi) dives tibi, pauper amicis.
 Anseris ante ipsum magni g secur, anseribus par
 h Atrilis, & i flavi k dignus ferro Meleagry 115
 Fumat l apr, post lunc raduntur tubera, si ver
 Tunc erit, & facient m optatæ tonitrua cænas
 Majores. tibi habe frumentum, n Aledius inquit,
 o O Libye, disjunge boves, dum tubera mittas. 119
 p Structorem interea, ne qua q indignatio desit,
 Saltantem spectas, r & Chironomata volant
 Cultello, donec peragat t diffrata magistri
 Omnia, u nec minimo sane discrimine refert;
 Quo gestu lepores, & quo gallina secetur.
 Duceris planta, velut ictus ab Hercule x Cacus,
 Et ponere foris, si quid tentaveris unquam 126
 Hicere, y tanquam habes tria nomina. quando
 propinat
 Virro tibi, sumitque tuis contacta latellis
 Pocola: quis vestrum temerarius usque adeo, quis
 Peratus, ut dicat regi, Bile? plurima sunt, quæ

Caver-
 nas, &
 meatus
 subterra-
 neos, per
 quos fordes è Su-
 burra, &
 tora urbe
 deducunt
 in Tibe-
 rim.
 b Virro-
 ni, patro-
 no diviti,
 & avaro.
 c Qualia
 munera.
 d Annæo
 Sen. Nero-
 nis præce-
 ptore, o-
 ptimo, &
 sanctissi-
 mo viro.
 e C. Pifo
 Calpur-
 nius, & * Aurelius Cotra viri liberales. f Munificen-
 tiam, & liberalitatem exercere apud majores nostros ma-
 jorem habebat gloriam, quam titulus nobilitatis splendere,
 aut magistratus, & dignitates adipisci. g Mulso, lacte,
 ficu, & carica farum. vide Martial. epig. 38. lib. 13.
 h Gallina, vel anas. i Formosi, vel pulchricomi. k Non
 minor auro Calydonio, quem occidit Meleager. l Integer
 appositus fumar. m Luxuriosus optata. tonitrus n. tubera
 nascuntur copiose. Plin. 19. l. 3. cap. n Gulosus quidam.
 o O Africa ne exerceas terram ad fruges, modo mittas tu-
 bera. p Carptorem. vide Satyr. 11. vers. 136. q Nequa in-
 dignationis causa tibi desit. r Manibus gestulantem
 artificiose. s Agiliter versato. t Incidendo ferula, ut
 docuit magister Triperus Satyr. 11. vers. 137. u Ironice.
 x Gigas, qui boves Hercules abegerat, quem Hercules pedibus
 ex antro protraxit. Virg. 8. Æn. y Tanquam sis nobilis,
 ingenus Romanus, liberque, ut est, prænomen, nomen,
 cognomen, vide Possinum. 31. s. Misistell.

* Panp-
res, qui-
bus detri-
ta fit, &
lacera
chlamsy.
τι γδ πε-
νιχδεδμη
μενω δε-
δεσθ η
γλωσσα,
ut inquit
Theo-
gnis.
b Sester-
tia. i. e.
censum
eque-
stris, no-
stræ mo-
neræ. 125.
lib.
c Heros,
vel homo
benefi-
cus.

Non audent a homines pertuisa dicere læna.
b *Quadringenta tibi si quis deus, aut c similis diis;*
Et melior e fati donaver, d homuncio, quantus
Ex nihilo heres i quantus Virroni amicis! 134
f *Dat Trebii, pone ad Trebium, vis frater ab istis*
Ilibis? g ò nummi, vobis hunc præstat honorem,
Vos estis fratres, dominus tamen, h & domi-
ni rex

Si vis tu feri, i nullus tibi parvulus aula
Luserit *Aeneas, nec filia dulcior c illo.*
Jucundum, & charum sterilis facit uxor ami-
cum. 140

Sed tua nunc i *Micale pariat licet, & pueros tres*
In gremium patris fundat: simul ipse loquaci
Assedit m nido, n viridem thoracæ iubebit
Gauderi, minimasque nucas, assentem o rogatum,
Ad mensam quoties pparastus venerit infans. 145

Vilibus q ancipites fungi ponentur amicis,
Boletis domino. sed qualem i *Claudius edit,*
Ante illum uxoris, post quem nil amplius edit,
Virro sibi, & reliquis t *Virronibus illa iubebit*
Poma dari, quorum solo pascaris odore, 150
u *Qualia perpetuus Phæacum autumnus habebat,*
Credere quæ possit surrepta x *fororibus Afris.*
Tu y scabie frueris mali, quod in aggere rodit,
z *Qui tegitur parma, & galea, meruensque flagelli*

d Quam tua fata. e Tu prius homuncio vilis, quanto
mox fores in pretio apud ipsum? f *Imperaret structori di-
ves hi, verbis.* g *Inquit Poeta,* hoc nummis præstat, non
homini. h *Virronis dominus, & rex.* i *Si Orbis, nullus*
tibi filius fit. ex quarto *Aeneidos* usurpat hæc *Didonis* ver-
ba: *Si quis mihi parvulus aula Luderet Aeneas.* k *Tibi*
charior, quam Virro captator dives l *Uxor, m Loquaci*
pericitia, i. e. pueris delectari videbitur, quos tamen nul-
los optat. *Metaph. n Levita* tamen is munuscula dabit,
quia tu dives es. o *A puerro* rogatum, ad poma, nucas, &
nugas emendas. p *Petens cibum, aut munuscula.*

q *Periculosi plerumque,* & lethales, imitueno exemplo in
crimen inducitur, veneno Tib. Claudio principi per hanc oc-
casione m à conjuge Agrippina dato. *Plin. l. 2. cap. 22.*
r *Claudius imperator quintus.* s *Ab Agrippina uxore* ve-
neratum. vide *Sar. v. 621.* t *Si similibus, divitibus.*
u *Qualia nata in perpetuo virentibus,* & fructiferis hortis
Phæacum, quorum rex Alcinoüs: canit *Homerus,* & An-
tiquitas omnis. x *Atlantis filiabus scilicet, aurea mala*
eç *hortis Hesperidum in Africa.* y *Scabioso malo.*
z *Tyro.*

Discit a ab *hirsuto jaculum torquere Capella.* 155
Forstian impensa Virronem parcere credas:
Hoc agit, ut dolcas, nam * *quæ comædia?* mi-
mus

Quis melior plorante gula? ergo omnia sunt,
Si nescis, ut per lacrymas effundere bilem
Cogaris, b *pressoque diu stridere molari.* 160
Tu tibi liter homo, & regis conviva videris.
Captum te nidore sua putat ille culina.
Nec male coniectat. * *quis enim tam nudus, ut*
illum

Bis ferat, c *Hetruscum puerosi contigit aurum?*
Vel d *nodus tantum, & signis de paupere loro?* 165
Spes bene canandi vos decipit. e *ecce dabit jam*
Semisum leporem, atque aliquid de clunio apri.
Ad nos jam veniet minor t *at illis.* g *inde parato*
Intactoque omnes, & *frisco pane tacetis.*
Ille sapit, qui te sic utitur. h *omnia ferre* 170
Si potes, & debes. i *pulsandum vertice raso*
Præbebis quandoque caput, nec dura timebis
Flagra pari, his epulis, & tali dignus amico.

Jan. Rutgersius, quæ lucelli causa ab agyrtis jaculo insti-
tuit solet. *Martial. l. 14, ep. 202.* bardo cucullo tecta, *Martial.*
parma, & galea tecta ridiculi causa flagello adueta, offi-
cique sui ad monita. vide *Rutgerii* var. lect. lib. 3. cap. 15.
& verus *Pitheci Scholasticus* habet annotationem. *quale si-
mia manducat.* Sed non ego credulus illis. * *Ridiculus*
æque nullus est, quam quando *snrit.* Gelasius parastus
apud *Plautum* in *Sticho.* b *Ira* frendere. * *Quis enim*
tam pauper, ac miser est, cui vel ingenio, vel libertino con-
tingit libertas, ut hæc patri possit? c *Mos bullæ aureæ* ge-
standæ ab *Etruscis* sumpus est. vide *Perf. Satyr. v. 31.*
d *Tenuiores, & libertinz conditionis coriaceam bullam,*
vel nodum gerebant. e *Vos tamen abjecti affleçta conce-
pistis spem de Reliquis* ferulorum, quibus inhiantes dici-
tis apud vos, *Ecce dab. &c.* f *Gallina* faginata. g *In-
quit Poeta,* non tangitis panem adstrictum duritie, vel
apposium tantum, *Meraph.* à gladio frisco, dum expecta-
tis illas dapes, sed frustra. h *Omnia ferre* si potes, quæ
parastis eveniunt, equidem debes. i *Omnes contumeli-
as, & plagis* excipien te, tuo merito, qui ferre illa velis,
perinde ac si male tonsus, aut rasis servus esses, vel para-
stus plagiapatidæ.

Ejusdem Pithæi Variæ Lectiones

Ad Juvenalis Satyram V.

Ad vers. 49. Sic lege emendatum: *Galba*, ut apud Valer.

Martialem scriptum è *libris* 1. & ex 10. *Epigr.*

Ad vers. 91. *Quod tutos, &c.* Versus hic, qui in editionibus quibusdam legitur. *Quod tutos etiam facit à serpentibus atris*, et si Satyrico sale non caret, non fuit tamen in Verustissimis Exemplaribus nec adjectus quidem: ob idque in nostra editione, quam ejus exemplaris loco esse cupimus, non inferi facile passus sumus.

SATYRA VI.

Vrsidium Posthumum ab uxore ducenda dissuasurus, acriter fatis insurgit in mulierum ludos scenicos, libidines, superbiam, Græcæ linguæ, liberalium artium, critices, politici- ces, imo gladiatoræ invecundam affectationem; superciliosum in maritos imperium, crudelitatem, temulentiam, superstitionem, denique & veneficia.

Credo pudicitiam a Saturno rege moratam
*In terris, visamque diu, cum frigida parvas
 Præberet spelunca domos, ignemque, laremque,
 & pecus, & dominos communi clauderet umbra:
 Sylvæstem montana torum cum sterneret uxor;
 Frondibus, & culmo, vicinarumque ferarum
 Pellibus: haud similis tibi Cynthia, nec tibi, c
 cujus*

*Turbavit nidos extinctus passer ocellos:
 Sed potanda serens infantibus ubera magnis,
 Et sate horridior glandem ructante marito. 10
 Quippe aliter tunc orbe novo, caloque recenti
 Vivebant homines, qui srupto robore nati,
 g Compositique luto h nullos habuere parentes.
 Multa pudicitia veteris vestigia forsan, 14
 Aut aliqua extiterant & i sub Jove, sed k Jove
 nondum*

*Barbato, nondum Græcis jurare paratis
 l Per caput alterius, cum furem reme timeret
 Caulibus, aut pomis, & m aperto viveret horto.
 Paulatim deinde ad superos n t Astræa recessit;
 o Hac comite atque duæ pariter fugere sorores. 20
 Antiquum, & vetus est alienum, Posthume, lectum
 p Concutere, atq; q sacri genium contemnere fulcri;*

* Recens extracto, & ab elementis nuper secreto. f Ex figmento poetico. Virg. *Genisque virum truncis, & rupto robore nata.* g A Deo, vel à Prometheo efficti. h Terræ filii. i Ætate argentea. k Nondum adulto, & adulto. l Parentum, liberorum, aut aliorum, quos charos habebant. quæ solennis jurandi formula, uti & per suum caput. m Inculodito, sepimentis haud munito. n Justitia Astræi Titanis, & Auroræ filia. o Pudicitia. p Ascendere, violare. q Conjugalis tori præsidem. *Synecd. fulcri, quo fulcitur lectus.*

a Seculo
 aureo,
 simplici
 b Culta,
 & elegans
 a-mica
 Propertii.
 c Lesbia,
 Catulli
 amica,
 effuse lacrymans
 de morte
 passeruli
 meæ pul-
 læ Flen-
 do turgi-
 duli ru-
 bent ocel-
 li. Catull.
 d Qua a-
 vidè ve-
 scabatur.

Omne aliud crimen mox ferrea protulit aetas :
Viderunt primos argentea secula a machos. 24
b Conventum tamen, & pactum, & sponsalia e
nostra

Tempestate paras : jamque d à tonsore magistro
Pegisteris, & e digito pignori fortasse dedisti.
Certe sanus feras. uxorem Posthume ducis?
Dic qua g Tisiphone? quibus exagitare h colu-
bris? 29

Ferre potes dominam caligavis i tot vestibus ullam?
Cum patant alta, k caligantesque l fenestrae?
Cum tibi vicinum se praebeat m Emilius n Pons?
Aut si de multus nullus placet exitus; illud
Nonne putas melius, quod tecum o pufio dormit?

Pufio, qui noctu p non litigat, exigit à te 35
N, ulla tacens illic munuscula, nec queritur, quod
Et q lateri parcas, nec quantum i iustis, r anheles.
Sed placet Ursidio l lex Julia: r tollere dulcem
Cogitat haeredem, cariturus ut turtur magno,

x Mullorumque jabis, y & captatore macello. 40
Quid feri non posse putes, si jungitur ulla
Ursidio: si mgchorum z notissimus olim
Stulta a maritali jam porrigit ora capistro,
c Quem toties texit perit uri cista Latini?

Quid i quod & b antiquis uxor de moribus illi 45
Quaritur: c o medici mediam pertundite venam,

jam dementas, imo furis. vel lege interrogatorie: Certe
sanus eras? g Furia ulterius d φρονολογία, i. e. colubris
crinita, h Quibus re potius suspensas. i Quae calig-
inem oculis obducant propter altitudinem, vel, noctis te-
nebras. k Unde te praecipitare possis. l AM. Emilio
Scauro conditus m Unde te in Tiberim immergas.

n παρρησιασθω probare viderur. o Quod uxor facit, in-
fra vers. 26. p Quod nimia libidine exhaustum læditur.

q Te clinopale, & nocturna opera defatiges,
r In Adulteris lara. s Fuscipere, & educare.

t Avi, vel potius pisce, quia magno. u Jubatis, & bar-
batis nullis. x Et aliis obsoniis; quæ à captatoribus è

macello empta oibis donantur. y Ursidius z Conju-
gali vinculo, freno a Qui fapieriturus, superve-
niente marito, ab ejus adultera uxore cista reclus fuerit:
quale furtum in mimo vidimus Latinum mimimi repræ-
sentantem b Pudica, & casta. c Ne insaniat. Si de-
lirans manum porrigere detrectet, vena in fronte secetur,
&c. Paulus Ægineta, 3 lib. cap. de phreneticis, & Aetius
lib. 6. cap. 8.

* Delicias hominis: a Tarpejum limen adora
Fronus, & b auratam c Junoni cade juvencam,
si d tibi contigerit capitis matrona judicii.
Pauca adeo e Cereris vittas contingere digne, 50
Quarum non timeat pater secula. g nelle coro-
nam

Postibus, & denso per limina tende corymbos.
Unus h iterina vir sufficit? oculus illud
Exiortuebis, ut hæc oculo contenta sit uno.

Magna tamen fama est i cuiusdam ruve paterno 55
Viventis. vivat k Gabius, ut vixit in agro,
Vivat k Pidenis, & agello cedo paterno.
Quis tamen affirmat, nil actum in montibus,
aut in

Speluncis? l adeon senterunt Juppiter, & Mars?
m Porticibusne tibi monstratur fymina n voto

Digna tui o cunctis an habent spectacula totis, 61
Quod securus ames, quod que inde exercebre possis?

p Chironomon Ledam molli saltante Batillo
q Tueria r vestica non imperat, q Appula sg annis

Sicut in amplexu, r Subitum, & miserabile, lon-
gum

Attendant Thymele, Thymele tunc rustica discit. 66
u Afrasia, quoties aula a recondita cessant,
Et vacuo, clausoque x sonant fora sola teatro,

d Tam insigni adultero. e Cujus mysteria non nisi ca-
stis fœminis sunt celebranda. f Tanquam basia, &
suavia impudica potius, quam pia oscula. g Quod
feri solum nuptiarum die. h Sponsa Ursidii, vel cui-
vis in urbe educataz. i Quæ pudice vixit ruri, nec ta-
men credo victuram illam æque pudicam, si viderit se-
mel urbis mores corruptos. k Viribus oppidis castæ,
ut prius in agro. quod si non possit, multo minus Ro-
maz. l Nec desunt corruptores virginum etiam in a-
gris. m Pompeii, & Isisdis, in quibus spantantur mu-
lieres. n Qualem tu velis, pudicam. o Sedibus thea-
tri. p Saltationem manibus gesticulantis Ledæ repræ-
sentante mimo. J. C. Scal. r. lib. Poet. 18. cap. q Rustica.
r Non continet urinam. infra vers 318. s Gan-
nitu, & murmure libidinofum factur affectum.

t Subitum, miserabile, longum: gestus, & motus, quos
exprimit mimus. u Longo vero ludorum intersitio, &
ipse histrionicam exercent, ac mimorum vestes contrahant
& Fortanibus causis, & judiciis.

* O deli-
catum
hominem
Ursidium,
qui tam
insignis
adulter
possis ca-
stam spe-
rare uxore
rem!
a Jovem
Capitolium
in introitu
arcus Tarpe-
jeæ.
b Auratis
cornibus.
c Conju-
gii præsi-
dii pronu-
bæ, in
pellices,
& adule-
ros favæ.

Ubi nimis diu cessare videntur ludi, & post plebejos ludos diu expectata dominis his desiderantibus non exhibentur Megalefia: *Atque à Plebeis longe b Megalefia, c tristes d Persona d thyrsumque tenent, & d subligat e Acci: f Urbicus g exodiorisum movet h Atellanae 71 Gestiibus Autonoe; i hunc diligit Elia pater. k Solvitur his magno comadi fibula. m sunt quæ Chryfogonum cantare venent. Hippulla tragædo Gaudet. an expectus, n ut Quintilianus ametur? Accipis uxorem, de qua citharædus Bibion, 76 Aut o Glaphyrus fiat pater, Ambrosiusque pcho-raules, Longa per angustis figamus q pulpita vicor, Ormentur posses, & grandæ janua r lauro, Ut testudineo tibi l Lentule c conopio 80 Nobilis Buryalium mirmillonè u exprimat infans. Nupta x Senatori comitata est Hippia y Lu-dium*

stant, & exercent ludos. b Circenses ludi magnæ matri deum consecrati. c Spectaculorum desiderio. d Ornamenta, & arma histrionica. Subligaculum autem *περικλυμα* erat pudendorum velamen: neque tamen femora contegebatur, ut braccæ, *δραχμίδες*, quæ ob id feminalia dicitur. e Mimi, seu poetæ, f Cantor, seu mimus. g Vide Sat. 3. v. 125. h Fabulæ jocularis ab Atella urbe Oscorum dictæ, & de Autonoe Cadmi filia scriptæ. i Hoxexodiarios pauperculæ amant. k Alia magno emunt concubitum comædorum soluta fibula ——— l ——— Qua virilia coercent, ut abstineant à Venere, & vocem conferent. vide, quæ ad Martialis epig. 8. l. 17. m Aliz citharædum pellicunt ad libidinem, cuius usu ralescit. n Ut maritus caste ametur. o Citharædos item. p Qui in choro tibiis canit. q Brige per vicos, d nobilis, pulpita, in quibus nuptiarum tuarum ludi agantur ——— r ——— Fron-dibus, & ramis laureis ad celebratam nuptiarum ornato posses, & januam, ut in gremium tuum effundat mæcha uxor liberos ex gladiatore aliquo, citharædo, seu histrione. Ironica permissio satis amara. s Nobilis, vel lanista è nobili facte: ut Lentulus, cui ex tuis gladiatoribus pariat uxor tot gladiatores. t Lecto, vel cunis velo cooperitis, ad accendendos culices, quod velum conopæum dicitur, à *κωνωμ*, cullex. u Vultu, & imagine referat. x Fabricio Veientoni, de quo Sat. 4. vers. 113, nupta Hippia, quod nomen fictum esse vidit Nicolaus Loensis. ab *ἵππην* & y, propter libidinem. Scilicet ante omnes furor est insignis equarum. Virg. 3. Georg. y Sergium gladiatorem.

Ad a Pharon, & b Nilum, c famosæque d ing-nia Lagi, e Prodigia, & mores urlii damnante f Canopo. Immemor g illa domus, & conjugis atq; fororis, 85 Nil patria induplet: plorantisque improba natos. Utque magis stupens, h ludos, i Paridemq; reliquit. Sed quamquam in magnis opibus, k plumaque pa-terna Et l segmentatis dormisset parvula cunis, Contempsit pelagus: famam contempserat olim, Cujus apud molles minima est jactura m cathe-dras. n Tyrrhenos igitur stultus, o lateque sonantem Pertulit Ionium constanti pectore, quamvis Mutandum toties esset mare, iusta pericla 94 Si ratio est, & honesta timent, passidogue gelantur Pectore: nec tremulis possunt insilere plantis, Fortem animum præstant rebus, quas turpiter audent.

Si juleat conjux, durum est consendere navim: Tunc p sentina gravis, tunc summus q vertitur aer. Quæ maculum sequitur, stomacho valet, illa ma-ritium 100 Convomit, hæc inter nautas & prandet, & errat Per puppim, & duros gaudet tractare rudentes. Quæ tamen exarsit forma: qua capta juvenata est Hippia? quid vidit, propter quod r Ludia dici Sustinuit: nam l Sergiolus jam radere gurgitur 105 Caperat, & u secto x requiem sperare lacerto. Præterea multa in facie deformia, sicut Attritus galea, medisque in naribus ingens

Ægyptiis lascivis. f Civitate Ægypti impurissima. i. Sat. v. 26. g Hippia. b Circenses, quos omni Romanorum conditione maxime in votis, & deliciis esse, ubique arguit, Sat. 11. v. 53. i Scenicos ludos. fuit autem Paris pantomimus Domitiano charus, Juvenali exilii causa. k Molli, & tenera educatione. l Gardet. Sat. 2. v. 124. m Fœminas, quæ mollib. cathedris vēctantur, aut sedent. Cathedra n. proprie est sella muliebris, quæ disereta à virili. l. Lip. i. B. lect. n Fluctus maris inferi à Tyrrheno litore nominati. o Maris Jonii fluctus. p Tunc fundum navis graveolens naufragam mover. q Vertigine rotatur, & omnia sursum versus ferri videntur. r Ludii amica. s Diminutiv. Sergius. t Barbatus erat, & Senior. vide 217. v. infra. u Saucio, vel mutilo ex insectis nevris. x Rudem, & mæ-fionem à munere gladiatorio.

* Catachresis. a Formosissimos videri amafios, qualis erat Hyacinthus puer Apollini dilectus. b Quod si idem Sergius iudem, i. e. gladium e ligno, Polyb. ἔλιγον μὲ χαυλῶν. Dionys. ἔλιφ' ἔλιγον, baculum, seu virgam lignum missis a gladiatura impetraret, statim & Hippie deformis visu defereretur, ut prior maritus Veiento. c Transistio. d Imperatores, qui divi haberi volunt. vel respice, quot, & quales adulteros admiserit Messalina rivalis Claudii Imper. vide Tac. An. 11. e Messalina. f Imperatorio. g Mattam, quæ centone cooperta pro lecto erat. alii pro lupanari ipso sumunt. h Cæsarea, Imperatoria. * Ne cognosceretur. i Cubile Imperatoris, Claudii sc. mariti. k Meretricio flavo galero, seu galericulo est crine flavo, qui meretricum color est, factitio, & adscititio nigrum crinem matronalem abscondente, ut publica meretrix videretur. mechos obrecto capite cucullo pro lupanaria nocte vagari solitos notum ex historis. Quin & meretrices obnuptas fuisse non novum. Tertullian. de cultu feminarum, *Thamar ille*, &c. l Frequentatum, vel calidum à Lycisca recens agra, vel à centone calorem retinens. m Egressa Lycisca, quæ in terdium eam habuerat, quam ad noctis usum Messalina conduxerat in suam. n Ornatus auro, vel sindonio connexo aureis annulis. sic etiam Heliogabalus. γυμνός ὄπ' τῆς ἡύρας τῆ πορρεῖς ἔθηκεν, ὡς περ αἱ πόρραι, ἢ γλ τὸ σινδόνιον χρυσῶς ἐκείναις ἔξηρητημένον διασείων τὰς περιότους προσεπιμαζέλλῃσιν. Xiphilini. Heliog. nisi forte sindonium illud intelligatur relictus de velo, quod lupanariis, & cauponis oppandebatur, atque annuli sint illi, per quos velum adducitur, & reducitur. *Curtainers*. o Præfignens cellæ nomen Lyciscæ, quam se proficerebatur, fronti autem lupanaris præscriptum erat stupri pretium cum nomine meretricis.

* Gibbus, & erat malum semper siliantibus oculis: Sed gladiator erat, facit hoc illos a Hyacinthos, 110 Hoc pueris, patriæque, hoc prætulit illa sorori, Atque viro: ferrum est, quod amant: b hic Sergius idem
Accepta vude cepisset Veiento videri,
c Quid privata domus, quid fecerit Hippia, curas? Respice d rivales divorum: Claudius, audi, 115 Quæ tulerit, dormire virum cum senferat e uxor, Ausa f Palatino g tegetem præferre cubili, Sumere nocturnos meretrix h Augusta i cucullos, * Linquebat, comite ancilla non amplius una; Et k nigrum flavo crine abscondente galero, 120 Intravit l calidum veteri centone lupanar, Et cellam m vacuam, atque suam. tunc nuda papillis
Constitit n auratis, o titulum mentita Lyciscæ,

Offenditque a tuum b generose Britannice ventrem:
Excepit blanda intrantes, atque ara poposcit. 125
Atrox lenone suas jam c dimittente puellas
Tristis abit. sed quod potuit, tamen ultima cellam
Claustr ad huc ardens rigidæ tenigine vulvæ,
Et resupina jacens multorum absorbevit istus,
Et lassata viris non dum satiata recessit, 130
d Obscurisque genis turpis, fumoque lucernæ
Peda lupanaris tulit ad pulvinar odorem.
e Hippomanes, carmenque loquar, coctumque venenum,
Trivignoque datum? f faciunt graviora coactis
Imperio sexus, minimunque licidine peccant. 135
g Optima sed quare Cæsennia velit marito?
h Bis quingenta dedit, tanti vocat ille pudicam.
Nec i Veneris pharetris mater est, aut lampade
fervet:
k Inde faces ardent, l Veniunt à dote sagittæ.
m Libertas emittit: coram licet in nupt, atq; 140
Rescribat, n vidua est locuples, quæ nuptit avaro.
* Cur desiderio Bibule Sertorius ardet!
Si verum excutias, Facies, non uxor amatur.
Tres rugæ subeunt, & se cutis arida laxet;
Fiant obscuri dentes, oculique minores: 145
* Collige sarcinulas, dicet libertus, & exi:

nas. vide Martialis epig. 4.14. n. 10.) tulit tetrum lupanaris odorem ad lectum Imperatoris. e Quid dicam de philtris, incantamentis, & veneficiis mulierum? Est autem Hippomanes caruncula in fronte pulli de partu equæ, vel, quod fuerit equæ distillat ab inguine virus. f Quod si incitentur odio, ira, vel aliquo affectu malo, cuius imperio facile obsequitur sexus iste, graviora audent scelera, quam libidinem. g Objectio, cui respondet poeta versus sequente. h Mille sestertia. i Non sagittis, & face amoris ardet, sed — k — A dote amor ejus. l Libertatem agendi, quæ velit, dote magna emit uxor, maritus vero dorem accepit, libertatem vendidit, πένης τὴν γυναικα πλεσίην λαβών, ἐχ' ἄδελφον, ε' γυναικὴν ἐπ', &c. Anaxandrides apud Stobæum. m Etiam coram marito licet uxori dotatæ innuere mechos, atque literis ejus rescribere. n Ordo est, locuples, quæ nuptit avaro, est vidua. id est, sui juris est, & ex suo arbitrio vivit tanquam vidua.
* Objectio altera, cui responder poeta versus sequenti.
* Formula à re militari translata ad divortium, cuius formula: Res tuas tibi habeto, res tuas tibi agito.

a Sulmo oppidum Pelignorum.
 b Attica, à Cecrope primo Athenarum rege.
 c Omnia Græcæ.
 d Cum scil. profertur.
 e Cum Latinis conveniat magis Latine. videtur alluisse ad Ciceronis illud in Bruto: Non enim tam præclarum est scire Latine, quam turpe nescire.
 f Tolerabilius hoc in puellis, tu vero quam, &c. f. Mea vita, mea anima, vide Martial. epig. 68. l. 10. g Verba hæc, quibus in læcivis complexibus sub lœdice, & stragulo usæ es, in publicum profertur. h Cujus libidinem non incendit? i Læcivia verborum non segnius incitat, quam manus palpatio. k Quod si omnes adhiberis vocis, ingenique nervos, & artes ad irritandam Venerem, & ut placeas rugosa tamen facies ætatis prodit. vide Martial. epig. 23. l. 6. l Mîmo nobilissimo. m Dilemma, aut amaturus es, aut non: si non amaturus es, cur ducis? si amaturus, miser eris. n Sponsalibus tabulis legitime contractis.
 o Cibaria dulcibus musto conspersa, quæ sub finem convivis dari in nuptialibus cœnis solita. p Descendentibus jam, qui officii nuptialis gratia convenerant, vel, labente officio stomachi, quia addit crudis donanda. q Nec est, cur perdas illud, quod depositæ virginitatis præmium novæ nuptæ à marito prima nocte datur. r Divite. s Nummi aurei signati imagine Domitiani, Dacici, & Germanici cognominati ob victorias Dacorum, & Germanorum.
 t Alterum argumenti membrum. r Si simpliciter uxorius sis, velisque uxori in omnibus morem gerere.

De a Sulmonensi niera b Cecropis, c omnia Græcæ, d Cum sit turpe magis nostris nescire Latine. 188
 Hoc sermone pavent, hoc iram, gaudia, curas,
 Hoc cuncta effundunt animi secreta. quid ultra
 Concumbunt Græcæ, & dones tamen ista puellis: 191
 Tunc etiam, quam sextus, & octogesimus annus
 Pulsat, adhuc Græcæ? non est hic sermo pudicus
 In vetula, quoties læcivum intervenit illud,
 f Zan, xgè Luxy, modo sub lœdice relictis
 Utoris in turba: g quod enim non excitat inguen
 Vox blanda, & nequam? h digitos habet: * ut
 tamen omnes

Subsident pennæ, dicas hæc mollius i Amo,
 Quamquam & k Carpophoro, facies tua compu-
 rat annos. 199

* Si tibi legitimis pactam, junctamque tabellis
 Non es amaturus, ducendi nulla videtur
 Causa, nec est quare cœnam, & m musæica per-
 das

n Labente officio crudis donanda, o nec illud,
 Quod prima pro nocte datur, cum lance p beata
 q Dacicus, & scripto radiat Germanicus auro. 203
 * Si tibi simpliciter uxoria, deditus uni
 Est animus, submitte caput cervicæ parata

ferre jugum, nullam inveniet, quæ parcat amanti.
 a Ardeat ipsa licet, tormentis gaudet amanti, 210
 Et spoliis, igitur longe minus utilis illi
 Uxor, quisquis erit bonus, optandusque maritus;
 Nil unquam in vita donabis conjugæ: vendes
 Hæc obstante nihil: nihil, hæc si nolit, emetur.
 Hæc dabit affectus, ille excludetur amicus
 Jam senior, cuius b barbam tua janua vidit. 215
 c Testandi cum sit lenonibus, atque lanistis
 Libertas, & juris idem contingat d arenæ.
 e Non unus tibi servalis distabit heres. 218
 g Pone cruce[m] servus, h meruit quo crimine servus
 Supplicium? quis testis adest? quis detulit? audi,
 Nulla unquam de morte hominis cunctatio
 i longa est.

k O demens, lita servus homo est: m nil fecerit, esto,
 Hoc volo, sic jubeo, sit pro ratione voluntas. 223
 Imperat ergo viro: sed mox n hæc regna relinquit,
 Permutatq; domos, & o flammae conterit, p inde
 Avolat, & strepit repetit vestigia p lecti.
 Ornatas paulo ante fores, pendens a linguæ
 q Vela domus, & adhuc q virides in limine ramos.
 Sic crescit numerus, sic sunt r ostia maritus,
 r Quinque per autumno: s titulo res digna se-
 pulchri.

Desperanda tibi salva concordia socru:
 Illa docet spoliis v nudis gaudere mariti:
 Illa docet, missis à x corruptore tabellis,

e Ex dicto tamen uxoris cogeris inscribere heredes i rivali-
 bus tuis non paucos. f Avtepsis, proprie qui eundem
 rivum habet communem. g Uxor jubet servum cruci ad-
 figere. h Tu quaris. i Nimis longa potest esse. k Aie
 uxor. l In tantum homo est servus? m Esto, quod nil
 admiserit, adfigatur tamen. n Has ædes cum marito
 ubi regnavit imperiosa. o Sæpius nubendo terit, vel prio-
 ra lacerat, & nova sumit flamea. i. e. velamenta rubei
 coloris, quib. novæ nuptæ caput cooperiebatur. p A se-
 cundo illo ad alium, & mox ad alium, & quandoque re-
 vertitur ad primum maritum. q Quibus ornari solebant
 limina in festivitate nuptiali. supra v 80. r Nec n. ultra
 octavam licebat illi nubere. s Non consulum, sed marito-
 rum numero annos suos computant, &c. Seneca. 3. de Benefi-
 cii 16. f Quinque annis. t Ironice. sepulchris a. mul-
 lierum inscribebantur maritorum nomina. u Ad pau-
 perem redacti ex sumptu, & nequitia uxoris. * Me-
 cho.

a Ipsa Hæc te red-
 damer;
 gaudet
 te tamén
 torquere
 molestiis,
 & spolia-
 re bonis.
 b Primâ,
 qui ab a-
 dolescen-
 te te pa-
 tronum
 coluit. Ju-
 venes e-
 nim bar-
 bam ale-
 bant ad
 ætatis an-
 num xxi.
 deinceps
 radeban-
 tur.
 e Testa-
 menta
 condendâ.
 d Gladia-
 toribus.

a Adhibito
a marito, qui
uxorem
suspe-
ctam ob-
servent, &
custo-
diant.
b Filia,
quæ sana
cum sit,
agritudin-
em simu-
let:
c Medici-
cum.
d Abjicit
à filia
tanquam
ægra, nec
sufferrè
valente.
e Mæspo-
πίου.
f Quæ-
stum fac-
tit ex fi-
lia adulterii.

*Nil rude, nil simplex referre: perit illa
a Custodes, aut ære domat, tunc b corpore sano 235
Advocat c Archigenen, d onerosaque pallia ja-
ctat.*

*Abditus interea latet, & secretus adulter,
Impatientique mora pavet, & e præputia ducit.
Scilicet expectas, ut tradat mater honestos, 239
Aut alios mores, quam quos habet? f utile
porro*

*Filiolum turpi vultuæ producere turpem.
g Nulla fere causa est, in qua non femina litem
Moverit, accusat h Manilia, si rea non est.
Componunt ipsæ per se, formantque i libellos,
k Principium atq; locos: l Celsò dictare paratæ, 245
m Endromidas Tyrias, & famineum m ceroma
Quis nescit? vel quis non vidit vulnera n pelli,
Quem cavat assiduis studiis, scutoque laceffit,
Atque omnes implet o numeros? digmissima pror-
sus
p Floralis matrona tuba: n isisti quid in illo 250
Pellere plus agitat, q veræque paratur areng.
Quem præstare potest mulier i galeata pudorem,
Quæ fugit à sexu, l vires amat? hæc tamen ipsa
Vir nolle feri: nam r quantula nostra voluptas!
u Quale decus rerum, si conjugis ausu sit: 255
v Baustus, f x manica, & y cristæ, z crurisque
sinistri*

g In foro etiam causas agunt mulieres.
h Mæretris, cui Hostilius Mancinus adilis Curulis diem
dixit, quod ab ea lapide noctu percussus sit. Agellius
4. 14. i Plees. k Exordium, atque locos argumentor-
um. l Oratori & Jurisconsulto nobili. m Vide Sary-
ram 3. v. 103 & 68. has a. purpureas, & molliores. n Ad
quem in terra delixum femine se exercent tanquam tyro-
nes, ut simulata pugna ferendi, recedendi, veram discipli-
nam edicant. Vegetius. o Motuum, & exercitationum
militarium. p Ut tubæ sonitu vocata nudato corpore in
Floralib. discurrat. q Ad veram gladiaturam in arena.
r Cui frontem perficitur galea. s Virilia exercitia, & arma.
t Præ feminea. notum est Tyresæ arbitrium su-
per contentione Jovis cum Junone, Metam. 3. u Qualite-
rit mundos, & ornatus muliebris, si venalis exponatur
gravis armatura illius tanquam Samnitis gladiatoris.
x Gannilet. y Galearum pinnæ. z Prodebant enim
milites sinistram pedem in pugna, quem adversus hostium
ictus ferro tegebant.

*Dimidium tegmen: vel si a diversa movebit
Prælia, b tu felix occreas vendente puella.
c Hæc sunt, quæ tenui sudant in d cyclade, e quarum
Delicias & panniculæ bombycinis urit. 260
Aspic, quo fremitui monstratos perferat ictus,
Et quanto galeæ curvetur pondere, f quantæ
Popliibus sedat, g quam densò fuscis libro,
Et ride, h scaphium postis cum sumitur armis.
Dicite vos i neptes Lepidi, cecivæ Metelli, 265
Gurgitiis aut Fabii, quæ k Ludia sumpserit un-
quam*

*Hos habitus? quando ad palum gemat uxor l A-
slyi?*

*Semper habet lites, alternaque jurgia lætus,
In quo nupta jacet: minimum dormitur in illo.
Tunc gravis illa roiro, tunc m orba tigride pejor,
Cum simulat gemitus occulti conscia fœciti, 271
Aut odit n pueros, aut t fœta pellicæ plorat
o Veribus semper lacrymis, semperque paratis
p In statione sua, atque q expectantibus illam,
Quo jubeat manare modo: tu credis amorem, 275
Tut tibi tunc r curruca places; steturque labellis
s Exsorbes, quæ scripta, & quas lætære tabellas,
Si tibi læglotyphæ retegantur serinia machæ.
Sed t jacet in serui complexibus, aut equitit. dic,
Dic aliquem foder, dic u Quintilianæ colorem, 280
x Hæremus: y dic ipsa, z Olim convenerat, inquit,*

tum corpus gravant vestes bombycinæ. f Dum genua flēt
clīto reclinato corpore ad evitandos ictus. g Quam densò
volumine replicetur illi succincta fascia. h Matella.
i Matronæ nobilissimis oriunde viris, Lepido, Metello cæ-
co. ad v. 139. Sat. 3. & Fabio Gurgite cognominato à devota
patrimonio. k Uxor Ludii alicujus. l Gladiatoris.
m Orba catulis, qua nullum animal trulententius. vide
quæ ad 18. epig. Martial. l. spētac. n Mariti, vel ser-
vos insectatur. o Abundantibus. p Metaphora à mili-
tib. q Quasi signum ab illa datum. r Ur avis illa cu-
culi ova pro suis fovet, ita tu suppositos, & alienos liberos
pro tuis alens, &c. s Dum ipsam osculatus consolaris.
t Quæ adulteri sibi male conscia, scelus suum ut tegat, te
suspicionem pellicis vexat. u Si deprehensa sit. x Dic d
oratorum discretissime colorem aliquem, vel rationem ad
defensionem, vel excusationem secleris. y Non habeo,
inquit orator, quo possim excusare. z Dic ipsa, inquit
maritus, vel Poeta. a Verba uxoris.

a Reticia-
riorum,
mirmillo-
num, &
varia gena
pugna
gnæ.
b O te fel-
licem, ca-
jus uxor
crurum
armatu-
ras habet,
quas ven-
dat, Iron-
nice.

c Et tam-
en hæc
sunt, quæ
d Levi, &
tenuissi-
mo vela-
mento
rorundo.
e Quarum
delica-

Et libidinis gloria requatur nobilitati generis.
 Priamus filius Laomedontis jam senior.
 Grandævus, & herniosus Nestor.
 Cele, seu rames, ubi in interstina humor aliquis, vel ornamentum in scrotum decidit.
 Non sufficit

a *Palam* inter dominas virtus natalibus æquati
*N*isi tibi per ludum simulabitur, omnia fient
Ad verum, quibus incendi jam frigidus ævo 325
Laomedontiades, & *Nestoris* d' hernia possit.
Tunc prurigo moræ impatiens, tunc e famina simplex

Et pariter toto frepētus clamor ab antro,
Jam factus est, admittite viros, & dormitat adulter.
Illa jubet sumptu juvenē proferare huc cucullo: 330
Si nihil est, servus incurritur: abs tuleris spem
Servorum? veniet conductus aquarius: hic si
Queritur, & desunt homines: mora nulla per ipsam,

Quo minus impositum clunem submittat asello. 334
Atque utinam ritus veteres, & publica saltem
Hii intacta malis agerentur sacra: sed omnes
Noverunt k *Mæri*, atque *Indi*, l quæ p *saltris* penem

Majorem, quam sint duo *Cæsaris* m *Anticatonem*.
In illic, o *testiculi* sibi conscius unde fugit mus,
Intulerit, ubi *vesari* p *ictura* iudetur, 340
Quæcunque p *alterius* sexus imitata figuram est.
Et quis tunc hominum contemptor numinis?

aut quis
 r *Symphonium* ridere *Numæ*, nigrumque catinum,
 Et f *Vaticano* fragiles de monte patellas 344
Ausus erat: sed nunc ad quas non t *Clodius* aras

umbratilis opera *ὀλισβ*, virum verè desiderat. f Ab omnibus mulieribus. g Jam d janitrix, liceat viris ingredi ad sacra hæc Bonæ deæ. h Ne cognoscatur. i *Foræ* x *ca* pro salute publica nuncupata. k Remotissimi sub sole Occidente, & Oriente degentes. l P. Clodius sub specie, & habitu paltrix ad constituendam Pompeiam Cæsaris uxorem ingressus est ædes Cæsaris, in quibus peragebantur sacra Bonæ deæ, maribus non adeunda. m Libri duo, quos Cæsar scripsit contra Catonem Uticensem, quem Cicero libro laudaverat, cum vero complicati essent in modum cylindri, assimilat eos poeta peni. n In ædes Prætoris, in quibus celebrabantur sacra Bonæ deæ. o Masculus mus. p Masculi. Seneca epig 97. Ita submoris extra conspectum viris, ut p *ictura* quoque *masculorum* animatum contegatur. q Olim nemo religionem, ut ut simplicem, contemnere ausus est. r Vas ligneum, vel ut aliis placet, fictile à Numa in sacris adhibitum. Plin. l. 33. cap. 12. Vidè Junii animadvers. lib. 2. c. 10. f Fictiles ex argilla è monte Vaticano. t *Mæchi*, Clodii similes.

Audis quid veteres olim monerent amici:
a *Pone seram*, cohibe, sed quis custodiet ipsos
Custodes ? cauta est, & ab *billis* incipit uxor.
Jamque eadem summis pariter, minimisque c *libido* est,

Nec melior, d *pedibus* silicem quæ contexit atrum,
Quam quæ e *longor* ù *vehitur* service Syrorum. 351
Ut spectet f *ludos*, conducit g *Ogulinia* vestem,
Conducit comites, sellam, cervical, h *amicas*,
Nutricem, & i *flavam*, cui det mandata puellam,
Hæc tamen argenti superest quod cunq; paterni, 355
Lævibus athletis, ac *vasa* k *novissima* donat.
Multis res angusta domi est. l sed nulla pudorem

Paupertatis habet, nec se metitur ad illum,
 Quem dedit m hæc, posuitque modum: tamen
 utile quid sit,
 Prospiciunt aliquando viri; n frigusque, fa-
 memque, 360

o Formicæ tandem quidam expavere magistra.
 p Prodigia non sentis pereuntem fœmina cen-
 tum;

At velut exhausta q *redivivus* pullulet arca
Nummus, & d *pleno* semper tollatur aceruo, 364
Non unquam reputat, quanti sibi gaudia consent;
Sunt quas eunuchi i imbelles, ac f *mollia* semper
Oscula delectent, & l *desperatio* barbæ,

p *auteris*. e Proferuntur ex Syria læsticariorum. periphra-
 sis: mulieris nobilis, & divitis. f Circenses, theatrales.
 g Ambitiosa paupercula. h Tanquam clientas. i Pul-
 chram, vel flavicomam. k Ultima, nec sibi quicquam
 reliqui facit. l Nulla tamen pudore paupertatis inhibe-
 rit, nè reprehendatur, & deideatur ab aliis, si cultus, &
 sumptus ultra fortunæ suæ modum vela pandat, vel non
 est pudica, & frugalis, uti decet pauperem. m Pauper-
 tas. n De cultu, & victu solliciti sibi prospiciunt.
 o Formica magistra, & exemplo providentiæ, & laboris.
 p Ad fœmina prodiga non consulit rei familiaris ruenti.
 q Ex mortuo, consumptoque redivivus renascatur. r Ad
 imprægnandum impotentes. coeunt enim, sed nihil emit-
 unt. Scalig. Exercitatione 175. Sic Actius lib. 6. οἱ τερλα-
 σμένοι ποτὲ καὶ συννησίου ὀρέγον. Et Polybius: πῶς γο-
 νῆς λαγνέντι μὲν, καὶ ἀψίλασσιν, ὀλίγον 3, καὶ ἀδένειν,
 καὶ ἄγον. Vide & Bassilius de vera virginitate; Aphrodi-
 siacum problemat, lib. 4. & Martialem epigr. 67. l. 6. f Bu-
 nuchorum, qui imberbes, & laeves sunt inopia caloris,
 quipilos creat.

a Porione abortum faciente.
 b Testes traduntur evellendi chirurgis, quorum opus prius ad medicos pertinebat.
 c Crine pubescens.
 d Ad justam magnitudinem, priusquam evellatur.
 e Cui eunuchi imberbes nihil lucri afferunt.

Et quod a abortivo non est opus; illi voluptas
 Summa tamen, quod iſta calida, & matura juvenata,
 b Inguina traduntur medicis; jam c pectine nigro.
 Ergo expectatos, ac jussos d crescere primum 370
 Testiculos, postquam caperunt esse bileres,
 c Tonſori; damno tantum rapit f Heliodorus.
 g Conspicuis longe, cunctisque notabilis intrat
 Balnea, nec dubie h custodem notis, & horri 375
 Provocat a domina factus spado. dormiat ille
 Cum i domina. sed tu k jam durum, Posthume,
 jamque
 Tondendum eunuchi l Bromium committere noli.
 Si gaudet cantu; nullius in fibula durat
 n Vocem vendentis pratorilus. o organa semper 380
 In manibus; densi radiant testudine tota
 Sardonyches, q crispo r numerantur pectine
 chorda,
 Quo tener f Hedemese operam delit, hunc te-
 net, hoc se
 Solatur, t gratoque indulget basta plectro. 384
 Quaedam de numero u Lamiarum, ac nominis alti
 Cum x farre, & vino y Janum, Vestamq; rogabat,
 An z Capitolinam deberet a Pollio b quercum

f Chirurgus. g Et ille spado conspicuus longe. h Priapum. i Tua o Urſidi uxore, potius quam concubino, quem τὸ πορὸν ἀνδρῶν οὐδὲν Νόσος ἔχει. Jos. Scal. in Catullum vult, tradere eunuchum significare εὐνοχίαν. i. e. castrare. quasi dicat, Noli itaque tu, o Posthume, castrare catamitum jam grandio- rem, ne forte uxori tuae usui sit. k Pubescens, & grandem concubinum tuum, pectine jam duro exoletum, nec diutius habendum inter comatos. l Puerum delicatum, & comatum instar Bacchi intronſi, qui Bromius dicitur. m Supra vers. 73. n Citharædi l pratorie ludos edente ad canendum conducti. o Instrumenta musica. p Gemmæ copiosæ ornant testudinem, vel digiti annulis, & gemmæ radiantés pulsant testudinem. q Plectro è calamo, vel pillis crispatis. r Percutiantur. f Citharædus. t In gratiam prioris domini. u Nobilium. Lamia a familia originem duxit à Lamo Formiarum rege, & conditore. x Sacrificio. y Vetera, & prima Romanorum numina. z In certamine caputo à Domitiano inter alia Jovi Capitolino instituto. a Citharædus, & amafius suus. b Coronam è quercu, quod præmium erat victoribus in quinquenniali certamine triplici, musico, equestri, gymnico, à Domitiano in honorem Jovis Capitolini instituto. vide Martial. epig. 54. l. 4. n. 3.

Sperare, & fidibus promittere. quid scieret plus
 Egrotante viro? medicis quid a tristibus erga
 Filiolum? stetit ante aram, nec turpe putavit 390
 Pro b cithara c velare caput, d dicataque verba
 Protulit (ut mos est) & aperta c palluit agas.
 Dic mihi nunc quæso, f dic antiquissime divum;
 Respondes hi? JANE pater i magna oia celo.
 Non est (ut video) non est, quod agatur apud vos,
 Hæc de comatis te consultit, illa tragedium 396
 Commendare volet, g varicosus fiet aris pex.
 Sed cantet potius, quam totam pervolet urbem
 Audax, & carus possit quam ferre virorum,
 Cumque h paludatis ducibus, præsentem marito, 400
 Ipsa loqui i recta facie, k stricisque mamillis.
 Hæc eadem novit quid toto fiat in orbe,
 Quid l Seres, quid Thraces agant, secreta noverat
 Et pueri; quis amet, quid decipiat adulter
 Dicit quis vidiam prægnantem fecerit, & quo 405
 Mense, in quibus verbis concumbat quæque, modis
 quot.

m Instantem regi n Armenio, Parthoque cometen
 Prima videt: famam, rumoresque illa recentis
 Excipit ad portas, quosdam o facit; p iſſe Nipha-
 ten
 In populos, magnoque illic cunctat arva teneri 410
 Diluvio, q nutare urbes, subsidere terras,
 Quocumque in trivio, cuiusque est obvia, narrat.
 Nec tamen id vitium magis intolerabile, quam
 quod
 r Vicinos humiles rapere, & concidere foris
 f Exorata solet: namſi Latratibus alti 415
 Rumpuntur somni, Fusses huc oculus, inquit,
 Adferre, atque illis t dominum velle ante ferri,
 Deinde canem, graviss occurrſu teterrima vultu

pitio exceptit. g Dum mulum, diuq; stat deos consulens, sanguine crasso, & melancholico in pedum venas delabente fiet varicosus. h Aphor. 21. i Paludamento indutus, quod militaris imperatoria vestis est. j Inverecunde, impudenter. k Exerit è sinu. l Scythiæ Asiaticæ populi. m Exitium portendentem mutantem regna cometen. Lucanus l. n Romano nomini inſeno. o Ipsa fingit, spargitque rumorem. p Armeniæ majoris fluvium inundasse. q Terræ motu, & hiatu. r Pauperes vicinos. f Ne quid crudeliter in eos statuar. t Dominum latrantis canis.

a Utpote desperantibus.
 b Ipſo citharædo.
 c Rem divinam facere, & vota nuncupare, quod ex instituto veteri faciebant velati.
 d A sacerdote verba præcunte.
 e Sublimida, & dubia, an voris extra agnæ feliciter responderent.
 f Regnar enim in Italia ante Saturnum, quem regno pulsum hos-

a Vasa ampla.
 b Sarcinas, & instrumenta balnearia.
 c Meta-phora à militia.
 d Ambitioso strepitu ferens molesta, vel exercitio ad sudorem excitandum.
 e Plumbea, quam in balneis agitabatur, qui sudare volebant.
 f Pudendo.
 g Crepitem concavæ manus inter nudandum illixæ edere, vel oecæniis quid poppyssa. g A sudore, & balneis. h Vas vinarium amplum. i Impletur, vel præbetur. k Unum, & alterum exhaurit sextarium, ut vomitu ventriculum lavet, & appetitum provocet. vide Martialis. ep. 89. l. 6.
 l Vomitu, quo abluit, & purgat stomachum. m Per pavementum marmoreum. n Vomitus. o Quod hauserat, ut revomeat. p In quam evomuit, q Non secus ac serpens, qui natura vini avidissimus. Plin. l. 10. c. 72. si in dolium ceciderit, bibit, & vomit, & bibit. r Ut compescas vomitum, vel indignationem. s Ut quæ non sine causa, vel quæ ex amoris impatientia sibi mortem confecerit. t In tantum sonora est. u Nil opus est turbarum, & pelvium crepitu, quo credit superstitiosum vulgus succuri posse læli laboranti. vide quæ ad Senecæ Hippolyt. v. 739. w Hælipsum patienti. y Etiam philosophatur, & de summo bono statuit. z Sumat hunc oratoris, vel Periparetici habitum.

a Cedere Sylvano porcum, b quadrante lavari.
 Non habeat matrona, tibi quæ juncta recumbit,
 c Dicendi genus, aut d curtum sermone e rotato Torqueat e eunthymena, nec historiam sciat omnes, 450
 * Sed quædam ex libris & non intelligat. odi
 Hanc ego, quæ repetit, voluit que g Palæmonis artem,
 Servata semper lege, & ratione loquendi,
 Ignotosque mihi tenet h antiquaria versus,
 i Nec curanda viris k Opicæ assignat amicæ 455
 Verba: l yolgisimum liceat fecisse marito.
 Nil non permittit mulier sibi, turpe putat nil,
 Cum m virides gemmas collo circumdedit; & cum
 Auribus extensis magnos commisit n elephas.
 Intolerabilius nihil est, quam femina dives.
 Interea fada affectu, videndaque multo 461
 o Pane ruret facies, aut pingua p Poppæana Spirat, & q hinc miseri viscantur labra mariti.
 Ad mæchum veniet lota cute, quando videri 464
 Vult formosa domi? r mæchis s foliata paran-
 tur.
 His emittur, quid quid t graciles huc mittitis Indi.

tera propositio desit. e Succincto, conversione conclusio, quod Cicero versum, Aristoteles ουνεπαγγελον appellat, vel circulari. f Argumentum Dialecticum alteram partem animo concipiens, unde & nomen habet. hic pro universa Dialectica ponitur, quasi dicat: nec habeat uxor tua Dialecticam. * Neque ullum verbum faciat perplexabile. Neque ulla lingua sciat loqui, nisi Attica. Plaut. Afinaria 4. act. g Grammaticum. fuit a. Rhemnius Palæmon Grammaticus cum excellentissimus, tum arrogantissimus, Fab. Quintilian præceptor. h Antiquitatum, vel veterum Poetarum, & mihi in auditorium versus tenens, vel, antiquæ locutionis investigatrix, & Critica. i Non adeo sollicitè vel ipsis viris observanda, & castiganda. k Barbare loquentis. vide Sat. 2. v. 107. l Nec maritum vitiosè verba componentem corripiat, vide epigrammate 20. l. 11. Martial. m Monile è smaragdis. n Inaures uniones o valem formam habentes. o Incrustatione panis lacte afinino macerati. Satyra 2. v. 107. p Unguenta fragrantia à Poppæa Neronis uxore inventa. q His cosmeticis. r Ut mæchis placeat. s Unguenta ex foliis nardi, & aliis foliis odoratis. Plin. 13. l. 1. 6. t Ex folis æstu, ut qui Aequinoctiali propiores sint: ut contra pinguedo à frigore, & humore.

8 In-
cru-
sta-
men-
ta
cos-
me-
ri-
ca.

b Afini-
no, quod
teneram,
eruga-
tam, &
candi-
dam red-
dit, con-
servat-
que cu-
tem.

c Ut Pop-
pæ, que
in exi-
lium
missa a-
stinas L.
secum
duxit in
hunc u-
fum. Dio
in Nero-
ne, &
Plin. 14.
c. 12. l.

d Regiones Aquiloni subjacentes, polo Arctico vicinas.

e Candidi panis est filigine, faba, aut oryza cocti, macerati-
que lacte asinino ad cosmericem, & faciem emendan-
dam. f Ancilla, quæ pensa librat, & dispertit. g Or-
natrices ponunt tunicas ad pænas. h Servus lecticiarius est
Liburnia. i Domini scilicet. k Frangitur in hujus
vertice, vel dorso virgæ est ferula. l Ut strene servos fla-
gellent. m Et interim quasi per octium. n Accipit ra-
tiones diei transactæ. * Libri, in quo singulorum dierum
rationes scribebantur. Alii legunt diei. o Examine, & ju-
dicio. p Administrat, & gubernat ades, vel gubernatio
hujus domus non mitior est, quam Sicula aula crudelissimis
tyrannis infamis. q Porricum, vel templum Idis, in
quo adultærorum, & mechorum conventus, & colloquia
fiabant de adulteris. Multas illa facit, quod fuit ipsa Jo-
vi. Ovid. r Domine, ipsa capillos lacerata à domina.
s Ad verbera, si quid peccet. t Ancillæ nomen sum-
ptum ex Ovidio, qui ita Dianæ ornatrix nomen; forte
à *ἄνκιλον*, ornatrix enim aquæ pauculum irrorabant
ad compositionem crinium.

Tandem aperit vultum, & a testoria prima repa-
nit.

Incipit agnoscere: atque billo lacte fovetur,
Propter quod secum comites educit asellas,
Exul d Hyperboreum si dimittatur ad axem. 470
Sed quæ mutatis inducitur, atque fovetur
Tot medicaminibus, e coctæque filiginis offas
Accipit, & madidæ; facies dicitur, an ulcus?
Ej operæ pretium penitus cognoscere toto
Quid faciant, agitentque die si nocte maritus 475
Aversus jacuit, peritit si libraria, ponunt
g Cosmetæ tunicas, tarde venisse h Liburnus
Dicitur, & pænas i alieni pendere somni
Cogitur. k hic frangit ferulas, rubet ille flagellis,
Hic scutica. sicut quæ tortoribus annua prestat. 480
Verberat, atque mitior faciem linat, audit ami-
cas.

Aut latumpictæ vestis considerat aurum,
Et cadens n longi relegit transacta diurni,
Et cædit, donec, lassus cadentibus, Exi,
Intonat horrendum, jam o cognitione peracta, 485
p Præfectura domo Sicula non mitior aula.
Nam si constituit, solitoque decentius optat
Ornari, & prosperat, jamque expectatur in hortis,
Aut apud q Ipsæ potius sacraria lænæ:
Componit r crinem laceratis ipsa capillis. 490
s Nuda humeros t Psecas infelix, nudisque ma-
millis.

z Altior hic quare circumnus? b tærea punit
Continuo flexi crimen, facinusque capilli.
Quid Psecas admiris? quænam est hic culpa puel-
læ,

c Si tibi displicuit nasus tuus? d altera leuon 495
Extendit, perstrinque comas, & voluit in orbem.
e Esi in consilio matrona, t adnotaque s lanis
g Emerita quæ cessat acu: sententia prima
Hujus erit; post hanc ætate, atque arte minores
Consuevit: tanquam fumæ discrimen agatur, 500
Aut animæ: Tanti est querendus cura decoris.
Tot premit h ordinibus, tot adhuc h compagibus al-
sum

i Adificat caput: k Andromachen à fronte videbis,
Post minor est aliam credas. It cedo, si breve parvi
Sortita est lateris spacium, breviorque videtur 505
Virgine in Pygma a nullis adjecta n cothurnis,
Et levis erecta consurgit ad oscula planta.
Nulla viri cura interea, nec mentio fiet
o Dæmonorum, vivit tanquam vicina marito,
Hoc solo propior, quod amicos conjugis odit, 510
Et servos, p gravis est rationibus. Hæc fuerunt
q Bellonæ, matrisque deum r chorus intrat, &
s ingens
t Semivir, u obscuro facies reverenda minori,
Mollia qui rupta x secuit genitalia testa 514

parte componit. e Convocatur ad consilium formæ, at-
que ornatus. Dic Chrysi, nunquid indecens? Petronius.
f Lanificio. g Quæ hebeti, inquit interpretes, per an-
nos oculatorum acie à suendo cessat. Ego de acu crinali di-
ctum censo, cujus hanc peritam, olimque exercitam ac-
cessit in consilium. h Fasciis, & tiaris, ut altior videatur.
Celsæ procul aspice frontis honores, suggestumque comæ. Pap.
in s. Sylvarum. i *καταχρηστικῶς καὶ σωματικῶς*. k Pro-
ceram, qualis fuit Andromachæ Hectoris uxor, à fronte, à
tergo minor multo videtur. l Quinidi alia jam videatur?
vel has illi tiaras indulge, ut naturam arte corrigat, aut
suppleat. m De Pygmæis quis non audivit? qui Indiæ
montium incolæ cubiti longitudine non excedunt.
n Altis calcamentis subere suffertis, fublevatique. Hisp.
Cophines. o Quæ vir ejus sine sustinet. p Per suos sum-
ptus. q De his Satyr. 2. vers. 111. r Sacerdotum. s Cor-
pore, vel, veneratione, & exultatione. t Antistes, cui
executi sunt testes. u Reverendus, quod minori sit pena.
x Satyr. 2. v. 116.

a Inqui-
domina.

b Scuticæ
ex taurinis
corio, vel
pene pæ-
nas exigit
male.
c compositæ
crinis u-
nius, pe-
rinde ac
crimen
ingens,
facinuf-
que fuisse.
d Marti-
ialis 2.
66.

e Si de-
formis sit
nasus
turus.
f Ancil-
la altera
crinem à
sinistra

a Cantu, vel, quod eunuchis, ut & femininis ex frigore superflui humoris abundantia arteriam asperam crassiorrem reddens, vocis meatum angustat. b Sacerdotes minores tympana pulsantes. c Persis, & Trojanis in usu. d Qui in Septembri flans febres, & morbos generat. e Ova enim expiationibus, lustrationibusque adhibebantur, ac praeipue in sacris Isidis. f Vestes coloris sicca rosae, vel cujusmodi est in autumnalibus vitis frondib. g Mala totius anni. h Persius Sat. 2. Tiberino in gurgite mergis, &c. i Superstitiosum, superstitio enim ex incertitia, & timore. k Campum Martium, quem, cum prius Tarquinii Superbi ager fuisset, Brutus Marti consecravit. l Rependo. m Ex Mercoe in insula Nili sub zona torrida, quam describit Heliodor. l. 10. o Quae vicina est ovili extracto in Martio campo in memoria Romuli, & Remi, qui ibi pecora pascebant. Sunt qui de septis intelligunt, in quibus clauderetur populus ad suffragia; de his vide, quae ad Martial. epig. 14. l. 2. n. p Isidis in somnis jubentis. q Epiphonema Ironicon. r Sacerdorum Isidis vestes lineas indutorum. s Capite raso in Isidis sacris.

a Plangens populi currit b derisor c Anubis, d ille petit veniam, quoties non abstinet uxor 536 Concubitu, sacris, observandisque diebus: Magnaque debetur viola papa e caduco. Et f movisse caput visa est argentea serpens: Illius lacrymae g meditataeque marmura praeslant, Ut veniam culpa non abnuat, h anser magno 540 Scilicet, & tenui popano corruptus i Ofris, * Cum dedit ille locum; 3 cophino, fanoque relicto, Arcanam Judaea tremens k mendicat in aurem, Interpret legum l Solymarum, & magna sacerdos m Arboris, ac summi sda internuncia casti. 545 Implet & illa manum, sed parcius ore minuto, Quaecumque voles Judaei somnia vendunt. n Sponder amatores tenerum, vel divitis orbi Testamentum iugens, o calida p pulmone columba Tractato, Armenius, vel q Commagenus aruspex: Pectora pulforum vimatur, & exta satelli,

gestare armorum insignia, ab Aegyptiis in specie canis colebatur. Diodorus Siculus ibidem. c Antistes. d Proprie, stragulo. Lecto intra novem sacros dies violato, e Ac si veniam indulgens, capite annuiffe visa est: vel, iratae similis caput movisse (ut Sat. 2. v. 130.) draconis effigies in Isidis templo, de qua vide Diodor. Sicul. & Macrob. lib. 1. Saturn. 20. c. f Conceptae preces. g Anser, & popano, idest, placenta Isidem colere, & vesci sacerdotes solebant. Herodot. l. 2. h Deus ille, qui Anubis, vers. 535. * Ubi abierit sacerdos Isidis. i Nicol. de Lyra ad illud in Davidis Ps. 8. οὐ χύσεις αὐτῷ ἐν τῷ νεφελῶ ἐδάδα. Copphinum, & sœnum est Judaeis quae portata non tam resecta ad tenuitatem Judaicæ supellestilis, quam ex instituto factum suspicatur, ut hæc circumferrent usque monumenta duræ servitutis in Aegypto, ubi fœces, & fœcora è civitatibus cophino exportare cogebantur, atque paleas, sœnum, & stipulas colligere ad lateres conficiendos. An forte in memoriam famis, quam tolerabant in obsidione? ubi fœni veteris laceramenta victui habebantur, ut refert Josephus lib. 7. bell. Judaei, c. 7. k Insuffurat aliquid de sua religione, simulque opem petit, sed recte, ne in periculum adducat matronas Romanas, quibus damnosum foret Judaicam profiteri religionem. vide Martial. epigr. 54. lib. 7. l Judaicarum ab Hierosolymis. m In memore Aricino victimans, & alludit ad Dodonæas sacerdotess, quæ responsa sub quercu reddebant. vide, quæ ad Sen. Medeam v. 349. n Ordo est, Armenius, & Com. ar. spondet, &c. o Recens cœta. p Inspectis extis. q Ex Orientali Syriæ parte.

a Cum planctu Apim bovem quærentes. Diodorus Siculus l. 4. b Creduli populi. Antistes sustinens personam Antibi-dis, qui filius fuit Ostridis, & quod canem

* Accuset. *Interdum & pueri, faciet quod a deserat ipse, b Chaldaei sed major erit fiducia, quicquid Dixerit astrologus. credent a fonte relaxum e Ammonis, quoniam d Delphis oracula cessant, Et genus humanum damnat et caligo futuri. 556 Præcipuus tamen est horum, qui sapius fexul, Cuius amicitia, g conducendaque h tabella i Magnus civis obit, & formidatus Othoni. Inde fides arti, sonuit si dextera k ferro, 560 Lævaque, si t longo castrorum in carcere mansit. l Nemo Mathematicus genium indemnatus habebit, Sed qui pene perit, m cui vix in n Cyclada mitti Contigit, & o parva tandem caruile Seripho. Consulit iherica lento de funere matris, 563 p Ante rament de te Tanaquil tua, quando sororem Efferat, & patruos: an sit visurus adulter Post ipsam? * quid enim majus dare numina possunt? Hæc tamen ignorat, quid sidus triste minetur q Saturni, r quo lata Venus se proferat astro. 570 Qui mensis damno, qua dentur tempora lucro.*

tum, vel Hammonis ab *Π* solarium, simulachrum Jovis in sublimi extructum. d Oppido Phocidis, templo, & oraculo Apollinis insigni, quod tamen oraculum defecit, ut & reliqua adventu Christi: vide Plutarchum de defectu oraculorum. e Ignoratio. f Supple fuit, ut ille Seleucus Mathematicus, qui cum Othonem olim superstitem fore Neroni spondidisset, tunc ultro imperium quoque promissit illi. Suetonius Othone 4. g Magna mercede, & precio emenda, ab Othone, cui victoriam spondebar, vel alio. h Quæ judicis ex cæli constitutione est notata. i Sergius Galba. k Manicis, & catenis ferreis vincita. l Nemo creditur genium, & animum præscium habere, qui non fuerit damnatus. m Imperato exilio, ut effugeret præsentem mortem. n Insulam e Cycladibus aliquam in exiliis. o Revocari ex illa exiliis insula, Cycladum una in mari Aegeo. p Uxor tua futurorum cognitio studiosa, ut illa Tarquinii Prisci uxor, consulit Mathematicos de morte matris tuæ, quam ictero laborantem speraverat jamdudum extrulisse, & tamen prius de tua, quam super omnia experit. * Ironice. q Frigidi, & ficci, malefici. r In quo signo, vel qua domo gaudeat ascendens: quos planetas habeat amicos.

Illius occurfus etiam vitare memento, In cujus manibus, seu pinguia succina, a tritas Cernis beplemeridas; qua nullum consulis, & jam

Consulitur: quæ castra viro, patriamque petente, 575 Non iit c pariter, d numeris evocata c Thrasylli. Ad pimum lapidam vestari cum placet, hora Sumitur ex libro, si pruriti frictus ocelli Angulus, in pfecta i genesi colligria t poscit. Agra sicut jaceat, capiendo nulla videtur. 580 Astor hora cibo, nisi quam dederit g Tetoforis. Si h mediocri erit, i spatium lustrat utrumque Metarum, & sortes ducet, k frontemque, l manumque

Præbetis vati crebrum m poppysma roganti. 584 Divitibus responfa dabit n Phryx augur, & inde Conductus dabit astorum mandique peritus, Atque aliqui senior, oqui publica fulgura condit. p Plebejum in Circo positum est, & in aggere futurum:

q Quæ nudis longum ostendit cervicibus auris. 589

tempore Tiberii, cujus peritiam quomodo expertus fuerit Tiberius in ocio apud Rhodum, vide, quæ Suetonius in Tiberio c. 14. Tacitus annalium 6. Dio 55. lib. f Nativitatis themate. g Insignis Astrologus Ægyptius. h Paupertula. i In circo maximo, ubi plurimi erant sortilegi, & divinatores. v. 580. k Physiognomoni, seu metoposcopi, qui profectur hominum mores, naturas, & futuros etiã eventus ex vultu, ac fronte pernoscere, & prævidere, præbebit frontem, ut & ——— l ——— Chiromanti, qui divinat e lineis, & incisuris manuum, præbebit manum. m Ex manus contractatione, vel, oselum ex collisibus labiis sonans al. concubitum. n Astrologus, & Philosophus Indus, Gymnosophista, Brachmanes. nam supra de Phrygiis sacerdotibus dixerat, neque illi ista curabant, aut norant. o Hetruscus fulgurum conditor, & expiator. Peri. Sat. 2. ver. 26. p Vilissimi homines, & *ἀνεπίστοι*, ut ludii, astrologi, conjectores, fanatici, in Circo morabantur. Plebeji vates in circo sedent, & in aggere Tarquinii Superbi, qui est ad Circum. Sat. 1. v. 65. Horatius itaque appellat *Fallacem Circum*, de his Ennius: Non vicanos haruspices, non de circo astrologos, &c. Et Cicero pro Milone. In Circo maximo, &c. q Syra mulier, vel meretrix aurea gestans monilia.

a Unctas, & pellucidas, seu pinguia succina. b Libellum suppurantem astrorum per singulos dies constitutionem. c Una cum marito. d Calculationibus. e Nobiliss. Mathematici

Sortilegos, & divinatores, qui in Circo ante Phalās, id est, turres ligneas, & delphinorum columnas versabantur. b Priore marito deserto, vel mortuo. c Paupercula. d Diviti, & nobilitate ipsa dives. Hy pallinge. e Veneficæ. f Conceptorum jam, & formatos. g Marite. h Quicquid erit portiones abortum facientis. i Gravida fieri. k Parere. l Ex adulterio conjugis tuæ cum servo Æthiopo. m Niger, vel fuscus. mulare, ex parte Æthiopo, & matre Romana scriberetur tibi hæres dictante uxore. supra v. 218. n Utpote malum omen, & inauspicatum. o Partum, de nothi, & suppositis tanquam suis. p Lacum Velabrensem, quo exponebantur spurii. q Clam à matribus, quæ nigros suos ex Æthiopicis servis factos eiecerunt, & à lacu Velabrensi petendos, curantur expositos aliarum foeminarum spurios afferri, quos maritis pro suis obrudant. r Martis sacerdotis. s Nobilitum. t Supposito. u Expositis nudis. x Ludum, & varium jocum ex his suppositis. y Incantamenta. z Thesalia olim veneficiis, & magicis famosa. a Portiones amatorias. b Dementes reddere. c Pro sua libidine tractare. Perf. Sat. 5. v. 149.

Consulit ante a Phalās, delphinarumque columnas, An saga vendenti nubat b caupone relicto. c Hg tamen & partus subsunt discrimi, & omnes Nutriciis tolerant fortuna urgente labores: Sed jacet d aurato vix ulla puerpera lecto. 594 Tantum carter hujus, tantum medicamina possunt.

Quæ steriles facit, atque homines in ventre necandos. Conducti. g Gaude infelix, atque ipse bibendum Porrigit h quidquid erit. nam si i distendere vellet, Et k vexare uterum pueris salientibus, leses. Æthiops fortasse pater: mox m decolor heres. 600 Implere tabulas n nunquam tibi mane videndus. Transeo suppositos, & o gaudia, vota que sepe p Ad spurcos decepta lacus, atque q inde peritos Pontifices, r Salios, s Scavorum nomina r fisco Corpore laturos: stat fortuna improba noctu 605 Arridens: u nudis infantibus. hos sœvet omnes, Involvitque sinu, domibus tunc porrigit altis, Secretumque sibi x mimum parat. hos amat, his se Ingerit, atque suos videns producit alumnos. 690 Hic magicos adfert y cantus, hic z Thesalia vendit

a Philtra, quibus valeant b mentem vexare marii, c Et solea pulsare nates. quod desipis, inde est, Inde animi caligo, & magna oblivio rerum,

Quæ modo gessisti. tamen hoc tolerabile, si non Er furere incipias, ut a avunculus ille Neronis, Cui totam b tremuli frontem Cæsonia pulli 615 Infudit. que non faciet, quod principis uxor? c Ardebat cuncta, & fracta compage ruebant; Non aliter, quam si fecisset Juno maritum Infantum, minus ergo nocens erit Agrippinæ 620 d Boletus, siquidem unius præcordia pressit Ille senis, & tremulumque caput c descendere iussit In calum, & * longam manantia labra salivam. f Hæc poscit ferrum, atque ignes, hæc potio torquet, Hæc lacerat mistos equitum cæ sanguine patres. 625 g Tanti partus equæ: quanti una venefica conflat?

Oderunt natos de pellice: nemo repugnat, Nemo vetat. Jam jam privignum occidere fas est. Vos ego pupilli, moneo, quibus amplior est res, Custodite animas, & nulli credite mentem! 630 Livida materno fervent adipata veneno. h † Mordet ante aliquis, que quid porrexerit illa, i Quæ peperit, timidus prægustet pocula k pappas.

l Fingimus hæc altum Satyra sumente m comithurum, Scilicet, & finem egressi, legemque n priorum,

pulli equini, id est, hippomanes, supra v. 134. c Caligulæ furoris igne ardebat, ruebantque pestium res humana, quarum habenas tenuit Romanorum Imperator, non secus ac nutantem caelestes res, Jove in furorem verso. d Quo venenato sustulit Claudium Imperatorem. e Relatum enim inter deos, rursus à diis detrusum esse ad inferos jocular Seneca ἀποκόλλου δόσδ Claudio Cas. * Erat enim Claudius tremulo capite, spumante rictu, humentibus naribus, &c. Sueton. Claud. 30. c. f Hæc a portio, & philtum Cæsoniæ Caligulam in furiosam crudelitatem impulit. Exquisitum aliquid veneni genus placebat, quod turbaret mentem, & mortem differret. Tacit. 12. Ann. g Si tantum mali ex uno hippomane, quantum ex una venefica? h Prægustet. i Ipsa mater, quæ ut gratificetur secundo marito, veneni non raro tollit filios ex priore marito, ut ad illum rem integram deferat: infra de Pontia. k Alumnus, vel tutor Syracusanus, πάλαιος pater. l Aliquis fortasse arguat nos hæc fingere, &c. mox: Utinam quidem fingeremus, neque vera nimis essent, quæ memoro. m Tragicam licentiam, & argumenta ficta, n Pograrum Satyricorum,

a Caligula, qui ab uxore Cæsoniæ creditur potionatus amatorio quiddam medicamentum, sed quod in furorem convertitur. b Sueton. Calig. c. 50. idem refert Josephus Antiquit. 1. 19. c Caruncula fronte recens nati

a Poetico infincti furore canimus Tragicam. b Italibus, i. e. Romæ. Rutuli vero populi Latii. c Publii Petronii Filia, Vect. Bolani uxbr, quæ duos ex Bolano filios veneno sustulit, ut adultero nuberet. Martial. epig. 34. lib. 2. Idque professa è formula fatentium reorum. Quæ eadem & inscriptio epitaphii solennis. * Inquit Poeta. d In tuos seva, ut viperæ, è quibus semina marem, nati marem enecant. e Respondet Pontia. Imp septem interfecissem, si mihi septem fuissent, ut secundo gratificarer marito. * Poetæ verba. f Medea, quæ liberos suos in odium Jasonis dilaniavit. g Quæ Iryn filium coctum Tereo apposuit. h Ut nostræ. i Quoties furore amoris, vel ira aguntur precipites non leviori ruina, quam prærupta, & ruinam miniantia juga montium subducto clivo, seu radicis parte. k Deliberat modo. v. 647. l Prudens, mentis compos: non ex vindicta, affectu, aut infirmitate. m In theatralibus ludis representaram. n Mariti Admeti vitam sua morte redimentem. o Sed his si similis daretur permutatio, & optio, redimerent vitam catella morte viri. p Similes Danaï filiiabus L: quæ uno excepto maritos interfecere. q Cujusmodi fuit Eriphyla, quæ vatem Amphiaræum maritum moniti à Polynice corrupta prodidit. r Similem Clytæmnestræ, quæ, ut Ægistho adulter frueretur, maritum Agamemnona à bello Trojano redeuntem bipenni occidit. f Clytæmnestra Tyndari filia.

a Insulsum, & firum læva, dextraque tenebat; At nunc res agitur tenui pulmone b rubet. c Sed tamen & ferro, d si præagustaverit Atrides 660 Pontica ceteri viliis cautus medicaverit regis.

a Non artificioso cædem, qualæ nostram.

um venenum. b Sat. i. v. 70. c Et paratæ tamen etiam ferro rem decerneret. d Si maritus se præmuniret antidoto, quali usus est Mithridates rex Ponti. e A Sylla, Lucullo, Pompeio.

Ejusdem Tibiæ Variæ Lectiones

Ad Juvenalis Satyræ VI.

In uno Vet. Cod. Cadure. hæc Satyra inscripta est L. FURSEDIO POSTUMO.

Ad vers. 19. *Afræa*. Vet. gloss. Latino græc. *Afræa*, παρθεῖν & διαγασσών, ἀς ἰσθμῶν, quod ad hunc locum referendum est.

Ad vers. 272. *Fistæ pellice*. Leg. *fistæ palice*. Sic & in eodem exemplari scriptum fuit Sary. 11. pælex.

Ad vers. 295. *ad istos*. Sic leg. alii codices, *ad istros*, quidam etiam, *isthmos*, quæ diversitas facit, ut jam non displiceat illa ex conjectura lectio:

——— *Hinc fluxit ad istos*

Et Sybaris colles, hinc & Rhodos, & Miletos.

Quæ significatur, ex quo paupertas Romana desit, ab eo tempore Romam confluisse Sybariticas, Rhodias, Tarentinæque delicias Nili cui potius placet Jac. Aug. Thuan. u. c. summaque ut diguitate, sic eruditione, acrique judicio præditi sententia, qui *Rhodon*, & *Miletos* aliquando legendum sibi videri admonuit, hoc sensu, Paupertatem Roma excedentem fluxisse ad illas civitates, quæ ante deliciis, & voluptatibus infignes erant.

Ad vers. 307. *Tullia, quid dicat notæ Collaciæ Mauræ*, In opt. ex. veritas inter hunc, & sequentem recentioribus manu adscriptus fuit: *Tullia quid dicat notæ collaciæ Mauræ*. Quem tamen lubenter in hac etiam editione retinuerim.

Ad vers. 326. *Hernia*. In aliquibus vet. Cod. habetur *hirsia*, ut in carmine Virgilio in *Nocturnum*.

Ad vers. 329. *Dormitat*. Alii: *si dormit*, legunt, alii: *si dormit*.

- Ad vers. 410. *Arva*. Alii leg. *Arma*.
 Ad vers. 429. *Terram lota*. Legunt al. *terramque luto*. Salv.
 4. ad Eccl. Cath. *Natant tricliniorum redur-*
dantium pavimenta vino, Falerno nobili lutum fi-
ciunt, mensæ eorum, ac toreumata mero jugiter
madent.
 Ad vers. 497. *Admotaque*. Sch. Cadurc. *amotaque*.
 Ad vers. 504. *Cedo*. Leg. alii: *credo*.
 Ad vers. 533. *Linigero*. Leg. alii duo cod. *lanigero*, quod
 hic reponi velim.
 Ad vers. 558. *Cujus amicitia*, &c. Hic vers. cum seq. additus
 est in opt. ex. alia, quàm veteris librarii, manu.
 Ad vers. 561. *Longo*. Leg. alii: *longa*.
 Ad vers. 579. *Poscit*. Leg. alii: *poscunt*.
 Ad vers. 632. *Mordeat ante*, &c. Et hi duo versus addititi
 sunt in Verustissimis ex. Et vero deesse in quibus-
 dam Vetus interpres notavit.
 Ad vers. 648. *Rabie jecur incedente*. Leg. alii: *rabie jecur*
intendente.

SATYRA VII.

Ad Telesinū poetam, Cæsarem quidem studia, &
 artes respicere, cæterum apud alios Romanos
 Poëtarum, Historicorum, Causidicorum,
 Rhetorum, & Grammaticorum studia, & la-
 bores pro levi, & vili esse.

ET spes, & ratio studiorum in a Cæsare tantū:
 Solus enim b ristes hæc tempestate Camænas
 Respexit, cum jam celebres, noti que poetæ
 c Balneolum Gabiis, Romæ conducere furnos
 Tentarent, nec factum alii, nec turpe putarent
 Præcones fieri, cum d desertis Aganippes
 Vallibus esuriens migraret in c arviaf Clio.
 Nam si g Pieria quadrans tibi nullus in arca
 Ostendatur, ames nomen, vitæque h Machæa,
 Et vendas potius, commissi quod auctio vendit 10
 Stantibus, ænophorum, tripodas, armavia, cistas,
 i Halcyonem Bacchi, k Thebas, & l Teream Fau-
 sti.

Hoc satius, quam si dicas sub iudice, Vidi,
 Quod non vidisti. faciant n equites Asiæ,
 Quæquam & o Cappadoces faciant, equitesque
 p Bithyni,

Altera quos nudo traducit q Gallia tato.

poetas. e Inopia sua, & poeseos neglectu coacti, Romæ, &
 in aliis oppidis Italiæ conferrent se ad sordidas artes, ut &
 balnearia, & furnaria victum sibi quarerent. d Missis
 studiis in remotis longitudinibus juxta Aganippen fontem
 Bœotice à Cadmo inventum, & Musis sacrum. e Divi-
 tum, vel atria Licinia in foro, quò convenire præcones,
 & ubi auctiones fieri solebant. f Poeta Clius cultor.
 g Tui docti poetæ, qui musas è Pieria colis. h Præconis
 illius temporis. i Tragediam de Halcyone, Ceycis uxore,
 à malo poeta Baccho scripsit. Alias Alcithoen Pacci. fa-
 bulam vide 4. Meram. Ovid. k Tragediam de Thebarum
 regibus, Lajo, Oedipo, &c. l Tragediam de Tereo,
 Progne, Philomela, &c. m Mali Poetæ. n Servi ex A-
 sia ducti jam equites Romani facti, sed levis fidei.
 o Equites è servis Cappadocibus, qui Armeniæ nunc con-
 termini. p Equites è servis Bithynis in Asia minore jux-
 ta Pontum. q Gallogræcia, seu Galatia. vide Lucii Flor.
 2. l. 11. cap.

a Traja-
 no, aliis
 Nervæ,
 alii Do-
 mitiano,
 qui cæte-
 ra vitio-
 sus, fave-
 bat ta-
 men licè-
 ris, fove-
 barque
 Musas.
 Vide vi-
 tam Ju-
 venalis.
 b Negle-
 ctos, & i-
 nopos

a Poema
altum, &
sonorum.
b Hono-
rem lau-
ri, & glo-
riam poe-
matis tui
deguſta-
vit, vel
Poeti ini-
riatus, &
facit A-
pollinis
vates fa-
ctus no-
mordit
Iaurum.
que man-
ducata
numine
inflare
credeba-
tur. *Di-*
Ornithion
Φοιβόλεν
Εν Δελ-
φῶν ὄρει.
Lyco-
phron.

Nemo tamen ſtudis indignum ferre laborem
Cogetur poſthac, neſcit quicumque a canoris
Eloquium vocale modis, b *Laurumque momordit.*
* Hoc agite, d *Juvenes, circūſpiciet, & ſtimulat vos.*
Materiamque ſibi c *Ducis indulgentia querit.* 21
Si qua aliunde patas rerum expectanda tuarum
Præſidia, atque idem d *croceæ membrana tabellæ*
c *implentur, ſi lignorum aliquid poſce ocyus, &*
quæ

Componis, dona g *Veneris, h Teleſtine, marito: 25*
Aut claudæ, & poſitos i *tinea perunde libellos.*
Frangere miſer calamos, k *vigilataque prælia deſe,*
Qui facis in parva ſublimia carmina cella,
Ut dignus venias l *hederis, & imagine m macra.*
Speſ nulla ulterior: i *didicit jam dives avarus 30*
Tantum admirari, tantum laudare diſertos,
Ut pueri n *Junonis avem. ſed deſinit ætas*
Et o pelagi patiens, & p *caſſidis, atque q li-*
gonis:

Tædia tunc ſubdunt animos, tunc ſequæ, ſuam-
que
r *Terpſicoren edit ſ facunda, & nuda ſene-*
ctus.

Acciſte nunc artes, ne quid tibi conferat iſte 36
Quem colis. & t *Muſarum, & Apollinis ade-*
reſicta,

Iſte facit verſus, at que uni u *cedit Homero*
x *Propter mille annos. at ſi dulcedine fame*
ſuccenſus recites, y *Maculorum commodat ædes, 40*

* Rituale verbum, & in ſacris ſolenne. c *Imperatoris li-*
beralitas, & favor. d *Vide Perſii Sat. 3. 10. vel Vitelliani.*
e *Carminibus. f Ad incendium. g Vulcano igni.*
h *Poeta, ad quem hanc Saryram ſcribit. i Blattis, & tineaſ*
eſcam mitte. k *Carmina, quæ de bellis elucubrati.*
l *Corona ex hederis, victorum poetarum præmio, &*
m *Statua in bibliothecam Apollinis recipienda,*
referente maciem tuam ex intentione ſtudii contractam.
Vide Perſii prologi verſi. n *Pavonem. o Quæ poterat*
impendi mercatura, & nauticæ. p *Mil-*
litæ, q *Agriculturæ. r Studia*
poetica. ſ *Iſſi jam ſenes, inopeſque, ut ut docti. t Poetis*
iſſis, vel doctorum cenſura, qui in æde Muſarum, &
Apollinis de carminibus judicabant, vel, nullo muſarum
inſtituto, ſed invita Minerva carmina aggreſſus. u *Pu-*
tar ſecedere. x *Neque hoc propter ingenium, ſed an-*
mos, quod Homerus antiquior ſit illo. y *Dives quiſ-*
piam.

Ac longe ferrata domus ſervire jabetur,
In qua ſolicitæ imitari a *janua portas.*
Scit dare libertos extrema in parte ſedentes
Ordinis, & magnas b *comitum diſponere voces.*
Nemo dabit c *regum, d quanti ſubſellia conſent.* 45
Et quæ conducto pendent c *anabathra rigillo,*
Quæque f *reportandis poſita eſt g orchestra ca-*
thedris.

Nos tamen hoc agimus, tenuique in pulvere ſulcos
Ducimus, & h *litus ſterilis verſumus aratro.*
Nam ſi diſcedas, laqueo tenet i *ambitioſi 50*
Conſuetudo mali, tenet inſanabile multos
Scribendi cacothetes, & ægro in corde ſeneſcit.
Sed vatem egregium, cui non ſit publica vena,
Qui k *nihiſ expoſitum ſoleat l deducere, m nec qui*
Communi feriat carmen *triviale moneta, 55*
* *Hunc, qualem nequeo monſtrare, & ſentio tantū,*
Anxietate carens animus facit, n *omni acerbi*
Impatiens, o *cupidus ſylvarum, p aptuſq; bibendis*
Fontibus q *Aonidum. neque enim cantare ſub-*
antro

r *Pierio, ſ thyrfamve poteſt contingere t fa-*
na 60

ta aſcenditur. f *Quippe quæ conductæ referunt. Nam &*
domum murat, & *auſtorium extruit, & ſubſellia conducit.*
Dialog. de Oratoribus. g *Tabularum, in quo ſalutat chor-*
rus. Sat. 3. v. 178. h *Sterile, & inutile ſtudium exercemus,*
& *urgemus, non majori fructuſ ſpe, quam ſi litus arare-*
mus. i *Laudem affectantis poetices. pene converſus hic*
locus ex Ariſtophanis Raris. Γέννησος ποικιλῶν, αἰ, &c.
k *Nihil humile, aut vulgare. Effugiendum eſt ab omnī*
verborum vilitate, & *ſumenda voces à plebe ſummatæ, & c.*
Petron. l *Egrogie & ſubtiliter, veluti tenui filo. m Quæ*
non vulgari nota, & *ſtylo carmina condit Metaphor. à*
monetariis, qui unius notæ nummos producent. * *Et*
cujus nomen, aut exemplum non poſſunt dare, ut qui ta-
lem novi neminem, & *cujus ideam mente ſolum concipio.*
n *Moleſtiſ vacuus, & liber. o Secceſſus, & ſolitudoſis a-*
mans. p *Natura idoneus, quem ars perſiciat, & quem*
furore ſuo inſpirent Apollo, & *Muſæ. q Muſarum ex*
Aonia, antris, montibus, & *fontibus muſis conſecratiſ no-*
bili. r *Supra v. 8. ſ Furorem ἐκρηγῶςος, quali in Or-*
giis Thyrfæze feruntur Bacchides. Poetæ autem in tutelæ
Bacchi ſunt. t *Sicca, & ſobria, quæ poetis in tutelæ*
convenit, qui non niſi mero (quod animæ educit instrumenta)
madidi, & male ſani carmina ſcribunt, quæ vivere poſſunt.
Vide epig. Antipatri 2. lib. Anthol. συμπερικτα δὲ εἰς μῆτρα.

d Od. 19.
13.

b Ab Apolline,
cui Cirrha urbs ad radicem Par-nassi sacra.

c Baccho, qui in Nyfa Arabiz educatus, cultusque est.

d De domesticis curis sollicita.

e Mente concebras describere.

f Turpium Rutilorum regem.

g Alecchio furia.

h n. 7.

Non potuisset fingere furias anguis crinitas, ut ibidem, geminos exivit crinibus angues. i Non audita, vel rauca. Catacrestis. k Nec adeo horrendum finxisset Alecchio cornu. in eodem 7. Aeneid. l Non minori precio & estimatione. m Poeta Tragicus. n Poetis Tragicis prisca temporis. o Tabulas, vel alveolos, id est, lanceas. p Tragedia de Aeneo, quam dum scribit, supellectilem pignori eponit, aliis, pignori accipit Aeneas fenerator. Piar expogit magis placet. q Iudicio & usu; vide Martial. epigram. 3. lib. 9. r Ironice. s Qui dives ad Poesim accessit. t Pauperi poetae.

u Utrunque magna. x Nuda, & sine pretio. y Gratæ. z Statii poematis de bello Thebano.

Paupertas, atque æris inops, quo nocte, dicque Corpus eger. *fatur est*, a cum dicit Horatius, *† ole!*

Quis locus ingenio, nisi cum fe carmine solo Vexant, & b dominis b Cirrha, c Nyfa que feruntur 64

Pectora nostra duas non admittentia curas? Magna mentis opus, nec de lodice paranda Atonitæ currus, & equos, faciesque deorum e Affpicere, & qualis f Rutulum confundat g Brinnys.

Nam si Virgilio puer, & tolerabile desti 69 Hospitium, h caderent omnes a crinibus hydri, i Surda nihil k gemeret grave tuccina. *poscimus, ut sit*

l Non minor antiquo m Rubrenus Lappa n cothurno.

Cujus & o alveolos, & lgnam p pignorat Atrous. N. n habet q infelix Numitor, quod mittat amiso, Quintilla quod donet, habet nec desuit illi 75 Unde emeret multa poscendum carne leonem Jam domstum. constat leviori bellua sumptu, r Nimirum & capriunt plus intestina poetae.

Contentus fama faciat i Lucanus in hortis 79 Marmores, at f Serrano, tenuique u Salejo Gloria x quantaliber quid erit, si gloria y tantum est?

Curritur ad vocem jucundam, & carmen y amice z Thebaidos, lam fecit cum Statius urbem, Promisitque a stem, tanta dulcedine captos Afficit ille animos, tantaque libidine vulgi 85

Auditor: sed cum a fregit subsellia versu, Bsurit, inta f am b Paridi nisi vendat c Agaven. d Ille & e militia multis largitur honorem, f semelstri vatum digitos circumligat auro. 90 Quod non dant proceres, dabit histrio, tu g Camerinos,

Et Dares, tu nobilium magna atria curas? Praefectos h Pelopea facit, h Philomela tribunos. Haud tamen invidias vati, quem i pulpita pascunt. Quis tibi k Mæcenas? quis nunc erit aut * Pro-culejus, Aut * Fabius? quis * Cotta iterum? quis * Len-tulus alter?

Tunc par ingenio pretium: I nunc utile multis Pallere, & m vinum toto nescire Decembri. n Vester porro labor secundum historicarum Scriptores, o petit hic plus temporis, atque p olei plus:

Namque oblita molli millefima pagina surgit 100 Omnibus, & crescit multa d amosa papyro. Sic ingens rerum numerus jubet, atque operum lex. Quæ tamen inde seget? terræ quis fructus q a porta? Quis dabit historico, quantum daret r acta le-genti?

scientium quoque fregere subsellia, hunc olim perorantem, & rhetorica scilicet plausible oratione frangentem, & c. Sidonius lib. 5. epistolarum ad Sapaudum. b Pantomimo, Domitiae Neronis amice liberto. c Fabulam de matre Pen-thei conscriptam, eamque novam. d Paris, e Praefecturas. f Dignitate equestri, cujus insigne annuli aurei, quos invenit luxus semelstres, id est, æthivos minores; hi-bernos, majores, ut Sartyra 1. vers. 28. g Nobiles. h Tragedia de Pelopea filia Thyestæ, vel de Philomela con-scripta, & Paridi vendita. i Recitationes in pulpiti-tis. k * Vir liberalis, & munificus. Sartyr. 5. vers. 108. l Nunc studii utilitas huc redit omnis denique, ut paleant, & vino abstineant, legitur & tunc utile.

m Abstemia agere Saturnalia, quæ mense celebrantur De-cembri, in quibus vino, & epulis maxime indulgetur. n Sed vester labor, o historici, utilior forte est, & fecundior. ironice. o Hic labor petit plus operæ, & olei. Sed legitur, & petitur plus. p Impensæ in oleo ad lu-cernam. q Proscissæ, & aratæ. Metaphora. r A-ctuario, sive advocato.

a Fræ-
quen-
tiam au-
ditorum
bυ τωδ
κρότη,
κὼδ κρῶ-
γῆς κα-
τεδύψ-
γυνο δ
τόπθ.
Polybius
historia-
rum 15.
vel vehem-
entium re-
citatione in-
ut Sartyra
1. Rupta
lectore col-
umnæ.
Sic Mar-
tiana
Capella:
cogno-

a Sed histori-
ficis in-
quies,
funt ge-
nus igna-
vum, &c.
Hæc
Cafaubo-
nus in
animad-
verfioni-
bus ad
Sueto-
nium in
Augufto
legit,
quod le-
tæ gau-
det, in-
telligitque
leftum, feu
lefticulam
Lucubratoriam,
ut videtur.
Ira Seneca 72. ep. *Quædam sunt, quæ possi-
t, & in vifo scribere:
quædam leftum, & otium, & secretum
dehderant.* Et Persius
Sat. 1. *Non quicquid denique leftis
Scribitur in citreis.*
b *Respondet Poeta.* c *Actiones
causarum civilium.*
d *Lib. actionum, quos fecum in
iudicium adfert.* e *Pun-
xit, commovitque alius
causidicus actor illo, vel
creditor.* f *Qui debitor
insufficiente, negat id
deberi, paratus osten-
dere libros accepti, & expen-
si.* g *Legum, vel probatio-
nis.* h *Debitum.* i *Pulmones,
vel fauces.* k *Contentione
orationis.* l *In hac lance, i. e.
confer lucrum aurigæ cum
illo causidici, & comperies
unius aurigæ lucrum æquare
centum causidicorum mer-
cedes.* m *Veste ruffata, i. e.
ruba induri.* n *Militis, vel
aurigæ ruffatæ factionis.* o
Judicis. *Hemistich, Ovidianum
Met. 13.* p *De eventu, vel
causa subtrimidus.* q *Causam
dicturus, ut Ajax ibid.* r
Pro eo, cuius libertas in
questionem vocatur, ut Cic.
pro Archia. s *C. Attilio
Bubulco Cos. vel rustico
aliquo iudice.* t *Jecur
inflatum, vel pulmonem
spiritu.* u *Victoriæ
signa & pulpitis tuis
adibus affigantur. erat
autem moris
victoriam in actionibus
partam testari, appensa
pro foribus
victoria.* v *Adibus
affigantur, erat autem
moris victoriam in
actionibus partam
testari, appensa pro
foribus victoria.* w
Luc. *Ρητορικὸν διδασκαλῶν.* x
alio centent significari
hinc pauperem
oratorum, quibus etiam
victoriis pro palmatis
adibus erant cœnacula,
ad quæ scalis ascenderent.
y *Piscium
est thynni genere.* z
Bulbi genus. *Plin. l. 19.
vel bulbi, pisces exigui,
& viles.* Lips. epist. 2.
lib. 4. *Quæst. epist. alii
legunt Epimènia, quæ
quasi menstrua hæc
sunt munera ex
Africa.*

a Sed genus ignavum, quod letæ gaudet, & umbra.
b Dic igitur, quid causidici in fasce libelli
Officia, & magno d. consilii: c civilia præsent
107
Ipsi magna sonant: sed tunc cum creditor audit
Præcipue, vel si e tetigit latus actor illo,
t Qui venit ad dubium grandi cum g codice h no-
men.

Tunc immensa cavi spirant mendacia i folles, 112
k Conspuiturque sinus. veram adprehendere messem
Si liber, l hinc centum patrimonium causidicorum,
Parte alia solum in ruffati pone n Lacerta.
Considero o duces: surgis tu p pallidus q Atax 115
Disturus r dubia pro libertate, s Bulbulco
Judice. rumpe miser t ensum jecur, ut tibi lasso
Figantur u virides stalarum gloria palma.
Quod vocis pretium i fccus: petajunculus, & vas
x Pelamidum, aut veteres Aphrorum y epimènia-
da bulbi. 120

Tunc immensa cavi spirant mendacia i folles, 112
k Conspuiturque sinus. veram adprehendere messem
Si liber, l hinc centum patrimonium causidicorum,
Parte alia solum in ruffati pone n Lacerta.
Considero o duces: surgis tu p pallidus q Atax 115
Disturus r dubia pro libertate, s Bulbulco
Judice. rumpe miser t ensum jecur, ut tibi lasso
Figantur u virides stalarum gloria palma.
Quod vocis pretium i fccus: petajunculus, & vas
x Pelamidum, aut veteres Aphrorum y epimènia-
da bulbi. 120

120
a *Lib. actionum, quos fecum in
iudicium adfert.* e *Pun-
xit, commovitque alius
causidicus actor illo, vel
creditor.* f *Qui debitor
insufficiente, negat id
deberi, paratus osten-
dere libros accepti, & expen-
si.* g *Legum, vel probatio-
nis.* h *Debitum.* i *Pulmones,
vel fauces.* k *Contentione
orationis.* l *In hac lance, i. e.
confer lucrum aurigæ cum
illo causidici, & comperies
unius aurigæ lucrum æquare
centum causidicorum mer-
cedes.* m *Veste ruffata, i. e.
ruba induri.* n *Militis, vel
aurigæ ruffatæ factionis.* o
Judicis. *Hemistich, Ovidianum
Met. 13.* p *De eventu, vel
causa subtrimidus.* q *Causam
dicturus, ut Ajax ibid.* r
Pro eo, cuius libertas in
questionem vocatur, ut Cic.
pro Archia. s *C. Attilio
Bubulco Cos. vel rustico
aliquo iudice.* t *Jecur
inflatum, vel pulmonem
spiritu.* u *Victoriæ
signa & pulpitis tuis
adibus affigantur. erat
autem moris
victoriam in actionibus
partam testari, appensa
pro foribus
victoria.* v *Adibus
affigantur, erat autem
moris victoriam in
actionibus partam
testari, appensa pro
foribus victoria.* w
Luc. *Ρητορικὸν διδασκαλῶν.* x
alio centent significari
hinc pauperem
oratorum, quibus etiam
victoriis pro palmatis
adibus erant cœnacula,
ad quæ scalis ascenderent.
y *Piscium
est thynni genere.* z
Bulbi genus. *Plin. l. 19.
vel bulbi, pisces exigui,
& viles.* Lips. epist. 2.
lib. 4. *Quæst. epist. alii
legunt Epimènia, quæ
quasi menstrua hæc
sunt munera ex
Africa.*

Aut vinum a Tiberi deoestum, quinque lagenæ,
si quater egisti, si conrigit aureus unus;
b Inde cadunt partes ex federe pragmatiorum:
c Amylio dabitur, quantum peter: & melius
d nos

Egimus, huius enim stat e currus aheneus, alti 125
Quadriviges in vestibulo, atque ipse feroci
f Bellatore g sedens curvatum hastile minatur
Eminus, & statua meditarur prælii h Lusca.
Sic i Pedo k conturbat, k Matho defecit, exitus
hic est

k Tongilli, magno cum l rhinocerote lavari 130
Qui solet, & vexat lutescentia balnea m turba,
Perque forum juvenes longo premis * asserere n Me-
dos

Empturus pueros, argenteum, o myrrhina, villas;
p Spondet enim Thyrio q stalaris purpura filo. 134
Et tamen hoc ipsi est utile, purpura r vendit
Causidicum, vendunt samethystina, convenit
illis

Et strepitu, & t facie majoris vivere census.
Sed finem impense non servat prodiga Roma.
u Ut redeant veteres, u Ciceroni nemo ducentos 139
Nunc dederit nummos, nisi fulserit annulus ingens,

struati, mercedula adducti ministros se oratoribus præbent
in iudicis. Cic. 1 de Orat. & Fab. l. 12. c. 3. e Diviti causi-
dico. d Nos tamen pauperes advocati. e Triumphalis
currus majorum in porticu. f Equo. g Equestris sta-
tua. h Altero oculo clauso, ut iocum dirigat. vel, incli-
nato capite, vel detorto, ita ut unum tantum oculum videat.
i Causidicus. k Decoquit, & es alienum contrahit,
novis creditoribus solvens, veteribus non ita, dum se diviti-
prester. l Gutto ex cornu Rhinocerotis, quo in bal-
neis utuntur divites. m Clientum, & servorum. * Saty-
ra 3. 235. n Lecticarios ex Media. Lipsius legit Mæros,
ut Sat. 9. de grege Mærorum. o Vasa, vide Martial. epigr.
113. l. 14. & quæ nos ibi, vide & huiusmodi Jicitæorem
Mamurram. epigr. 60. l. 9. Martial. p Exponit se tan-
quam divitem. q Latus clavus purpureus. s. præfixis, ut
sillite pro lite. r Commendat, & facit, ut conducatur ma-
jori pretio. s Vestimenta violacea, ab Amethysti gem-
mæ colore. t Ostentatione majoris census. u Quod si
in vitam reversi sint summi illi oratores Romani Crassus,
Antonius, Cicero, acturi jam causas

Respicit hæc primum a qui litigat, an tibi serui
Offo, decem b comites, post te an sit sella, c cogati
Ante pedes, adeo conducta d Paulus agebat
d Sardonyche, atque ideo pluris, quam d Cossus
agebat,
Quam e Basilus, rara in tenui facundia panno, 145
Quando licet s sentem Basilus producere matrem?
Quis bene dicentem Basilum ferat? q accipiat te
Gallia, vel potius h nutricula caudiciorum
Africa, si placuit mercedem imponere lingua.
Declamare doces, ò i ferrea pectora k Vecti, 150
Cum l perimit seruos in classis numerosa tyrannos,
Nam quæcumque sedens modo legerat, hæc eadem
stant
Profert, atque n eadem o cantabit versibus iisdem,
Occidit miseros p crambe reperita magistris.
Quis q color, & quod sit r cause genus, atque
ubi l summa
Quæstio, quæ veniant diversa parte f agittæ, 156
Scire voluit omnes, mercedem solvere nemo.
u Mercedem appellas? quid enim scio? x culpa
b Clientes,
Scilicet arguitur, quod y læva in parte mamillæ
¶ Amici Nil falit x Arcadico iuveni, cuius mihi sexta 160
anteambulones. d Orator caudicus. e Annulo, in quo hæc e-
rat gemma. f Tenui oratori producenti matrem in gravi
causa pro vita, & salute filii supplicanrem, & misericordiam
moventem, quod fecit Cicero pro Fontejo. g In
Gallia oratoriariæ exercitæ. h Litigiosa. i Nullius laboris
non patientissima. k O Rhetorum præceptor.
l Perimendos declamat. alii de Dionysio exponunt, qui de
rege in hoc pistrinum fuerit connectus. m Discipulorum.
n Periodis, & pronuntiatione. o Eadem identidem ab
ecodem iisdem inculcata, non sine fastidio enecat, non fe-
cus ac dīs x pōlyβh fivvαt, recalcata brassica, & ad fa-
stidium repolita. Quod enim de Cambre ingerunt Domitius
I. Scoppa, & alii, ut sit inscriptio declamationis ex histo-
ria devictorum à Cumanis Capuanorum iuxta Cambren op-
pidum Campaniæ, tortuosum mihi, & longe nimis peti-
zum videtur. vide Angeli Politiani 33. c. Miscell. p Rati-
o. q Deliberativum, demonstrativum, aut iudiciale.
r Controversiæ status. s Objectiones, & argumenta ad-
versarii. Metaphora. t Inquit discipulus. u Respondet
magister. x Cor stupidum est. y Pingui, hebeti, obru-
so, quales sunt Arcades, teste Philostrato l. 3. Βεκηκε εἰρηνοί,
vel aluino. vide Pers. Sat. 3. v. 9.

Quaque dicit miserum divus caput a Annibal im-
plet.
Quicquid id est, de quo deliberat, an perat urbem
A Cannis: an post nimbo, & fulmi n cautus
c Circumagat madidus à tempestate cohortes?
c Quantum vis stipulare, & protinus accipe,
t quid do,
Ut toties illum d pater audiat? Hæc alii sex, 166
Et plures uno conclamant ore sophistæ,
Et veras agitant lites, evaptores relicti;
f Fusa venena silent, g malus, ingratusque ma-
ritus,
Et h quæ jam veteres sanant mortaria cæcos. 170
Ergo i sibi dabit ipse k rudem, si vestra move-
bunt
Consilia, & vitæ diversum iter ingredietur,
Ad x pugnam qui rhetorica descendit ab 2 umbra,
l Summula ne pereat, qua vilis n resera venit
Frumenti, quippe hæc merces lautissima, n tenta 175
o Chryzogonus quanti doceat, vel o Pollio quanti
p Lautorum pueros, artem q scindens r Theodori.
Balnea l sexcentis, & pluris t porticus, in qua
Gestetur dominus, quoties pluit: anne serenum
Expectet, s parvate luto jumentis recentis? 180

b Reducat, cum jam possuisset castra ad tertium à Roma lapidem,
deterritus fulmine, & tempestate per dies tres. c Dicit
dispensator, qui Rhetorici discipulum tradit. d Pers. Satyr.
3. v. 47. e Themate ficto de raptoe. de his vide Quintilian-
ni declamationes, & Senecæ controversias. f Nec umbrati-
li in schola accusatione venificum accusant. g Thema de
ingrato marito, & hic de Medes, & Jafone exponi possunt.
h Thema de noverca venifici privignum insinulante,
quod offenderat miscenrem collyrium ad egros oculos patri.
i Poeta itaque suadet sophistæ, ut & ipse potius se conse-
rat 1 ad veras causas forenses ab 2 imaginariæ hæc & scho-
lasticæ sophistarum exercitatione, quam huiusmodi perpetua-
tur dxxpεivus, & calumnias. k Libertatis à Rhetorica,
Metaphora à gladiatoribus, qui deo donati cessant.
l Merces minima. m Tabella lignea certa nota insignita
figuræ quadratæ: unde & nomen quandoque rotundæ,
quo symbolo ab horreis publicis frumentum petas. a titi-
cker. n Quantula mercede. o Rhetor, sophista-
p Nobilium. q In minima mensa quasi dividens, & in-
gerens præcepta Rhetorica. r Theodori Gadarci rhetoris,
f Supple nummis. t Sat. 4. v. 6.

* In porticu potius, quā platea.
 * Nec luto spargitur.
 * E lapide Numidico, qui ad columnas optimus est. Horat. Od. 18.1.2.
 Columnas ultima restas Africa.
 d Triclinium hibernium, quod seprentioni, aut orienti objectum solem matutinum, & opacā exciperet Arcton. e Structor. f Coquus. g Rhetori præceptorii filii. h Objectus; unde igitur fuit Quintilianus tam dives? i Respondet, a factis, & fortuna illi obigerunt bona i fortuna, c corporis, & 3 animi. * Nam uti quisque infans nigris medium impedit cruris Pollibus. Florat. Sat. 6. lib. 1. Senatores primo calceos nigros inducunt, postea cereos, galbeos, coccineos, &c. k Senatorum calceis luna assuta erat, sc. litera C. nota centenarii numeri patriciorum à Romulo institutorum. l Calceo ex aluta.
 m Dialecticus, sophista. n Erisi quod peccatum sit, in illius tamen laudem vertetur, ut raucus ex frigore etiam bene cantare dicatur. o Quod tibi nascenti sit Δεῦρος, & ὀνομασία. p A partu recenti, sanguine materno rubentem. q Ut Cicero. Quintiliano autem ornamenta potius consularia, quam insignia potestatis data, refert Ausonius ad Gratianum, r Valerius Licinianus pratorius exul de senatore, Rhetor de consule factus. Plin. epist. 11. lib. 4. s Ventidius Bassus è captivo, & mulione ad præturam, consulatum, & triumphum ascendit. Val. Max. 6. 10. A. Cell. 15. r. t Qui ex ferya natus Tarquinio Prisco in regno Romano successit. u Quintilianus sane felix, cui ex ante contrigerunt divitiæ.

SATYRA VII. 107
 Pœnituit multos vanæ, sterilisque cathedræ,
 sicut b i Thrasymachi prætoris exitus, atque c Secundi Carinatis, & hunc inopem vidistis Athenæ, 205
 Nil præter gelidas ausæ conferre d citatus.

c Dii majorum umbris tenuem, & sine ponderate terram,
 Spirantesque crocos, & in urna perpetuum ver,
 Qui præceptorem sancti voluere parentis
 Esse loco. metuens virgē jam grandis Achilles 210
 f Cantabat g patrius in montibus: h & cui non tūc
 Elivere risum cirharadi i cauda magistri?
 k Sed Ruffum, atque alios cædit sua quæque juvenutus,
 l Ruffum, qui toties Ciceronem Allobroga dixit.
 Quis gremio m Encladi, doctique n Palæmonis
 adfert 215
 Quantum grammaticus meruit labor? & tamen
 o ex hoc (æra)
 Quodcumque est (minus est autem quam rhetoris
 p Discipuli custos præmordet p Acœnitus ipse,
 q Et qui dispensat, r frangit sibi: scede Palæmon,
 Et pate e inde aliquid decreescere (non asiter,
 quam
 t Institor hibernæ tegetis, niveique cadurci) 221
 u Dummodo non pereat, mediæ quod noctis ab hora
 Sed isti, qua nemo faber, qua nemo sedebat,
 x Qui docet obliquò lanam deducere ferro:

legatus est, quod per excitationem in tyrannos perorasset.
 d Vide Pers. Sat. 1. v. 2. e Dii dent majorum nostrorum manib. & cineribus levem terram perpetuo florentem, &c. vide, quæ nos ad ultimum verum Hippolyti Senecæ 89. epig. 1. t. Martial. & Pers. Sat. 1. v. 35. f Fidibus canere didicit. g Thesalis. h Et qui tunc grandis non risu contemnebat senem Centauri. ai. & quis non risisset?
 i Inferior Chironis Centauri pars. k Nunc a. Ruffum, i. e. præceptorem etiam puelli sui discipuli cædunt. l Saturnum Ruffum Ciceronis æmulum, qui Ciceronem Gallicæ ejusdem eloquentiæ esse dixit. m Grammatici.
 n Rhenii Palæmonis Grammatici, de quo Sat. 6. v. 458. o Ex hac mercedula. p Pædagogus aliquid diminuit, abradit. In nomine autem alludit ad Anicetum pædagogum, de quo Sueton. c. 5. Neron. q Oeconomus, dispensator. r Sibi aliquid præcidit. s Some abatements. t Supple, patitur sibi de primo pretio indicto aliquid detrahi.
 * Dum aliquid mercedis habeas. * Carminator.

a *Sol sed.* Dum modo non pereat totidem olfecisse lucernas,
 Fuligine, Quot stabant pueri, cum totus a decolor esset 226
 vel ma- b Flaccus, & haereret nigro fuligo c Maroni.
 nummum Tota tamen merces, quæ d cognitione tribuni
 contrec- Non egeat, sed e nos sævas imponite leges,
 tatione. Ut præceptorum verborum regula constet, 230
 b Horatii Ut legat historias, authores noverit omnes
 opus. Tantum unguis, digitosque suos, ut forte rogatus
 c Virgili- Dum petit aut thiermas, aut f Phœbi balnea, g di-
 lii operi. cat
 d Lite h Nutricem Anchisæ, nomen, patriamque i no-
 coram verce
 tribuno Archemora, dicat k quot Acestes vixerit annos, 235
 xario, Quot l Siculus Phrygibus vini domaverit m urnas;
 cui de Exigite, ut mores teneros ceu pollice ducat,
 minori- Ut si quis cera vultum facit: exigite, ut sit
 bus cau- Et n pater ipseus catus, ne turpia ludant, 239
 sis cogno- t Ne o faciant vicibus. non est leve tot puërorum
 scendi, & Oblervare p manus, oculosque q in fine tre-
 judicandi mentes.
 jus erat. Hæc, r inquit, cures, & l cum se verterit annus,
 e Ironice Accipere victori populus: quod postulat aurum.
 dictum

in Romanos divites, qui tamen si exiguum minerva præ-
 ceptoribus penderent, multis tamen, iisque inutilibus que-
 stionibus eos excarnificabant. f Balnearis. g Hujus-
 modi questionibus Grammaticos vexare solebat Tiberius
 Nero. Suetonium vide, & Agellium 1.4.6. & Senec. epist. 88.
 h Nomen nutricis Anchisæ, de qua nihil constat. i Ex
 Æneid. 10. quam Servius Casperiam nominat. k Quia
 senior. l Acestes. Æneid. 1. Siciliæ rex. m Quia, cadis
 onerarat Acestes. ibid. n Paternum in discipulos induat
 affectum. Quintil. 2.3. o Agant, & patiantur. p Ne præ-
 putia ducant. μὲν προσι. q In fine libidinis molliter nã-
 tantes, & ut quidam legunt, patrantes. r Pater.
 s Finito anno. t Levem mercedem, utpote Lucanos au-
 reos quinque, quos populus in ludis scenicis dari postulabat
 ab eo, qui spectacula exhibebat. Capitolinus Antonino.
 Lucianus in Icaromenippo deridet tragicos ἐπὶ τετραδραχμῶν
 εἰς τὴν ἀργύραν μεμισθωμένους. video tamen mihi posse hoc
 interpretari, nec inepte, de auro, quod aurigis victori-
 bus, vel ipsis equis postulari moris erat à populo in Circo,
 quasi dicat, Annua Grammatici merces non excedit sum-
 mam auri, quod datur aurigæ pro unius horæ opera. vide
 Martialis epigramma 74. lib. 10. & Bulenger. de Circo, c. 34.
 de præmiis aurigarum, & Xiphilin. in Heliogabalo, quem
 ἰδεῖν το ἀμφοτέρη αὐτῶντα, καὶ χρυσὸς, ὡς πέρ πνα τῶν τυ-
 χόντων, αὐτῶντα.

Ejusf.

Ejusdem Pithæi Variæ Lectiones

Ad Juvenalis Satyram VII.

- Ad vers. 62. *Ohe.* Alii legunt *Euhoe.* sic & apud *Sidonium*
lib. 8. Epist. vet. lib.
 Ad vers. 165. *Quid do.* Apud *Priscianum* lib. 8. legitur:
quod do.
 Ad vers. 204. *Sicut Thrasy Machi;* Sic habuit opt. exempl.
 sed repositum est, *Lysimachi.*
 Ad vers. 240. *Ne faciant vicibus.* Sunt qui putent, hos
 versus Juvenalis non esse. Extant tamen in o-
 ptim. exempl. & referuntur à *Servio* in illud *E-*
clog. 3.

transversis tumentibus hircis.

SATYRA VIII.

Veram nobilitatem non traducem à majoribus derivari, verum in sua virtute sitam esse, frustra ostentari fumosas parentum imagines, si ipsi in ignavos, fallaces, ganeones, mimos, & gladiatores per omnem turpitudinem degenerarint.

a Gradus generis, & lineæ, quæ ad pictas imagines tanquam rami ex stirpe discurrunt. Plin. lib. 2. c. 33. b Status triumphantales Æmiliano-

a **S**temmata quid faciunt? quid prodest, Pontice, longo sanguine censei, pictosque ostendere vultus Majorum. & b stantes in curribus Æmilianos, Et c Curios jam dimidiōs, d nasumque minorem Corvini, & d Galbæ auriculis, nosque carentem? e Quis fructus generis tabula jactare capaci? Corvini, & post hæc multa deducere? virga fumosus equitum cum dictatore magistros; Si coram f Lepidis male vovitur? f Effugies quo Tot bellatorum, si luditur aëta pavor 10 Ante f Numantinos, si dormire incipis g ortu Luciferi, quo signa duces, & castra movebant? h Cur Allobrogis, & magna gaudeat ara Natus in Herculeo h Fabius Lare, si cupidus, si miliario-

c Status nobilium vetustate diminutas, & excisas d Status equitum temporis edacitate imminutas. e Quid mihi tu (immemor virtutis majorum, cujus tibi hæc monumenta legenti memoria erar subjicienda) jactas genus tuum, & familiam ampla tabula Genealogica descripta, & veteres, jamque fumo, situque obstitas imagines majorum tuorum, quorum alii Dictatores, alii Magistri equitum fuere. Alii legunt *Famosos*, prætere *Fumosos*; sic enim Cicero in Pisonem fumosas *exit imagines*, & Seneca ad Lucillum. * Radio, quo ordinem generis indicat. Alii virgarum fasces majoribus suis prælatas intelligunt. Ego ramos, & virgas ex stirpe discurrentes significari arbitror, ut notatum supra. f Imaginibus clarissimorum majorum, quales fuerunt Æmilii Lepidus, & Scipio Æmilianus, qui Numantinus, & Africanus cognominatus est. g Mane summo. h Cur titulus Fabii Maximi, qui Allobrogas devicit, usurper, & originem gentis suæ ab Hercule ductam gloriatur Fab. Persicus filius, cui ob luxuriam à Prætoribus Urbano patris bonis interdictum? Valerius Max. 3. §. & Senec. 4. de Beneficiis 30.

Vannus, a & Buganea quantumvis mollior agnata 15 Si b tenerum atrivius c Catinensi pumice lumbum, d Squallentes et traducit avos, semptorque veneni g Frangenda miseram h funestam imagine gentem? Tota licet veteres exornent undique i ceræ Atria: Nobilitas sola est, atque unica virtus. 20 k Paulus, vel l Cossus, vel m Drusus moribus esto: n Hos ante effigies majorum pone tuorum: Præcedant ipsas illi te consule o virgas, Prima mihi debes animi bona, sanctus haberi, Justitiaque tenax facti, distisque mereri. 25 Agnosce p Procerem: q salve Gerulice, seu tu Silanus, quocumque alio de sanguine, varus Civis, & egregius patriæ contingis r evanti. Exclamare libet, f populus quod clamat Ofirii Invento, quis enim generum si dixerit hunc, qui 30 Indignus genere, & præclaro nomine tantum Insignis: t namque cuiusdam Atlante vocamus: Æthiopem u cygnum: parvam, & extortamque puellam,

a Veneta, vel Altina. lana-rum autem molitric laudantur Altina-tes oves. b Lavigarum, & glabrum. c Quales Ætna excoquit, vel evomit; est autem Carina Urbis Siciliae ad ra-

dicem Ætnæ posita. d Piliis horridis. *μη δρακακι Κοπιος*. e Dedecorat, *δειρατι*. Polyb. *αυθενικητι*. d Metaphora, à noxiis per forum traductis, videlicet ad Martialis, epig. 4. l. spect. n. 2. f Veneficus. g Non ponenda cum aliis, si quis autem gravis criminis convictus esset, & statua ejus frangebatur. Sat. 10. v. 68. h Polluitur i Cereæ imagines. k P. Æmilii. l Cornelius Cossus, qui Volturnio rege Pentium occiso secunda spolia optima tulit, vel Cossus, qui sub Augusto Gerulos domuit. *quia sequitur*, salve Gerulice. m Claudius, qui ex hostium duce Druso cominus trucidato nomen reportavit. n Mores. o Licetorum. i e consularum, & honores præcedant mores præsci, & sancti. p Te esse vere nobilem. q Vere triumphans, & nobilis, ac si esses Cossus Getulicus (supra nota 19.) sive Silanus, quocumque ortus ex sanguine. r De te præclaro, & bene merito ejus. s Non minori latitia, quam Ægyptii exultant, ubi invenerint Apim bovem, qui Osidirem. i. e. frumentum lationem repræsentet. exclamantes *δρακακι*, *συγχαριστω*. Athenagoras Orator in legatione pro Christianis. t Sic Ironice *κατ' ανθρωπον* navum nobili cuippiam in deliciis vocamus Atlanteum, qui gigas fuit, frater Promethei, rex Mauritanie, in montem conversus, ut fabulantur, vide quæ ad Martialis. epigr. 77. l. 6. v. 6. vide & Politiani Miscellan. c. 33. u Album. x Incurvam, gibbosam.

a Proce-
ram, &
crectam,
qualis
fuit Eu-
ropa à Ju-
ve tauro
rapta.
b Aut si
quis car-
nes tar-
dos scabie
depilatos,
& *Alcyon*
dicat par-
dos, ri-
gres, leo-
nes, & si
quid illis
ferocius,
nobilius-
ve.
c Ne tu
sc. i. e. i-
ronicè di-
caris

* *Plaute tumes alto Drusorum sanguine, tanquam* 40
Feceris ipse aliquid, propter quod nobilis esses,
Ut te conciperet, e qua sanguine fulget Iuli,
Non qua ventoso condita sub aere textit.
Vos humiles, inquis, vulgi pars ultima nostri,
Quorum nemo queat patriam monstrare parentis: 35
Ast ego, & Cecropides, h. vivas, & originis hujus
Gaudia longa feras: tamen ima plebe Quiritem
Facundum invenies: solet hic defendere causas
Nobilis indocti: veniet de plebe i rogata
Qui juris nodos, & legum aenigmata solvat, 50
Hic petit in Euphraten juvenis, n domitique
Batavi
Custodes aquilas, armis industrius: at tu
Nil nisi o Cecropider, p truncoque similimus Her-
me
Nullo quippe alio vincis discrimine, quam quod
Illimarmoreum caput est, tua vivit imago.

Creticus, &c. specid, & nomine quidem nobilis, ut Creti-
cus, Sar. v. 67. & Camerinus 7. v. 90. re vera ignobilis, &
degener. c Cui nobilitas per matrem ex Julia familia pari,
ac Nero, gradu. Sit ante oculos Nero, quem longa
Caesarum serie tumentem, &c. Tac. hist. 1. * Sic
melius, quam *Plante*, aut *Blande*. e Nobilis ma-
trona è gente Julia, f Non plebeja, quæ sub dio (alii
legunt *Aggere*. ut sit agger Tarquinii, ubi plebejæ mu-
lieres texere solebant) textit. Ptolemæus Flavius conjecta-
neorum cap. 13. *sub aere* exornit in atrio, ubi exercebant tex-
trinam prisca. g Romulida, indigena, Julia familia o-
riundus, ut Athenienses nobilissimi à Cecrope rege primo:
h Respondet Rubellio Poeta. Ironia. i Ima, & villi.
k Juris peritus. l Alii de plebe ad militiam in extremis
Romani imperii finibus proficiuntur contra Parthos, &
Germanos. m Flumen Mesopotamiz, quod è Niphate
majoris Armeniz monte nascitur. n Præsidia posita ad
coercendos, ne rebellent, Belgas illos *Hollanders* nuper à
Domitiano domitos. o Genere speciosus, Romulidam te
jactans, uti se Cecropidas Athenienses. p Mercurii sta-
tuæ, quæ capite quidem erant marmoreæ, & formatæ,
cætera trunci rudes, & inutile lignum.

Dic mihi a Teucrorum proles, animalia muta
Quis generosa putet, nisi fortia? nempe volu-
crem

Sic laudamus equum, b facili cui plurima palma
Fervet, & exultat c raucio victoria d Circo.
Nobilis hic quocumque venit de c gramine, cujus so
Clara fuga ante alios, & f primus in æquore
t pulvis.

g Sed venale pecus Corinthæ, posteritas &
Hirpini, si rara jugo victoria sedit:
Nil ibi majorum respectus, gratia nulla
h Umbrarū, i dominos pretiis mutare jubentur 65
Exiguis, i triticoe trahunt ephirdæ colles
Segnipedes, dignique 2 molam versare Nepotis.
Ergo ut miremur k te, l non tua, primum ali-
quid da.

Quod possim titulis incidere præter honores,
Quod damus illis, & dedimus, m quibus omnia
debes. 70

n Hæc satis ad juvenem, quem nobis fama su-
perbum (quo.

Tradit, & instatum plenumque o Nerone propin-
Rarus enim ferme sensus communis in p illa
Fortuna. sed te cenferi laudæ tuorum
Pontice noluerim, sic ut nihil ipse futura 75
Laudis agas. miserum est aliorum incumbere
famæ,

Ne collapsa ruant subductis q tectæ r columnis:

f Pedibus pulverem in Circo movens cæteros cursu præven-
tatur. g Equi contra etiã generosissima equa Corinthæ,
& victore equo Hirpino nati non æstimantur, sed vendun-
tur, si degeneres sint, & raro curuli certamine vincant.
h Mortuorum majorum Hirpini, & Corinthæ. *Catachresis*.
Harpinnæ equi curulis Ocnomai meminit Lycophron.
i Villi venduntur i rhedariis, & 2 molitoribus.
Nepos nomen molitoris.

k Tuas virtutes, quæ in te sunt. l Non majores, qui
extra te. m Ex quorum honoribus totus pendes, quum
perte nihil laude dignum habes. n Atque hæc suf-
ficiant obiter, & per digressionem dicta Rubellio.
o Unde potius erubescendum erat, Nero autem ipse, &
à Julia familia originem duxit. p Nobili, & ampla.
Stultitiam patiuntur opes. q Alleg. gloria tua.
r Meritis, & honore majorum,

a Utque vitis ad terram eadit, nisi sustentetur, ira & tu contemneris, ac peribis, amotis majorum laudibus: vel, ut vitis sustentanda est ulmis, ne humi jaceat, ita & tu virtute tua. b Quib. marie-tur vitis, ac inni-tatur ex sym-pa-thia vitis cum ulmo. c Tibi vitis in ulmo est. Virg. 2. Eclog. & Tyrannus. fuit a. Phalaris Agrigentorum tyrannus. d Velique te ad periculum adigere, minitatus tibi taurum ahenicum. vide Persii Sat. 3. v. 39. e Virutem, veritatem, honestatem, bonam conscientiam, &c. f Sceleris sibi conscius, ut ut vivere videretur, perit. g Lucrina, Gaurus mons est Campanie maritimus prope lacum Lucrinum, ubi optima ostrea. h Unguentarii, vel luxuriosi. i Unguentis pleno. k Expectata, & experita tibi. l Provincialium, sociorum populi Romani. m Reges à præfectis exhaustos, & fortunis omnibus exutos. n Vindicta, & poena. o Capito Cossurtanus damnatus reperundarum, quod Ciliam, cui præfuerat, spoliasset. p Julius Tutor idem damnatus, quod eandem provinciam rapinis vexasset. q Et ipsorum piratarum spoliatores. r Sat. 1. 47. s Posterior præfectus. vel ærarium publicum. t Præfectus prior. u O provincialis. x Qui vendat etiam pannos tuos, ne sit, quo te spoliat novus præfectus. y Dum Romam navigas præfectum accusaturus, quo etiam damnato nihil tibi ex tuis redit, verum in ærarium infertur.

Nume.

Nummorum, a Spartana chlamys, b conc' glia Coa, Et cum c Parrhasii tabulis, signisque d Myronis, & Phidiacum vivebat ebur, nec non e Polycleiti Atultus ubique labor. f raris sine Mentore mens. g t Inde h Dolabella est, atque hinc i Antonius, inde 105 k Sacriliges l Verres, refererebant navibus altis Occulta spolia, & in plures de pace triumphos. Nunc sociis juga pauca boum, & grex parvus equarum, Et n pater armenti capto eripietur agello, Ipsi deinde lares. si quod spectabile signum, 110 Si quis in adicula deus unicus; o hæc etenim sunt Prosummis: nam sunt hæc maxima, despicias tu Fositan p imelles Rhodios, q unctamque Corin-thum Despicias merito. t quidenim r resinatæ juvenus, Cruraque totius facient tibi lævia gentis? 115 Horrida l vitanda est Hispania, & Gallicus axis, u Illyricumque latus. parce & x messoribus illis, Qui saturant y urbem z circo, siena que vacantem, florem illum tingendis expelitur vestibus in mediis habent fructus. Liquoris hic minimi est in candida vena, &c. Plin. e Pictoris. d Struvarii. e A Phidia ram affabre sculptum, ut vivere videretur. f In qua non erant pocula à Mentore casta. g Primi illi Præfecti provincialibus nuper victis, & societate Romana donatis integras, & intactas relinquebant opes, tabulas, statuas, opera nobilium artificum: quæ tamen omnia Præfectorum secunda quasi progenies, Dolabella, Antonius, Verres, &c. evertebant. Tertia vero progenies, & agros provincialibus eripiunt. h Quem Scaurus accusavit, damnavitque, quod Asiam proconsul spoliasset. i senatu motus, quod Achajam deprædatus esset. k Qui nec sacris parcēbat. l Sicilia prætor, & prædo. m Quam alii de bello. n Taurus, velequus administratus. o Melius convenient summis viris Romanis. Ironice, vel, hæc jam utrunque tenuia pro summis habentur à pauperibus, quibus reliqua sunt hæc, ut maxima. p Molles. Sat. 6. 294. q Unguentis delibutam, luxuriosam. r Refina lavigata. s Non læcescenda rapinis pratoris. t Galli è rhedis pugnantes, vel, Gallia regio, quæ à Roma ad axem Arcticum vergit. u Illyrii, qui litus dextrum maris Adriaticæ incolunt, Sclavoniam, Germ. VVindlant. x Afris. y Romam. z Circensibus ludis, & theatralibus profus indulgentem.

Quæ

a Spoliationis. *Quanta autem inde feret tam divæ præmia a culpis?*
 b Marius. *Cum tenues nuper b Marius discerneret Afros?*
 c Fortius. *Curandum imprimis, ne magna injuria fiat.* 121
 d Quod modo proposui, non est sententia, verum usquam est
 e Auri, atque argenti, scutum, gladiumque relinquens,
 f jacula, & galeam, spoliationis arma supersunt:
 d Quod modo proposui, non est sententia, verum
 Credite me vobis folium recitare Sibyllæ. 126
 Si tibi sancta cohors e comitum, si nemo tribunal
 f Vendit q acerbiores, si nullum in conjugæ crimen,
 Nec per h conventus, nec cuncta per oppida curvis
 Unguibz ire parat nummos raptura i Celeno: 130
 Tunc licet à k Pico numeres genus, atqueq; si te
 Nomina delectant, omnem i Titania pugnam,
 Inter majores ips' sumque m Promethea t ponas:
 De quocunque voles pro xvum tibi sumito n libro.
 Quod si præcipitem rapit ambitus, atque libido, 135
 Si frangis virgæ sociorum in sanguine, si te
 Delectant hebetes lasso licitare secures:
 Incipit ipsorum contra te stare parentum
 Nobilitas, o claramque facem præferre pudendis.
 Omne animi vitium tanto conspectius in se 140
 Crimen habet, quanto major, qui peccat, habet
 betur.
 p Quo mihi te solitum falsas signare tabellas
 In templis, q; quæ fecit avus, statuamque parentis
 Ante triumphalem? quo, si nocturnus adulter
 Tempora r Santonico velas adoperta cucullo? 145

racula, quæ foliis inscripsit Sibylla. e Amicorum, & domesticorum. f Corruptus corrumpit. g Cata mitus in-
 tonsus ex a & nepos, & nepos. h Loca, in quibus populi
 provinciæ à magistratibus juridicis, teque adeo prætoris,
 juris dicendi gratia congregantur. i Uxor, velut Harpyia,
 An. 8. vel avaritia tua. Rationes Severi Cæcinna suaden-
 tis, ne quem magistratum, cui provincia obvenisset, u-
 xor comitaretur. vide apud Tacitum 3. Annalium.
 k Primo Aboriginum rege, Fauni p atrè, Saturni filio.
 l Ipsos Titanas deoq; xss. m Japeri, & Clymetes filium,
 Deucalionis patrem. n Scriptore, vel historia.
 o Ut turpitudò tua eo clarior appareat, quo illustrior est
 tua nobilitas. p Quorum te nobilem jactas? &c.
 q Emphatice, & apposite, tu falsarius, ille religiosus.
 r Quo Santones Galliæ populi uruntur.

Præter a Majorum cineres, atque ossa volucris
 Carpentò rapitur pinguis b Damasippus, & ipse,
 Ipse rotam stringit multo c Jussumine consul,
 Noctè quidem: sed Luna videt, sed sidera testes
 Intendunt oculos, snitum tempus d honoris 130
 Cum fuerit, clara Damasippus luce flagellum
 Sumet, & occurrit nusquam trepidabit amici
 e Jam senis, ac virgæ prior annuet, atque f ma-
 niplos
 Solvet, & infundet jumentis hordeæ lessis.
 Interes dum g lanatas, t torvumque juvencom 135
 More Numq; cadit Jovis ante altaria, jurat
 h Hipponam, & i facies olida ad præsepia pictas.
 Sed cum per ovigiles placet k instaurare popinas,
 Obvius assiduo l Syrophæniæ vidus amomo
 Currit, m Idumæa Syrophæniæ incolæ portæ, 160
 Hospitiæ affectu dominum succincta o lagena,
 Et cum venalis n Cyane succincta o lagena.
 Defensor culpæ dicit mihi: fecimus & nos
 Hæc juvenes, p esto: desisti nempe, nec ultra 165
 Fovisti errorem. breve iri, quod turpiter audes.
 Quadam cum prima recenseatur criminâ * bar-
 ba,
 Indulge veniam pueris. q Damasippus ad illos

rum in descensu sistit, quod Herodes Atticus τρωχονέδην
 appellavit, Simaristus δ' ἄχωνέδην, referente Athenæo lib.
 3. cap. 21. d Consulatus. e Gravis Senatoris, cujus au-
 thoritatem, ætatemque reverentia, & pudori fuisse æquum
 erat. f Jugales, vel, Fasciculos fœni. g Oves.
 h Jumentorum, & mulionum decem, tanquam numen
 maxime sibi venerandum, quodque sibi propitium velit.
 Eponam vocat Prudentius in Apocryphi, & Plutarch. in Pa-
 rallelis, i Imagines ejusdem decæ, atque aliorum ejus-
 modi numinum, quæ equis præstant.
 k Intermissa arigatione repetere popinas.
 l Unguentarius, nomen fictum ex Syria, & Phœnicia,
 unde mittuntur unguenta, & odores. Quin & Bacchum
 Lucianus in Θεῶν ἐκκλησίᾳ appellat Ζυροφινῶς πινῶ-
 ἐμπόρου τῶ Κἀδύμ ἐκκλησίᾳ. m Judæa portæ Romæ,
 sic dictæ, quod per eam ve passians, & Titus de Judæis
 triumphantes ingressi sunt. est a. Idumæa Syria pars Judææ
 vicina. n Popinaria, tabernaria. o Vini. p Respon-
 det. * Quæ refecta ponebatur primum anno ætatis vice-
 simo, q Sed Damasippus.

a Vela popinis, & thermis, quæ promiscue cum lupanaribus confunduntur, opantia, caque ut plurimum lineæ, & æcupicta, qualia videntur in Italia, & Hispania, nisi per inscripta melius

T. *thermarum calices, a inscriptaque lineæ vadit*
 b *Maturus bello Armenia, Syriaque tuendis*
 c *Amnicus, & d Rheno, atque Iffro. præflare*
 e *Nerone*

Securus valet hæc atas, fmitte Offia Cæsaris, 171
 Miirte, sed in magna legarum quære popina,
 Invenies aliquem cum g percussore Jucentem,
 Permistum navis, aut fibribus, aut fugitivis,
 Inter carnifices, & fibros h sandapilarum, 175
 Et i resupinati cessantia tympana k Galli,
 Aqua ubi libertas, communia pocula, lectus
 Non alius cuiquam, nec mensa remotior ulli.

Quid facies talem sortitus Pontice servum? 179
 Nempe in l Lucanos, aut Thufica in ergastula
 mittas.

At vos n Trojgenæ vobis ignoscitis, & quæ
 Turpia o cerdoni, p Voleios, p Brutoique de-
 cebunt.

Quid si nunquam adeo sedis, adeoque pudendis
 Utimur exemplis, ut non pejora supersint?

Consumptis opibus vocem Damaspæ locasti 185
 q Sippario, clamorose ageres ut r Phasma Catulli.
 l Laureolum t Velox etiam bene Lentulus egit,

intelligamus inscriptionem rerum ibi venalium, seu mercetricum in cellis prostantium, ut, *titulum mentis Lyciscæ*, vide, quæ adnotata ad vers. 124. & 125, Sat. 6. b Jam vir, militiæ habilis. c Euphrati, & Oronti, idest, ad prohibendos hostes, ne incuriosius Syriam inessent. d Ne incurserit hostes in hæcæ provincias, vel, ne deficiant Galli, aut Germani horum fluviorum accolæ. e Imperatorum. f An tibi opus est nobili viro, d Cæsar, quem mittas ad Ostia Tyberis, ut ibi navim conscendat cum mandatis, & legatione? si opus sit, quare legarum in popina. g Sicario. h Ferretorum, quibus villium personarum, & damnatorum corpora eferrebantur. i Ignavi, vel ebrii. k Sacerdotis Cybeles. l Agros Lucanos in Bruttia, ubi vincit sodiar. m In quibus servi in comædibus opus faciunt. n Nobiles Romani, qui à Trojanis originem deducitis. o Vili, & ignobili. p Nobiles.

q Ludis scenicis, est enim Sipparium anzæum, seu velum, sub quo latent mimi r Fabulam dictam Phasma, idest, spectum, à Catullo mimographo scriptam.

f Fratrem Laureoli, qui in fabula à Nævio, vel Laberio scripta cruci affigitur, de quo Martial, lib. spectaculorum epig. 7. t Lentulus Velox Nobilis.

Judice me dignus vera cruce, nec tamen ipsi
 Ignoscas a populo: populi fronti durior hujus,
 Qui sedet, & spectat b tristis curria patriciorum, 190
 c Planipedes audit d Fabios, ridere potest qui
 o Mamercorum * atapas. Quanti sua funera ven-
 dant.

Quid refert? vendunt k nullio cogente Nerone,
 Nec dubitant g celsi prætoris vendere ludis. 194
 h Finge tamem gladios inde, atque hinc pulpita
 pone.

Quid satius i mortem sic quisquam exhorruit, ut
 kst

Zelotypus Thymelos, stupidi collega l Corinthi?
 m Res haud mira tamen, citharædo principe
 mimus

Nobilis, hæc ultra quid erit nisi ludus? & illis 199
 Dedecus urbis habet, nec n Mirmillonis in armis.
 Nec clypeo o Græcium pugnantem, aut p falce
 supina.

Xiphilino, in spectaculis à Nerone in honorem matris Agrippinæ editis. lib. 6. b Extremè scurtilia. Jos. Scal. ad Catullum legit *transcurria*, & vult Poetam innuere patricios transisse ad scurras: i. e. orchestram. c Comædos planis, i. e. nudis pedibus agentes, d Nobiles. e Nobilium, qui parasitorum plagiparidarum, vel severorum partes sustinentes alapas caduntur à domino mimo, ut Panniculus à Latino. vide Martial, ep. 72. lib. 2. & ep. 62. lib. 5. * Insuper comædellus alapparum sic os objicit, quasi de præcepto domini ludat. Tertull. de spectaculis. Ictibus infelix facies locatur, ut infelicior venter saginetur. Cyprian. f Domitiano non cogente eos, ut fecit Nero, qui in arenam descendere iussit 400 Senatores. 600 equites, quadringentos tamen apud Suetonium falso exscriptum pro quadringenos suspicatur Lipsius 2. Saturn. 3. ut & sexcentos, &c. in Nerone c. 12. Sed & Xiphilinus de hisce spectaculis: *ἡδὲ εἶδον οἱ τότε ἄδραστοι τὰ χυρήματα μεγέλα, τὰς Φυβίους, τὰς Φυβίους, τὰς Πορπίους, &c.* g In sublimi curru sedentis, ut ludos, quos præbet, disponat. Sat. 50. v. 350. h Propnaturæ: hac parte gladiatura, ex illa scenica: urra harum eligenda? annon illa potius subunda, vel si opus sit — i — Gladio moripotius, quam — k — Agar partes Latini Zel. Thymelos, i. e. cantatricis. de quibus f. Sat. v. 350. l Mimi, histrionis. m Ordo est, nobilis tamen minus est res haud mira principe citharædo, i. e. cum Nero fit citharædos. n Vide Sat. 2. v. 143. o Nobilem. p Qua utitur mirmillo Harpe Thracæ. i. e. gladio incurvo, seu fica, ut Retarius fuscina, seu tridenti, & reti.

Retiarius esse vult (qui solus ex gladiatoribus aperta facie pugnat) ut videatur, & cognoscatur. Et errabit, nec adversarium irretit. o Spectatores. d Agnoscamus

Postquam vibrata pendentiare tria dextra Nequicquam effudit, nudum ad c' spectacula vultum

Erigit, & tota fugit agnoscendus arena. 206

Credamus tunc, de fastibus aurea cum se Porrigat, & longo jactetur spira galero.

Ergo & ignominiam graviorem pertulit omni

Vulnere, cum Graccho jussu pugnare secutor. 210

Literas dentur populo suffragia, quis tam Perditus, ut dubitet si Senecam præferre & Neronis

Cujus supplicio non debuit una parari i Simia, nec serpens unus, nec culeus unus i

Par. k Agamemnonis crimen, sed causa facit rem

Distimilem: quippe ille deis authoribus ultor 216

in Patria erat casti n' media inter pocula, sed nec o Electra jugulo se polluit, aut p' Spartani

Sanguine p' conjugii. q nullis aconita propinquis

Miscuit, r in scena nunquam cantavit Orestes, 220

i Troica non scripsit, quid enim i Virginius armis

gladiatorem ex tunica, quæ apparet latis clavis aureis distincta, atque e: aurea fascia, qua galerus sub mento redimitur. e Derisus à spectatores, quod peritus Mirmil-

o imperitum nobilem superarit. f Sanctissimum virum, sed humili loco natum, & Genere claro, sed virtis inquiratissimo. h Nec enim unum commiserat patricidium,

i Parricidii convictus cum simia, gallinacco, vipera, & cane, tot simul parricidis culeo insutus in mare, vel proximum flumen projicbatur. l Orestis, qui matrem Cly-

tæmæstram interfecit. l Orestes non sine numinis impulsu patris eadem ultus, maternæ deinde necis reus in A-

reopago, æquaris Deorum sententia, intervenit Minervæ abscidus est. m Agamemnonis. n A matris adultero

Ægistho. al. in balneo. al. dum vestem indueret sine capto.

o Cæde sororis suæ Electræ, ut Nero Britannici fratris. p Conjugis Hermonis filia Menela ducis Spartani,

ut Nero cæde Octaviæ, Antonia, & Poppææ. q Ur Nero Britannico fratri, & Domitiz amicæ. r Ur Nero, qui

exhaustis turpiter imperii opibus, undecumque prædæ inhians quasi offensus deformitate veterum ædificiorum, urbem incendit, quod incendium è turri Mæcenciana prospectans, læ-

tuæque flammæ pulchritudine ἀλωσθη in illo suo scenico habitu decantavit. Tacit. Annalium 15. Sueton. Orosius,

Debit ulcisci magis, aut cum a vindice Galba?

b Quid Nero tam sæva, crudaque tyrannide fecit? Hæc opera, atque hæc sunt generosi principis artes,

Gaudens; fado c peregrina ad pulspira sanæ 225

d Profuit, e Græque apium meruisse coronæ.

Majorum effigies habeant i insignia vocis,

Ante pedes g Domiti longum tu pone Thyestæ

h S. Hyra, vel Antigoni, seu i personam Menal-

lippe;

Et de marmoreo citharam suspende k Colosso.

Qui Catilina tuis natalibus, atque Cæcægi

Inveniet quicquam sublimis i arma tamen vos

Nocturna, & flammæ domibus, templisque par-

assis,

Ut m Braccatorum pueri, n Senonumque minores;

Ausi, quod liceat o tunica punire molesta. 235

Sed vigilat consul, p vexillaque vestra coercet.

Hic q novus Arpinas ignobilis, & modo Romæ

indignum, quod in omni sua tyrannide admisit Nero? certe prostituisse se in nostris, Græcique scenis citharædum, histrionem, saltatorem, &c. e Neapoli, & in Achaja, aliique locis peregrinis. d Metaphora à meretricie.

e In Isthmicis certaminibus cum citharædis certans apio coronabatur Nero. f Coronam hanc tuam ex apio.

g Domitii atavi, vel patris tui. h Vestem longam, qua indutus es, cum tragediam de Thyeste, vel Antigone sili-

ta Oedipi ageres. i Larvam, qua usus representasti fabulam Menalippes à Nepruno amatæ, non à personando dictam, ut Gellio videtur, inquit Jul. Scal. sed quod erat σῶμα.

Sunt qui Syrmæ signantius, & ἐμπαπρωπεος tribui volent Thyestæ, & Antigoni, personis scævæ regii spiritus, & elari animi. Personam item Menalippes, quia sub ejus persona Euripides Anaagoræ præceptoris sui sedatum anim-

m, & Philosophicam exprimit sententiam. vide Dionysii Halicarnasæsi commentarium σῶμα τῶν ἐργῶν πρὸς τὸν Ἰσχυρῶν.

k Citharam a, & Antigoni ad se delatam adoravit, ferricæ ad Augusti statuum justit. Augusti a. statuum, seu Colossum crexerat Nero pedum 110. ut Plinius 34. l. 7. c. ut Suetonius 120. pedum. l Hæc satis nota ex Sallustio.

m Ur olim Narbonensibus ex Gallia Braccata & —

n — Lugdunenses, qui sub Brenno Romam ceperunt, & incenderunt. o Tunica alimentis ignium illita, qua obvoluti cremabantur vivi, sævo cum joco, candela loco.

vel Herculeum Octavum representantes. Sat. 1. v. 155.

p Copias, & conatus vestros. q Cicero Arpino Volscorum oppido ortus.

a Ex municipio Arpinati adiectus eques.
 b Armatum.
 c Per Italiam omnem dispositis excubiis, per Allobrogas, alioque explorans infidias conjuratorum,
 d Prudentia in pace.
 e Crucenta pugna navali juxta

a Municipalis eques b galearum ponit ubique Praesidium attonitis, & c in omni gente laborat. Tantum igitur muros intra d toga consulit illi 240 Nominis, & tituli, quantum non c Leucade, quantum

f Thessalia campis Ostorius abstulit udo Cardibus affidus gladio. sed Roma parentem, Roma g parcm patriæ Ciceronem libera dixit, h Arpinas alius Volscorum in monte solebat 245 Postere mercedes alieno lassus aratro, Nodosam post hæc i frangebat vertice vitem, Si lentus pigra k muniver castra dolabra: Hic tamen & l Cimbroz, & summa pericula rerum

Excipit, & solus trepidantem protegit urbem. 250 Atque ideò postquam ad Cimbroz, Irogemque vocabant,

Qui nunquam attigerant majora cadavera corvi, m Nobilis ornatur lauro collega secunda. Plebeja n Deciorum anima, plebeja fuerunt Nomina: pro totis legionibus hi tamen, & pro 255 Omnibus auxiliis, atque omni * plebe Latina Sufficiunt ** dii inferni, terra que parenti Pluvius enim Decii, quam qui servantur ab illis, o Ancilla natus p trabeam, & q diadema Quirini,

Leucadem promontorium Epiri, qua devicti sunt Antonius, & Cleopatra. f Pharsalia campis, ad Philippos in Thessalia, tibi devicti sunt Brutus, & Cassius. g Quo nomine primus cum salutavit M. Cato. h C. Marius mercenarius in suo Arpino arator. i Vitis centurionis in Martii vertice frangebatur, Sat. 14. vers. 193. k Miles gregarius, seu faber, l Cimbroz, & Teutonas, qui ex Dania, & Germania maximo cum exercitu Romam contendentes magnum terrerem Italiam incusserunt, sed à Mario devicti præda corvis facti sunt. m Nobilis collega Quintus Catulus Luctatius secundo loco triumphavit, cum uni Mario homini novo victoriæ honos tribueretur, licet utriusque Consulis auspiciis res gesta sit, n Patris, & filii, qui se pro Romanis legionibus devoverunt. * al. pube. ** Diis manib. Terræque martri. o Servius Tullius captiva Oriculana natus. p Vestem trabibus pannorum albis, & purpureis intertextam, vel, ut Livio placet, togam circumdistinctam purpurea subregmine puniceo, ut Halicarnasæo, vestem ex purpura, & cocco. Verum has distinguit Alexander ab Alexand. c. 18. 15. q Fasciam, seu pannum, quo reges capti vinciebant, coronam Romuli.

Et fisco meruit, regum a ultimis ille bonorum. 260 Prorita b laxabant portarum clausura, & tyranni: Exulibus d juvenes ipsius consulis, & quos Magnum aliquid dubia pro libertate deceret, Quod miraretur cum c Coclite f Mutius, & g que

Imperii fines Tiberinum virgo natavit. 265 Occulta ad h patres produxit crimina i servus k Matroni lugendus: at l illos m verbera jusis Afficiunt patris, & m legum prima securis. Malo pater tibi fit n Therites, dummodo tu sis o Eacide similis, r Vulcaniaque arma capellas, 270

Quam te Therites similem producat Achilles. Et tamen ut longè repetas, longè que revolvas Nomen, ab infami gentem deducis q asylo. Majorum primus quisquis vit ille tuorum, Aut pastor fuit, aut r illud, quod dicere nolo. 275

Consulis, e Horatio Coclite. f M. Scævola. g Clælia, quæ obses Porcenæ data Tyberim tranavit, deceptis custodibus. h Brutum, & Aquillum, vel, Valerium, & senatores. i Indicavit Vindex Cecinenis Aquiliorum servus. k Orbi filii, vel ejus mors lugenda esset matronis, quas à tyrannorum impudicorum vi indicio subleberat. l Filios Bruti, & Aquilli cum aliis conjuratis. m Virgis cæcos, consulatus ille primus imperium liberum primum securi percussit. n Græcorum deformissimum animo, & corpore. o Achilli. p A Vulcano fabricatis. q Ad quod (Romuli instituto ut imperium augeter) undique confugere scelerati. r Latro, licarius, homicida, spurius, &c. qui ad asylum hoc confugit.

Ejusdem Pithæi Variæ Lectiones

Ad Juvénalis Satyram VIII.

Ad vers. 7. *Corvinum*, &c. Et hunc versum habuit optimi, exempl. habuerunt & alia duo.

Ad vers. 61. *Primus in æquore*. Pro *primus* alii habent, *cujus*.

Ad vers. 105. *Inde Dolabella est*. Doctissimus Scaliger legendum censet, *Dolabellas*.

Ad vers. 114. *Quid enim resfnata*, &c. Alii legunt: *quid resfnata*, &c.

Ad vers. 133. *Promethea pons*. Alii, *pingas*.

Ad vers. 155. *Torvumque juvenem*. Quidam codices, *probumque*, alii *rusumque*. Fortasse etiam *furvumque* legendum: sed *rusum* hortalis Inferis dicitur, nunquam Jovi cæsam memini.

SATYRA IX.

Obscœnam Cinædorum, & Pathicorum turpitudinem acriter, at nimis aperte infectatur.

a Dramatica hæc Satyra. P. Poëtam. N. Nævolum denotat. b Marfya Phrygius Apollinem in certamen iudices provocare ausus ab eo victus, & excoriatus est. c Trifiti, qualem habebat Ravola,

a P. *S* Circi vefim, quare toties mihi Nævole trifiti

Occurras fronte obluſta, ceu b Marfya viſtus: Quid tibi c cum vultu, qualem deprenſus habebat

Ravola, dum Rhodopes uada terit inguina barbata Nævos colaphiſ incutimus lambentibus cruſtula ſervo.

c Non erat hæc facie miſerabilior Creperejus 6 Pollio, qui triplicem uſuram & præſtare paratus Circuit, & g fatuos non invenit, unde repente

Tor ruga i certe modo contentus h agebas Vernam æquiem, i cenſiva joco mordente facetus,

Et ſalibus vehemens k intra fomaria natis. 11 Omnia nunc contra, vultus gravis, horrida ſiſces

Sylvæ come, nullus tota nitor in cute, qualem præſtabat calidi circumlita ſalcia m viſci,

ſed fruticante piſo neglecta, & ſqualida crura. 15 Quid macies ægri veteris, quem tempore longo

Torret n quarta dies, olimque domeſtica febris? Deprendas animi tormenta latentis in ægro

Corpore, deprendas & gaudia, o ſumit utrumque

Inde habitum facies. igitur flexiſſe videris 20 Propoſitum, & vitæ contrarius ſe priori.

cum deprehenderetur meretricis Rhodopes inguina lingers. d Quidni trifitiſ ſit, & pœnam æpalleat, quando etiam ferdus colophum incutimus lambentibus dulciora? quanto magis illi, &c. e Non magis pallebat Cr. Pollio luxurioſus nepos. f Solvere pollicitus. g Qui illi pecuniam credant non reddidit. h Verna cum eſſes, equitum opes æquabas animo, cultu, nitore. i Hæſque conviva facetus joco mordente. k Urbanis. Pœmeria enim ſunt loca poſt, vel pone mœnia, quæ nec habitari, nec arari fas erat. l Non delibata, & unguento ſplendentis. m Pſilorhi èrefina, viſco, & cera pilos èvellentis. n Quartana, & jam familiaris febris. o Ex animo faciès induit mœrorem, aut lætitiã.

Nuper enim, a ut repeto, b fanum Iſidis, & c Ganymedem

Pacis, & d advectæ ſecreta palatii matris, Et c Cererem (nam quo nõ proſtat famina tempoſ)

Notior f Auſidius machus celebrare ſolebat, 25 (Quod taceo) atque ipſos etiam g inclinare maritos.

N. Vile & hoc multis vitæ genus, at mihi nulli Inde operæ pretium, h pingues aliquando lacernas

Munimenta togæ, duri, craſſique coloris, Et male percuffus tectoris peſtiferi Galli 30

Accipimus, tenuæ argentum, i vena que ſecunda. k Fata regunt homines, fatum eſt in partibus

illis, Quas ſinus abſcondit. nam ſi tibi ſidera ceſſant, Nil faciet longi menſura incognita nervi:

Quamvis te nudum ſpumanti m Ferro labello 35 Viderit, & blanda aſſidua, denſaque n tabella Solicitent. o iſtus d dæmon & dædæra nævod.

p Quod tamen ulterius monſtrum, quam molliſ avarus?

q Hæc tibi, deinde illa dedi, mox plura tulifi. r Computat, & cevet, ſponatur calculus, adſint

Cum tabula pueri: numeræ ſolertia quinque 41 Omnibus in trebus, numerentur deinde u labores.

x An facile, & pronum eſt agere intra viſcera penem

templo cum ſtatua Ganymedis? d Cybeles matris deum è Phrygia advectæ templum, quod in palatio eſt. e Eripiſtum caſtæ Cereris templum. f Mæcho inſignis. g Ad turpe miniſterium. h Παιδο ἰργάνων, hibernum, ſcedy, craſſioris è Gallia ianz, & filii, unde addit percuffus tectoris peſtiferi Galli. & Martial. a. ſequentiæ a pinguem tetricis at lumnam &, me pinguis Gallia veſtit. De lacernis vide, quæ ad v. 62. Sar. i. Minuſpurum, mixtum. k Etiam ſceniçæ cinædus iſte ſcarabæz. l Præ libidine, & deſiderio ſaliva fluente. m Dives pathicus. n Literæ miſſæ. o Supple æγείν. i. e. expedit, ut cinædus ſit moribus dulcis. alii legunt, αὐτὸς δὲ ἐφέλιος & dædæra nævod, i. e. ipſe cinædus arahir, vel pellicit ad ſe virum. p Avarus eſt, quod etiam molliſtæ deterius monſtrum eſt. q Verba Virouis ad Draucum. r Inquit Draucus. ſ Et hæc Virouis ſunt. t Quas tibi donavit. u Tui, an æquæ ſumptus meos. x Reſpondet Draucus, iracundus, obſcœnus, impius. Et hic quidem locus ex eorum numero eſt, propter quorum inſolentiam toto Juvénalis opere abſtinere bonum virum jubet Jul. C. Scal. 3. Poetic. 9.

a Ut mœmoria re-petito. Ut memini. b Sat. 6. v. 488. c Sta-tuam Ganymædis à Veſ-paſiano cictam in tem-plo Pacis. Prol. Fla-vius con-jectan. c. 17. legit Ganyme-dis, & re-gi vult à præce-denti ſa-mum. Quid n. (inquit) Pacis

Qui rapiaris ad ministrum eyathi Jovis, tanquam Ganymedes. b Ecquid sperandum clientibus vestris, si nihil domeris libidinis vestrae, & voluptatum ministris? c En pulchrum, & delicatum Ganymedem. Ironice.

Legitimum, atque illic hesternae occurrere canae? Servus erit minus ille miser, qui foderit agrum, 45 Quam dominum, sed tu sane teneris, & puerum te, Et pulchrum, & a dignum cyatho, caeloque putabas. b Vos humilis aescleae, vos indulgebitis unquam Cultori, jam nec morbo donare parati? c En cui tu viridem d umbellam, cui esuccina mittas. Grandia, natalis quoties redit, aut Emadidum ver Incipit, & strata positus, longaque cathedra, Acumera feminis tractas secreta & calendia. Dic g passer, cui tot montes, tot praedia servas. h Appula, i tot milvos intra tua pascua lassos? 55 Te k Trifolium ager facundis vitibus implet, l Suspectumque jugum Cumis, & m Gaurus n. nani: Nam quis plura o linit p victuro dolia musto? Quantum erat r exhaustus lumbos donare clientis? Jugeris paucis, s melius ne hic rusticus infans t Cum matre, & casulis, & cum lufore catello 6x Cymbala pulsantis legatum fier amicus? Improbis es, cum possis, t ait, sed penso clamat, Postce, sed appellat u puer unicus, ut Polyphemi Lata acies, per quam solers evasit Ulysses. 65 Alter emendus erit: namque hic non sufficit, ambo

Ne sole sc. offuscetur, instar Conopsei, quae solem arceat: Hispanis signata dicitur Quita sol. idest arcens solem. Ital. Capelleto. *συνίζιον* Dionys. Halicarn. 7. lib. e Vasa, vel sphaerulas, & armillas e succino. f Calendis Martii, quibus natalis Veneris celebratur, & matronalia, ubi mulieribus a maritis, & amatoribus mittebantur munera. vide, quae ad epig. 83. lib. 5. Martial. g Salax vir, ut passer, cui salacitas terminum vitae quinquennio longiorem negat. h In Appulia. i Latifundia, quibus transfolandis milvi defatigantur. Perf. 4. quantum non milvus oberret. k In Campania. l Misenum promontorium Cumis imminens, ruituro simile, adeoque Cumanis suspectum. m Mons Campaniae non procul a Bajis. n Cavernosus. o Pice obrutur. i. e. recondit. p Durauro, atque diu vigorem, & animam servaturo, q Quantula res. r Venere. s Melius legabitur Gallo sacerdoti, quam mihi praedilium cum puero, matre sum, & catello collusore? t *Ait Firro*. u Ne hoc deficiente ego profus desitatur tanquam Polyphemus unico ab Ulysses effosso oculo.

Pascendi: quid agam bruma spirante? quid ovo? Quid dicam d scapulis servorum mense Decembri Et a pedibus? durate, atque b expectate cicadas? Verum ut diffimiles, ut mittas c cetera, quanto 70 d Metiris pretio, quod ni tibi deditur essem, Devotusque cliens, uxor tua virgo maneret? Scis certe, quibus ista modis, quam saepe rogaris, Et quae pollicibus, fugientem saepe c pueliam Amplexu rapui, f tabulas quoque ruperat, & jam g Signabat, tota vix h hac ego nocte redemi Te plorante foris: testis mihi testulus, & tu, Ad quem pervenit lecti sonus, & dominae vox, Instabile, ac dirimi captum, & jam penes solum Conjugium in multis domibus servavit adulter, 80 i Quo te circumagas? k quae prima, aut ultima ponas? Nullum ergo meritum est ingratis, ac perfide, nul- lum, Quod tibi stiolus, vel filia nascitur ex me? (des i Tollis enim, t & m libri actorum spargere gaul- Argumenta viri. n foribus suspende coronas, 85 Jam pater es, dedimus quod o fama opponere possis. * Jura parentis habes, p propter me scriberis heres, q Legatum omne capis, nec non & dulce caducum. Commoda praeterea junguntur multa caducis!

creandorum gratia uxorem duci. Briffon. de formul. 6. g Alteri viro nuptura. h Hujus noctis labore. i Quo te vertas, ad quod subterfugium? k Ad excusationem. sic Dido: Quae quibus anteferam? An. 4. l Educas. m In quibus natos sibi liberos professi parentes eorum nomina scribebant notato die, & consule. n Briffon. antiqui. lib. i. c. 5. m In signum puerperii. o Impotentiae, & mollitici infamiae. * Qui patres erant, praeferebantur aliis in petitione magistratus, & sorte provinciali praecedebant collegas, &c. p *Ρωμαίων πολλοί γαμῶσι, καὶ γεννώσιν, ἐκ' ἵνα κληρονόμους ἔχουσιν, ἀλλ' ἵνα κληρονόμευ δούρην*. Plurarch. *περὶ φιλοσοφίας* Coelibes ex testamentis nihil capiebant, nisi a proximo junctorum: orbi non nisi dimidium. q Legata saepe concipiebantur his verbis, *Quantumque liberos habuerit*. Qua conditione in tuis deficiente, quod non expectabas, legatum in te, tuosque liberos, lege Papia cellurum in xzarium, si a privilegio parentum cessatum esset, ex decuma parte caducum.

Qui tres
liberos
susceperat, a tute-
la excu-
fabatur,
in fasci-
bus fu-
mendis
prior e-
rat: tes-
teram
frumenti
tripli-
cēm
accipie-
bat, &c.
b Draconē
bene cau-
darum, &
simplicē
quem iti-
dem de-
cipiat.
c Dropa-
ce lavl-
gatus, &
mollis.
d Sar. 3.
vers. 113.
e Com-
minuere.

a Si numerum, si tres implevero. P. Justa doloris, 90
N. a vole, causa tui: contra tamen ille quid offerit
N. Negligit, atque alium bipedem sibi querit
b asellum.

Hac soli commissi tibi celare memento,
Et tacitus nostras intra te fige querelas.
Nam res mortifera est inimicus c pumice laevis. 95
d Qui modo secretum commiserat, ardet, &
odit.

Tanquam prodiderim, quicquid scio: sumere fer-
rum.

Fusse c aperire caput, & scandelam apponere valvis
Non dubitat, nec contemnas, aut despicias, quod
His g opibus nunquam cara est h amona veneni, 100
Ergo occulta teget, ut i curia Martis Athenis.
P. k O Corydon, Corydon, secretum divitis ullum
Esse putas? servi ut taceant, iumenta loquentur,
Et canis, & postes, & marmora: claude fene-
stras.

Vela tegant rimas, iurget ostia, tollito lumen 105
E medio, i sciamus omnes, prope nemo recumbat i
Quod tamen ad m tantum galli facit ille secundi,
Proximus ante diem caupo scies, audiet, & qua
Finxerunt pariter n librarius, archimagiri, 109
c Carptores: quod enim dubitant componere cri-
men

In dominos, quoties rumoribus ulciscuntur
p Balthea? nec deerit qui te per compita querat
q Nolentem, & miseram vinosus r inebriet aurem.
Illi ergo froges, quicquid paulo ante petebas
A nobis, taceant illi, sed proderet malum 115

f Aedes incendere. Satyr. 13. Vers. 246. g Opulentis.
h Emprio, copia impensa. i Areopagite, qui tacentes
judicabant per characteres, & literas. Peri. 4. nigrum scis po-
nere Thera. dicitur Areopagus ab aēps, Mars. & πᾶσι, &
faxum, collis, hic enim a Nepruno Mars homicidii accu-
satus coram duodecim diis, sex sententias absolutus est.
& O rustice, & insulse. Hemistichium Virg. vide huic con-
suetum eigr. Martialis. 32. lib. 2. l Ne exaudiant alii.
m Hypall. Galii cantum secundum, n Qui pensa librat;
vel, qui libros exscribit. o Vide sat. 5. v. 119. & Sat. 11.
vers. 136. p Baltheoorum verbera, & lora, quibus caeli
sunt. q Audire nol. r Secretis domini sui replet, fati-
giget, enecet. s Ut taceant, supra enim dixerat, Et ta-
citus: nostras intra te fige querelas.

Arcanum, quam a subrepti potare Falerni,
b Pro populo faciens quantum c Lausella bibeat.
Vivendum recte cum propter plurima, tum his
Præcipue causis, ut linguas mancipiorum 119
Contemnas: nam lingua mali pars pessima servi.
d Deterior tamen hic, qui liber non erit, illis,
Quorum animas & farre suo custodit, & are.
N. Ilcirco ut possim linguam contemnerē servi,
Vixit consilium modo, sed commune dedisti: 124
Nunc mihi quid suades post damnum temporis,
& spes

Deceptas? festinat enim decurrere velox
Flosculus angustæ, miseræque brevissima vitæ
Portio: dum bibimus, dum ferta, unguenta,
puellas

Poscimus, obrepit non intellecta senectus. 129
P. Ne trepida, nunquam pathicus tibi deerit ami-
cus.

Stantibus, & salvis c his collibus, undiq; ad fillos
Conveniet & g carpenis & h navibus omnes,
i Qui digito scalpunt uno caput, altera major
Spes superest, tu tantum k erucis imprime dentem.
N. Hæc lexephla para felicibus, et m mea Clorho, 135
Et m Lachesis gaudet, si pascitur inguine venter.
O parvi, nostrique lares, quos thure minuto
Aut farre, & tenui soleo n exornare corona;
Quando ego t' figam aliquid, quos sit mihi tuta se-
nectus

O A tegete & baculo? viginti millia fenus 140
Pignoris positus, argenti vascula pari,
Sed quæ p Fabricius censor notat, & q duo fortes

rum vitas alit pane suo. e Hac urbe in septem collibus
posita. f Romam. g Terra. h Mari. i Molles, &
usurpat Hemistichium potæ Calvi, quo Pompeium taxavit.
Digito caput uno scalpit, quod credas hunc sibi velle virum?
k Salacibus, & ad Venerem stimulantibus herbis vescere,
vide, que ad Martial. ep. 74. l. 3. n. 2. l Præcepta de Venerē
excitantia. m Juber me farum, & Parca mea contentum
esse tenui ex opera me victu. n Alii legunt Exornare. i.e.
mendingando. p Quæ censuræ notam mereantur. Fabri-
cius enim Lucinius, & Q Amilius Papius Censores F.
Cornelium Rustinum duobus consulatibus, & Dictatura
functum moverunt Senatu, quod haberet decem pondo ar-
gentea vasa. A. Gell. 4. lib. & Valer. Max. 2. 4. q Servi le-
cticiarii & Mœsia regione Pannoniæ finitima.

a Furtivi,
atque
hinc dul-
cissimi.
b Pro fa-
lure pop-
uli Ro-
mani fa-
cra fa-
ciens Boe-
næ deæ,
in cujus
sacris lar-
giter por-
tarunt
mulieres.
Sat. 6. v.
313
c Mulier
violenta.
d Domi-
nus ta-
men Ma-
lus cum
sit, & sibi
male
conscius,
est servus
deterior,
quam il-
li, quo-

SATYRA X.

130 D. J. JUVENALIS
Da grege Mæstorum, qui me cervice locata
Securum jubeant clamoso insistere circo.
 a Quidam
 niam
 paupertas
 mihi à
 fato est.
 b Ulyssis,
 qui à
 Circe ad-
 monitus,
 ne pate-
 retur se allici Sirenum juxta Siciliam habitantium cantu,
 focis cera aures obturavit, & se ad malum navis alligari
 jussit, atque ita prætervectus est.

Ejusdem Pittæ Variæ Lectiones

Ad Juvenalis Satyræ IX.

Ad vers. 13. *Præstabat calidi, &c.* Hunc versum alii sic le-
 gunt: *Brustia præstabat calidi tibi fascia visci.*
Prustifcante pilo. Alii pro *Brustia* habent *Bruc-*
scia; alii *Bruccia*; alii *Bruccida*.
 Ad vers. 61. *Cum Matre, & Casulis.* in vet. exempl. ha-
 betur: *Cum Matre, & caculis.* sed emendatum
 est *Casulis.* Huc refer vers. 133. Sat. 11. & vers. 179
 Sat. 14. quia & illa Tibulli Elegiarum libro 2.
Turbæque vernarum, saturi bona signa Coloni
Ludit, & ex virgine extruit arte casas.
 Ad vers. 84. *Et libris ægorgic.* Pro libris legit *ritulis* Ser-
 vius ad 2. *Ægorgic.*
 Ad vers. 139. *Figam aliquid.* Alii legunt: *Fiam aliquid.*
 Ad vers. 146. *Qui multas facies.* Alii: *Qui multa facies.* A-
 lii: *Qui multâ facies.*

Pulcherrimæ hujus* Satyræ argumentum sum-
 ptum est ex Platonis Alcibiade secundo. Vi-
 detur etiam ante oculos habuisse Persii secun-
 dam Satyræ, & illud Socratis de *Votis*, re-
 ferente Val. Max. 2. c. 7. l. Est enim absolu-
 tissima hujus Satyræ propositio, in qua Poeta
 docet vota moralium propè execrationes esse,
 qui divitias, honores, eloquentiam, gloriam
 bellicam, longam vitam, pulchritudinem à
 diis præcantur, quæ tamen plerumque votorum
 compotes pessundent. Verum petendam
 esse bonam mentem, cætera Deo permittenda,
 qui novit, quid cuique conveniat.

a **O**mnibus in terris, quæ sunt à Gadibus usque
 Auroram, & a Gangem, pauci dignosce-
 re possunt

Vera bona, b atque illis multum diversa, remota
 c Erroris nebulæ: quid enim ratione timeamus,
 Aut cupimus, d quid tam dextro pede concipis,
 ut te

Conatus non peniteat, votique peracti?

Evertere domos totas optantibus et ipsis

Dii faciles, noctitura g toga, noctitura petuntur
 Militis: & torrens discendi, copia multæ

cio clariss. viri Jul. Cæs. Scal. Hypercritic. l. 6. c. Hoc certe
 poemate, insigniatur quolibet nomine, nihil usquam illu-
 strius, nihil utilius, non dico apud Horatium, sed ne apud
 Platonem quidem, Xenophontem, Senecam, aut Epicetum.
 a Ab una orbis parte ad alteram, ab ipsis Gadibus. Cadix
 insula in litore Hesperio usque ad Indiam Orientalem,
 quam secat fluvius maximus Ganges, atque ipsum solis or-
 tum, nemo est, cui de summo bono constet, qui norit,
 quid sit secundum rationem fugiendum, quid petendum.
 b Et mala, quæ sunt bonis contraria. c Animi nostri
 cecitate, & ignorantia. d Quid tam prospero auspicio
 voves, & precaris? dextera enim numina favere credebantur.
 e Dominis, ut Neptunus exauditis Theciæ votis de
 Hippolyto. vide vers. 3. 15. seq. f Præfentes, & prom-
 pti nimis. g Pace.

* Si modo
 Satyræ
 liceat di-
 cere, quam
 doctiss. D.
 Heynsius
 in anno-
 tationibus
 ad Hora-
 tium, ex
 albo Saty-
 rarum
 tollere la-
 borat, quo
 Juvenal-
 em Flac-
 co colla-
 tum esse
 veret. Sed
 de ipsis
 Poetis
 tanti viri
 pace
 acquiesco,
 assentio-
 que judi-

* *Infra*
ad v. 114.
a Ut mi-
 lo Cro-
 niates,
 qui cum
 jam natu
 grandis
 iter face-
 ret folus
 in locis
 Sylvestri-
 bus, quæ
 sibi reli-
 quæ ef-
 sent vires,
 volens ex-
 periri in
 diducen-
 da hian-
 tæ, quæ-
 rans
 manibus ibi
 inclusis ab arboris partibus restrictis feris præ-
 factus est, referent A. Gel. 14. 16. *b* Dum omni ratio-
 ne laborant, ut suis census tanto excedat aliorum census,
 quanto balæna Britannica exsuperat delphinas mole.
 Quibus Nero Imperator undique occasione quæsitã in-
 diabatur divitum opibus. *d* Cassium Longinum Ictam
 interficij iussit Nero, non alio injecto crimine, quam quod
 Cassi, unius è Cæsaris percussoribus, staruam retinuisse,
 cum re vera opib. illius inhiaret Imperator. *e* Seneca vir
 sanctissimus, quo præceptore ipse Nero usus fuerat, crimi-
 nationib. Festi Ruffi, & Tigellini, tanquam hortis, vil-
 lis, opib. ipsum principem transcendere, Pisoniæ deni-
 que conjurationis acclatus (cum revera divitiz esset in
 causa) Neronis iussu, incisis sibi venis obit. Tacit. 14.
 Sed & de aliis, quæ Senecæ obijciuntur, vide Xiphilini
 Neronem. *f* Proximam necem Flavii Laterani eos. desti-
 gnati Nero adjungit adeo prope, &c. Tac. 15. *g* Milli-
 tum percussorum ab Imperatore missorum ad interficien-
 dum Lateranum. *h* Illo propinqua vespere tribunus venit,
 & *willam globus missum sepih.* Tacit. 15. Annal.
b Pauperum qui cornaculorum conductorum inquilini
 sunt. Sat. 3. vers. 109. *i* Percussor. *k* Et illius quidem
 non cælati. Turneb. 29. 1. *l* Latronis. *m* In quo arcas
 habuerunt senatores, in quib. pecunias tutius disponebant.
 vidt Sat. 14. vers. 260.

Et * sua mortifera est facundia. viribus a ille 10
Confusus perit, admirandique lacertis:
Sed plures nimia congesta pecunia cura
Strangulat, & b cunctis exuperans patrimoniam
ensus,
Quanto delphinis balæna Britannica major.
Temporibus c diris igitur, iussuque Neronis 15
d Longinum, & magnos e Senecæ prædivitis hortos
Clauisit, & egregias f Lateranorum obsidet ades:
f Tota cohors. rarus venit in h cœnacula i miles:
Pauca licet portes argenti vascula k puri,
Noctæ iter ingressus l gladium, contumque ti-
mebis,
Et motæ ad lunam trepidabis arundinis umbrâ,
Cantabit vacuus coram latrone viator. 12
Prima fere vota, & cunctis notissima templis,
Divitiæ ut crescant, ut opes, ut maxima toto
Nostra sit arca in foro. sed nulla aconita b bun-
tur
Fictilibus: tunc illa time, cum pocula fumes 26

a Gemmata, & lato a Serinum b ardebit in auro.
Jam ne igitur laudas, quod de sapientibus c alter
Ridebat, quoties à limine moverat unum
Proruleratque pedem: stebat contrarius d altes t 30
e Sed facilis cuivis rigidi censura cachinui.
Mirandum est, unde ille oculis iusserecit humor. 35
Terpetuo risu pulmonem agitare solebat
Democritus, quanquam non essent f urbibus illis
g Prætexta, & trabea fuscis, lectica, tribunal. 35
Quid si vidisset prætozem h in curribus altis
Extantem, & medio i sublimem in pulvere circi
In i tunica Jovis, & pictæ k sarrana ferentem
Ex humeris l aulga togæ, magna que coronæ
Tantum orbem, quanto cer-vix in non sufficit ullæ?
Quippe tenet sudans hanc n publicus, & o sibi
consul
Nec placeat, curru servos portare eodem.
Da nunc & p volucrum, scepro qua surgit eburno,
Illinc cornicinis, hinc præcedentia longi 44
Agminis q officis, & r niveos ad frena Quirites,
Desolat in loculis quos sportula fecit amicos.
l Tunc quoque materiam risus invenit ad omnes

1.3. cap. 33. 34. *d* Heraclitus, qui miseris hominum conti-
 nenter flebat. *ibid.* *e* In promptu quidem est ridere, sed
 mirum, unde suppeteret Heraclito tanta lacrymarum copia.
f Non in Abdera, aliique Thraciæ urbib. ut in Roma.
g De his Sat. 8. v. 239. Prætexta dicebatur ea toga, cujus o-
 ra, & circuitus purpura prætextæ erant: *bordered with*
purple gaudes. *h* Sublimem in curru ludos Cirense spe-
 ctantem, disponentem, agentem. Sat. 8. v. 194. *i* Tun-
 ca palmata, toga picta, quam triumphantes è Jovis tem-
 plo sumptam inducunt. *k* Tyria. Syris n. Tyrus dicta
 est, quæ prius Sarra è pisce *q* cuius succo purpura tinge-
 batur, maximisque ibi horum piscatus. *l* Togam latam,
 & amplam instar aulæorum, quibus aularum parietes te-
 guntur. *m* Supple ferendo. *n* Servus seu minister pu-
 blicus, qui coronam sustinet. *o* Præficine ad exoran-
 dam Nemesin, comite assidua rerum letarum, &
εὐεργων. triumphantib. à tergo in eodem curru adsta-
 bat servus publicus, qui coronam illam auream immensi
 ponderis, & amplitudinis sustinebat, & simul attendere
 triumphantem jubebat ad ultimi supplicij instrumenta cur-
 ri appensa, tinninabulum, sc. & flagellum, arque subin-
 de intercalamabat: *Respice post te: Hominem te esse memento.*
p Aquilam eburne scepri vertici insculptam. *q* Amicos,
 servos, ministros. *r* Clientes, cives albis togis indutos
 circa currum. *f* Etiam suo tempore.

Infepultus.
 κηλ αὐτῶν
 ὁ ἕμιλλ' ὀ
 τρεῖσιν
 ἔκλας ἦ-
 μέροας ἔ-
 λυμῆνα-
 το, κηλ
 μὲ τῆτο
 ἐς τ' πο-
 ταμῶν
 ἐπέβαλε.
 Dio l. 58.
 b Sejanum.
 e Nostris,

Dum a jacer in rīpe, calcemus Caesaris b hostem:
 Sed videant c servi, nequis neget, & pavidum
 in jus
 Cervicē asfricta dominum trahat. hi sermones
 Tunc de Sejano, secreta hæc murmuræ vulgi.
 Vis ne salutari sic Sejano? habere
 Tantundem? atque illis sellas donare d curules?
 Illum exercitibus præponere? tutor haberi
 Principis? angustia Caprearum in rupe sedentis
 Cum e grege Chaldaeo: f vis certe, pila, cohortes,
 g Egregios equites, & castra h domestica quid ni
 Hæc cupias? & qui nolunt occidere quenquam, ob
 Possē volunt, i sed quæ præclara, & prospera
 tantū,
 Ut rebus lætis par sit mensura malorum?
 k Huius qui trahitur prætextam sumere mavis,

quos habemus & servos, & inimicos, ne quis eorum neget nos calcasse, & nos tanquam Sejano faventes accuset, quibus etiam dominos accusantibus crederetur. ἤπει γὰρ μὲν ὄρεος κατηγόρου πρὸς τὸ τῷ Σιωῆ φιλῶν ἢ γυνεῶν δόξου. Xiphilin. Tiberius. Delicta fuisse Nexus amicitia. Claudian. in Ruffin. 2. d Magisteratus urbanos, sellis n. curulibus in Curiam vehi, & ex iis iura dare solebant magistratus. Neque senatorio ambitu abstinebat, clientes suos honoribus, aut provinciis ornando. Tacit Annal. 14. sic de Ruffino Claudianus: Institor imperii, caupo famosus honorum. * Vel potius lege Augustæ, quasi dicat transferentis sedem Imperii à Roma ad Insulam Capreas. Heraldus vero vult sedentis intelligi de sellaria, quam excogitavit Tiberius arcanæ libidinis sellam. Sueton. Tib. cap. 34. vide & Torrentium ad locum dictum Suetonii. e Mathematicis, quorum artibus mire deditus erat Tiberius, & e quibus maxime colebat Thrasyllum Chaldaum. Satyr. s. vers. 77. f Scio te velle primipilarem, vel ἑρωτε πικρῶς. Vis primipilatum, vel legionis præfecturam? pilum a. peditum Romanorum hastile erat missile. cohors decima legionis pars. g Equitum domesticorum magisterium, ut Sejani. h Prætoriana, quæ prius ad muros urbis non procul à porta Viminali posuit Sejanus. Dispersas per urbem cohortes una in castra conducendo, ut simul imperia acciperent, &c. Tacit. 4. Annalium. i Sed quæ conditio tam læta est, ac læta, quæ nihil acerbi habeat admistum? k Summum imperium Sejani cum periculo?

An a Fidenarum, Gaborumque esse potestas?
 Et b de mensura jus dicere, b vasa minora
 Frangere pannosque vasculis dillis c Ulubris?
 Ergo quid optandum foret, ignorasse fateris
 Sejanum, nam qui nimios optabat honores,
 Et nimias poscebat opes; numerosa parabat
 Excellæ turris tabulata, unde altior esset
 Casus, & impulsæ præcepit immane ruinæ.
 Quid d Crassos? quid d Pompeios evertitis? & il-
 lum,
 Ad sua qui domitos deduxit f flagra Quirites?
 Summus nempe locus nulla non arte peritus,
 Magnaque numinibus vota exaudira g malignis.
 Ad h generum Ceresis sine cæde, & vulnere
 pauci
 Descendent reges, & i sicca morte tyranni.
 k Eloquium, e samam Demosthenis, aut Ciceronis
 Incipit optare, & rotis l Quinguentibus optat, 115
 Quisquis adhuc uno partem colit m asse Miner-
 vam,
 Quem sequitur * custos angustæ vernula n capse:
 Eloquio sed uterque perit orator, utrumque

a An mu-
 nicipio-
 rum vil-
 lium ma-
 gistratus,
 cum se-
 cura
 tranquil-
 litate?
 b Perf.
 Sat. 1.
 vers. 131.
 c Deferto
 Volisco-
 rum op-
 pido. Scis
 Lebedus
 quam sit
 Gabii de-
 fertor,
 atque Fi-
 denis vi-
 cus. Ho-

rat. d Patrem, & filios à Caesarianis, & Parthis evocatis. e Syllam, aut Julium Cæsarem, aut etiam Angustum, cui ex somnio Ciceronis Juppiter flagellum tradidit. vide Suetonii August. 94. c. f Imperium, dictaturam perpetuam, imminutam libertatem, immo amissam. Namque libera manente civitate civem Romanum virgis cædi nefas, nedum flagellis. g Quæ importunitate votorum victa mala pro bonis concedunt. h Plutonem Proserpine maritum. i. e. mortem. j Non creuta. k Puer elementarius, qui tenui minervali literis initiatur, quem servus capsarius deducit ad scholam, & reducit pauculos ferens libros. in festis Minervæ, sapientia præfidis, sibi exoptat eloquentiam Demosthenis, aut Ciceronis. Sed contra omnes interpretes, & Ang. Politianum Miscel. c. 21. contendit Jacobus Nicolaus Loensis intelligi hic ipsum magistrum, qui jam primum aperuerit ludum, uniuersæ discipuli prima stipe Minervæ consecrata, sperare, & optare audent eloquentiam summorum Oratorum. Miscellan. epiphil. lib. 2. cap. 13. l Festis Palladi sacris dictis à quinque diebus, quibus celebra- bantur, Ovid. sed Varroni & festo à quinto idus Mart. m Bxigua mercede rudimenta acquisita. * Ulpian. in Lege si collectaneus. 14. de manumissis vindicta, ait, vel capsarius, id est, qui portat libros. n Quæ libros tenet.

à Manus, & exundans letho dedit ingenii fonti, 119
 & caput Ingenio à manu est, & cervix casa. nec unquam
 Ciceronis afflicta abscissa
 affigebantur rostris, è quibus in Antonium di-
 xerat. b Mali, vel medicris. c Versum hunc Ciceronis de oppres-
 so Catilina in suo consula-
 tu à Quintiliano 9, 1.

Exitus eripuit, quem mirabantur Athenæ
 Torrentem & pleni moderantem h frenâ theatri.
 Diis ille adversis genitus, fâtoque sinistro,
 Quem i pater ardentis massæ fuligine k lippus 130
 A carbone, & forcipibus, gladiisque parante
 Incude, l & luteo Vulcano ad rhetora misit.

Bellorum exuvias, m truncis affixa n trophæis
 Lorica, & fracta de osside buccula pendens,
 Et curcum temone iugum, vitæ æque trivremis 135
 o Aplustre, & summo triffis capriovus in p arcu,
 Exerit, & fracta de osside buccula pendens,
 Romanus, Grajusque, ac barbarus induperator
 Exerit, causas discriminis, atque laboris 139
 r Inde habuit: tantò major famæ sitis est, quàm

a. c. & aliis vèxatam propter vocem Natam dux Phœbas itera-
 tam à malevolorum irrisione vult asserere Turneb. 7. 19.
 d Tam inepto versu. e Oratio ex illis, quas Cic. in An-
 tonium malo omine Philippicas inscripsit ab iis, quas in
 Philippum regem habuit Demosthenes. f Secunda Philip-
 pica g Demosthenem, qui accepto nuncio de Antipatri,
 & Crateci adventu ex Athenis in Calabriam Thraciæ profu-
 git ad templum Neptuni, à cuius ara cùm Archias fâtelles
 cum abstrahere conaretur, Demosthenes veneno, quod in
 calamo habuit, hausto interiit. h Populum in teatro,
 ubi orationes recitabat. i Pater Demosthenis *μὲν ἄλλοτερον*
τοιοῦς, qui gladios fabricavit. k Fumo, fuligine, candenti igne. l Lutosâ Vulcani. i.e. fabri ferrarii officina,
 vel igne. m Scholam rhetoris, lszî. n Monumentis
τῆς τῶν ἐχθρῶν τροπῆς. quo n. loco hostes fusi se in fugam
 converterunt, in tumulo stipticibus affixa erigebantur
 spolia. o Αφλακτα, Lycophr. aplustria, ornamenta nau-
 vium, victoriæ navalis monumenta. P. Flages. p Trium-
 phali è lapide in altum extructo, in quo incidebatur pug-
 na. q Trophæa, quæ summa credunt bonæ. r Ex hæc
 ambitione, & bellicæ laudis gloria.

Virtutis, quis enim virtutem amplectitur ipsam,
 Præmia si tollas? patriam tamen a obruit olim
 Gloria paucorum, & laudis, tituli que cupido
 h Hævri c Saxis cinerum custodibus, ad quæ 144
 Discutienda valent d sterilis mala robora scus:
 Quandoquidem data sunt ipsis quoque fata se-
 puichris.

Expende c Annibalem, quot libra: in duce summo
 Invenies? hic est, quem non capit f Africa
 g Mauro
 Perfusa Oceano, h Niloque adnota i repenti,
 Rursus ad Æthiopum populos, k aliosque ele-
 phantos,

Additur imperiis Hispania: l Pyrenæum
 Transiit, opposuit naturam Alpengue, nivemque,
 Diduxit scopulos, & montem rrupit n aceto,
 Jam tenet Italian, tamen ultra pergere tendit,
 Actum, inquit, nihil est, nisi Peno milite o portas
 Frangimus, & media vexillum pono p Suburra. 136
 O qualis facies, & quali digna tabella,
 Cum q Getula duces portaret bellua r luscum!
 Exitus ergo quis est? d gloria! vincitur idem 139
 Næmpe, & in exilium præcepit fugit, atque ibi
 magnus,

Mirandusque cliens sedet ad prætoriam l regis,
 Donec Bithyno libeat vigilare tyranno,
 t Finem anime, que rei humanæ miscuit olim,
 Non gladii, non saxa dabunt, non tela: sed ille
 Cannarum vindex, ac tanti sanguinis ultor 165

tunc tertia. g A mari Atlantico ab occidente patens ad
 Nilum ————— h Ægypti fluvio ab Oriente.
 i A sole verticali. k Non Indiæ Orientalis, sed Libyæ, &
 Mauritanix, ubi etiam elephanti sunt. l Montem, qui
 Hispaniam à Gallis dividit. m Nivosas Alpes, montes,
 qui Italian à Gallia, & Germania determinant. n Igne,
 & aceto, ut refert Liv. 31. o Romæ. p Vico urbis cele-
 berimo. q Elephas c Getulia parte Libyæ. r Unocu-
 lum, alterum n. oculum amiserat vigiliis, & palustri cœlo,
 dum in Etruriam descenderet. s Antiochi regis Syriæ
 donec libeat transire, & mereri sub Prusia rege Bithyniæ:
 vel Prusix ipsius, donec evigilare regi libeat. t Lethum
 Annibali, qui omnia interturbat non tela, non c. sed an-
 nulus vindex Cannarum, & ultor modii annulorum, quos
 senatorum, & equitum Cannis cæforum digitis detractos
 Carthaginem misit, dabit.

a Incurtus pala-
 venum In hunc
 um habuit.
 b Poeta
 Sarcaf.
 Sar. 7. 151.
 c Qui a-
 pud Rhe-
 toras ad de-
 clama-
 mandum exer-
 ceban-
 tur. d Cum n.
 Anaxar-
 chum de
 infinitis
 mundis
 audisset
 differen-

140 D. J. JUVENALIS
 a Annulus, b Idemem, & sic vas curre per Alpem
 Ut c pueris placeas, & declamatio fas.
 d Unus e Pella juveni non sufficit orbis:
 f Estuat infelix angusto limite mundi,
 Ut Gyara clausus scopulis, parmaque Seripho, 170
 Cum tamen g a fglulis munitam intraverit ur-
 bem,
 h Sarcophago contentus erit. Mors sola fatetur,
 Quantula sint hominum corpuscula. creditur
 olim
 i Velificatus Athos, & quidquid k Graecia mendax
 Audet in historia. cum stratum classibus l iis-
 dem,
 m Suppositumque rotis solidum mare: credimus
 altis
 Defecisse amnes, epotaque flumina n Medo
 Prudente, & o madidis cantat quae p Sostra-
 tus alis.
 Ille tamen qualis rediit q Salamine velicta
 In r Corum, atque Eurum solitum seruire flagellis
 Barbarus, s Aesio nunquam hoc in carcere
 passus, 181

rem, huisse dicitur, dixisseque: me miserum, qui non-
 dum univus dominus factus sum. e Alexandro nato in
 Pella Macedoniz urbe. f Vix habet in toto mundo spi-
 randi locum quasi coarctatus esset brevissima, urque testa-
 tur Philo lib. in Flaccum, τῶν ἐν Ἀρχαῖς τῆς ἀποστολῆς.
 insula Gyara, & Seripho, de quibus Sar. 1. 73. & 6. 363.
 g Babyliam, quam ē cocto latere muris cinxit Semiramis,
 ubi perit Alexander. h Sepulcro, ē lapide Aesio, dicto
 quod cadavera confumar ex capite, & φάγας. Lapis Sar-
 cophagus intra quadraginta dies totum corpus absumit ex-
 ceptis dentibus, Jul. Caes. Scal. Exerc. 291. sect. 2. i Mons
 altissimus Macedoniae à Xerxe Persarum rege abscindi à
 continenti iussus, & circumnavigatus. k Historici Graeci
 vani, & mendaces. Herodot. &c. l Quibus Athos fuit veli-
 ficatus. m Pons ē navibus, quod Seston Abydo, Asiam Euro-
 pae junxit Xerxes, suppositis rotis curruum. n Exercitu
 à Medis, & Persis. o Furore poetico ebrius veritatem, & si-
 dem historiae excedit, p Poeta. q Insula in mari Euboi-
 co ē regione Atticae, ubi navali praetio superatus est à The-
 mistocle Xerxes. r Ventos, quod pontem ejus disjecerant,
 Herod. 7. s Respicit ad Aeneid. Virg. 1. Lustrantes ventos
 vinculis, & carcere frangat, &c.

Ipsum a compeditibus, qui vinxerat b Ennosigaeum?
 a Mitius id sane, quod non c stigmatum dignum
 Credidit. d huc quisquam vellet seruire deorum?
 Sed qualis rediit nempē una e naevae cruentis 185
 Fluctibus, ac tarda per densa g cadavera prora.
 Has toties optata exegit gloria penas.
 Da spatium vitæ, multos da Juppiter annos,
 Hoc h recto vultu solis, hoc & i pallidus aëctus. 189
 Sed quam continuis, & quantis longa senectus
 Plena malis i deformem, & tetrum ante omnia vul-
 tum,

Dissimilemque k sui, deformem pro cute pellem,
 Pendentesque genas. & tales aspice rugas,
 Quales umbriferos tibi pandit Tabraca saltus,
 In vetula scalpit jam mater simia bucca. 195
 m Plurima sunt juvenum discrimina, pulchrior
 ille

Hoc, atque ille alio: multum hic robustior illo.
 Una senum facies, cum voce tementis membra,
 Et jam n larve caput, madidique o infantia nasi.
 Frangendus misero gingiva panis p inermi, 200
 Usque adeo gravis uxori, natisque, sibique,
 Ut captatori moveat f stidia q Cossa.

Non eadem vini, atque cibi torpente palato
 Gaudia: nam coitus jam longa oblivio, vel si
 Coneris, jacet exiguis cum r ramice nervus, 205
 Et quamvis tota palsetur nocte, jacebit.
 An ne aliquid sperare potest h ec singuinis egri
 Canities? quid, quod merito suspecta t libido est,
 Quae Venereus affectat sine viribus? aspice u partis
 Nunc dammum alterius. nam qua cantante vo-
 luptas,

f Sanguine Perfarum. g Suorum cæsorum, & in undis
 fluitantium. h Non demisso vultu, aut arcano ore, ut cæ-
 tera. Perf. Sat. 2. vers. 8. i Anxius, & sollicitus. k Olim
 juvenis. l In sylvis juxta Tabracham in Africa minori,
 fimiarium plenis: fenis autem βῆρυχθ & εἰνος τερπιουθῆνων.
 m Dissimilitudo in vultu plurima. n Calvum. o In-
 star infantium, quasi secunda infantia. p Edentula.
 q Heredipeta ipsi, Emphatica. r Hernia, scroti tumo-
 re. S. Sat. 6. vers. 325. f Quod tamē omnium novissime,
 humore radicali destitutum, canescit. t Irumandi,
 quod de Tiberio scribit Sueton. c. 44. Pronior erat (inquit)
 ad id genus libidinis, & naturæ, & atate, & Martial. 50.
 epig. lib. 4. u Auditus.

* Etiam eximius tibicen, qualis fuit Seleucus. & Optimi n. tibicines vestes longas, & splendidas, pallam, & tunicam talarem induiti vagabantur per pulpita. Horatius ad Pisones. Tibicen tranxitque vagus per pulpita vestem. e. Hemistich. 0. vid. d. De qua Sat. 6. 83. e. Medicus. f. Prætor spoliatus provinciales. g. Defraudarit. h. Impius tutor. i. De qua Sat. 6. v. 307. k. Sat. 9. v. 26. Incurvet, Martial. 11. l. epig. 44. l. Sat. 1. 25. m. Ipse in totum cæcis habet, quod luscis invidet. n. Ut ciber pullos ore pleno, ipsa ventre jejuno. o. Ubi memoria, ratio, & omnia mentis organa deficiunt. p. Nec liberos suos, quos per oblivionem, vel impietatem exhereditat. q. Testamenti tabulis impiis. r. Heredem ex alle instituit. s. Fellaricem, quæ ore impuro morigerasse demeruit hæreditatem, sup. v. 208. t. Fac tamen vigent sensus animi. u. Sororum ossibus, & cinere.

Sit licet eximius citharadistæ, sive a Seleucus, 211
 Et b quibus aurata mos est fulgere lacerna.
 Quid refert, magni sedeat qua parte theatri,
 Qui vox cornicines exaudit, atque tubarum
 Conventus clamore opus est, ut sentiat auris, 211
 Quæmet dicat venisse puer, quot nuntiet horas.
 Præterea minimus gelido jam corpore sanguis
 Febre caset sola; circumfilit agmine facto (rat,
 Alborum omne genus, c quorum si nomina quæ-
 Promptius expediã, quot amaverit d Hippia me-
 chor, 220
 Quot e Themison ægros autumnum occiderit uno,
 Quot f Basilus socios, quot g circumscriptis
 hirus
 Pupillos, quot longa viros exorbeat uno
 i Maurya die, quot discipulos k inclinet Amillus,
 Percurram citius, quot villas possidet nunc, 225
 l Quo tondense gravius juveni mihi barba scabebat.
 Ille humero, hic lumbis, hic coxa debilis, ambos
 Perdidit ille oculos, & m luscis in videt, hujus
 Pallida labra cæpiunt captivæ digitis alienis.
 Ipse ad conspectum cæna diducere victum 230
 Suetus, hæc tantum, cen pullius hirundinis, ad
 quem
 Ore volat pleno mater njejuna, sed omni
 Membrorum damno major o dementia, quæ nec
 Nomina servorum, nec vultum agnoscit amici,
 Cum quo præterita convavit nocte, p nec illos, 235
 Quos genuit, nos eduxit. nam q codice sævo
 Heredes vetat esse suos, r bona tota feruntur
 Ad f Philem, tantum artificis valet halitus oris,
 Quod steterat multis in carcere fornicis annis.
 Ut vigeant sensus animi, ducenda tamen sunt 240
 Funera natorum, rogus aspicendus amatæ
 Conjugi, & fratris, plenæque u sororibus urnæ.

Hæc data pona diu viventibus, ut renovata
 Semper clade domus multitis in luctibus, inque
 Perpetuo more, & a nigra veste senescant. 245
 b Rex Tylius (magrosi quicquam credis Homero)
 Exemplum c vitæ fuit à cornice secunda.
 Felix nimirum, qui d tot per sæcula mortem
 Distulit, atque juos jam c dextra computat annos,
 Quique novum f toties mustum bibit i oro parum-
 per
 Attendas, quantum de legibus g ipse queratur 251
 Fatorum, & nimio de stamine, h cum videt acris
 Antilochei barbam ardentem. nam quærit ab omni,
 Quisquis adest, socio, cur hæc in tempora duret:
 Quod facinus dignum tam longo admiseris ævo. 255
 Hæc eadem i Delem raptum cum luget Achillem,
 Atque k alius, cui fas l Ithacum lugere m na-
 tantem.
 Incolumi Troja Priamus venisset n ad umbras
 o Assarici magni solennibus, p Hecfore funus
 Portante, ac p reliqui fratrum cervicibus, inter 260
 q Iliadum lacrymas, ut primos edere planctus
 r Cassandra inciperet, scissaque i Polyxena palla:
 Si foret extrinsecus l diverso tempore, quo jam
 Cæperat t audaces Paris adificare carinas.

a Pulla lugubri.
 b Nestor, qui regnabat in Pylo urbe Laconia.
 c Cum tres hominum ætates ab Homero vixisse dicatur, proximè accessit ad ætatem cornicis, quæ novem vivere sentur. d Trias scil.

e Videtur Poeta innuere Nestorem 300. annos vixisse, cum alii 30. annis ætatem terminant 90. cum vixisse dicant, completo n. centenario numero in sinistra, ulteriorem computat vitæ numerum in dextra. *ὄνειπεμπάκι*. Lycophron, de qua ratione vide Cæli. Rhod. 23. lib. cap. 12. & Liliæ Gyraldi Dial. 2. & epig. Græc. lib. 2. c. 9. de ann. præ qua Nestor non erat senex. *ἡ χεὶρ λατὰ Γῆρας ἀεθμῆσθαι δὲ πρὸν ἀεθρῶν*. Boce a. avertit nisus laeva, dextra digitis rationem computat. Plaut. Miles. f. Tot autumnis. g. Cui Parca nimium parcant. h. Cum videt fortem filium suum Antilochum jam grandem, & barbarum occisum, & rogo ardentem. *σκεψόμεθα, καὶ τὸν Αντιλοχὸν ἡβῆσθαι μὲν τὸ σῶμασ ἀπὸ τοῦ*. & c. Philostratus 2. l. Iconum. i. Pater Achillis. k. Laertes. l. Ulyssim filium suum, Ithacæ ducem. m. Per maria decennali errore facturum, vel simpliciter e naufragio enatantem ad Calypsum insulam. O. dyll. 11. n. Ad sepulcra majorum. o. Avi sui fratris. p. Filiis adhuc viventibus, qui patris funus efferrent. q. Trojanarum mulierum. r. Priami filix: illa vatēs præscia, & prædicens excidium Trojæ: hæc in publica clade, & tot suorum funeribus lugens, & vestes suas discindens. s. Prius quam. t. Quibus Helenam raperet, ipse audax.

a Afiz
partem
magna.
b Æneid.
2. Arma
diu defue-
ta senex,
&c.
c Pilco
Persico,
vide
Briff. 2.
de regno
Perfi.
d Hercii.
* Pithos,
vel Metro-
nym. ab
ingrato
agricola,
qui bo-
vem jam
per annos
agro co-
lendo
inutilem
interfici-
t.
o Viri,
vel non
belluz, ut
canem conversa.
g Romana exempla.
h Mithridatem,
qui 40. annorum belli tædia, veneno, cum non posset gla-
dio, finivit.
i Lydz regem, longæ vitæ miseriam
admonitum à Solone Athenienfi, qui regi se beatum exi-
stimanti pronuntiavit, neminem ante obitum felicem.
k C. Martii arumaz, qui à Sylla fupparus è palude in
Minturnis, ubi latuit, extractus, & in carcerem con-
fectus, dein exul panem mendicavit in Africa.
l Ex vita
longa.
m In triumpho.
n Cimbrorum, & Teutonum.
iuylandet, & Bæsterlingis.
o Latam, triumphantem,
& quasi optima spolia ferentem.
p Quo de Teutonibus
triumphans vebatur.
q Cum Pompeus Neapoli in
Campania gravi laboraret febrî (quæ futuris malis voluit
eum eripere) fufcepta publice vota, & maligna longi fati
fortuna caput ejus à Cæfare victi gladiis Achillæ, & Phori-
ni à Ptolemæo in hoc miflorum referarunt.
r Non capi-
te abfcillo.
* f Conjurator in patriam, norus ex Salluftio,
* Quæ venustatis dea est.

a Usque ad delicias votorum, b cur tamen, inquit,
Corripas? pulchrag aude Latona Diana,
Sed verat optari faciem c Lucretia, qualem
Ipsa habuit, cuperet d Rutilæ c Virginia gibbum
Accipere, atque suam Rutilæ dare, filius autem 25
Corporis egregii miseros, & trepidosque parentes
Semper habet, rara est adeo concordia formæ,
Atque pudicitia. sanctos licet g horrida mores
Tradiderit i domus, ac veteres imitata h Sabinas,
Præterea z castum ingenium, vultumque mode-
sto

i Sanguine ferventem tribuat z natura benigna 301
Larga manu (quid enim puero conferre potest
k plus

Custode, & cura natura potentior omni?)
Non licet esse viros, nam prodiga corruptoris
Improbis ipsos aude tentare parentes. 305
Tanta in muneribus fiducia. m nullus ephelum
n Deformem sava castravit in arce tyrannus,
Nec prætextatum rapuit Nero loripedem, nec
Strumofum, atque utero pariter, gibboque ta-
mentem,

o Inunc, & p juvenis specie latere tui, quem 310
Majora expectant discrimina: set adulter
Publicus, & pennis meruer, quæstunq; maritus
Exigit iratus. nec erit felicitæ afro
q Martii, ut in laqueos nunquam incidat, exigit
autem

Interdum ille dolor plus, quam lex ulla dolori 315
Concessit, necat hic ferro, secat ille eruentis
Verberibus, quosdam machos & r mugilis intrat.

Quæ ne in libidinosum Appii Claudii servitium veniret, à
patre fuit intersecta. f De castitate filii. i Honestæ
ducatio, & z natura casta. g Pauperies pudicitia
marer. h Castissima. Sat. 6. 163. i Pudibundum, ru-
bescens, quæ virtutis est tinctura. k Caura institu-
tione. l Sed vel corruptuntur, vel castrantur.
m Satyr. 6. vers. 370. n Sed pulcherrimum quoque
ut Sporum, & alia ingenuorum padagogia. Sueton Nero.
cap. 28. o Ironice hæc ad matrem. p Filii tui.

q Marte à Vulcano in adulterio cum Venere deprehensio,
& irretito. r Pifcis, quem in supplicium adulteris depre-
hensis mariti per postiora immittunt, ut & raphanum.
patente porta percurrerant eos raphani, mugilescque.

Sed tuus a Endymion b dilectæ fer adulter
 Matronæ. mox cum dederit c Servilia nūmros,
 Fiet & illius, quam non amat: d exuet omnem 320
 Corporis ornatum: quid enim ulla negaverit
 e adis
 Inguinibus, sive est hæc f Hippia, sive g Catulla?
 h Detrior totos habet illic femina mores.
 i Sed casto quid forma nocet? k quid profuit *olim
 l Hippolyto grave propositum? m quid Bellerophonti?
 Erubuit nemp n hæc ceu fassidita repulsa. 325
 Sed Stenobæa minus, quam Cressa excanduit, & s
 o Concussere ambæ. mulier lævissima tunc est,
 Cum stimulos odio p pudor admoveat, elige q quidnam
 Poeta: a Et mox etiam deformes, & turpes, ubi pretium illi dederint. b Quam diligit, & deligit, non ejus, à qua precio corruptus est, & conductus. c Deformis, & dives, qualis erat Servilia Bruti mater, quæ Cæsari dedisse credebatur, referente Plutarcho. d Ut adulter donet. e Veneri. f Nobilis, ac prodiga. g Plebeja, ac avara. h In cæteris male morata, hic induit comitatem, liberalitatem, &c. ut macchis largiatur, i Obiectio. k Responso. Neque enim grave propositum casus vitæ periculum exentit Hippolytum, & Bellerophontem *al. imò, l Filio Thesei, qui à noverca Phædra, cujus incesto amori non respondebat, apud patrem stupri falso accusatus, dum patris iram fugerit, ab equis territis disiectus curru, & disceptus est. m Filio Glauci, qui Stenobæam Prætri regis Argivorum uxorem ipsum ad adulterium pellicentem aspernatus post multa hinc pericula perit. n Phædra Minois regis Crete filia. o Se in ultionem excitare. p Furor ex repudiato amore. q Ducas Messalinam, necne? utrinque enim mors. r C. Silium Cos. designatum juvenem formosissimum deperibat Messalina, cui nupta causa exitii fuit. Tacit. II. Sueton. in Claud. f Messalina Claudii Cæsaris uxor. t Amore, qui ex oculis, vel Nece. ante Messalinæ n. oculos occisus est. u Veste nuptiali. Sat. 2. vers. 123. x Purpura toga. vel stragulo tectus. y Lectus genialis. z Horat. Sternitur in honorem Genii, Junonisque ymæ. Al. w. de quo vid. Persf. Sat. 2. v. 3. x Lucullianis.

Sternitur, & a ritu decies centena dabuntur 335
 Antiquo, veniet cum b signatoribus: caupser.
 Hæc tu secreta, & paucis commissi, putabas?
 d Non nisi legitime vult nubere. quid placeat, dic:
 Nil parere velis, e pereundum est ante lucernas: 339
 Si scelus admittas, dabitur mora parvula, dum
 ves

Nota urbi, & populo contingat f Principis aures.
 Deducus f ille domus: sciet ultimis, interea tu
 Obsequere g imperio, si tanti est vita dierum
 Paucorum, h quicquid levius, meliusq; putaris, 344
 Præbenda est gladio pulchra hæc, & cædida cervix.
 i Nil ergo optabant homines? * si consilium vis,
 k Permittes ipsis expendere numinibus, quid
 Conveniat nobis, rebusque sit utile nostris.
 Nam pro jucundis aptissima quæque dabunt dii.
 Charior est illis homo, quam sibi. nos l ani-
 morum

Impulsu, & cæca, magna que cupidine ducti 351
 Conjugium petimus, partumque uxoris: at illis
 Notum, qui pueri, qualisque futura sit uxor.
 Ut tamen & postea aliquid, voveasque sacellis
 m Extæ, & candiduli n divina tomacula porci, 355
 o Orandum est, ut sit mens sana in corpore sano:
 Fortem posse animum, & mortis terrore carentem,
 p Quis patium vitæ extremum inter munera ponat

qui obsequerent velut suscipiendorum liberorum causa, convnisse: atque illam audisse auspium verba, subisse, sacrificasse, &c. Tacit. II. Annal. e Auspices nuptiis interpretantur ex more majorum, qui nihil sine auspicio gerbant. d Idem vero marito Claudio Imp. Jamque Optiam tantum profecto sacrificii causa. Tacit. II. Ann. non adulterio contenta. e Ante noctem interficiendus es à Messalina. f Claudii. g Messalinæ imperio, & amori. h Utrum optaris, tibi perendum utique est. i Obiectio. * Resp. k Vide Socratis dictum in Val. Max. lib. 7. cap. 2. & ejusdem Socr. apud Xenophont. Συμνημ. à εὐχετό σπός τὰς θεῶν ἀπὸ τῶν ἀγαθῶν διδόναι: ὡς τὰς θεῶν καὶ λίσσᾶ εἶδος, ὁποῖα ἀγαθὰ εἶναι, &c. l Affectuum.

m Quod ea diis proferentur, quæ maxime extant, eminentque (inquit Festus) at rectius quis excussa. n Farcimina è jecore, & carnis porcinis conctis, à πέρμω, sacrificiis adhibitis. o Roga bonam mentem, bonam valetudinem animi, deinde corporis, &c. Senec. epist. 10. p Qui mortem esse naturæ munus ducat.

SATYRA XI.

Perfeco, quem ad cœnam invitat, frugalitatem commendat: pauperumque perstringens luxum, docet faciendos esse sumptus pro suarum cuiusque facultatum modulo.

Atticus eximie si cœnat, lautus habetur: si b Rutillus, demens. quid enima majore cachinno

Excipitur vulgus, quam pauper Apicius? c omnis Convictus, thermæ, d stationes, omne theatrum De e Rutilo. nam dum valida, ac juvenilia membra

Sufficiunt galeæ, dumque ardent sanguine, fertur 6 Non cogente quidem, sed nec prohibente tribuno, f Scripturus leges, & regia verba lanista.

g Multos porro vides, quos sepe elusus ad ipsam Creditor introitum solum expectare macelli, 10 Et quibus in solo vivendi causa palato est.

h Egregius cœnat, meliusque miserimus horum, Et cito casurus jam i perlucente ruina.

Interea gustus elementa per omnia quævunt, Nunquam animo pretiis obstantibus: interius si 15 Attendas, magis illa juvant, quæ pluris emuntur.

Ergo haud difficile est perituram k arcescere summam Lancibus l opprostri, vel matris m imagine fracta,

in foro, theatro loquuntur. d Loca in foro Romano, in quibus conveniebant, & consistebant, sermones serebant, in aliis Senatores, in aliis juvenes, in aliis municipes.

e Qui absumptis gula bonis ad gladiatoriam se conculit. Sic emendat Jan. Rutgersus, ut conster sensus, lib. 2. var. lect. c. 17. f Exscribit præcepta de ictibus, declinationibus, & tractandorum armorum ratione à lanista dictata, & imperata, quæ meditetur, & exerceat. vide Sueton. Jul. Cæs. 26. c. Hirtium de bello Africo, & Val. Max. 2. lib. 3. cap. de P. Rutilio. g Oberatos, obsonia tamen lautissima ementes. h Adverbium comparat. sic Lucret. Nam nihil egregius, quam res serere, &c. i Metaph. ab hiant, & ruinoso muro. k Contrahere xs. l Pignori. m Arenda, argentea, ahenea, ne cognoscatur fracta.

a Nobilis, & dives.

b Pauper, qui patria bona exhaustit,

redactus ad pauperem ex luxu, ut

Apicius, de quo Sat. 4. 2. 3.

vel, pauper, qui luxuriosus.

c Omnes in conviviis, thermis, stationibus,

a Hæumnas Naturas, qui ferre queat quoscunque dolores, Nesciat irasci, cupiat nihil, a & potiores 360 Hercules æumnas credat, sævosque labores, Et Venere, & canis, & plumis b Sardaniæ. Monstro, c quod ipse tibi possis dare. semita certe

Tranquillæ per virtutem patet unica vitæ. 364 Nullum numen abest, si tibi prudentia: sed te d Nos facimus, Fortuna, deam, cœloque locamus.

b Ultimi Assyriorum regis, viri mollissimi. c Ut ex te, & tua virtute omnia bona, & felicitatem petere possis, d Per imprudentiam nostram locum Fortunæ inter numina relinquimus.

Ejusdem Pittæ Variæ Lectiones

Ad Juvenalis Satyram X.

Ad vers. 74. Si Narba Tusco. Alii legunt: si Nyrtia.

Ad vers. 81. Patrem, &c. Alii legunt: Patrin.

Ad vers. 211. Citharædus sive Seleucus. Alii legunt: Citharædo sive Seleuco, Alii: Citharædus, sive Choraules.

Ad vers. 274. Justifacunda Solonis. In vetustis. ex. justifacunda Solonis; ut facile, cui vox illa modo non dupliciter, ferat reponentem: vox mox justificanda Solonis. Quod ego temere nolim, licet analogia defendi posse non negem.

Ad vers. 365. & 366. Sed te, nos facimus. Alii legunt ex lib. 3. Inst. Lactantii: Nos te, nos facimus, &c.

* Ampli, vel Hypallage, sibi gulofo.
 † Gula deveniunt ad gladiatorum patinas, & ludos.
 ‡ Pauperce ex luxu.
 § Divite.
 Perf. Sat. 4. v. 24.
 ¶ Qui extra se, & foris sapit, intrus domi suæ hospes.
 † Mons Mauritanix, Sat. 13. vers. 48.
 ‡ Divitis.
 Sat. 10. v. 25.
 h Modicæ opes suæ. i Divina illa Chilonis sententia Nescite te ipsum, è cælo descendisse. k Senator, vel magistratus. l In certamine armis Achilles donandis optime merito. m De quo Sat. 8. v. 269. n Per modestiam ambigere videbatur, an & ipse peteret, vilem se, & indignam ferens. o Tuas perpende vires, an ferre valeas. p Optimus. q Mediocris, ut Curtius Monranus. r Infimæ notæ rabula, ut Martho, Sat. 1. v. 32. s Quo emas gobionem. t Ventrem vere Eresichthonium. u Heliuonibus. x Equestre insigne. y Decoctor. z Non moris præmatura, quam per ingluviem sibi acceperant, sed senectus morbis, & inopia oppressa luxuriosus est misera, & timenda. a Luxurioso.

Hi plerumque a gradus: conducta pecunia Romæ.
 Et coram b dominis consumitur. inde ubi paulum Nescio quid superest, & c pallet fenoris auctor, Qui d vertere solum, e Bajas, & ad f Ostia currunt.

g Cedere namque foro jam h non tibi deterius, quam
 i Esquilias à k ferventi migrare l Suburra. 51
 ille dolor solus patriam fugientibus, illa Mæstitia est, m caruisse anno Circensibus anno, n sanguinis in facie non hæret gutta: o morantur Pauci ridiculum, & fugientem ex urbe pudorem.

Experiere hodie, nunquid p pulcherrima dictu, 56
 Perfice, non præstem t vita, vel moribus, & re, sed laudem siliquis occultis ganeo, pulstas Coram aliis dictum puero, sed in aure placentas. Nam cum si con-viva mihi promissus habebis 60
 q Euandrum, venies r Tyrinthum, aut l minor illo Hospes, & ipse tamen t contingens sanguine calum,

u Alter aguis, x alter flammis ad sidera missus i
 Fercula nunc audi y nullis ornata macellis.
 De Tiburtino veniet pinguis agro 65
 Hædulus, & toto grege mollior, z inscius herba,
 Nec dum ausus virgas humilis mordere salicis,

turti. g Non comparere in foro. Ital. La Piazza. Germ. die Borje. h Noa majori honoris jactura jam fit, quam per ætatis fervorem ex urbe media secedere in suburbanaum, aut rusticari. i togæque tibi aire. i ad frigidiorum locum in colle Equiliarum dicto, quod in eo Tull. Hostilius excubias posuerit, vel, quod eum prius neglectum excoluerit. k Frequentia, & turba populi. l Sat. 3. v. 3. m Sat. 9. v. 87. & Sat. 10. v. 18. n Non erubescunt. o Vix reperis, qui pudorem, cujus jam plerisque pudet, & qui ex urbe fugit, ut Justitia quondam, & Verecundia ex orbe, retinere curet. p Laudatam à me frugalitatem. q Me hospite frugalem, qualis fuit Euander, qui Herculem ex Hispania redeuntem vili cepit convivio, & postea Bæneam, Virg. Æn. 8. r Hercules à Tyrintho oppido Argivorum, patria cicio. s Æneas. t Ex Veneris narus. u Æneas Numicio fluvio submersus. x Hercules venerata tunica à Dejanira immissa furens pyram in Oëta monte extructam conscendit, & absumptus est. y Virg. 4. Geor. Dapibus mensas onerabat inemptis. z Ubere non depulsus, non ablaçtatus.

Corru-
da.
Inter-
missa co-
lo cum
fuso.
Calen-
ria à scno
in nidum
torto. i. e.
recentia.
d Galli-
nis.
A Si-
gnia Lati-
oppido.
f Taren-
tina, quæ
primo è
Syria ad-
venere.
g Horat.
Satyr. 4.
lib. 2. P-
cenis ce-
dunt po-
mi: Ti-
burria.
h Quæ
crudum
& noxium,
quem Autum-
nia excoerint.
i Etiam luxuriosa.
l Senatorum.
m Sar.
3. 183. & Pers. 6. v. 40.
n Posterior pars porcæ, vel electi-
ria suis primiparæ vulva delicate preparata in popina.
o In crate lignea vulva, & vento expositi ad siccandum.
p Natali, seu festo veluti pro summis deliciis. q Si forte
hostiam macerarent. r Tanquam ad apparatus lautio-
sem. * Humeris sublatum. s Cultro, subactò.

Qui pluri lactis habet, quam sanguinis: & a men-
tani
Asparagi, b posteo quos legit villicæ fuso.
Granda præterea, c tortore calentia fano 70
Ovis adsum ipsi cum d matris, & servata
Parte anni, quales fuerant in vitibus, uva,
e Signinum, f Syrium; pyrum, de corbibus isstem
g Emula Picenis, & odoris mala recentis,
Nec metuenda tibi, h siccata frigore postquam 75
Autumnum, & erudi posuere pericula succi.
Hæc olim nostri i jam luxuriosa k senatus
Cæna fuit. l Curius, parvo quæ legerat horto,
Ipsè focus brevisus ponebat olivula, quæ nunc
m squalidus in magna fastidit comped. fessor, 80
Qui meminit, calidâ sapiat quid n vulva: popinæ:
o Sicci terga sui: rara pendencia crate
Moris erat quondam p fessis servare dietas,
Et natalitium cognatis ponere lardum,
Accedente nova, q si quam dabant hostia, carne: 85
Cognatorum aliqui titulo ter consulis, atque
Castrorum imperis, & dictatorum honore
Punctis, ad has epulas q solito maturius itat;
r Erectum x domito referens à monte lignonem. 89
Cum tremere autem i Fabios, durumque Cato-
nem,
Et Scavros, & Fabricios, t rigidique severos
Censoris mores etiam collega timeret.
Nemo u inter curas, & seria duxit t habendum,
Qualis in Oceani stultus x testudo nataret,

Clarum a Trojugenis factura, ac nobile fulcrum; 95
Sed b nudo latere, & parvis c frons aerea lectis
Pile coronati caput ostendebat a felli,
Ad quod lascivi iudebant raris alumni.
Tales ergo cibi, qualis domus, atque suppellex.
Tunc rudis, & Grajas miraris nescis artes, 100
Urbibus eversis d prædarsum in parte reperta
Magnorum artificum frangebat c pocula miles,
f Ut phaleris gauderet equus, calataque cassis
Romulæ simulacra feræ mansuescere iussa
Imperii fato, & geminos sub rupe Quirinos, 105
Ac nudam effigiem clypeo fulgentis, & hasta
Pendentisque dei, perituro ostenderet hosti,
Argenti quod erat, solis fulgebant in armis.
Ponebant igitur g Thusco farrata catino
Omnia tunc, quibus invidias, si lividulus, sis. 110
Templorum quoque majestas præsentior, & vox
Næte fere media, mediæque h audita per ur-
bem
Litore ab * Oceani Galli: venientibus, & i diis
Officium vatis peragentibus, h monuit nos;
Hanc rebus Latius curam præstare solebat 115
k Fictiliis, & nullo violatus Juppiter auro.
Illa l domi natas, nostrosque ex arbore menfas
Tempora viderunt, m hos lignum stabat in usus
Annosam si forte nucem dejecerat Juru.
At nunc divitiibus cæmandi nulla voluptas, 120
Nil rhombus, nil dama sapit, putere videntur
Unguenta, atque n roseæ latoi nisi sustinet o orbis

a Roma-
nis.
b Sine ful-
cro, aut la-
tere, ad
quod fe
inclinet,
pillar or
backe.
c Anterior
lecti pars
à te orna-
ta sustine-
bat caput
asini ferto
coronati,
ex Etrusca
superstii-
tione, quæ
hinc ægri
incom-
moda ar-
ceri crede-
bat, vide
Scoppæ
collect. c.
27.
d Inter
prædas
e Argen-
tea, sive aurea.
f Ut inde phaleras equo conficeret, & cal-
laret cassidem, quæ ostenderet perituro hosti effigiem lupæ,
quæ imperii fato iusta mansuescere, & lac præbere Romulo,
& Remo sub rupe Quirinalis montis, & ostenderet perituro
hosti ipsos geminos, & effigiem nudam Martis fulgentis
clypeo, atque hasta, & pendentis in clypeo de sinistro hu-
méro. g Fictili catino ex Hetruria, vel more Thusco
Pers. Sat. 2. v. 60. ponebant cibaria è farre, & pulres, de qui-
bus vide, quæ ad 172. vers. Sat. 14. h A. M. Ceditio, quæ
nocturnæ quævis vocem humana clariorem in Capitolio Gal-
los adventare. Liv. v. * Pulmannus legit, ab occiduo.
i Diis ipsis vaticinantibus. k Fictilem habens staturam, &
simpliciter cultus, & cui fictiles illæ cum simplici probita-
te statuas gratiores erant, quam ifte aureæ per vim, rapinas,
& scelera constaret. sic Sat. 3. v. 20. I B fago, non è citro,
aut cupressò ex Africa. n Mensarum. n Serta è rosis,
quibus coronabantur convivæ. o Menfas rotundas citreas.
Orbes sectos Atlantide sylva. Lucan. 9.

& noxium, quem Autum-
nia excoerint. i Etiam luxuriosa.
l Senatorum.
m Sar.
3. 183. & Pers. 6. v. 40.
n Posterior pars porcæ, vel electi-
ria suis primiparæ vulva delicate preparata in popina.
o In crate lignea vulva, & vento expositi ad siccandum.
p Natali, seu festo veluti pro summis deliciis. q Si forte
hostiam macerarent. r Tanquam ad apparatus lautio-
sem. * Humeris sublatum. s Cultro, subactò.
t Censores rigidos, & luxui infestos. u Fabium Maxi-
mum, qui P. Decium collegam notavit, ut parum seve-
rum censorem. x Ac si res seria esset, & necessaria.
y Cuius putamina secare in laminas, lectoique tis ornare
Carvilius Pollio instituit, Plin. 9. lib. 11. c. cufjmodi lectos
Clem. Alexand. χελώνης περιουχέλωνος κοίτης vocat; Luc-
ian. κλίβανον τῶν χελώνης ἐνδοιχῆς vertit, Apuleii lectum ind-
ica testudine pellucidum, Mother of Pearle. Sen. Elaborat-
tam scupulosa distinctione testudinem 7. de Benef. 6.

tea, sive aurea. f Ut inde phaleras equo conficeret, & cal-
laret cassidem, quæ ostenderet perituro hosti effigiem lupæ,
quæ imperii fato iusta mansuescere, & lac præbere Romulo,
& Remo sub rupe Quirinalis montis, & ostenderet perituro
hosti ipsos geminos, & effigiem nudam Martis fulgentis
clypeo, atque hasta, & pendentis in clypeo de sinistro hu-
méro. g Fictili catino ex Hetruria, vel more Thusco
Pers. Sat. 2. v. 60. ponebant cibaria è farre, & pulres, de qui-
bus vide, quæ ad 172. vers. Sat. 14. h A. M. Ceditio, quæ
nocturnæ quævis vocem humana clariorem in Capitolio Gal-
los adventare. Liv. v. * Pulmannus legit, ab occiduo.
i Diis ipsis vaticinantibus. k Fictilem habens staturam, &
simpliciter cultus, & cui fictiles illæ cum simplici probita-
te statuas gratiores erant, quam ifte aureæ per vim, rapinas,
& scelera constaret. sic Sat. 3. v. 20. I B fago, non è citro,
aut cupressò ex Africa. n Mensarum. n Serta è rosis,
quibus coronabantur convivæ. o Menfas rotundas citreas.
Orbes sectos Atlantide sylva. Lucan. 9.

Pe s

eburneus
in for-
mam par-
di fabri-
factus .

b Ele-
phantinis,
qui ab in-
sula Ele-
phantide
per Syene
tanquam
portam
mittun-
tur in
alias A-
gypti par-
tes, inde
Romam
ur Sat. 3.
Janua
Bajarum
Cums .

o Urbis in confinibus Æthiopiæ directe sub Tropico Cancrî vicinè insulæ Elephanti. d Nigrit. e Arabico, Arabiæ a. tres partes. d Deserta, quæ scenitis. Felix, quæ Saba. e Petra, quæ Nabathæa. f Elephas, qui dentes jam nimios, capitique graves arbori impactos deponit. g Ex hac lauitia supellectilis est e bore, quod majori in pretio est, quam argentum. h Appetitus, & stomachus la-
trans. * Menis enim pes argenteus menas sustinet, (quas κληύς ἀργυροπόδος vocat Lucianus in κωμ. πλ.) aque vilis est, ac ferrens annulus in digito. i In abaco, seu alveolo lusorio. k Larunculi. Ital. *Sacchi*. l Proprie qui mensis cibum imponit τραπεζοβύτου, Athenæo. 4. the sewer. sapsissime vero, ut & hoc loco, pro Carptore sumitur, qui cibum scindens, carpensque præministrat, Petronio, scissor. Apulejo, diribitor the carver: Sidonio chironomon, ab agili manuum, ad leges quasdam, motu. Vide Sat. v. 118. m Schola (publica, & aperta, in qua profrebantur, qui volebant innotescere artifices) & discipuli Tripheri, qui obnoxia discendat artem chironomicam Romæ docuit in Suburra vico. vide Satyr. 1. vers. 120. n Caprea sylvestris. o Phasiani. p Avis à puniceo alarum colore nomen habens. q Caprea unicornis. Aristot. 3. l. de partibus animal. & Plin. 11. nat. hist. 46. c. r Fercula omnia è ligno facta. s Numidicæ. Ang. à Turkit.

154 D. J. JUVENALIS

Grande a ebur, & magno sublimis pardus hiatu,
Dentibus ex bilis, quo mittit porta Cyene,
Et Mauri celeres, & Mauro d'obscuro Indus,
Et quos deposuit Nabathæa felibus satiu, 126
Jam nimios, capitique graves: g hinc surgit
orexii,

Hinc h stomacho bilis. * nam pes argenteus illis,
Annulus in digito quod ferrens. ergo superbum
Convivam caveo, qui me sibi comparat, & res
Despicit exiguas. adeo nulla uncia nobis 131
Est eboris, nec i reselle, nec k calculus ex hac
Materia, quin ipsa manubria cultellorum
Offea: non tamen his ulla unquam obnoxia sunt
Rancidula, haud ideo pejor gallina secatur, 135
Sed nec l instructor erit, cui celere debeat omnis
m Pergula, discipulus Tripheri doctoris, apud
quem

Summe cum magno lepus, atque aper, & n py-
Et o scythicæ volucres, & p plenicopterus ingeni,
Et ggrulus q oryx, hebeti lantissima ferro 140
Cadiitur, & tota frena r ulmea cana Suburra,
Nec frustum caprea subducere, nec latus f Aphræ
Novit avis noster tyrunculus, ac rudis omni

(gargula)

Tempore, & exigua a frustis imbutus ossella.
Plebejos calices, & paucis assibus emptos 145
Porrigit incultus puer, atque b à frigore tutus,
Non Phryx, aut Lycius, non à mangone c petitus
Quisquam erit, & c magno. cum postis, posse
d Latine.

Idem habitus cunctis, e tonsi, f erectique capilli,
Atque hodie tantum propter convivia pexi, 150
Pastoris duri est hic filius, ille bubulci,
g Suspirat longo non visam tempore matrem,
Et casulam, & notos tristis desiderat hodos,
Ingenui vultus puer, ingenuique pudoris, 154
Quales esse decet, quos b ardens purpura vestit,
Nec i pugillares desert in balnea k rancus
Testiculos, nec vellendas jam l præbuit alas,
Crassa nec opposto pavidus tegit inguina gutto.
Hic tibi vina dabit diffusa in montibus illis,
A quibus ipse venit, quorum sub vertice lusi: 160
Namque una, atque eadem vini patria, atque
ministri.

Forsthan expectes, ut n Gaditana canoro
Incipiat o prurire choro, * plusaque probat
Ad terram tremulo descendant clune puella.
Spectant hoc nuptæ juxta recubant marito, 165
t Quod pudeat narrasse aliquem presentibus ipsi,
Irritamentum Veneris languentis, & acres
Divitis purtice. major tamen ista voluptas
q Alterius sexur: magis ille extenditur, & mox 169

76. d Italus. n. est. e Non comam alentes: ἀνεροεκό-
μοι. f Nec calamistrati, pexi tantum, ut omnes Præ-
sintisti pueri vestii, comptique ministrent. Horat. ser. 8. l. 2.
g Suspirio se desiderare testatur. h Prætexta fulgens pur-
pura. i Grandes qui pugnum compleant. k Ex coitu, vel
cunuchus Sat. 4. 514. vel lege Draucus. l Δροπικίς, xalipila-
rio. Pers. Sat. 5. v. 19. m Olei vasculo, balnea intraturus, vo-
races drauci oculos veritus. n Lasciva è Gadibus puella,
quæ canctet, & salter, cuius saltationis modestos refert
Jul. C. Scal. Poetices lib. 1. cap. 18. Martial. l. lib. 42. epigr.
& 4. lib. 79. epig. o Ad pruritur libidiniscitare.
* Spectatorumne? An improbi magistri, qui saltatriculas
has circumducebat ad quæstum, & ad saltandum provocat
plausu bene habitas testatur? vide Pers. 6. v. 78. p A-
culci, & prurigines. q Fœminarum.

a Qui
frustis
carnis
potinæ
tantū di-
tribuere
novit.
b Vesti-
bus mu-
nitis ma-
gis, quam
ornatus.
c Precio
magno
proprie
κυντοβό-
φου, ca-
num nu-
tritor: sed
& longi-
us tra-
ctum,
puero-
rum altor
& nego-
riator di-
citur. vi-
de Persi
Satyr. 6. v.

a Libido
cantu, &
motibus
natum
concepta
urina
movetur.
πρόςας
πύλας
τῆν ἡδο-
νῆν κοῦτα
δεχόμενος
δι' ὀφθαλ-
μῶν,
δι' ὄτων,
&c. τερ-
πάρχοι
Χωρῆ-
των, καὶ
τερπεσ-
μῶτων, &
διδασκ-
ῶτων ἀσμάτων.

a *Luribus, atque oculis concepta urina movetur,*
Non capit has nugas humilis domus. *audiat ille*
b *Testatur crepitus cum verbis, nudum olido stans*
Fornice c mancipium quibus abstinet: ille fru-
tur
Vocibus obscenis, omnique libidinis arte, 174
Qui Lacedæmonium d' petteumate lubricat orbem.
Namque ibi fortunæ veniam damus. *alea tur-*
pis,
Turpe & adulterium mediocribus, hæc tamen illi
Omnia cum faciant, e hilares, nitidique vo-
cantur.
Nostra dabunt alios hodie convivia ludos:
f Conditor Iliados cantabitur, atque Maronis 180
Altisoni g dubiam facientia carmina palmam:
Quid referat, sales versus qua voce legantur?
Set nunc dilatis avertit negotia curas;
Begravam requiem dona tibi: quamvis licebit
Per totam cessare diem, non sanioris ulla 185
Mentio: nec prima si luce egressa, reverti
Nocete solet, tacito bilem tibi contrahat uxor,

Lucian. in Nigrin. b Tympanorum, & cymbalorum, di-
cunt interpretes, verum crotala sunt è testis, & conchyliis,
quibus in India feminas in saltationibus usas sæpius vidi.
eujusmodi crepitaculis, & moribus utuntur Hispani, vo-
cantesque *casta, bellor.* ἢ τοῖς ὀστέοις κροτάλαι. Aristoph.
in Βυτράχῃ, vid. Jul. Cæs. Scal. 1. Poet. 18. c Serva mere-
trix, sed & harum liberrime turpissima sunt mancipia.
d *Pyralismate*, Jul. C. Scal. 1. Poet. 22. c. & Politian. 2.
Miscel. 38. & lib. 11. epist. Poppianum Flav. 4. conjectan.
centuria 1. *Pyralismate*. Turneb. 21. lib. advers. 18. cap. *Py-*
ralismate. Alciaz. Pærerig. Juris. 6.. *Pygalismate*, contendit Li-
psius lib. 4. epistoliar. Quæstionum 5. epist. Quorum lectio-
num expositione partim brevitatit studio, partim ut hone-
stis parcam auribus, superfedeo, relegato ad ipsos Criticos le-
ctore, & vel cum Brodæo Miscell. 5. l. 26. cap. lego *Pedema-*
te, quod Lacedæmonia saltationis genus est, ad quod & Ci-
cero in Pisonem respicere videtur, inquires: Cum ipse nu-
dus in convivio saltaret, &c. cum illum suum saltatorum
versaret orbem, &c. vel cum Mureto 10. lib. 6. cap. lego
Petteumate, à πῆτῶν, talus: ut sit, qui mensam ro-
tundam è marmore Lacedæmonio talis, vel à leis lubricat, at-
que hanc lectionem confirmat, quod sequitur: *Alea turpis,*
&c. e Illi propter vitiosam non improbi, & lascivi, sed hil-
ares, nitidique vocantur. f *Homerus.* g Uter eorum
præstantior sit Poeta.

Humida suspectis referens a multitudine vngis,
b Vexatissae comas, & vultum, auremque ca-
lentem.
Trotinus ante meum, quicquid dolet, exue limen,
Tone c domum, & seruos, & quicquid frangi-
tur illis, 191
Aut perit: d ingratos ante omnia pone fodales.
Interea c Megalesiacæ spectacula f mappæ
Idæum solenne colunt, famisque triumpho
g Prædo c ballorum prætor sedet, ac mihi pace 195
Immensa nimia que licet si dicere plebis,
Totam hodie Romam circus capit, & h fragor au-
rem
Percutit, eventum i viridis quo colligo panni.
Nam si deficeret, mestam, attonitamque videres 199
Hanc urbem, veluti k Cannarum in pulvere vi-
ctis
Consultibus, spectent juvenes, quos clamor, & audax
l Sponsio, quos culta decet assidisse puellæ,
Nostra bibit in vernum contracta cuticula sclem,
Effugiatque n rogam. Jam nunc in balnea o salva
Fronte licet vadat, quamquam solida hora superfit
Ad sexta, facere hoc non possis quinque diebus 206
Continuis: quis sunt p talis quoque adia vitæ
Magna. voluptates commendat rarior usus.

rum in honorem magnæ matris deum ex Ida advectæ.
f Suspensæ in signum, & præmium Circensium committen-
dorum. g Iniquus certaminum iudex, qui palma, præ-
mioque fraudat meritos, & victores equos, aliis bravia non
ex æquo adjudicans, vel, qui optimos quos vili precio do-
minis eripiebat, & jocularitè a Paronomasia. h Clamor, &
applausus spectatorum. i Prælinæ factionis aurigæ, cui
factioni favebat Imperatores. k Tracti clade Cannensis.
* Signate & ex historia. Namque ventus, quem Vultur-
num Appuli vocant, adversus Romanos coortus, multo
pulvere in ipsa ora volvendo prospectum ademir. Liv. 22.
l Utra factio vinceret, Veneta, Alba, Rubra, vel Præsi-
na. m Pers. Sat. 4. v. 18. n Togatorum curas, ut Martial.
47. & 51. l. 10. vel exuat togam ad insolationem, & balnea.
o Salvo pudore, etiam hora quincum, cum legitima balnei
hora sit hyeme nona, æstate octava, fectis vero diebus hor-
ram tempestivam balnei, atque cœnæ prævenire licebat ab-
que gulæ nota. p *Ociosus, & voluptuarius.*

Ejusdem Pithæi Variæ Lectiones

Ad Juvenalis Satyram XI.

Ad vers. 57. *Non præstem vitæ. Alii legunt: vitæ.*Ad vers. 93. *Duxit habendum. Aliàs habendam.*Ad vers. 132. *Nec calculus: Aliàs cauculus.*Ad vers. 164. *Ad terram tremulo, &c. Post hunc versum in opt. exempl. sequebantur hi:**Spectant hoc nuptæ juxta recubante marito,
Quod pudeat narrare aliquem præsentibus ipsis.**Qui in aliis quibusdam positi sunt post illum superiorem:**Et tibi vina dabat, &c. At meliùs collocari infra videtur, ut in vulgatis Codicibus.*

SATYRA XII.

Gratulatus Catullo incolunitatem ex severissima maris tempestate, quam obiter depingit, voti reus alacri animo se soluturum ait: nec tamen hoc facere vulturino hereditarum animo, qui orbos quosque munericibus palpant, ut heredes inscribantur.

N Atasi, Corvine, die mihi dulcior hæc lux,
Qua festus a promissa deis animalia b cesses
Expectat: niveam c reginæ † cadimus agnam,
d Par vellus dabitur c pugnâti Gorgone f Maura.
Sed procul extensum petulans: quatit hostia g funt,
Tarpejo servata Jovi, frontemque coruscet: 6
Quippe ferox vitulus tempus: maturus, & aræ,
h Spargendusque mero, quem jam pudet ubera ma-
tris

Ducere, qui vexat nascenti robora cornu.
Si res ampla domi, similisque affectibus esset, 10
Pinguior i Hispulla traheretur taurus, & ipsa
Mole piger, nec finitima nutritus in herba,
Lata sed ostendens k Clitanni pascua sanguis
Iret, † & à grandi cervix ferienda ministro
Ob reditum trepidantis adhuc, horrendaque passî 15
Nuper, & incolumem sese mirantis amici.
Nam prætor pelagi casus † & fulguris æctum
In Evast, densæ cælum abscondere tenebræ
Nube una, subitusque antennis impulsit ignis,
Cum se quisque illo percussum crederet, & mox 20

a Votiva
pro redi-
tu tuo, &
salute.

b Ara fu-
bita ex
vivo ec-
spite.

c Junoni,
deorum

d reginæ.

e Similis
agna.

f Palladi

que in

clypeo

gerit ca-
put Me-

dusæ

Gorgo-
nis à

10774.

i. e. truculentia dictæ; quale vero animal Gorgo sit, cujus obrutu lapidescunt, & cujus gravi, & pestifero anhelitu occiduntur homines, vide quæ ex Alex. Myndio referat Athenæus lib. 5. c. 20. f Quæ cum furis sororibus Euryale, & Sthenone Dorcadas infulas in mari Atlantico juxta Mauritaniam incoluit. g Quo ducebatur ad aram Jovis Capitolini vitulus, qui coruscans, & vibrans frontem ex cornibus jam primum evascentibus prurientem feroculus vexat robora. Cui frons turgida cornibus Primis, & Venerem, & prælia destinat, ut de hædo Horat. 3. 13. h In sacris. i Fœmina obesa. k Flum. in agro Falisco, cujus aquam poram candidos facere boves, refert Plin. 2. naturalis hist. 10 cap l Efflueret sanguis, vel, ipse taurus iret. m Quod evasit,

a Incedium, jam non naufragium timeret.
 b Qualem Poete describunt: alii legunt Pontica, i. e. Sava, qualis in Euxino. c Pictura ab iis, qui naufragium evaserat, in templo Neptuni, vel Ididis suspensa.
 d Ex tabulis pingendis, quas naufragio crepti Ididi ex voto consecrant. e Cum jam alveus. *the hold*, esset semiplenus aquis, *Atque daret saltus intra cavos texta carinae Fluxus*. Ovid. II. Metam. f Vacillantis, & fluctuantis. g Adeoque periti. h Projectis bonis vitam pacifici, non secus, ac fibri, periculo à venatoribus imminente, testes sibi mordicus avulsos projiciunt, ob hos se peti gnari. Plin. 32. li. 2. c. Ex auctoritate Sextii medici Fibrum geminos suos devorare scribit Solin. 23. c. & Marcellin. l. 17. i In medicinis utile. k Mollib. viris, cujmodi erat Mæcenas. l Vestes ex lana Bœtica in Hispania, cui nativum rutilum colorem dant gramen, aqua pota, & illius regionis aer. m Artifici. n Bibaci centauro. *στυφίον τριδάκτυρον πένεθρα γόμφου*, τὸ ῥά δὲ πικρὸν ἔχει φέλα. *κερίαις*, Stethichorus, & Diod. 5. o Vinosa fœm. p Vasa Britannica, Mart. 14. 99. *Barbara vestis veni Bascanda Britannais, q Patinas.*

e Calati, b liberat quo callidus emptor Olymphi. *Sed quis nunc alius, qua mundi parte, qui audeat Argento præferre caput, rebusque salutem?* Non propter vitam faciunt patrimonia quidam, sed vitio cæci propter patrimonia vivunt. *d Factatur rerum utilium pars maxima, sed nec Damna levant. tunc adversis arguitur, illuc * Recidit, ut malum ferro summitteret, ac se e Explicit angustum, discriminis ultima quandoq; Præsidia assertimus, navem factura f minorem.* I nunc, & ventis animam committe, dolato Confissus ligno, g digitis à morte remorus † Quatuor, aut septem, si sit latissima h tæda. *59 Mox cum i reticulis, & pane, & k ventre lugenæ, l Aspice sumendas in tempestate secures.* Sed postquam jacuit planum mare, tempora postquam

Prospera vectoris, situmque valentius Euro, Et pelago: postquam Parca m meliora benigna Pensa manu ducunt hilares, & flaminis albi 65 Lanificæ; modica non multo fortior aura Ventus adest, inopi miserabilis ante cecurrit n Vestibus extensis, & quod superaverat unum, Velo prora suo: jam deficientibus Austris, Spes vitæ o cum sole redit. tum gratus luso, 70 Atque p novercalis sedes prælata Lavino, Conspectitur q sublimis apex, cui candida nomen Scrofa dedit (latius Phrygius † mirabile r sumen,

malo. f Leviorum, & expeditiorum. g Alludit ad illud, quod refert Laertius lib. 1. *Tantum* (inquit Anacharsis) à morte absunt, qui navigant. h Tabula ex tæda, vel pinu. i Peris ad modum retis textis, in quibus nautæ, milites, & viatorum panem, & cibaria secum ferunt. *knapsticker*. Pers. 5. Sar. v. 140. k Ventricosa, ampla lagna. l Vide sumas, vel lege, *Accipe* secures non minoris usus futuras in tempestate ad succidendum malum; quam quæ maximi, ut supra vers. 55. m Vitæ, & felicitatis flamen trahunt. Alba siquidem staminia vitam, ut nigra mortem, denotant. 73. epig. lib. 4. Martial. n Naurarum vestibus velorum loco extensis. o Marutino exoriente, vel discussis nubibus apparente. p Lavinio, quo novercæ Lavinia cecit Afcanius. q Mons Albanus, in quo Afcanius condidit longam Albam à sue alba ibi inventa ex oraculo. r Sus. *Synecd.*

a Nunquam visis in alia fue. b Portum Hostiensem maguis molibus a Claudio extructum. Sueton. Claud. 21. c & Dio lib. 60. e In Tyrheno mari positam. d Turrem in portu Hostienfi, quæ nocturnis

Et a nunquam visis: triginta clara mamillis.) Tandem intrat postea inclusa per æquora b moles, c Tyrhenamante d Pharon, c porrectaque brachia vursus, 76
Quæ spelago occurrit medio, longeque relinquit Italiam. non sic igitur mirabere portus, q Quos natura dedit, sed trunca puppe magister Interiora petit h Bajana pervia cymba, 80
Tui stagna sinus gaudent ibi vertice raso k Garrula securi narrare pericula nauta. lte igitur pueri, l linguis, animisque faventes, Sertaque delubris, & m farræ imponite cultris, Ac molles ornate focos, n glebante virentem, 85
Jam sequar, o sacro, o t quod præstat, rite peracto.
Inde domum repetam, graciles ubi parva coronas Accipiunt fragilis psmulacra nirentia cera. Hic q nostrum placabo Jovem, laribusque paternis Thura dabo, atque omnes viola jastabo colores, 90
Cuncta nitent, longos erexit janua ramos, Et matutinis r t operatur festa lucernis. i Nec suspecta tibi sint hæc Corvine. Catullus, Pro cuius reditu tot pono altaria, t parvos Treis habet heredes. u sicut expectare, quis agræ, 95
Et claudentem oculos gallinam impendat amico

ignibus nantarum cursum dirigeret, ad æmulationem Phari Alexandrinæ. e Moles porrectas. f Protendunt in altum mare longe a litore Italo. g Nativos, quam hunc arte factum. h Per quæ etiam Bajana cymba tuto meare possit. i Suscepto voto, quod sit raso capite ex more reorum absolutum, ac servorum in libertatem vindicatorum, urgente vero tempestate solebant nauta capillos tendere, quod tamen in pacato mari omnis erat infausti. Petron Arbitr. *οι απος τοις λεποτις εεουρηδισι τοις νεφελαις, &c.* Lucian. *οτι των οπι μιαιδισ συνδωτων.* k De quibus garriant, l Taciti hoc agite, & bona verba dicite (quod in rebus divinis imperatur.) m Molam ex farre, sale, aqua. n Supra, vers. 2. o Quod optimum est, vel lege quod restat. p Lares. vide Perf. Sat. s. 31. q Familiarem. r Rem divinam facit. alii leg. operitur. Lauro enim, & pensilibus lucernis ornari solet janua in festis, & Satyrice addit Matutinis, ut quæ clara luce sint supervacuæ. f Neque enim hoc facio captandi animo. t Filiosol. u Expectat aliquis, donec inveniatur alius quispiam. t vovulda see one elise. 48. v. sub. qui vel moribundam gallinam vovere, aut sacrificare velit pro eo, qui filios tres habet.

a Tam sterili. verum b hæc nimis est impensa, c co-
 turmix (rem
 Nulla unquam pro c patre cadet. sentire d calo.
 Si capis locuples Gallia, & Faccius orbi,
 Legiime fixis vestitur tota c tabellis 100
 Torticus, existunt t qui promittant f hecatomben.
 Quatenus hic non sunt nec venales g Elephanti,
 Nec Latio, aut usquam nostro sub sidere talis
 Bellua concipitur, sed h furva gente perita
 i Arbovibus Rutulis, & Turni pascitur agro 105
 Casaris k armentum, nulli servire paratum
 Privato: si quidem l Tyrio parere solebant
 Hannibali & m nostris ductibus, n regiq; Molosso.
 o Horum majores, & dorso ferre cohortes, 109
 Partem aliquam belli, & eunt in prelia turrem.
 Nulla igitur mora per p Novium, mora nulla per
 Histrum
 Pacuvium, quin illud q ebur ducatur ad aras,
 Et cadat ante lares Gallia vicinia sacra
 Tantis digna deis, & captatoribus horum.
 f Alter enim, si t concedas mactare, vovebit 115
 De grege servorum magna, & pulcherrima qua-
 que
 Corpora: vel pueris, & frontibus ancillarum
 Imponet u vitas: & si qua est nubilis illi
 x Iphigenia domi, dabit hanc altari, est
 Non sperat y tragica furiosa piacula cervæ. 120
 z Laudo meum civem, nec comparo a testamento
 b Mille rates: nam si c Libitinam evaserit ager,

Suet. Cal. 14. c. Ab opinione illa veterum, Mortem morte possederim, ortæ devotiones, & καδοσιαιες. f Sacrificium centum boum. g Quos immolet. h Mauritania, vel India. i In saltu apud Lavinium in Æturia, cui Turnus quondam imperavit. k Elephanti. l Afro è Carthagine, quam condidere Duce Dionem Tyrii. m Scipioni cocero Pompeii, &c. Appian. 2. de bello Civili. n Pyrrho Epirotarum regi, qui primus in Italia Elephantis usus est. o Elephantorum. p Herediteram. q Elephas. Syncer. r Divitibus orbis. Iron. vel laribus. s Pacuvium. t Si lege liceat. u Quibus victimæ ornari solitæ. x Filia, ut illa Agamemnonis. y Cervam pro sua filia ferre suppositam, quod in tragediis de Iphigenia factum fingunt Poetæ. z Iron. a Divitis. b Quibus Agamemnon immolata sua filia ventum redemit. c Mortem. Libitina vero Dea funerum est, in cuius zede, quæ ad funera pertinent, veniunt.

SATYRA XIII.

Calvinum plus nimio dolentem propter X HS. ab eo, apud quem deposuerat, sibi negata, consolatur, ostendit non sine divini numinis providentia omnia fieri, quæ eadem sceleratos semper puniat malæ conscientiæ cruciatu, & carnificina.

Exemplo quodcumque malo committitur, ipsi Displicet auctori. *prima est hæc ultio, quod se b* Judice, nemo nocens absolvitur, improba quamvis

Gratia & fallacis prætoris vicerit *d* urnam. *Quid sentire putas omnes, Calvine, * recenti* *De c* scelere, & *f*idei violatæ crimine? *sed nec* *Tam tenuis consensus tibi contigit, ut medicis* *Factura te mergat onus: nec rara videmus,* *Quæ pateris: consus multus hic cognitus, ac iam* *Tritus, & f* est medio Fortuna ductus acervo. *10* *Ponamus nimio gemitus; flagrantæ æquo* *Non debet dolor esse g* viri, nec vulnere major. *Tu quamvis levium minimam, exiguaque ma-*

lorum *Particulum vix ferre poter, h* spumantibus ardens *Visceribus, i* sacrum tibi quod non reddat amicis *Deposuit. k* stupet hæc, *l* qui jam post tergave *liquit* *16*

Sexaginta annos Pontoie consule natus? *An nihil in melius tot verum proficit usu?* *m* Magna quidem, sacris quæ dat præcepta libellis, *Videtur Fortuna i* Sipientia. Ducimus autem *20* *n* Hos quoque felices, qui ferre incommoda vitæ,

Jan. Rutgersius lib. 2. var. lect. c. 17. *e* Ejus, qui tibi non reddit depositum. *f* Non è summis fortunæ incommodis. *g* Idest, fortis, præparati. *h* Iratus, & indignatus animo. *i* Quod fe sacramento jurisjurandi obstrinxit redditurum. *k* An tu hæc (quæ vulgo tamen fiunt) scelera ad stuporem miraris? *n* Enallage personæ. *l* Jam sexagenarius. *m* *i* Philosophia moralis docet nonnullos contemnere fortunam. *n* Alios docet experientia, & vitæ usus.

a Facinore, *b* cuius malum exemplum nocet, atque alios peccare docet. *c* Immo vindicæ. *d* Corrupti, & iniqui iudicis. *e* In quâ suffragia conciebantur, *f* i. e. iudicis. *g* Retenti, *h* i. e. depositi, abnegati, ac non redditi, legendum autem

a Prioris testamenti. *b* Inclusus carcere nassa, *c* Post meritum sane mirandum, atque omnia soli Forsan Pacuvio breviter dabit: ille superbus *125* *Incedet victis d* rivalibus. ergo vides, quam *Grande opera precium faciat iugulata c* Mycenis: *f* Vivat Pacuvius quæso, vel *g* Nestora totum: *Possideat quantum rapuit h* Næro, montibus aurum *129* *Exæquet, nes amet quemquam, nec ametur ab ullo,*

alii exp. inclusus domicilio Nasse medici, ut curaretur, Prior sensus mihi placet, cui consonat Lucianus: τὸς δ' ἄλλας μὴ τὴν κερχάοτας, εἰς ἀλλήλους ἀποβλέποντας καταλιπὼν ἀλλήδὲς ἀγοντας τὸ πένθος, ὅς αὐτὸς δ' ἴδων αὐτὸν μὴ χεῖς τῆς σαγήνης διέφρονε, ἢ κ' ὀλίγον τὸ δέλεον καταπιάν. *c* Tui, qui filiam immolavisti tuam, ut dives convalesceret, atque hoc ex opinione veterum, quibus persuasum fuit mortem morte reddimi posse, atque hinc vora, & devotiones. *d* Competitoribus hereditatis. *e* Filia Pacuvii cæsa, ut Mycenis Iphigenia filia regis Mycenarum. *f* Avari enim diturnior vita, diturnior miseria. vivat itaque precor in cruciatum sui, & omnium odium. *g* Trés atates, Sat. 10. vers. 230. *h* Qui contra jura divina, ac humana rapuit opes publicas, ac privatas. Vide Sueton. Tacitum, Dionem.

Ejusdem Pitbæi Variæ Lectiões

Ad Juvenalis Satyram XII.

Ad vers. 3. *Cædimus agnam*. Alii, fortasse meliùs, legunt: *ducimus agnam*.
Ad vers. 14. *Et à grandi*. Apud Servium *Æncid.* 8. legitur, *Et à magno*.
Ad vers. 17. & 18. *Et fulguris ictum Bvassit*; alii legunt: *Et fulminis ictus Bvassit*.
Ad vers. 36. *Testiculorum*; alii legunt: *Testiculi*; sic & apud Serv. *Georgic.* 1.
Ad vers. 59. *Quatuor, aut septem, si sit latissima tæda*. alii legunt: *Quatuor, ac septem, si sit lautissima tæda*.
Ad vers. 73. *Mirabile sumen*; habent alii: *miserabile sumen*.
Ad vers. 92. *Operatur festa lucernis*. Repone ex opt. exempl. *operantur*.

a Non reluctari necessitati.
 b Quæ non prodatur, & deprehendatur.
 c Latrocinio.
 d Veneno in pyxide.
 e In Bœotia, quæ septem habitus portas videt. *videt Sat. 15, v. 6.*
 f Inundatione Ægyptum fertilem facientis.
 g Quæ septem.
 h Pejora ferrea ætare.
 i Cæteris, n. ætatibus Græci à septem metallis, & electo ex auro, & argento missis fictitia indidere nomina.
 k Causidicum patronum suum. l Clientes vocales sportula conducti. m Puerorum insigni. i. e. ò senex puerilis. n Quam dulcis sit frandata pecunia, & ut ait ille, furtivus panis. o Nunc dierum. p Sanguine, autigni. q Aborigenes, antiquissimi populi Italiz, in eodem loco nati, quasi *ὠπτόχρονες*. r Simplificiter. s Corona regali. t A filio Jove Cræta expulsus. u Quo Rhea mater illum Nymphis alendum miserat, ne à patre *ποδοτρόβητι* voraretur, idque ex pacto cum Titane fratre. x Ganymedes Sat. v. 56. y Hebe, Jovis, & Junonis filia. z. A nectare, & conviviis deorum ad officinam reversus. a Privatim. b Regem Mauritaniz, qui in montem versus cælum sustinere fingitur.

* *Pondere: nondum a aliquis sortitus triste profundum imperium, aut b Sicilia torvus cum c conjuge Pluto.*
 Nec d rota, nec furvie, nec e saxum, aut f vulturis atris
 Pana. sed infernis hilarare sine regibus umbræ.
 Improbis illo fuit admirabilis ævo.
 Credebant hoc grandè nefas, & morte piandum;
 Si juvenis vetulo non assurrexerat, & si Barbato cuiquam puer, licet ipse videret
 Plura domi * fraga, & g majores glandis æceruos,
 Tam venerabile erat h præcedere quatuor annis,
 i Primaque par adeo sacra lanugo senectæ.
 Nunc si depositum non inficietur amicus, 55
 Si reddat veterem cum tota k æruginel follem,
 m Prodigiosa fides, e & n Thuscis digna libellis,
 Quæque coronata lustrari debeat o agna.
 Bægegium, sanctumque virum si cerno, p bimembri
 † Hoc monstrum puero, & * miranti jam sub arapiscibus inventis, & q fatæ comparo mula,
 Sollicitus, tanquam x lapides effuderit imber,
 Exameneque apium longa confederit suva
 Culmine delubri, tanquam in mare fluxerit amnis
 Gurgitibus r miris, & lactis vorrice torrens. 70
 Intercepta decem querens sesteritia fraude
 Sacrilèga. quid si bis centum perdidit alter
 Hoc * arcana modo? majorem tertius illa
 Summam, quam patulæ vix ceperat angulus arcus.

sponte sua natæ fruges, & glandes pro divitiis erant. *Sylva nativæ opes, Et opaca dederant antra nativæ domos.*
 Sen. Hippol Nec tamen inepta est lectio *sarra*, credo n. respexit poetam ad versum illum Ovid. 5. *Metam. quo non possederat alter Latius, aut totidem tollebat farris æceruos.*
 g Priscorum censum. h Quatuor annorum ætate superare alterum. i Lanugoque prima par sacra senectæ.
 k Pecunia æruginosa, ut quæ jam diu deposita fuerit.
 l Crumenam, facculum. m Prodigii instar. n Inscrubenda Thuscorum aruspicum libris. vel expianda tanquam monstrum ex disciplina Etrusca. o In piaculum. p Biformi, & prodigioso partui. * Alii habent *mirandis*. q Mula æ. non concipiunt, & ipse species differentes. r Ac si lapidibus pluuisset, quod in prodigiis sæpe refert Livius. s In formam uvæ, vel racemi. *Βοτρυειδῶν*. t Atris, sanguineis, lacteis. * Secretæ fidei commissæ, & deposita.

I Jovis
Capitoli-
ni.

a Lau-
ream,
p. 104. f. 104.

Tacit. de
German.
& A. Gell.
10, 15.

b Apollini-
nis, qui
in Circha
colitur.

c Dianæ
fagittas.

d Eegy-
ptio, ace-
tum vero
Ægyptij
optimum
esse, ut &
Cnidium,

Chrysi-
pus affir-
mat, re-
ferente

Athenæo
lib. 2, cap.
16. Pha-
ros autem
insula

Ægypti.
e Dici,

anni, temporum,
motuum. f. Aras tangentes veteres
conceptis verbis jurabant. g. Cogitar, dicit. h. Pers. Sat.
5, vers. 186. Hypallage. ipsa irata. i. Cursu velox, & cre-
peditur, sed pauper, de quo Pausan. in Corinth. Solin. c.
6, Catullus ad Camerium. Epig. Græc. 4. l. c. 2. k. Nisi
infans sit. vel modo tolerabilis sit podagra, quæ Elleboro
nigro non fit curanda. Pers. 4. 16. l. Medico. m. Quon,
nisi in Olympicis palma, si interea famelicus peream?
n. Olympicæ. Pisa n. civitas in Elide, juxta quam Jovis O-
lympij templum. & certamina quinto quoque anno ineun-
te celebrantur. vide, quæ ad Senecæ Herc. Fur. v. 810.
o. Perjurus hæc secum. p. Quibusdam,

Tam facile, & pronum est, superos contemnere
restes, 75

Si mortalis idem nemo sciat. aspice quanta
Voce neget, quæ fiti fitti constantia vultus.

Per Solis rador, i Tarpeiaque fulmina jurat,
Et Martis a frameam, & b Cirrhæi spicula vatis,

Per c calamos venatricis phætræque puella, 80
Perque tuum pater Aggii Neptune tridentem,
Addit & Herculeo arcus, hastamque Minerva,

Quicquid habent telorum armamentaria cæli.
Si vero & pater est, comedam, inquit, flebile nati
Sincipus elixi, d Pharioque madentis acetæ. 85

Sunt qui in fortunæ jam castibus omnia ponunt,
Et nullo credunt mundum restore moveri,
Natura volvente vices & c lucis, & anni,
Atque ideo intrepidi quæcunque f altaria tan-
gunt.

Esi alius metuens, ne crimen pœna sequatur. 90
Hic putat esse deos, & perjerat, atque ita g secum,
Decernat quodcumque volet de corpore nostro
Istis, & h irato feriat mea lumina sistro:

Dummodo vel cæcus teneam, quos abnego, num-
mos.

Et phæbis, & vomice putres, & dimidium cratos
Sunt tanti? i pauper locupletem optare podagram
Nec dubitet i Ladas, si non eget k Anticyra, ut
l Arshigene. m quid enim velocis gloria plantæ
Præstat, & c surinus n Pifææ ramus olivæ?

o Ut fit magna, tamen certe lenta ira decorum
est.

Si curant igitur cunctos punire nocentes, 101
Quando ad me venient? sed & exorabile nomen
Fortasse experiar; solet p bis ignoscere: multi

Committunt eadem diverso crimina fato.

Ille cruceum pretium sceleris tulit, hic diadema,
a Sic animum divæ trepidum formidine culpæ 105
Confrimat, tunc te f sacra ad delubra vocantem
Præcedit, trahere c imo ulstro, ac vexare paratus:

Nam cum magna d malæ Superest audacia causæ,
Creditor i multis fiducia. c mimus agit ille, 110
Urbani qualem fugitivus scurra Catulli.

Tu miser exclamas, ut f stentora vincere possis,
Vel potius quantum g Gradiuvni Hercericus: audis
Juppiter hæc? h nec labra moves, cum mittere
vocem

Deberas vel marmoreus, vel aeneus? aut cur 115
In i carbone tuo k chartas pia thura soluta
Ponimus; & sectum vitulum iecur, l labique porci
Omenta? ut video, nullum discrimen habendum est

Effigies inter vestras, statuatque m Tatulli.
Accipe, quæ contra valet solatia ferre, 120
Et qui nec Cynicos, nec Stoica dogmata legit
u Cynicis tunica distantia, o non Epicurum

Suspicit exigui lærum plantaribus horti,
p Curentur dubii medicis majoribus agri,
q Tu venam vel r discipulo committe Philippi, 125
Si nullum in terris læram detestabile factum

Ostendis, tæceo, nec pugnis cædere peccus
Te veto, nec t plana faciem contundere palma:
Quandoquidem accepto u claudenda est janua
damno,

Ht majore domus gemitu, majore tumultu 130
Planguntur nummi, quam funera. nemo dolorè

f O: τὸσον αὐθιγὰς, ὅσον ἄλλοι πενήτων. Homer.
Iliad. 5. g Mars apud Homer. l. 5 qui à Diomede vulne-
ratus exclamavit, quantum k millia virorum. h Nec in-
dignatus buccas inflas. i Thuribulo, & Qua thura erant
involuta. Jan. Rurgeriusus f. l. var. lect. s. c. intelligit de
ea charta, in qua vota obligata fuerant, jam soluta.

l Pinguia. vel albi porci. Hypall. m Citharædi, cui
statuam Sami in templo Junonis erexit Polycrates tyran-
nus. n Cynici duplici pallio, Stoici simplici utebantur:
Doctrina erat eadem. o Non admiratur Epicurum, qui
in voluptate, & tranquillitate summum bonum ponit.

p Gravidus afflicti ærumnis gravem poscunt philosophum;
qui consoletur, & curet. q Tu, tuus danimum levis est,
non ita gravi consolatore opus habes. r Medico rudiori.

s Quam ejus, qui te sefellit. t Plangere, & lamentari.

u Quæ claudi solet, ut & fenestre, in signum luctus, vel Quo-
doquidem lubet addere dolorè damno. vide Adagia Erasmi.

a Hæc
Posta.

b Exigentem ab eo
jurandum de
deposito.

c Te qua-
si cunctantem.

d Tan-
quam bonæ
causæ, & inno-
centiæ.

e Illa te
calu-
mniatur, non
secus ac domi-
num ser-
vus ille
nequam,

quem re-
presen-
tat mihi
in fabula
mimo-
graphi
Catulli.

f Homer.
Iliad. 5. g Mars apud
Homer. l. 5 qui à
Diomede vulne-
ratus exclamavit,
quantum k millia
virorum.

h Nec in-
dignatus buccas
inflas. i Thuribulo,
& Qua thura erant
involuta. Jan. Rur-
geriusus f. l. var. lect.
s. c. intelligit de
ea charta, in qua
vota obligata fue-
rant, jam soluta.

l Pinguia. vel albi
porci. Hypall. m
Citharædi, cui
statuam Sami in
templo Junonis
erexit Polycrates
tyranus. n Cynici
duplici pallio, Stoici
simplici utebantur:
Doctrina erat eadem.

o Non admiratur
Epicurum, qui in
voluptate, & tran-
quillitate summum
bonum ponit.

p Gravidus afflicti
ærumnis gravem
poscunt philosophum;
qui consoletur, &
curet. q Tu, tuus
danimum levis est,
non ita gravi
consolatore opus
habes. r Medico
rudiori.

s Quam ejus, qui
te sefellit. t
Plangere, & lamen-
tari.

u Quæ claudi solet,
ut & fenestre, in
signum luctus, vel
Quo-
doquidem lubet
addere dolorè
damno. vide
Adagia Erasmi.

In a-
 misione
 honorum.
 Dilace-
 rare.
 Lacry-
 mis mi-
 fere te-
 rendo o-
 culos vix
 vi expres-
 sis.
 Cum o-
 bligato-
 ria in-
 strumen-
 ta in ta-
 bulis ce-
 ratis scri-
 pta scri-
 ptarum re-
 ficiunt
 lecta.
 Debito-
 res dicant
 esse adul-
 terina,
 quæ ra-
 mon vera
 esse ar-
 guit scri-
 ptura, & signa. *f* Propria manu scripta ligna i. e. tabel-
 las è ligno ceratas, in quibus scribebant veteres. *g* Sigil-
 lum in Sardonyche gemma pretiosa. *h* Extra commu-
 nem sortem, non vulgarem. *i* Tibi videris supra alios
 feliciter natus, vel quia felicitia omnia dicuntur alba: vel
 respicit ad gallinam albã, quam raptam aquila in gremium
 Livie demisit. vide Sueton Galbam 1. c. & Plin. 1. 15. c.
 ultimo. *k* Nullius pretii homunculi. *l* Siciarum ad
 occidentum conductum. *n* Incendiarios. *o* Sacri-
 legos. *o* Religiosos verustatis. *p* *Avo* *Δήματα*, dona-
 ria diis consecrata. *q* Pocula, & coronæ. *r* B status
 auratis. vide Suet. Calig. c. 32. *s* Jovis statuum.
y Veneficos. *n* Parricidam culeo deducendum. Saty. 8.
 v. 214. *x* In sociam prenam destinata, cum ipsa non oc-
 ciderit parem. *y* Gallus Rutilius sub Domitiano præ-
 fectus urbis.

171 SATYRA XIII. 171
 Sufficit a una domus, paucos consume dies, & 160
 Dicere te miserum, postquam illinc veneris,
 b aude.
 Quis e rudium guttur miratur in Alpibus?
 aut quis
 In dæroce crasso majorem infante mamillam?
 Cæcula quis stupuit Germani lumina, flavam
 Casariam, & madido e torquentæ cornua cirro? 165
 Nempe quod hæc illis natura est omnibus una.
 Ad g subitas Thracum volucres, h nubemque so-
 noram
 i Pygmaus parvis currit bellator in armis:
 Mox impar hosti, raptusque per aera curvis
 Unguibus à sæva fertur græ. si videas hoc 170
 Gentibus in nostris, visu quatiere: sed illis
 Quenquam eadem assidue spectentur prælia, ridet
 Nemo, ubi tota cohors pede non est altior uno.
 k Nullane perijuri capris, fraudisque nefindæ
 Pæna erit? l abreptum eride huic graviore catena
 Protinus, & nostris (quid plus velit iræ) necari
 Arbitrio, m manet illa tamen factura, nec unquam
 Deposita tibi sospes erit: n sed corpore trunco
 In vidiosa dabit minimus solatia sanguis.
 At vindicta bonum vita jucundius ipsa. 180
 o Nempe hoc indocti, quorum præcordia nullis
 Interdum aut levibus videas flagrantia causis;
 Quantulacunque adeo est occasio, sufficit iræ.
 p Chrysiippus non dicit idem, nec q mite Thaletis
 Ingenium, dulcique senex vicinus Hymetto, 185
 quam ibi

potant. Plin. c. 37. l. 11.) quam mammosas in Meroe Egy-
 pti civitate mulieres; quam Pygmaeos omnes esse breves,
 bella gruibis inferre, & c. Plin. l. 7. c. 2. Solin. c. 15.
 d Sat. 6. 527. e Cincinno in formam cornuum, & an-
 nularum obliquantem. Tacit. de Germanis. f Ut hæc
 illis à natura, & more: ita nobis Romanis scelera.
 g Grues à Strymone flavio Thraciæ ex improviso advenas,
 h Cum clangore inflat nubes gregatim volantes grues.
 i Sat. 6. 505. k *Object.* l *Resp.* Ad supplicium.
 m *Object.* è persona Calvini. n Quod si membri jacta-
 ra, vel sanguine fuso ipsum pœnas lude vidissem, fat habe-
 rem. o *Resp.* Poetæ, indoctos quidem, & stultos imbe-
 cilles iræ esse, ac vindictæ cupidos, doctos, & sapientes non
 ira. p Philosphus Stoicorum acutissimus. q Ipse Tha-
 les, unus è septem sapientibus Græciæ. r Socrates, qui
 sub falso crimine, quasi de diis male sentiret, capitis da-
 mnatus datam à ministro publico cicutam intrepidus
 hausit.

a Anyto, Qui partem acceptæ sevea inter vincula cicutæ
 Melio, a Accusatori nollet dare. plurima felix
 peccat, vel Panlatim vitia, atque errores exiit omnes
 Lyconi Prima docent: rectum b sapientia; quippe minuti
 oratori. c infirmi est animi, exiguique voluptas
 b Philo- Ultio continuo * sic collige, quod vindicta 191
 sophia mo- Nemo magis gaudet, quam fœmina. Cur tamen
 ralis. hoitu
 * Sic ar- Boiisse putes, quos diri conscia facti
 guc, con- Mens habet attonitus, & c surdo verberè cadit
 clude. Occultum quatenus animo tortore flagellum?
 Fœminæ Penam autem veniens, ac multo savior illis,
 maxime Quas & d Cæditius gravis invenit, aut e Rha-
 gaudent damantus,
 vindicta: Nocte, dieque suum gestare in pectore festem.
 Sed fœmi- g Spartano cuidam respondit Pythia vates, 199
 næ sunt Haud impunitum quondam fore, quod dubitaret
 infirmi Depositarum retinere, & fraudem jure tueri
 animi, * Jurando: quærebat enim, quæ nuntius esset
 Ergo &c. Mens, & an hoc illi facinus suaderet Apollo.
 Ἡ γλυμῆν h Reddidit ergo metu, non moribus: & tamen
 ἔγγυρον omnem
 Ἰνυχῆς i Vocem adyti dignam templo, veramque probavit,
 Ἐκκακία, Extinctus tota pariter cum prole, domoque, 206
 Ἐπαθῶ Et quamvis longa deductis gente propinquit.
 οἷς καὶ Has patitur pœnas peccandi sola voluntas.
 ἔκαστον Nam scelus intra se tacitum qui cogitat ullum,
 τῶν ἑπι- Facti crimen habet, c cedo, si conata peregit?
 τῆς ἑμι- Perpetua anxietas, nec mensura tempore cessans, 211
 τῶν οὐδὲ Paucibus ut morbo sicis: interque molares
 λυθόμε- Difficili crescente cibo: sed vina mijellus
 Ἄν δὲ Expuit, l Albani veteris pretiosa senectus
 ἄρ- Dispicet, m offensas melius, densissima ruga 215
 ἄρ-
 καὶ θεῶν, ἢ φ' ἔν' ἑν' ἐγρόμεθα, ἢ ἰωννόμεθα. Philo Judæus
 de sacrificio Abelis. c Tacito, non audito. d Judex sub
 Vitellio severus. e Unus ē iudicibus apud inferos, Jovis
 ex Europa filius. f Conscientiam carnificem. g Glauco
 vide hanc historiam apud Herodotum l. 6. ē Tmesis
 iurejurando. h Filiis Milefis, qui deposuerat. i Vatis
 ex adyto. i. e. loco templi intimo, inaccesso, ab α & ἴδα.
 responsum expertus est verum, ipse cum universa sua fa-
 milia paulo post extinctus. k Quod si voluntas puniatur,
 quanto magis, qui velles in actum produxerit? l Veru-
 stum, & pretiosum Albanum vinum. m Si offeras me-
 lius, etiam dulcissima, & optima vina illi acria sunt, at-
 que ingrata, neque mente ægra, palato sapiunt, aut sto-
 macho arident.

Cogitur in frontem, velut acriducta Palermo,
 Nocte brevem si forte induit cura soporem,
 Et toto versata toro jam membra quiescunt,
 Continuo a templum, & violati nuntius aras,
 Et quod præcipuis mentem sudoribus urget, 220
 Te videt in somnis: tua sacra, & b major imago
 Humana turbat pavidum, cogitque c fateri.
 Hi sunt, qui trepidant, & d ad omnia fulgura
 pallent,
 Cum tonat, exanimem primo quoque murmure sali,
 Non e quasi fortuitu, nec f ventorum rabie, sed 225
 Iratus cadat in terras, & vndicet ignis.
 g Illa tunc nocuit, cura gravioere timetur
 Proxima tempestas, velut hoc dilata sereno:
 Præterea h lateris i vigiliis cum febre dolorem
 Si capere pati, missum ad sua corpora morbum 230
 In festo credunt à numine, saxa Deorum
 Hæc, & tela putant. k pcedem spondere sacello
 Balantem, & luribus l cristam promittere galli
 Non audent. quid enim sperat nocentibus
 ægris
 Concessum? m vel quæ non dignior hostia vitæ? 235
 Mobilis, & varia est ferme natura malorum:
 n Cum scelus admittunt, superest constantia,
 quid fas,
 Atque nefas, tandem incipient sentire peractis
 Criminibus, tamen ad mores natura recurrit
 Damnatos, fixa, & mutari nescia. Nam quis 240
 Peccandi finem posuit sibi, quando recepit
 Ejectum femel attrita de fronte roborem?
 Quisquam hominum est, quem tu contentum videri
 uno
 Flagitio? o dabit in laqueum vestigia noster
 Perfidus, & nigri patietur carceris p uncum, 245
 Aut q maris Ægæi rupem, scopuloseque frequentes

a Tem-
 plum, in
 quo peje-
 ravit, ur-
 ger illum
 in so-
 mnis.
 b Major
 effigie
 humana;
 & angu-
 stior,
 quales so-
 lenter appa-
 rere um-
 bræ.
 c Scelus
 suum.
 d Ut Ca-
 ligula.
 e Ex Epi-
 curi opi-
 nione.
 f Ex vul-
 gari opinio-
 ne.
 g Quod si
 viderit
 primam
 tempesta-
 tem nihil
 illi no-
 cuisse.
 h Pleuri-
 tida.
 i Cujus
 calor somnum adimit.
 k Pro sanitate recuperanda
 vorere ovem, vel agnum.
 l Gallum, quem & Esculapio
 solvit, qui convaluit.
 m Vel quænam pecus non est di-
 gnior vita, quam scellestus?
 n Ante scelus perperratum
 abunde confidens, post timidissimum, & sibi sceleris ma-
 le conscii respicere volunt, non tamen possunt ipsi ad vitia
 proni, dulcedine jam, & consuetudine præpediti, atque
 abjecto pudore in vitibus confirmari. Nullum autem virtutum
 definit, ubi incipit. Seneca, o Alio de crimine dabit bre-
 vi in catenas pedes suos, qui te perdidit decept. p Sat. 10.
 66. q In exiliis aliquam insulam in mari Ægæo, hoc
 est, Archipelago.

Nobilibus. *Exulibus a magnis, pena gaudebis amara*
 Nominis inuisti, tandem que faterere latus
 Nec furdum, nec b Tiresiam quenquam esse
 cum, ut Deorum.
 fuit Tiresias. *Metam. Ovid. 3.*

Ejusdem Pithæi Variæ Lectiones

Ad Juenalis Satyram XIII.

Ad Satyræ titulum. Hæc Satyra in Vet. Cod. Latina
 habet hunc titulum:
*De Fraudibus, ad Gabinium, cujus amicus
 negauerat Depositu.*

Ad vers. 65. *Hoc monstrum puero. Alii: Ut monstrum,*
 &c.

Ad vers. 140. *Te nunc delicias. Cod. quidam habent præ
 Te nunc, Teno, sed, ut arbitror, corruptè.*

SATYRA XIV.

Parentes reprehendit, qui minus pie, ac caste
 coram liberis viventes, malis exemplis, & pra-
 va institutione iis authores sunt alicujus, gulae,
 crudelitatis, libidinis, luxus in ædificiis ex-
 truendis, superstitionis, & portentosa avariti-
 zæ.

P *Lurima sunt, Fuscine, & fama digna sinistra,*
 * *Et nitidis maculam, ac rugam ægentia re-
 bus,*

Quæ monstrant ipsi pueris, traduntque parentes.
Si damnosa senem iuvat alea, ludis & heres
*a Bullatus, parvoque eadem movet b arma c fri-
 tillo.*

Nec de se d melius suiquam sperare propinquo
Concedit juvenis, qui radere tubera terra,
Boletum condire, & eodem c jure natantes
Mergere f ficedulas didicit nebulone parente,
Et g cana monstrante gula. cum h septimus annus
Transierit puero, nondum omni dente renato, i i
Barbato licet admoveas mille inde magistror,
Hinc totidem, † cupiet lauto cœnare paratu
Semper, & i à magna non degenerare culina.

*k i Mittem animum, & mores l modicis erro-
 ribus æquos*

Præcipit, atque animas servorum, & corpora nostra
Materia constare putat, paribusque elementis:
An z sœvire docet Rutulus, qui gaudet acerbo
Plagarum strepitu, & m nullam Sirena sigillis
*Comparat n Antiphates trepidi larvis, ac o Poly-
 phemus?*

Tum felix, quoties aliquis tortore vocato

rz, vel tali in tabulam. vide, quæ ad Mart. epig. 14. l. 4.
 d Quam de patre. e Condimento. f Aves, quod fi-
 cus edant, dictas. g Canopatre guloso. h Puer in his
 deliciis enutritus ad septimum ætatis annum, quo dentes
 renascuntur. i Non desistere à paterno luxu ad victum
 frugaliorem. k Pater crudelis, dum in servos flagellis se-
 vit, i clementiam quaeso, an z crudelitatem præcipit fi-
 lio? proculdubio crudelitatem. l Paucissimis vitis jun-
 ruptos. m Nullius Sirenis cantum æque auditu jucun-
 dum putat, ac flagellorum sonum. n Domus suæ carni-
 tex, Antiphate Læstrygonum rege non mitior. o Cyclo-
 pum immanissimus.

* Quæ etiam res
 præclaras
 turpitudi-
 ne inquie-
 nant.

a Filius
 adhuc
 puer bul-
 lam, &
 prætex-
 tam ge-
 stans,

Perf. Sat.

5. 31.

b Talos, a-
 leas, &

cætera

ludi in-
 strumen-
 ta.

c Vasculo

oblongo,

e quo
 mitteban-
 tur resse-

a Furto subducta, vel amiffa.
 b Cautione inuisti serui.
 c Sat. 8. 180.
 d Adulte-raz, sic Sat. 6. 240.
 e Take oratib.
 Ita multi sunt, ut numerari nequeant in uno spiritu, imo sine crebra respiratione.
 f Tabellas ad mœchum.
 g Matre suo exemplo monstrante.
 vel simpliciter dicente.
 h Quibus mater dederat. i Ministris turpibus. k Parentibus. & majoribus. l Declinent parentum vitia.
 m Prometheus Titanis nepos, qui homines è luto formasse fingitur *εἰσε προμηθεὺς ἔπλασε, κ' ἐκ πηλῆς γέγονας.*
 n Callimachus, id est, quibus Deus ingenium dedit ad virtutem pronius. o Prava exempla. p Sceleribus, quæ te, & filios perdent. q Malos, & patriam evertent conatos, qualis fuit Catilina. r Boni, & patriæ assertores, qualis erat M. Brutus, & Cato Uticensis frater Serviliæ matris Bruti. s Meretrices, & parasiti in alicui, vino, & lascivis cantibus pernoscantes. f Ne pecces in illius malum exemplum.

Viri ardentis duo propter a lineæ ferro. -
 Quia suadet juveni lgrus stridore catena,
 Quem mire afficiunt b inscripta c ergastula, sar-
 cer

Rusticus? expectas, ut non sit adultera d Larga 25
 Filia, quæ nunquam maternos dicere mœchos
 Tam cito, nec tantis poterit contexere cursu,
 Ut non ter detent c respicit? conscia matri
 Virgo fuit: sceras nunc g hac distant puellas 29
 Implere, & t ad mœchum dat h eisdem ferre i si-
 nedis.

Sic natura jubet, velocius, & citius nos
 Corruptum vitorum exempla domestica,
 k magnis

Cum subeant animos auctoribus. unus, & alter
 Forsitã l hęc spernãt juvenes, quibus arte benigna,
 Et m meliore luto finxit præcordia Titan: 35
 Sed reliquos n fugiendo parum vestigia ducunt,
 Et monstrata diu veteris trahit orbita culpa.
 Absineas igitur o damnis, hujuscæ etenim vel
 Una potens ratio est, ne crimina nostra sequantur
 Ex nobis geniti, quoniam dociles imitandi 40
 Turpibus, ac pravis omnes fumus; & p Cati-
 linam

Quosunque in populo videas, quocumque sub axe:
 Sed nec q Brutus erit, Bruti nec avunculus us-
 quam.

Nil dictu scdum, visque hæc limina tangat,
 Intra quæ puer est. procul hinc, procul inde
 r puella.

Lenonum, & cantus pernoscantis parastiti. 46
 Maxima debetur puero reverentia: si quid
 Turpe paras, nei tu pueri contempseris annos,
 Sed l peccaturo obstat tibi filius infans.

i Ministris turpibus. k Parentibus. & majoribus. l Declinent parentum vitia.

m Prometheus Titanis nepos, qui homines è luto formasse
 fingitur *εἰσε προμηθεὺς ἔπλασε, κ' ἐκ πηλῆς γέγονας.*
 n Callimachus, id est, quibus Deus ingenium dedit ad virtutem
 pronius. o Prava exempla. p Sceleribus, quæ te, &
 filios perdent. q Malos, & patriam evertent conatos, qualis
 fuit Catilina. r Boni, & patriæ assertores, qualis
 erat M. Brutus, & Cato Uticensis frater Serviliæ matris Bruti.
 s Meretrices, & parasiti in alicui, vino, & lascivis
 cantibus pernoscantes. f Ne pecces in illius malum exem-
 plum.

Nam si quid dignum censoris feceris a ira, 50
 (Quandoquidem similem tibi se non corpore tantum
 Nec vultu dederit, morum quoque filius) & cum
 Omnia deterius tua per vestigia peccet,
 b Corripies nimirum, & castigabis c acerbo
 Clamore, ac post hæc d tabulas mutare parabis. 55
 c Unde tibi frontem, libertatemque parentis,
 Cum facias pejora senex? vacuamque cerebro
 f Jam pridem caput hoc ventosa cucurbita quærat?
 g Hospite venturo cessabit nemo tuorum:
 h Verre pavimentum, nitidas ostende columnas, 60
 i Arida cum tota descendat aranea tela.
 Hic k lavet argentum, vasa l aspera tergeat al-
 ter.

Vox domini fremit instantis, virgamque tenentis.
 Ergo miser trepidas, ne feresce fixa canino
 Atria displiceant oculis venientis amici, 65
 Ne persusa lutosi porticus, & tamen uno
 Semodio scobis hæc emendat servulus unus:
 Illud non agitas, ut sanctam filius omni
 Aspiciat sine labe domum, visitque carentem?
 Gratum est, m quod patriæ civem, populoque
 dedisti, 70

Si facis, ut patriæ sit idoneus, utilis agris,
 Utillis & bellorum, & pacis rebus agendis.
 Plurimum enim intererit, quibus artibus, &
 quibus hunc tu

* Moribus institutas, i serpente Ciconia pullos
 Nutrit, & inventa per devia rura lacerta: 75
 n Illi eadem sumptis quæunt animalia pinnis.
 Vultur o jumento, & canibus, crucibusque relictis
 t Ad fetus properat, partemque cadaveris assert:
 Hinc est ergo cibis magni quoque vulturis, & se
 Pascuntis, propria cum jam facit arbore nidos. 80
 2 Sed leporem, aut capream p famulus Jovis, &
 q generosæ

mit: Verre pavimentum,
 &c. i Aridis gaudens. k Alii legunt, Lavet argen-
 tum. l Calata, & signis insculpta. m Quod fillium
 generis. * i Malis ne, exemplo Ciconiæ, & Vulturis
 an * 2 Boni, exemplo Aquilæ, & accipitrum. n Pul-
 li jam pennati. o A cadaveribus jumentis, canum, aut
 furum in cruce penduntium prædam referunt vultur ad pul-
 los, quem in excelissimis rupibus nidificare scribit Plinius
 lib. 10. c. 6. non in arboribus, ut noster hic. Atque hinc, ubi
 adoleverint illi vultures, asueto illo, & quo prius albanur
 cibo, vescuntur. p Famulus Jovis armigeræ, al-
 tivola. q Accipitres.

In saltu venantur aves, tunc præda cubili
 Ponitur: inde autem, cum se matura le vabit
 Progenies, stimulatæ fame, festinat ad illam
 Quam primum à prædam rupto gustaverit ovo. 87
 Adificator erat † Centronius, & modo b curvo
 Litore Cæjæ, summa nunc c Tiburis arce,
 Nunc d Prænestinis in montibus, alta parabat
 Culmina villarum, Græcis, e longæque petitis
 Marmoribus vincens f Fortuna, atque g Hercu-
 lis ædem; 90
 Ut spado vincebat Capitolia nostra h Posides.
 Dum sic ergo i habitat Centronius, imminuit rem,
 k Fregit opes, nec parva tamen mensura relictæ
 Partis erat, totam hanc k turbavit filius amens,
 Dum meliore novas attollit marmoribus villas. 95
 Quidam sortiti l metuentem m sabbata pa-
 trem.

n Nil præter nubes, & cali o numen adorant,
 Nec distare putant humana carne p suillam,
 Qua pater abstulit, mox & q præputia ponunt:
 † Romanas autem soliti contemnere leges, 100
 Judæi, cum ediscunt, & seruant, ac metuunt jus,
 Tradidit arcano quodcumque volumine r Moses:
 s Non monstrare vias, eadem nisi sacra colenti:
 Quæstrum ad fontem solos deducere r verpos.
 Sed pater in causa, cui septima quæque fuit lux roj
 lapidem

ab urbe xvi. Trivoli. d Sat. 3. v. 190. e Ex Ægypto,
 Numidia, &c. f Præneste, vel Romæ. g Tibure, vel
 etiam Romæ. h Claudii Cæsaris eunuchus, & libertus,
 qui balneas extruxit magnificas in litore Bajano. i Ex-
 truxit ædificia, quæ habitet. k Abstumpsit, dilapidavit.
 l Superstitiose colentem. Ethnice. m Septimum quem-
 que diem, qui Judæis sabbatum, seu festatio est. n Quippe
 inter precandum cælum suspicientes unum tantum Deum
 agnoscunt Judæi. mente sola unumque numen intel-
 ligunt, &c. Tacit. 5. hist. Nubila de laquearibus expe-
 ratis, &c. Tertullian. in Apologetico, & hinc præter Ju-
 dzos jactatus Socrates ab Aristophane in nubibus.

o Alii Lumen legunt, sed vide notam præcedentem.
 p Qua abstinent Judæi ex instituto veteri, ἐπι δὲ ἀρχαῖ ὄψι,
 ἡ μὴ ἔσθωσι φασγάνων, & βαρβαρῶν. Philo Judæus lib.
 de Agric. vide Sat. 6. v. 161. q Circumciduntur:
 r Propheta ex sacra pagina notus. s Non nisi eandem
 professis religionem præstare officium viam, vel fontem
 monstrandi, seu aliud quodvis. t Circumcisos Judæos
 ob renudatam verpam ab ἑρώτων Lumbico. vide J. C. Scal.
 1. l. de causis Linguae Latinae. 28.

Ignava, & partem vitæ non accipit ullam.
 Sponte tamen juvenes imitantur cætera, solam
 Inviti quoque avaritiam exercere a iuventur.
 Fallit enim b vitium specie c virtutis, & umbra,

Cum sit triste habitu, vultuque, & veste severum. 110
 Nec dubie, tanquam frugi, laudatur avorus,
 Tanquam parvus homo, & verum tutela suarum
 Certa magis, quam si fortunas servet easdem
 d Hesperidum serpenti, aut c Ponticus. adde
 quod hunc, de 114
 Quo loquor, egregium populus putat, atque ve-
 rendum

Artificem, quippe his crescent patrimonium * fibris,
 Sed crescent quocumque modo, majoraque villas
 * Incude assidua, semperque ardente * camino.
 Et pater ergo f animi felicitas credit avorus,
 Qui miratur opes, q qui nulla exempla beati 120
 Pauperis esse putant; juvenes hortantur, ut illam
 Ire viam p pergant, & eidem incumbere scilicet.
 Sunt quædam vitiorum elementa; his protinus illos
 Imbuat, & cogit h minimas edisere fordes:
 Mox acquirendi docet insatiabile vorum. 125
 Servorum ventres i modio castigat iniquo
 Ipse quoque esuriens: neque enim omnia sustinet
 unquam

Mucida k cyrulei panis consumere frustra,
 Hesperium solitum medio servare i minutal
 m Septembri, nec non differre in tempora cignæ 130
 Alterius n concham, æstivi cum parte o lacerti
 p Signatam, vel dimidii, purique siluro,
 Filaque festivi numerata includere porri.
 In vitarum ad hæc aliquis q de ponte negabit.
 Sed quo divitiis hæc per tormenta coactas? 135
 Cum furor haud dubius, cum sit manifesta
 phrenesis,

mus. g Qui neminem pauperem judicant beatum.
 h Triplicæ hujus, & sordide avaritiæ principia, & præ-
 cepta: vide à Theophrasto expressa in characteribus Ethicis,
 αὐτὴ μικρολογίας, & αὐτὴ βδελυξίας. i Cibi demens
 Φειδωνίου περὶ τῶν, Theoph. αὐτὴ βδελυξίας. k E mucore.
 l Cibum è variis minutarum conciliis. m Quo mense
 obsonia citissime corrumpuntur. n Sat. 3. vers. 293.
 o Pisciculi. p Signo apposito ad fraudes servorum cæ-
 vendas, q Mendicis, Sat. 4. 116.

a Oleis
flore can-
didis,
b Nova-
lis fegetes,
& fructus
depascan-
tur macri,
lassique
boves.
c Poten-
tum, qui
coegere
pauperes
vendere
agros.
* Obfessio.
d Sili-
quam lu-
pini le-
guminis.
Populus
mesibilis,
at mihi
plaudo.
Horat.
e Parva
messis do-
minum.
f Hæc
Poeta cum
irrisione.
g Duce
Sabino-
rum in
urbis par-
tem à Ro-
mulo ac-
cepto.
h Adversus
Carthaginenses
in Sicilia,
Italia, Africa.
i Epirotarum
regem, Molossia
a pars Epiri
est. *k* Ne-
que ingrata,
aut parca
nimis vide-
batur patria,
quæ tam
bene meritis
tantulam
repperderet
mercedem.
l Duorum
jugerum.
Plin. 18. 1. 2. c. *m* Equibus
unus, &c.
n Ex serva
narus. *o* Filii
familias
ingenue
nati.
p Fodiendo,
vel arando.

*Interæ pleno cum turget succulus ore,
Crescit amor nummi, quantum ipsa pecunia
crescit,
Et minus hanc optat, qui non habet. ergo pa-
ratur*

*Alteræ villa tibi, cum rus non sufficit unum, 140
Et proferre libet fines, majorque videatur,
Et melior vicina seges, mercaris & hanc, &
Arbusta, & densa montem qui canet a oliva:
Quorum si pretio dominus non vincitur ullo,
Nec tibi boves macri, lassoque famelica collo, 145
Armenta ad virides hujus mittuntur aristas:
Nec prius inde domum, quam tota b novælia se vor
In ventres abeat, ut credas falsicibus actum.
Dicere vix possis, quam multæ talia plorent,
Et quot menale, ciniuria fecerit agros. 150
* Sed qui sermone: quàm fædæ buccina fama?
Quid nocet hoc t inquit, d i tunicam mihi malo lu-
pini,
Quam si me toto laudet vicina pago
c Exigui ruris paucissima farræ secantem:
f Scilicet & morbis, & debilitate carebis, 155
Et luctum, & curam effugies, & tempora vitæ
Longa tibi post hæc fato meliore dabuntur;
Si tantum culti solus possederis agri,
Quantum sub g Tatio populus Romanus arabat.
Mox etiam fractis ætate, ac h Punicæ passis 160
Prælia, vel Pyrrhum immanem, gladiosque i Mo-
lossos,
Tandem pro multis vix jugera bina dabuntur
Vulneribus, merces ea sanguinis, atque laboris:
Nullis visa unquam meritis minor, aut k ingrata
Curta fides patriæ: saturabat l glebula talis 165
Patrem ipsum, turbamque casæ, qua fata jaselat
Uxor, & infantes ludèbant quatuor, m unus
in Vernula, tres o domini: sed magnis fratribus ho-
rum
p A serote, vel sulco reduntibus altera cæna*

*Amplior, & grandes fumabant * pultribus ollis, 170
Nunc modus hic a agri nostro non sufficit orto.
Inde fere scelerum causæ, nec plura venena
Miseruit, aut ferro grassatur sapius ullum
Humanæ mentis vitium, quam se vix cupido
b Indomiti census, nam dives qui fieri vult, 175
Et cito vult fieri: sed quo reverentia legum?
Quis metus, aut pudor est unquam properantis
avarit?*

*Vivite contenti casulis, & collibus istis
O pueri, c Marcius dicebat, & Hernicus olim,
Vestini que senex, panem quaramus aratro, 180
Qui satis est mensi, laudant hoc d numina ruris,
Quorum ope, & auxilio gratæ post multa arista
Contingunt homine veteris fastidia queræ.
Nil e vitium scisse volet, quem non pudet alto
Per glaciem perone tegi, qui f jummovet Buxo 185
Tellibus inversis, peregrina, ignotaque nobis
Ar scelus, atque nefas quodcunque est, purpu-
ra ducit.*

*Hæc illi veteres præcepta minoribus: at nunc
Post finem autumnii media de nocte supinum
Clamorus juvenem pater excitat: accipe g ceras, 190
Scribe puer, vigila, causas age, perlege h rubras
Majorum leges, aut i vitæ postico libello.
Sed caput l intractum buxo, nareque pilulas
Annotat, & grandes miretur m Lælius alas. 194
Dirue Maurorum n Attegiæ, castella o Brigant-
tum.
p Ut locupletem a quilam tibi sexagesimus annus
Afferat. aut longos castrorum ferre labores*

*Liber, & alma Ceres vestro si munere tellus Chaoniam pin-
gui glandem mutavit arista. e Nihil admittet sceleris
contra naturæ, & patriæ leges, qui parvo contentus secun-
dum naturam vivit. f Ventorum frigus depellit.
g Tabellæ cereas. h Pers. Satyr. 5. 90. i Centurionis
munus, qui vitæ gestabat, qua milites puniret. Livius
1. 57. Plutarch. in Galba. L. Flo. Plin. L. 14. c. 1. &c. Sat. 8.
v. 247. k Libello supplicis. l Pectine è buxo intractum,
i impexum, ut incultus etiam strenuus appareas.
m Imperator. n Mapalia. o Britannorum in sep-
tentrionali parte Albionis insulæ, qui aliis Eboraten-
ses sunt, aliis Galvovæ. p Ur sexagenarius, & emeritus
significari munere, seu opibus honoreris, vide Mart. ep. 58.
lib. 6. n. 6.*

** Fiebat
puls ex
æquis
partibus
farinæ,
& frumenti,
& faba-
rum, aut
hordei.
Alex. ab
Alex. c. 11.
l. 3. Pulce
autem,
non pane
vixerunt
longo
tempore
Romani.
Plin. l. 18.
c. 8. Val.
Max. li. 2.
c. 5.
a Prisco-
rum, fun-
di. i. i.
duorum
jugerum.
b Infatia-
bilis, in-
finiti.
c Italia
populi.*

*Liber, & alma Ceres vestro si munere tellus Chaoniam pin-
gui glandem mutavit arista. e Nihil admittet sceleris
contra naturæ, & patriæ leges, qui parvo contentus secun-
dum naturam vivit. f Ventorum frigus depellit.
g Tabellæ cereas. h Pers. Satyr. 5. 90. i Centurionis
munus, qui vitæ gestabat, qua milites puniret. Livius
1. 57. Plutarch. in Galba. L. Flo. Plin. L. 14. c. 1. &c. Sat. 8.
v. 247. k Libello supplicis. l Pectine è buxo intractum,
i impexum, ut incultus etiam strenuus appareas.
m Imperator. n Mapalia. o Britannorum in sep-
tentrionali parte Albionis insulæ, qui aliis Eboraten-
ses sunt, aliis Galvovæ. p Ur sexagenarius, & emeritus
significari munere, seu opibus honoreris, vide Mart. ep. 58.
lib. 6. n. 6.*

*Liber, & alma Ceres vestro si munere tellus Chaoniam pin-
gui glandem mutavit arista. e Nihil admittet sceleris
contra naturæ, & patriæ leges, qui parvo contentus secun-
dum naturam vivit. f Ventorum frigus depellit.
g Tabellæ cereas. h Pers. Satyr. 5. 90. i Centurionis
munus, qui vitæ gestabat, qua milites puniret. Livius
1. 57. Plutarch. in Galba. L. Flo. Plin. L. 14. c. 1. &c. Sat. 8.
v. 247. k Libello supplicis. l Pectine è buxo intractum,
i impexum, ut incultus etiam strenuus appareas.
m Imperator. n Mapalia. o Britannorum in sep-
tentrionali parte Albionis insulæ, qui aliis Eboraten-
ses sunt, aliis Galvovæ. p Ur sexagenarius, & emeritus
significari munere, seu opibus honoreris, vide Mart. ep. 58.
lib. 6. n. 6.*

*Liber, & alma Ceres vestro si munere tellus Chaoniam pin-
gui glandem mutavit arista. e Nihil admittet sceleris
contra naturæ, & patriæ leges, qui parvo contentus secun-
dum naturam vivit. f Ventorum frigus depellit.
g Tabellæ cereas. h Pers. Satyr. 5. 90. i Centurionis
munus, qui vitæ gestabat, qua milites puniret. Livius
1. 57. Plutarch. in Galba. L. Flo. Plin. L. 14. c. 1. &c. Sat. 8.
v. 247. k Libello supplicis. l Pectine è buxo intractum,
i impexum, ut incultus etiam strenuus appareas.
m Imperator. n Mapalia. o Britannorum in sep-
tentrionali parte Albionis insulæ, qui aliis Eboraten-
ses sunt, aliis Galvovæ. p Ur sexagenarius, & emeritus
significari munere, seu opibus honoreris, vide Mart. ep. 58.
lib. 6. n. 6.*

*Liber, & alma Ceres vestro si munere tellus Chaoniam pin-
gui glandem mutavit arista. e Nihil admittet sceleris
contra naturæ, & patriæ leges, qui parvo contentus secun-
dum naturam vivit. f Ventorum frigus depellit.
g Tabellæ cereas. h Pers. Satyr. 5. 90. i Centurionis
munus, qui vitæ gestabat, qua milites puniret. Livius
1. 57. Plutarch. in Galba. L. Flo. Plin. L. 14. c. 1. &c. Sat. 8.
v. 247. k Libello supplicis. l Pectine è buxo intractum,
i impexum, ut incultus etiam strenuus appareas.
m Imperator. n Mapalia. o Britannorum in sep-
tentrionali parte Albionis insulæ, qui aliis Eboraten-
ses sunt, aliis Galvovæ. p Ur sexagenarius, & emeritus
significari munere, seu opibus honoreris, vide Mart. ep. 58.
lib. 6. n. 6.*

*Liber, & alma Ceres vestro si munere tellus Chaoniam pin-
gui glandem mutavit arista. e Nihil admittet sceleris
contra naturæ, & patriæ leges, qui parvo contentus secun-
dum naturam vivit. f Ventorum frigus depellit.
g Tabellæ cereas. h Pers. Satyr. 5. 90. i Centurionis
munus, qui vitæ gestabat, qua milites puniret. Livius
1. 57. Plutarch. in Galba. L. Flo. Plin. L. 14. c. 1. &c. Sat. 8.
v. 247. k Libello supplicis. l Pectine è buxo intractum,
i impexum, ut incultus etiam strenuus appareas.
m Imperator. n Mapalia. o Britannorum in sep-
tentrionali parte Albionis insulæ, qui aliis Eboraten-
ses sunt, aliis Galvovæ. p Ur sexagenarius, & emeritus
significari munere, seu opibus honoreris, vide Mart. ep. 58.
lib. 6. n. 6.*

*Liber, & alma Ceres vestro si munere tellus Chaoniam pin-
gui glandem mutavit arista. e Nihil admittet sceleris
contra naturæ, & patriæ leges, qui parvo contentus secun-
dum naturam vivit. f Ventorum frigus depellit.
g Tabellæ cereas. h Pers. Satyr. 5. 90. i Centurionis
munus, qui vitæ gestabat, qua milites puniret. Livius
1. 57. Plutarch. in Galba. L. Flo. Plin. L. 14. c. 1. &c. Sat. 8.
v. 247. k Libello supplicis. l Pectine è buxo intractum,
i impexum, ut incultus etiam strenuus appareas.
m Imperator. n Mapalia. o Britannorum in sep-
tentrionali parte Albionis insulæ, qui aliis Eboraten-
ses sunt, aliis Galvovæ. p Ur sexagenarius, & emeritus
significari munere, seu opibus honoreris, vide Mart. ep. 58.
lib. 6. n. 6.*

*Liber, & alma Ceres vestro si munere tellus Chaoniam pin-
gui glandem mutavit arista. e Nihil admittet sceleris
contra naturæ, & patriæ leges, qui parvo contentus secun-
dum naturam vivit. f Ventorum frigus depellit.
g Tabellæ cereas. h Pers. Satyr. 5. 90. i Centurionis
munus, qui vitæ gestabat, qua milites puniret. Livius
1. 57. Plutarch. in Galba. L. Flo. Plin. L. 14. c. 1. &c. Sat. 8.
v. 247. k Libello supplicis. l Pectine è buxo intractum,
i impexum, ut incultus etiam strenuus appareas.
m Imperator. n Mapalia. o Britannorum in sep-
tentrionali parte Albionis insulæ, qui aliis Eboraten-
ses sunt, aliis Galvovæ. p Ur sexagenarius, & emeritus
significari munere, seu opibus honoreris, vide Mart. ep. 58.
lib. 6. n. 6.*

*Liber, & alma Ceres vestro si munere tellus Chaoniam pin-
gui glandem mutavit arista. e Nihil admittet sceleris
contra naturæ, & patriæ leges, qui parvo contentus secun-
dum naturam vivit. f Ventorum frigus depellit.
g Tabellæ cereas. h Pers. Satyr. 5. 90. i Centurionis
munus, qui vitæ gestabat, qua milites puniret. Livius
1. 57. Plutarch. in Galba. L. Flo. Plin. L. 14. c. 1. &c. Sat. 8.
v. 247. k Libello supplicis. l Pectine è buxo intractum,
i impexum, ut incultus etiam strenuus appareas.
m Imperator. n Mapalia. o Britannorum in sep-
tentrionali parte Albionis insulæ, qui aliis Eboraten-
ses sunt, aliis Galvovæ. p Ur sexagenarius, & emeritus
significari munere, seu opibus honoreris, vide Mart. ep. 58.
lib. 6. n. 6.*

*Liber, & alma Ceres vestro si munere tellus Chaoniam pin-
gui glandem mutavit arista. e Nihil admittet sceleris
contra naturæ, & patriæ leges, qui parvo contentus secun-
dum naturam vivit. f Ventorum frigus depellit.
g Tabellæ cereas. h Pers. Satyr. 5. 90. i Centurionis
munus, qui vitæ gestabat, qua milites puniret. Livius
1. 57. Plutarch. in Galba. L. Flo. Plin. L. 14. c. 1. &c. Sat. 8.
v. 247. k Libello supplicis. l Pectine è buxo intractum,
i impexum, ut incultus etiam strenuus appareas.
m Imperator. n Mapalia. o Britannorum in sep-
tentrionali parte Albionis insulæ, qui aliis Eboraten-
ses sunt, aliis Galvovæ. p Ur sexagenarius, & emeritus
significari munere, seu opibus honoreris, vide Mart. ep. 58.
lib. 6. n. 6.*

*Liber, & alma Ceres vestro si munere tellus Chaoniam pin-
gui glandem mutavit arista. e Nihil admittet sceleris
contra naturæ, & patriæ leges, qui parvo contentus secun-
dum naturam vivit. f Ventorum frigus depellit.
g Tabellæ cereas. h Pers. Satyr. 5. 90. i Centurionis
munus, qui vitæ gestabat, qua milites puniret. Livius
1. 57. Plutarch. in Galba. L. Flo. Plin. L. 14. c. 1. &c. Sat. 8.
v. 247. k Libello supplicis. l Pectine è buxo intractum,
i impexum, ut incultus etiam strenuus appareas.
m Imperator. n Mapalia. o Britannorum in sep-
tentrionali parte Albionis insulæ, qui aliis Eboraten-
ses sunt, aliis Galvovæ. p Ur sexagenarius, & emeritus
significari munere, seu opibus honoreris, vide Mart. ep. 58.
lib. 6. n. 6.*

*Liber, & alma Ceres vestro si munere tellus Chaoniam pin-
gui glandem mutavit arista. e Nihil admittet sceleris
contra naturæ, & patriæ leges, qui parvo contentus secun-
dum naturam vivit. f Ventorum frigus depellit.
g Tabellæ cereas. h Pers. Satyr. 5. 90. i Centurionis
munus, qui vitæ gestabat, qua milites puniret. Livius
1. 57. Plutarch. in Galba. L. Flo. Plin. L. 14. c. 1. &c. Sat. 8.
v. 247. k Libello supplicis. l Pectine è buxo intractum,
i impexum, ut incultus etiam strenuus appareas.
m Imperator. n Mapalia. o Britannorum in sep-
tentrionali parte Albionis insulæ, qui aliis Eboraten-
ses sunt, aliis Galvovæ. p Ur sexagenarius, & emeritus
significari munere, seu opibus honoreris, vide Mart. ep. 58.
lib. 6. n. 6.*

*Liber, & alma Ceres vestro si munere tellus Chaoniam pin-
gui glandem mutavit arista. e Nihil admittet sceleris
contra naturæ, & patriæ leges, qui parvo contentus secun-
dum naturam vivit. f Ventorum frigus depellit.
g Tabellæ cereas. h Pers. Satyr. 5. 90. i Centurionis
munus, qui vitæ gestabat, qua milites puniret. Livius
1. 57. Plutarch. in Galba. L. Flo. Plin. L. 14. c. 1. &c. Sat. 8.
v. 247. k Libello supplicis. l Pectine è buxo intractum,
i impexum, ut incultus etiam strenuus appareas.
m Imperator. n Mapalia. o Britannorum in sep-
tentrionali parte Albionis insulæ, qui aliis Eboraten-
ses sunt, aliis Galvovæ. p Ur sexagenarius, & emeritus
significari munere, seu opibus honoreris, vide Mart. ep. 58.
lib. 6. n. 6.*

*Liber, & alma Ceres vestro si munere tellus Chaoniam pin-
gui glandem mutavit arista. e Nihil admittet sceleris
contra naturæ, & patriæ leges, qui parvo contentus secun-
dum naturam vivit. f Ventorum frigus depellit.
g Tabellæ cereas. h Pers. Satyr. 5. 90. i Centurionis
munus, qui vitæ gestabat, qua milites puniret. Livius
1. 57. Plutarch. in Galba. L. Flo. Plin. L. 14. c. 1. &c. Sat. 8.
v. 247. k Libello supplicis. l Pectine è buxo intractum,
i impexum, ut incultus etiam strenuus appareas.
m Imperator. n Mapalia. o Britannorum in sep-
tentrionali parte Albionis insulæ, qui aliis Eboraten-
ses sunt, aliis Galvovæ. p Ur sexagenarius, & emeritus
significari munere, seu opibus honoreris, vide Mart. ep. 58.
lib. 6. n. 6.*

*Liber, & alma Ceres vestro si munere tellus Chaoniam pin-
gui glandem mutavit arista. e Nihil admittet sceleris
contra naturæ, & patriæ leges, qui parvo contentus secun-
dum naturam vivit. f Ventorum frigus depellit.
g Tabellæ cereas. h Pers. Satyr. 5. 90. i Centurionis
munus, qui vitæ gestabat, qua milites puniret. Livius
1. 57. Plutarch. in Galba. L. Flo. Plin. L. 14. c. 1. &c. Sat. 8.
v. 247. k Libello supplicis. l Pectine è buxo intractum,
i impexum, ut incultus etiam strenuus appareas.
m Imperator. n Mapalia. o Britannorum in sep-
tentrionali parte Albionis insulæ, qui aliis Eboraten-
ses sunt, aliis Galvovæ. p Ur sexagenarius, & emeritus
significari munere, seu opibus honoreris, vide Mart. ep. 58.
lib. 6. n. 6.*

*Liber, & alma Ceres vestro si munere tellus Chaoniam pin-
gui glandem mutavit arista. e Nihil admittet sceleris
contra naturæ, & patriæ leges, qui parvo contentus secun-
dum naturam vivit. f Ventorum frigus depellit.
g Tabellæ cereas. h Pers. Satyr. 5. 90. i Centurionis
munus, qui vitæ gestabat, qua milites puniret. Livius
1. 57. Plutarch. in Galba. L. Flo. Plin. L. 14. c. 1. &c. Sat. 8.
v. 247. k Libello supplicis. l Pectine è buxo intractum,
i impexum, ut incultus etiam strenuus appareas.
m Imperator. n Mapalia. o Britannorum in sep-
tentrionali parte Albionis insulæ, qui aliis Eboraten-
ses sunt, aliis Galvovæ. p Ur sexagenarius, & emeritus
significari munere, seu opibus honoreris, vide Mart. ep. 58.
lib. 6. n. 6.*

*Liber, & alma Ceres vestro si munere tellus Chaoniam pin-
gui glandem mutavit arista. e Nihil admittet sceleris
contra naturæ, & patriæ leges, qui parvo contentus secun-
dum naturam vivit. f Ventorum frigus depellit.
g Tabellæ cereas. h Pers. Satyr. 5. 90. i Centurionis
munus, qui vitæ gestabat, qua milites puniret. Livius
1. 57. Plutarch. in Galba. L. Flo. Plin. L. 14. c. 1. &c. Sat. 8.
v. 247. k Libello supplicis. l Pectine è buxo intractum,
i impexum, ut incultus etiam strenuus appareas.
m Imperator. n Mapalia. o Britannorum in sep-
tentrionali parte Albionis insulæ, qui aliis Eboraten-
ses sunt, aliis Galvovæ. p Ur sexagenarius, & emeritus
significari munere, seu opibus honoreris, vide Mart. ep. 58.
lib. 6. n. 6.*

*Liber, & alma Ceres vestro si munere tellus Chaoniam pin-
gui glandem mutavit arista. e Nihil admittet sceleris
contra naturæ, & patriæ leges, qui parvo contentus secun-
dum naturam vivit. f Ventorum frigus depellit.
g Tabellæ cereas. h Pers. Satyr. 5. 90. i Centurionis
munus, qui vitæ gestabat, qua milites puniret. Livius
1. 57. Plutarch. in Galba. L. Flo. Plin. L. 14. c. 1. &c. Sat. 8.
v. 247. k Libello supplicis. l Pectine è buxo intractum,
i impexum, ut incultus etiam strenuus appareas.
m Imperator. n Mapalia. o Britannorum in sep-
tentrionali parte Albionis insulæ, qui aliis Eboraten-
ses sunt, aliis Galvovæ. p Ur sexagenarius, & emeritus
significari munere, seu opibus honoreris, vide Mart. ep. 58.
lib. 6. n. 6.*

a Muscu-
 li n. qui
 retrimen-
 torum
 meatus
 claudunt,
 animæ
 per timo-
 rem intro
 fugiente
 calore, &
 virtute
 destituti
 laxant
 vincula.
 Aristot.
 probl. &
 Macrob.
 Sar. 7. c. 11.
 quo aureo
 jmbre
 consper-
 sum, ac
 reprehen-
 sum in-
 roducit
 Diony-
 sium Ari-
 stophanes
 in Βατραχ.
 b Dimidio pluris, quam stetit, c Trans
 Tiberim n. fœtida opera, ut Sulphurata, & excoriations,
 exercebantur vide, quæ ad Martial. ep. 42. l. 1. n. 2. d Respi-
 cit ad notum illud Vespasiani, de vœtigali è lotio. Suet-
 on. Vespas. cap. 2. e Ennii ab Euripidis Bellerophonte
 sumptum, qui tamen hoc ironice dixit. f Parvulus. Sar.
 3. 143. g Ante amos avaritia filium inquirare. h Ille
 vovarrat lim. i Te patre, qui docuisti, k Ut illi pa-
 tres suos fortitudine, ira te filius tuus avaritia, nequitia, &
 omni scelere superabit. l Vitia patria nondum firmam
 ætatem nacta sunt. m Novaculæ ad barbam radendam
 i. e. ubi adoleverit n Jurantibus acram tangere mos erat.
 o Proculdubio uxorem suam filius tuus veneno pereemptam
 ad funus efferet. p Quarta sit illi exitii causa. q Aco-
 nito infectis, quibus si mulieris genitalia tractentur, præ-
 sentanea mors est, hoc Calpurnio Bestiæ objecit M. Caci-
 lius.

a Nullus enim sceleris labor. a hæc ergo
 nunquam
 Mandavi, dices olim, nec talia suasti.
 b Mentis causæ male tamen est, & origo peccati te.
 Nam quisquis magni census præcepit amorem, 226
 Et c lævo monitu pueros producit avaros,
 Et qui per fraudes patrimonia conduplicare
 Dat libertatem, rotas effudit habenas
 Curriculo: quem si revoces, subsistere nescit, 230
 Et te contempto rapitur, t metisque relicti.
 Nemo latius credit tantum delinquere, quantum
 Permittas, d adeo indulgenti sibi latius ipsi
 Cum dictis juveni est sultum, qui donet amico,
 Qui paupertatem levet, attollatque propinqui; 235
 Et stoliare docet, & circumscribere, & omni
 Crimine divitiis acquirere, g quarum amor in
 te est,
 Quantum erat patriæ Deciorum in pectore, quantum
 Dilexit Thebas. h si Græcia vera, i Menæceus,
 k In quarum sulcis legiones dentibus anguis 240
 Cum clypeis nascuntur, & horrida bella capeffunt
 Continuo, tanquam tubicen surrexerit una.
 Ergo lignem, cuius scintillas ipse dedisti,
 Flagrantem late, & rapientem cuncta videbis. 244
 Nec tibi parceretur misero, in trepidumque magi-
 strum
 In cavea magno fremitu leo tollet alumnus.
 Nota Mathematicis n generis tui, sed o grave
 tardas
 Expectare p colos, morieris q flamine nondum
 excipere. g Quas divitiis tu amas, quantum Decii pa-
 ter, & filius patriam, qui se pro legionibus Roman. devo-
 verunt. Satyr. 8. v. 158. h Satyr. 10. v. 174. i Qui ora-
 culi monitu edoctus Thebas non capi posse, si se devoveret,
 gladio se transfixit. Papin. 10 lib. Thebaidos. & Philostratus
 l. Icon. 1. λέγειν ὅδ' πὸ τελεστίας λέγει. & c. k Hanc
 de Cadmo fabulam, vide in Metamorph. Ovid. 2. lib.
 l Avaritiæ flammam. m Filius te patrem tollet, ut leo
 magistrum suum Domitiani tempore. Martial. lib. Specta-
 culorum. 10. epigrammate. n Atratis tuæ longitudo ex-
 horoscopo nativitatis tuæ inquiratur ad filio. Patrios inqui-
 ret in annos Filiius. Ovid. o Grave erit filio tuo ex-
 cecare fatum tuum. p Parcarum. q Naturalis vitæ
 modo.

a Brevis temporis est hoc ronitru, quale æstivum solet è calore.
 b Cingulum, in quo numeri reconditi, læva manu, vel ore tenebit mordicus, dum dextra dirigit tabulam, cui innititur.
 c Aniferi fluvii in Lusitania —
 d — & Lydia.]
 e Post naufragium. f Sat. 12. v. 28. & Persi Satyr. i. v. 82.

g Uncis ferreis. Turneb. 19. 23. vasa aquaria intelligit in promptu ad extinguendam incendia. ab hama, cum hamus penultimum habeat longam. *αἰσῶς, ἔσθλαδῶς*, &c. Plutarch. de animalium industria. & Plin. Ju. 1. ep 10. L. nam salutem. parag. ut curam II. de off. Præf. vigiliam. Ut curam adhibeant omnes iniquissimos admonere, ne negligentia aliqua incidendi casus oriatu; præterea ut aquam uniusquisque in cenaculo habeat, jubetur admonere. h Divites. Sat. 2. Persi. i. Poculis ex electro k Statuis. l Sat. 11. v. 123. m Eadem Satyr. v. 93. n Dolia fictilia. Plin. 12. l. 2. c. o Diogenis, & aliorum Cynicorum. p Per ferruminationem, aut plumbationem, *μολύβδωσι*. erat ergo fictilis. q Diogenem affectibus majorem. r Alludit ad illud. Alexander nisi essem, Diogenes esse velim. s Imo plures, Sat. 10. v. 168. t Eadem Sat. vers. 368. u Qui hortum colens olere, polenta, & aqua contentus cum ipso Jove de felicitate contenderit. x Frugalis Socratis domus, y Antiquum Epicurum.

Nun-

Nunquam aliud natura aliud sapientia dicit. 320
 a Acribus exemplis videor te claudere. misc
 Ergo aliquid b nostris de moribus, effice c Jummam
 Bis septem ordinibus, quam lex dignatur Orthonis,
 Hoc quoque si d rugam trahit, extenditque la-
 bellum:

Sume e duos equites, fac tertia quadringenta: 325
 Si nondum implevi gremium, si panditur ultra:
 Nec Crassus fortuna unquam, nec Persica regna
 Sufficiet animo, nec divitiæ f Narcissi,
 Indulset Cæsar cui Claudius omnia, g cuius
 Paruit imperiis uxorem occidere jussus. 330

velificare divitiis, quod nos hodie facimus. Sat. 3. v. 134. d Non tibi ardeat, sed te cogat, quod dicitur Anglicè, *to bend the brow*, and *hang the lip*. e Duorum equitum census octingenta H. S. nostræ monetæ 6250. lib. f Liberti Claudii ditissimi. Sueton. Claud. 28. c. g Neque enim Claudius Messalinam uxorem, quæ nuptis Silio, Sat. 10. v. 330. interfecisset; nisi propeisset index, delatorque adulteri, & quodam modo imperator cadis Narcissus. Tacit. Annal. 18.

Ejusdem Pithæi Varia Lectiones.

Ad Juvenalis Satyræ XIV.

In argumentum. In antiquis aliquibus exempl. huic Satyræ titulus græcis literis inscriptus est: *ἄδωνος ἄδωνος ἄδωνος*.

Ad vers. 2. Et nitidis, &c. In quibusdam exemplaribus ante secundum huic versum legebatur hic alter a Et quod majorum vitio sequiturque minores. Verum parum ad sensum, & inconcinne; si quis eum retinere versum voluerit, saltem post versum tertium reponat, sed non ad eò incepta.

Ad vers. 13. Cupiet. Alii: cupient.
 Ad vers. 30. Et ad meghum. Priscian. l. 7. & 13. & ad meghos.

Ad vers. 78. Ad fctus. Alii: adfectus.
 Ad vers. 85. Cætronius. Alii: Cætronius; alii: Cotonium; alii: Cetonius.

Ad vers. 100. Romanas autem, &c. In opt. exempl. hic est horum versuum ordo:
 Romanas autem soliri contemnere leges,
 Non monstrare vias, eadem nisi sacra colenti,
 Quæst.

Quasitum ad fontes solos deducere verpos, Judaeum adiscunt, &c.

Ad vers. 122. Ire viam pergant; alii: peragant. Ad vers. 205, Digna Poeta; alii: digna Poeta: Ad vers. 231. Merisque relictis. Alii: merisque; sed bene omnino iudicisque.

SATYRA XV.

Aegyptiorum superstitionem ridet. mox crudelitatem eorum execratur narrat, quam avide quidam ex Aegyptiis hostem captum disceperint, crudumque voraverint.

* Σέβουσι τοι τοι κροκοδείλων, & c. Philo. Iud. lib. de decalogo. rationem vide apud Lucianum περὶ ἀστρολογίας. ἢ Ἀπὺν ἐν Μέρμηρα, &c. ἢ τρώων ἐν Μέρμηρα. ἢ κροκοδείλων ἐν τῇ Μύσειδι ἢ Λιμνῇ. Diod. Sic. l. 1. O: ἡνὲν ναυὶ καὶ λιλίσι, &c. οὐκ ἐν τῇ Ἐρπῆσι ἢ Δεδῶ, ἢ πῆδρῶς ἔσαν, ἢ Ἰβίαι, ἢ τρώων, ἢ ἀλάρω. Lucian. ἔκνοτες. & Pomp. Mel. i. a Superstitiose veneratur. vide Diod. Sic. l. 1. b Avem Ciconiaz similem, quae angues, & locustas vorat, argue hinc Aegyptiis numinis loco est. Plin. 28. c. 10. lib. e simiz caudate, sacrae, & pro Deo habitae. d Ubi dimidia pars Colofis faxei Memnonis (altera n. pars motu terrae corruerat) solis Orientis radiis iccta sonum vocalem cithara edebat, magica (ut creditum) arte. ἀνῆσαν τὸ θυμῶσδον ἐπένο ἢ Μέρμηρα ἢ χῆωντα παρὸς ἀνίχοντα. ἢ ἡλιον. Lucian. φιλοσόφῳ. & idem in τῶν ἔχει. Pausan. in Atticis. Philostratus in Iconibus. Plin. 36. l. 7. c. Strabo 17. lib. e A Busrice condita in Aegypto, ἐκατόμηνον. vide & Sat. 13. 17. f Pisces maris caerulei. vel lege Abluro, qui sunt e felium genere παρὸς τὰς ἀσπίδας θανάσιμον δακνύσας ἐνθετοί. Diod. Sic. 2. lib. & Herodor. l. 2. & supra ex Luciano, & Philone. g Anubin. Sat. 6. 33. h Quae tamen canum, & venationis praes est. in urbe tamen Dupasti colli eam tradit Herodor. 2. l.

a Porrum, & cepe nefas violare, ac frangere morsu. a Quod crescedi, & mi-nuendi vices ha-beat Lu-nae con-trarias, & alias abstinen-tiae, & con-fectura-tionis stuc-tuum raciones vide apud Sicut. i. lib. b Ovid. c Ha-dum. d Regi Phzacum in Corcyra, apud quem labores suos nar-rantem facit Ulysses Homerus Odyll. 7. 8. 9. e E Phzacibus accumbentibus. f Placencia narrans. ab ἀπερὸς, gra-tus, & λέγω. Turneb. 10. 12. Casaubonus tamen ad Sue-ronii August. cap. 74. aretologos exponit, parasitos philoso-φος, & quos Seneca epist. 29 vocavit circulatores Philoso-φος, qui in conviviis lautiorum, quae frequentabant, de virtutibus, & vitis disceptabant, quale in Antidoti refert Athenaeus lib. 6. c. 9. vide etiam, quae Jos Scal. ad Aufon. lib. 2. c. 5. g Quasi dicat, Phzacum quospiam indignatus Ulysses. h Non qualem iste fingit, voragine naveis ab-sorbente, sed vera immergendum. i Formisi in Italia, & in Sicilia esse, qui carnis humanis vescuntur. k Citius haec crediderim, quam esse ἀνδροποφάγος. l Scopulos sub Therio Bosphoro, qui non multum a se invicem distantes navigantibus concurrere videntur, di-cuntur, & Symphlegades. m Ventos in utre inclusos Uly-si ab Aeolo datos. n Elpenorum cum aliis remigibus Cir-ces virga tactos, in porcos, & alias pecudes mutatos. o Tam nullius cerebri, crassique ingenii esse nos? p Vi-num Corcyrae insulæ Phzacum in mari Jonio, Corfu. q Ut qui solus enataverit. * Junio Sabino, qui Cos. cum Domitiano A. V. 836. Synephoneis. r Quæ Tropico sub-jacet. f Communis Arabum, & Aegyptiorum emporii.

a Tragœdii cothurnatis. b A diluvio. c Tragœdias, Satyr. 8. 229. d Immortale odium ardet inter finitimas Egypti urbes Ombus (sic enim malo legere cum Ortelio) cuius urbis incolæ crocodilum colunt & Tentyritarum. e Festum. f Septem dierum, æ noctium epulis, ac vigilis celebrato. g Hæc pars Egypti, in qua ego sum, vel, in qua Ombus, & Tentyra sita sunt. m Nequissimæ civitatis, in qua Serapidis templum. vide Sat. 1. v. 26. n De ombi incolis ebriis. o Arabe, Æthiopæ. p A Tentyritis. q Jurgia pro rubis sunt, quæ animos utrinque acuant. * Facies truncatas cruore, & vulceribus ita immutatas, ut non agnoscas easdem esse. r Quandiu neminem interfectum percipiunt.

Nos vulgi scelus, & cunctis gravior a cothurnis, Nam scelus b à Pyrrha quamquam omnia c firmata volvas, 30 Nullus apud tragicos populus facit. accipe nostræ Diræ quod exemplum feritas produxerit ævo. Inter finitimos vetus, atque antiqua simultas, Immortale odium, & nunquam sanabile vulnus Ardet adhuc d Ombos, & c Tentyra. summus utrinque Inde furor vulgo, quod numina vicinorum 36 Odit uterque locus, quum solus credat habendos Esse deos, quos ipse colit: sed tempore festo f Alterius populi rapienda g occasio cunctis Visa h inimicorum primoribus, ac ducibus, ne 40 i Lætum, hilareremque diem, ne magna gaudia cœna Sentirent postis ad templa, & compita mensis, k Perovigilique thoro, quem nocte, ac luce jacentem Septimius interdum sol invenit. horrida sanc l Egyptus: sed luxuria, quantum ipse notavi, 45 Barbaras fumo non cedit turba m Canopo. Adde quod & facilis victoria de n madidis, & Blest, atque mero tibi utantibus, inde virorum Saltatus o nigro ribicine, qualiacunque Unguenta, & flores, multæque in fronte coronæ: 50 p Hinc jejunum odium, sed jurgia prima sonare Incipiunt animis ardentibus: q hæc tuba rixæ, & De hinc clamore pari concurrunt, & vice telis Sævit nuda manus, pauca sine vulnere malæ, Vix cuiquam aut nulli t toto certamine nasus 55 Integer, aspiceres jam cuncta per agmina vulnus Dimidius *, alias facies, & hiantia ruptis Ossa genis, plenos oculorum sanguine pugnos: Ludere se credunt ipsi tamen, & pueriles Exercere acies, r quod nulla cadavera caesent, 60 colitur.

g Aggrediendi, & deprehendendi. h Tentyritarum. i Festum. k Septem dierum, æ noctium epulis, ac vigilis celebrato. l Hæc pars Egypti, in qua ego sum, vel, in qua Ombus, & Tentyra sita sunt. m Nequissimæ civitatis, in qua Serapidis templum. vide Sat. 1. v. 26. n De ombi incolis ebriis. o Arabe, Æthiopæ. p A Tentyritis. q Jurgia pro rubis sunt, quæ animos utrinque acuant. * Facies truncatas cruore, & vulceribus ita immutatas, ut non agnoscas easdem esse. r Quandiu neminem interfectum percipiunt.

Et sine a quo tor rixantis millia turba, Si vivunt omnes? ergo acrior impetus, & jam Saxa inclinatim pro humum quæ sita læcrtis Incipiunt torquere, b domestica seditioni Tela: nec c hunc lapidem, quali d se Turnus, c 65 Ajax, Et quo f Tyrides percussit pondere coxam Anææ, sed quem valeant emittere dextra Illi dissimiles, & nostro tempore nata. g Nam genus hoc vivo jam decrecebat Homero. Terra malos homines nunc educat, atque pul- fillos. Ergo deus quicunque aspexit, h ridet, & odit, 71 i A diverticulo repetatur fabula: postquam Subdidit aucti, k pars altera promovere ferrum Audet, & infestis pugnam instaurare sagittis, Terga fugæ c celeri præstantibus omnibus instat, 75 l Qui vicina colunt umbræ: l Tentyra palma Libitur hinc quidam, nimis formidine carsum Præcipitans, capiturque: ast illum in plurima se factum Frustra, ac particulas, ut multis mortuus unus Sufficeret, torum corrosis offibus edit 80 Vitrix turba: nos ardenti decoxit ahenæ, Aut verubus: longum usque adeo, tardumque pu- tavit Expectare focos, contenta cadavere crudo: Hinc gaudere libet, quod non viola verit ignem, Quem summa cæli in raptum de parte f Prometheus Donavit terris: elemento gratulor, n & te 86 Exultare reor: sed qui mordere cadaver Sustinuit, nihil unquam hac carne libentur edit. Nam scelere in tanto ne quæras, & d ubites, an Prima volupratem gula senferit, ultimus autem 90

g Quod & ipse Homerus de suo tempore fatetur. d v dno æv. æres φέρειν, Ὅσοι νῦν θροτοί εἰσι. ibid. meminit & Plin. 7. l. 16. c. h Rider pullos, oditque malos. i A digressiuncula revertatur ad historiam pugne. k Tentyritæ. l Accusativo plurali. m Surreptum Jovi à Prometheus in concava ferula. n Te dignis tibi vel, te ò Volui igni gratulari credo, qui tam infandi sceleris officio non fuerit violatus. mὲδὲ μὴ ἦναι Περσὲ ἐπ' ἐμοί, inquit Persa ille in epiogr. Diofcorid. Anhol. l. 3. c. 13. Persæ a, & Chaldæi ignem venerabantur inter summa numina, ut & aquam, tanquam rerum principia. Ab his per Trojanos perpetuus ille ignis Vestæ sacer fluxit ad Romanos.

a Quot- sum vero hæc pugna sine cede? b Seditio- nis ad ma- nuin. Jamque faces, & saxa vo- lant. Virg. Æ- neid. 1. c Non quantum olim. d Æneid. 12. Saxum circumspicit in- gens, &c. e Iliad. 5. λίθον μέ- λαιον, τρα- χύν τε, μέγαν τε. f Iliad. 7. δὲ χερ- μαδίων λάβε χει- εὶ Τυδεί- δης, μέ- γα ἔργον. g Quod & ipse Homerus de suo tempore fatetur. d v dno æv. æres φέρειν, Ὅσοι νῦν θροτοί εἰσι. ibid. meminit & Plin. 7. l. 16. c. h Rider pullos, oditque malos. i A digressiuncula revertatur ad historiam pugne. k Tentyritæ. l Accusativo plurali. m Surreptum Jovi à Prometheus in concava ferula. n Te dignis tibi vel, te ò Volui igni gratulari credo, qui tam infandi sceleris officio non fuerit violatus. mὲδὲ μὴ ἦναι Περσὲ ἐπ' ἐμοί, inquit Persa ille in epiogr. Diofcorid. Anhol. l. 3. c. 13. Persæ a, & Chaldæi ignem venerabantur inter summa numina, ut & aquam, tanquam rerum principia. Ab his per Trojanos perpetuus ille ignis Vestæ sacer fluxit ad Romanos.

a Calaguris urbs
 Vasco-
 num pop.
 Hispanie
 citerioris
 ad Gallium,
 &
 Britannicum
 Oceanum
 Pompeio
 &
 Metelloni
 obfessa,
 nihil non
 durum,
 &
 in fame
 miseram
 experta est.
 Luc. Flor. 3. l. 2. cap. Val. Max. 7. l. 6. c. Oros. 5. lib. 23. c.
 b Non
 naturæ,
 aut morum.
 c Vascones. d Fames. e Ex inedia. f Edere.
 g Viris tam fortibus, legitur, & arribus. h Stoicæ disciplinæ patris, qui docet omnia pro vita non esse faciendâ.
 i Unde vero Stoicum hoc uorum haberent rudes illi Cantabri? *Biscayners*. Hinc autem se in Galliam transfulere Vascones, qui hodie Gascons. k Q Metelli Pii à Sulla dictatore contra Sertorium in Lusitaniam, & Celtiberiam missi, cui postea additus à senatu fuit Pompeius. Luc. Florus 3. l. 2. c. l. Græcæ, & Romanas literas, atque Philosophiam. m Sat. 1. v. 4. n Oceani septentrionalis insula supra Orcadas. nonnullis Scheriant. o Tertio Thulemarke, qui Norvegiz tractus. o Vascones. p Civitas ultra Iberum in Hispania Rom. socia, ab Annibale e pugnatâ, *Morvedre*. q Cujus cives si humanis venerentur carnibus, excusandi sunt: huc obfisione, constantia, fide adducti, sed Ægypt. & c. r Ara Tauricæ Dianæ in Scythia ad Mæotium lacum, in qua vivi immolabantur hospites, Diod. Sic. 4. lib. 3. c.

Ægyptus: quippe illa nefandi Tauricæ sacri Inventrix, homines a (ut jam quæ carmina tradunt

Digna fide credas) tantam immolat, b ulterius nil, Aut gravius cultro timet hostia. quis modo casus Impulit horisq; tanta fames, in fustaque c Vallo 120 Arma cogerunt, tam detestabile monstrum Audere? an ne aliam terra d Memphitide siccâ c Invidiam facerent nolenti surgere Nil? Quæ nec terribiles f Cimbri, nec g Britones unquam

h Satyromata quæ truces, aut immanes i Agathyrsi, Hæc sævit rabies, imbelles, & inutile k vulgus 126 Parvula l fœtibus solitum dare vela phœstis, Et brevis pictæ vemis incumbere testæ. Nec panam scelerei invenies, nec digna parabis Supplicis his populis, in quorum mente pares sunt Et similes, ira, atque fames. Mollissima corda 131 Humano generi dare se natura facetur, Quæ lacrymas dedit, m hæc nostri pars optima sensus.

Florare ergo jubet causam lugentis amici, Squalloremque rei, pupillum ad jura vocantem 135 n Circumscriptorem, cujus manantia stetu o Ora puellares faciunt incerta capilli. Naturæ imperio gemimus, cum funus aduste Virginis occurrat, vel terra clauditur infans, Et p minor igne rogi. q quis enim bonus, aut r face dignus 140

Arcana, qualem Cereris vult esse sacerdos, Ulla aliena sibi eredit mala: separata hos nos A grege mutorum, atque ideo venerabile soli Sortiti ingenium, divinorumque capaces,

inundantem siccam Ægyptum, quam hoc, quod fuisse Bufirdi Thrassilum. f Sat. 8. v. 294. g Pop. Galliz Celticæ, Armerici, Bretons. h Sat. 2. v. 1. i Pop. Scythiz, Virg Pittique Agathyrsi. k Tenyritarum, Ægyptiorum. l Testaceis naviculis. m Misericordia. n Tutorem, qui decepti pupillum. o Ambiguum vultum, puernæ sit, an puella. p Infantes ante natos dentes defuncti non comburebantur. *Plutarch. in consolatoria ad uxorem*, sed recondebantur in suggrundato. q Quis bonus non cogitet sibi accidere posse, quod alteri accidit. r Castus, & pius, qui enim currentes facem inextinctam tenebant, eligebantur, ut integerrimi ad sacra Cereris. Sat. 6. v. 50. qualem se, vel suos esse vult Cereris sacerdos.

a Illa & Poetis decantata & posse verum esse, cum multa videremus immatura fieri in Ægypto.

b Non timeret, ne cadatur, quæ immolatur. c Obfisione. d Ægyptia.

Memphis enim nobilis Ægypti civitas, Gran Cairo.

e Possent ne facinore crudeliori irritare Nilum, non inundantem

a Pecudes .

b Vegetativam , & sensitivam .

c Rationem , mentem .

d Relinqueret syllabas , in quibus

primi homines vivebant ,

atque domos , & oppida

condere . Hæc omnia , que

Aristot. Cicero , Horatius ,

aliique accepta referunt

orationi , & eloquio ,

coquus Athenionis tribuit

coquinariæ , referente Athenæo lib. 14. c. 23. nec ab arte sua recessit , ut ajunt . e Pardus , & Lynx parcat pardis , &

lynxibus . f Instrumenta rustica . g Tentyritas . h Ne videret . i Ne injuriam faceret humanæ animæ , quæ per

μετεμψύχασιν , quam ille somniavit , in bruta migrasse

posset . k Fabis quippe abstinuisse ferunt . *ἔπειτα εἶσι , & δομιῶς ἢ αὐτῶν ἢ φύσις . περὶ τὸν ἰσθμὸν γὰρ τὸ πᾶν γονήεσσι . & ἢ ἀποδόσης κινῆσαν ἐπιχλαροῦ ἐόντα , ὅθεν τῶν ἀνδρείων μελοισιν ἐμφερέα τῆν Φύβη . ἐψήθεντα ἢ ἠέπαφῆς ἐς τὴν σελήρον γυβὶ μεμετρῆσθῆσαν , ἀμυ ποιήσεις .*

Pythag. apud Luc. *βίαν περὶ αὐτοῦ* . iis tamen usum esse , Aristoflexenus scripsit , ut refertur à Gellio .

Arque exercendis , capiendisq; artibus apti 149
Sensum à cœlesti demissum traximus arce ,
Cujus egent a prona , & terram spectantia , mundi
Principio indulsit communis conditor illis
Tantum b animas , nobis c animum quoque ,
mutuus ut nos

*Affectus petere auxilium , & prestare juberet , 150
Dispersos trahere in populum , d migrare verusto
De nemore , & d proavis habitatus linquere sylvas ,
Ædificare domos , laribus conjungere nostris*

*Testum aliud , turos vicino limite somno
Ut collata daret fiducia , protegere armis 155
Lapsum , aut ingenti nutantem vulnere civem ,
Communi dare signa tuba , defendier iisdem*

*Turribus , atque una portarum clave teneri .
Sed jam serpentum major concordia . parcat
& Cognatis maculis similis fera . quando leoni 160
Fortior eripuit vitam leo ? quo nemore unquam
Expiravit aper majoris dentibus apri ?*

*Indica Tigris agit rabida cum Tigride pacem
Perpetuam : savis inter se convenit urtis .
Ast homini ferrum lethale incude nefanda 165
Produxisse parum est , cum frustra , & sarcula*

*tantum
Assueti coquere , & f marris , ac f vomere lassī
† Nescierint primi gladios excudere fabri .
Aspicimus g populos , quorum non sufficit ira
Occidisse aliquem , sed pectora , brachia , vultum 170
Crediderint genus esse cibi : quid diceret ergo ,
Vel h quo non fugeret , se nunc hęc monstra videret
Pythagoras ? i cunctis animalibus abstinuit qui
Tanquam homine , & ventri indulsit k non omne legumen .*

*† Nescierint primi gladios excudere fabri .
Aspicimus g populos , quorum non sufficit ira
Occidisse aliquem , sed pectora , brachia , vultum 170
Crediderint genus esse cibi : quid diceret ergo ,
Vel h quo non fugeret , se nunc hęc monstra videret
Pythagoras ? i cunctis animalibus abstinuit qui
Tanquam homine , & ventri indulsit k non omne legumen .*

*† Nescierint primi gladios excudere fabri .
Aspicimus g populos , quorum non sufficit ira
Occidisse aliquem , sed pectora , brachia , vultum 170
Crediderint genus esse cibi : quid diceret ergo ,
Vel h quo non fugeret , se nunc hęc monstra videret
Pythagoras ? i cunctis animalibus abstinuit qui
Tanquam homine , & ventri indulsit k non omne legumen .*

*† Nescierint primi gladios excudere fabri .
Aspicimus g populos , quorum non sufficit ira
Occidisse aliquem , sed pectora , brachia , vultum 170
Crediderint genus esse cibi : quid diceret ergo ,
Vel h quo non fugeret , se nunc hęc monstra videret
Pythagoras ? i cunctis animalibus abstinuit qui
Tanquam homine , & ventri indulsit k non omne legumen .*

*† Nescierint primi gladios excudere fabri .
Aspicimus g populos , quorum non sufficit ira
Occidisse aliquem , sed pectora , brachia , vultum 170
Crediderint genus esse cibi : quid diceret ergo ,
Vel h quo non fugeret , se nunc hęc monstra videret
Pythagoras ? i cunctis animalibus abstinuit qui
Tanquam homine , & ventri indulsit k non omne legumen .*

*† Nescierint primi gladios excudere fabri .
Aspicimus g populos , quorum non sufficit ira
Occidisse aliquem , sed pectora , brachia , vultum 170
Crediderint genus esse cibi : quid diceret ergo ,
Vel h quo non fugeret , se nunc hęc monstra videret
Pythagoras ? i cunctis animalibus abstinuit qui
Tanquam homine , & ventri indulsit k non omne legumen .*

*† Nescierint primi gladios excudere fabri .
Aspicimus g populos , quorum non sufficit ira
Occidisse aliquem , sed pectora , brachia , vultum 170
Crediderint genus esse cibi : quid diceret ergo ,
Vel h quo non fugeret , se nunc hęc monstra videret
Pythagoras ? i cunctis animalibus abstinuit qui
Tanquam homine , & ventri indulsit k non omne legumen .*

*† Nescierint primi gladios excudere fabri .
Aspicimus g populos , quorum non sufficit ira
Occidisse aliquem , sed pectora , brachia , vultum 170
Crediderint genus esse cibi : quid diceret ergo ,
Vel h quo non fugeret , se nunc hęc monstra videret
Pythagoras ? i cunctis animalibus abstinuit qui
Tanquam homine , & ventri indulsit k non omne legumen .*

*† Nescierint primi gladios excudere fabri .
Aspicimus g populos , quorum non sufficit ira
Occidisse aliquem , sed pectora , brachia , vultum 170
Crediderint genus esse cibi : quid diceret ergo ,
Vel h quo non fugeret , se nunc hęc monstra videret
Pythagoras ? i cunctis animalibus abstinuit qui
Tanquam homine , & ventri indulsit k non omne legumen .*

*† Nescierint primi gladios excudere fabri .
Aspicimus g populos , quorum non sufficit ira
Occidisse aliquem , sed pectora , brachia , vultum 170
Crediderint genus esse cibi : quid diceret ergo ,
Vel h quo non fugeret , se nunc hęc monstra videret
Pythagoras ? i cunctis animalibus abstinuit qui
Tanquam homine , & ventri indulsit k non omne legumen .*

Ejusdem Pithæi Variæ Lectiones

Ad Juvenalis Satyram XV.

In argumentum . In quibusdam exemplaribus habet hæc Satyra titulum hunc : De superstitionibus Ægyptiorum .

Ad vers. 7. *Illic cgruleos , &c. Alii : Illi cgruleos , hi piscem flumini , illi , &c.*

Ad vers. 55. *Toto certamine . Alii legunt i ego certamine .*

Ad vers. 85. *Captum de parte Prometheus . Alii : Promethea .*

Ad vers. 93. *Alimentis talibus . Alii : elementis .*

Ad vers. 101. *Pallorem , ac maciem , & tenues . Alii : Pallore , ac macie extenuis .*

Ad vers. 168. *Excudere fabri . Alii : extendere .*

SATYRA XVI.

Militiæ commoda, & privilegia dum ironice laudat, nimiam militum insolentiam taxat. Satyram hanc plerique Juvencialis adjudicant.

Quis numerare queat felicitis præmia, Galle, Militiæ? *†* nã x si subeantur prospera castra, Me pavidum excipiet tyronem porta secundo Sidere. plus etenim fati valet hora benigni, Quam si nos b Veneris commendet epistola Marti, Et e Samia genitrix quæ delectatur arena: ⁶ Commoda tractemus primum communia, quorum Haud minimum illud erit, ne te pulsare d teगतus Audeat: imo & si pulsetur, dissimulet, nec Audeat d excussos prætorii ostendere dentes, ¹⁰ Et si nigram in facie tumidi livoribus offam, Atque oculos medico g nil promittente resistos, h Bardiacus iudex datur hæc punire i volenti Calceus, & grandes magna k ad subfellia iuxta, Legibus antiquis castrorum, & m more Camilli ¹⁵ Servato, miles ne vallum litiget extra, Et præcui assignis, iustissima Centurionum Cognitio est igitur de milite, nec mihi deerit Utio, n si iusta deseritur causa querelæ. Tota cohors tamen est inimica, unusq; o manipli 20 Consensu magno p efficiunt. q curavit, ut sit r Vindicta & gravior, quam l injuria i t dignum erit ergo

a Si mihi militiæ stipendia auspican- ti benigna affulserit constellatio, non dubitem etiam à puero omnem in castris decorem. *b* Marti dilectæ. *c* Juno Martis mater, quæ gaudet Samo insula æconosa maris Jonii. *d* Immunitas militiæ. *e* A te per rixam. *f* Vibicem, & lividum exitu tumorem. *g* Nil salutis, nisi remediis. *h* Centurio, Bardiacus, i. Cilicino sago indutus, vel, militaris, barbarus, à Bardaxi Ilirico pop. Turneb. 23. 25. *Mareus captiva pestilo judice leges.* Claudian. in Rufinum. l. *Bardaxios* meminit Plutar. in Mario, & Gloss. LatinoGræc. Ptol. *sed prætor.* *k* Cujus ad subfellia pendet caligæ. Sat. 3. v. 322. *l* Tibialia, ocreæ. *m* Ex instituto Camilli in obsidione Vejorum. *n* Etiam si iusta causa me deferat. *o* Milites manipulares, qui idem signum sequuntur. *p* Querelam deferentis. *q* Oratori. *r* Petira. *s* Jam accepta. *t* Opus est audacia Vagelli d Mutine cujusdam temerarii caudicis,

Declamatoris Aturinenfis corde Vagelli, Cum a duo crura habeas, offendere tot caligatos, ²⁴ b Millia clavorum. c quis tam procul absit ab urbe?

Præterea quis tam d Pylades, & molem aggeris ultra ut veniat? lacrymæ siccentur protinus, & se f Excusatores non sollicitem amicos. Da tessem, iudex quem dixerit, audeat ille g Nescio quis, h pugnos vidit qui dicere, vidi, ³⁰ Et i credam dignum barba, dignumque capillis Majorum, citius falsum producere tessem Contra k paganum possis, quam vera loquentem Contra fortunam armati, contraque pudorem. ³⁴ Præmia nunc alia, atque alia emolumenta no- tetemus

l Sacramentorum. m convalescem ruris aviti Improbis aut campum m mihi se vicinus ademit, Aut m sacrum effodit medio de limite n saxum, o Quod mea cum veteris soluit puls annua libo: Debitor aut sumptuos pergit non reddere nummos, ⁴⁰ p Pana supervacui dicens chirographa ligni, Expectandus eris, qui lites inchoat, q annus Totius populi: sed tunc quoque mille ferenda Tædia, mille mæra, toties t subfellia tantum Sternuntur, jam facundo s ponente lacernas ⁴⁵ Cæditio, & Rusco jam t misturiente, parati u Digredimur, lentaque forti pugnamus a arena, Ast i illis, quos arma tegunt, & balteus ambis, Quod placitum est, illis præstatur tempus agendi,

quo non audent i Si quis sit, vel nemo opinor. ^b Qui vidit rixam, & verbera, restari se vidisse. i Judicabo illi- rum antiquæ illius incomptæ, & incorruptæ gravitatis, & fidei esse. k Rusticum, militiæ non adscriptum. l Milium iurejurando adstrictorum. m Togato. n Agri limitem, quem loco movere execrandum erat, Jovi scilicet Terminali sacrum, nec ipsi Jovi cedentem. o Supra quod quotannis Jovi Terminali pulvis, & liba sacrificabant. p Sat. 13. 137. Idem versus. q Anni certum tempus, quo conveniant iudices, & totius populi cause agi incipiant. vide Pithæi Adversar. cap. 20. r Subfellia tribunorum, & quæstorum ad judicium sternuntur: & moventur cause, sed nihil promoventur. s Agendo, vel expectando defatigato. t Midium exente, ut fiat mora. vide Macrobi. 3. Saturnal. 16. cap. *Judex testes possit, ipse sit mi- strum, &c.* u Ita actio, ut prælium, nocte interveniente dirimitur. *Actionem meam, ut prælia solet, nox dremis,* Plin. epist. 29. l. 7. x *Metaph.* y Militibus.

a Liticis *Neq; res atteritur longo a suffamine litis.* 50
 mora, & *Solis prae teres b testandi militibus; jus*
 oppositio- *Vivo patre datur: nam quae sunt parta labore*
 ne. Sar. *At litia, placuit non esse in corpore census,*
 4. 1. 8. *Omne tenet cuius regimen pater. ergo c Coranum*
 b Testa- *Signorum comitem, castorumque d ara merentem*
 menta *Quamvis iam rematus c captas pater, f hunc la-*
 condendi *bor a quo* 56
 e Milit- *Provelit, & pulchro reddit sua dona labori.*
 tem stre- *g Ipsus certe ducis hoc vesere videtur,*
 nuum *Ut qui fortis erit, sit felicissimus idem,*
 Impera- *Ut laeti phaleris omnes, & h torquibus omnes, 60*
 toris
 vexilla sequentem. d Stipendium. e Ut ab eo scriba-
 tur heres. f Ex a quo, & merito redditur honos labori.
 g Imo ère, & dignitate Imperatoris est virtutem militis
 praemiis honorare. h Aurcis, militibus donis, Sen. de
 Benef. r. lib. 3. cap.

Ejusdem Pithæi Variæ Lectiones

Ad Juvénalis Satyram XVI.

In Argumentum. In quibusdam Codicibus hæc Satyra
 titulum habet: *De Castrensibus.*

Ad vers. 2 *Nam si subeantur.* Alii: *subeuntur;* alii: *quod*
si subeantur.

Hæc nos pauca è multis raptim è cœpimus. Plura qui vo-
 let, ex aliorum editionibus, ac notis reperat, quas hic
 colligere, & compilare neque animi, & moris, neque
 otii nostri fuit; ac ne eorum quidem omnium, quæ hac
 editione præstita sunt, rationem reddere; ea. n. malui-
 mus ex diligenti lectione à studiosis cognosci, & expendi,
 quam nostro iudicio officiantibus oblici, atque obtrudi.

JUNII JUVENALIS

FINIS.

A U L I P E R S I I F L A C C I S A T Y R Æ S E X.

¹Vates. ²vota. ³ignavus. ⁴princeps.
⁵liber. ⁶avarus.

PATAVII, M. DCC. V.

Typis Seminarii.

Apud Joannem Mansiè.
 Superiorum permissu, & Privilegio.

203

A U L I
P E R S I I F L A C C I
V I T A.

Aulus Persius Flaccus pridie Nonas Decembris, Fabio Prisco, Lucio Vitellio confusibus, anno Tiberii vicelimo, natus est Volaterris Etruriae civitate; qui, à patre equite pupillus relictus, bonis literis operam dedit ad duodecimum ætatis annum Volaterris: deinde Romæ apud Rhennum Palæmonem Grammaticum, & Virginium Flavium Rhetorem. annorum vero sexdecim tradidit se Anno Cornuto, qui Romæ, Stoicam professus philosophiam, juventuti ad sapientie studium præibat. decessit stomachi vicio, ad octavum in via Appia miliarium in suis prædiis, octavo Cal. Decembris, Rubrio Mario, Asinio Gallio cons. anno Neronis octavo, cum vixisset annos viginti octo.

Cum Juvenale tuo, Farnabi, Persius exis;
Atque affectatis eruitur tenebris. (ille,
Quem legat, & quondam neglectum intelligat
Suis fridone satas, nomine sanctus erat.

B. K.

A U L I
P E R S I I F L A C C I
S A T Y R Æ S E X.

P R O L O G U S.

Scribunt epica, dramatica, lyrica, & id genus poemata alii *Ἐπιδοκίματοι* opinione, gloriolæ fumo, victus egestate, lucri spe poetæ facti: ego autem satyras, non tam ad poesin ingenio natus, quam temporum corruptione huc adductus.

Nec fonte labra a prolui b Caballino:
Nec in cicipiti d somniasse c Parnasso
Memini, ut repente sic poeta prodirem.
g Heliconidasque, h pallidamq; i Pirenen
k Illis remisito, quorum imagines lambunt
Hederæ l sequaces: ipse m semipaganus,

a Non aurium tenuis ingurgitan;
do immerfi,
non ple-

ne hausi Musarum fontes. Arque hic persringi Hesiiodum volunt, qui se quondam à musis doctum canit in Theogonia Hippocrenen hausisse, quod nusquam reperio, hoc tamen ipsis, quibus hic utitur Persius, verbis attribuit Hesiiodo Asclepiades l. 4. Anthologiz c. 27. & Antipater l. 2. Anthol. c. 47. verum hoc de Ennio refert Propert. 3. l. 2. cl. b Equino, quem ungula Pegasum aperuisse fabulantur, hinc Hippocrenen dictum. *Bellerophon* qui suis humor equi. Propert. 3. l. 2. cl. c Duo habente vertices, Tithorea sc. & Hyampeum. d Ut Ennius, qui Homeri animam in se migrasse somnavit. Ipse in Annalibus, & Epicharmo. e Monte Phocidos Baccho, & Apollini sacro f Afflatu divino ex haustu fontis sacri, & quasi per somnium. g Grandisonum hunc factum, vel, ipsas Musas ab Helicone Bæotiz monte dictas. h A luctu Pirenes, cuius ex lacrymis manavit ille fons. vel, ab effectu. pallorem innuit è studio diuturno contractum. i Fontem in Acrocerointho Musis sacrum. k Poetis, quorum statuas in bibliothecam Apollinis receperat hederæ cingunt. l Errantes, adhærentes, vel ultro desinatæ, ut Fannio, *Horat. Sat. 4. lib. 1. m* Subrusticus, semipoeta, al. Satyricus, utpote agrestis.

A U :

I ;

Ad

a In zedem Camenarum, & Apollinis ab Augusto in Palatio extructam, ubi poetarum opera asservabantur. *vel*, ad conventicula sacrorum vatum privata sub Nerone. *b* Unde vero tot ubique poetæ? *vide argumentum prologi supra*: & de pſitaco, pica, & corvo reducis Augusti ſalutatore, quæ nos ad Martial. l. 14. epig. 74. & 76. *Αφουεῖ* vero, à muſis alienos, nec ad Poëſin natos (Gallos item, Hiſpanos, atque Italo cælo non natos hic taxare videtur) egeſtate tamen adactos, vel lucro allectos ad ſcribendum compar avibus, quæ blandiente cibo ſolent *c* *eniri*, ut humanas voces aſſequantur, & exprimant. *d* Novorum ſcilicet artiſciorum magiſtra, & inventrix inopia. *Pauptas impulit audax, ut verſus facerem.* Horat. 2. epist. l. 1. *e* Anatura. *f* Quæ facit ſequi *Helleniſm*.

g Quod ſi cui ulterioris præmii ſpes aſuſſerit, quam quæ ineptos pleroſque ad poëſin excitat egeſtas, & quæ paraliſicos alios poetaſtros famelicis ventris ſagina *h* *videbis hiantes corvos factos poetas, & loquaces picas audies poëtrias jam factas carmen tentare Pierium, fonte Muſarum, quem Pegæa aperuit unguia, dignum.* *i* Choliambo huic *ἔπερον πόδα χαλδῆ* manuſ porrigunt non pauci: atque *αυδζορτα* volunt ſublevatum, alii geminando l. in *melos*, alii loco ejus ſubſtituendo *nectar*. Irrata, credo, hiſce poëllatoribus critica, qui auribus nectareum præbent ſcyphum. *vide Ang. Politiani Miscell. c. 14. Sed & Scoppæ Collectan. c. 34. ubi ex auctoritate Homeri, & Martiani Capellæ aſſeritur priorem quæ *melos* produci poſſe.*

S A T Y R A I.

Reprehendit in nobilibus, ipſoque in primis Nerone ambitioſam in poematis ſcribendis vanitatem, in quibus, ut & in cauſis forenſibus, ad voluptatem, & oſtentationem, neglecto vero, & honeſto, obſoleta verba, figurarum pigmenta, & rhythmicos numeros affectabant. Perſtriçta itaque tum auditorum, tum recitantium mollitæ; qualem ſuarum ſatyrarum lectorem velit, docet.

P. a *O Curas hominum! d quantum eſt in rebus inane!*
b (M. *Quis ſeget c hæc? P. min' tu iſtud ais? M. nemo hercule. P. nemo?*
M. d Vel duo, vel nemo, turpe, & c miserabile P. quare?
f Ne mihi Polydamas, & Troiades g Labeonem Prætulert? h nugæ, non, ſi quid i turbida Roma s k Elever, i accedas, examenve improbum in illa Caſtiges trutina: m nec te quaſſeris extra. Nam Romæ n quis non? ah, ſi ſas dicere! ſed ſas

a O quantita eſt hominum ubique in ſtudiis, voris, & actionibus vanitas! Abſurprium initium, & plane

Satyricum. videtur autem imitatus illud Lucretii ex principio 2. l. *O miſeras hominum mentes, o pectora cæca!*
b Progreſſurum in Satyra poëtam (introducitur ex Horatiana imitatione 1. Satyr. 2. l.) monitor interpellat, cum ſcribenda Satyra dehortatus. *M. itaque monitorem designabit. P. Poëtam. c* Has Satyras. *d* Pauci adeo.
e Miſere tibi peribit poema, quod auctori, nemine legente, nihil allaturum ſit gloriæ. *f* Hoccine adeo miſerum eſt, ſi ut Hector quondam verebatur, ne Polydamas filius Antenoris, Troes, & Trojana mulieres *ἄλλοτῆρας* (Homer. Il. χ.) ipſum Achille inferioreſ cenſerent, ſi ſe reciperet intra muros cum cæteris Trojanis, ego itidem vererer, ne Nero, & molles, atque effeminati Trojugenæ prætulert mihi *g* *Actium Labeonem*, qui Iliada Homeri inepte tranſtulit? *h* Nugæ mihi ſunt imperitorum judicia. *i* Præcipitis, & corruptæ ſenſus. *k* Pro vili, & levi habeat, *vel* contra ad ſideræ tollat. *l* Aſſentiaris, nec te iniquo Romanorum judicio cenſendum ſubjicias. *m* Tu te judica, tibi ſano, & ſapienti place, neque te ex opinione vulgi ſtima. *n* Quis non ſe extra quærit? *vel*, quis non eſt iniqui judicii?

z Cum videam eos improbe agere, qui nubi- bus, & puerilibus nugis relictis virilem sum- perint ro- gam — b — quos jam canos exi- stentes fa- puille o-

Tunc, à cum ad canitum, & nostrum b istud vivere triste
Astexi & c nubiis facinus quæcunque relictis, Cum d sapimus patruos: tunc, tunc, c ignoscite. M. f nolo: 11
P. Quid faciis sed sum petulenti g splene h castinno. Scribimus i inclusi, k numeros ille, l hic pede liber, Grande aliquid, m quod pulmo anima prælargus anhelet.
n Scilicet hæc populo, * pexusque, togaque recenti, Et o natalitia tandem cum p sardoniche q albus, s Sede seges celsa, liquidum cum r plasmate guttur Mobile colluceri, t patranti t fractus ocello.
Heic, neque more probo videas, u neque voce serena Ingenter x trepidare y Titos, cum carmina z lum- bum 20
 portuit, nec carminibus, qui juvenum lusus sunt, immo- rari. Verulos versibus vacantes exagitat infra v. 22. & Ne- roni hinc fuisse doctrinæ elementa autumat Tacitus 13. An. — c — Qui vitæ severi volunt videri, *Hellenis- mus* vivere pro vitæ. — d — Et rigidi aliorum cen- sores sunt, ut patrum nepotum. *subtridida autem est reprehensio in prima persona.* videntur item hæc omnia abusive *sed fas* Tunc non inepte dici posse ex persona Monitoris poem- tam monentis, ne sibi juvenis censoriam arripiat virgam; majoris fore auctoritatis, & ponderis, si quando canorum, & annorum gravitate spectabilis, & vendens in vitia in- vehatur. e Si urbem Satyrjco perfundam aceto. f Hoc etiam ex poetæ persona potest intelligi fluctuantis, & no- lentis quidem, ut præ se fert, scribere, tandem vero victi vitiis Romanorum, atque natura sua in risum, & rigi- dum cachinnum proclivi. g Qui æquo major intempe- rantiam risus ciet, sum itaque natura — b — irrisor, Satyrjcus, i Inclusi Museo fecellit. *Qui facis in parva sub- lissima carmina celsa.* Juvenal. 5. Sat. 28. v. Carmina poetæ. l Orator profa. m Quod non sine anhelitu reci- tet, etiam cui pulmones validi, quæ spirandi instrumenta, & officina. n Scilicet is studiorum finis, ut lauderis, ut recites, crines, vel toga pexa indutus. * vide Martial. epigr. 58. l. 2. o Natali die, vel muneris mista, vel gestari solita. p Annulo, cui includitur Sardonyx. q Veste candida in- dutus. r Portione ad leniendam vocem. s Libidinanti, & in lasciviam profuso, vel quales Juvenalis dixit, *oculof- que in sine trementes.* Sat. 7. v. 240. t Solutus. u Turbi- da, & confusa acclamatione. v Gestire, exillire. y No- biles Romanos Titi, & Marci prænomine insignes, vel Au- gustanos satellites à Nerone delectos. z Sedem libidinis,

x enes.

In-

Intrat, & tremulo a scalpitur ubi intima versu, b Tun' necule auriculis alienis colligis efas? Auriculis, quibus & dicas c cure perditus, d ohe! c Quo didicisti, nisi hoc f fermentum, & qua se- mel intus

Innata est, rupto g fecore exierit h caprificus? 25 i En pallor, feniunque. à mores l usque adeo ne Scire tuum nihil est, nisi te scire hoc sciat alter? k At pulchrum est digito monstrari, & dicier, hic est.

Ten' l circitorum centum distata fuisse, Pro nihilo pendaris Ecce inter pocula quæruunt 30 n Romulidæ satyri, o quid dia poemata narrent. Heic aliqui, cui circum humeros hyacinthina p læna est, Rancidulum quiddam q balba de vare locutus, i Phyllidas, Hipsiphylas, vatium & f plorabile si quid,

t Bliquat, & tenero u supplantat verba palato. 35

paris? c Perfrictus frontem. Impudens, vel, studio, aut etiam senio cum contractus. d Vox fenes juveniliter exultantis, & sibi in obsceno, teneoreque carmine applau- dentis. & inducit, que sequuntur. e Quid mihi profue- rit didicisse? nisi hæc — f — Scientia, quæ me serve- facit, & attollit, non secus ac massam fermentum, — g — E sede scientiæ prodierit tandem in aliorum usum, in meam laudem? h Gloria cupiditatis, caprificus vero s muris erumpens saxa disjicit, Plin. 16. l. 19. Mart. 10. l. 2. epigr. Juven. Sat. 10. v. 145. i Ingenii hæc ostentatio, in- quir Poeta Iron. ampla satis merces est palloris ex studio, & perditæ senio cutis. k Instat cute perditus poetaster, iniquens, Dulcis tamen est fama, & populi præconium, ubi prætereuntium digito monstror, atque puerorum ma- nibus in scholis teror. Nero a. carmina sua publice in scholis prælegi imperabat. l Puerorum nobilitas illa in scho- lis ediscientium citros. i. cincinnos alentium, qui iis gran- dioribus tondebantur. m Laudem, Respondet Poeta, vo- lo, sed sobriam, non inter pocula, & epulas à temulen- tia. Mar. l. 4. n Romani proceres, Romulo oriundi. o Anam fabulandi. p Cui hyacinthina vestis, qua in convivio, & triclinio uti licebat, non in foro, accubi- toria, à χιτων. nobilem autem, & divitem innuit. q Binisso per narès spirituru. r Fabulas è trivio amatorias. Phyllidos amanti Thesea, & Hipsiphyles Jasonem. s E- legiacum. t Liquida voce pronunciat. u Palato illi- dit, & infringit. tripperh out, ut blæse, & dulcius fo- ment, non viriliter. Metaphora à lufatoribus,

2 Assen-

2 Iron. molles auditores adclamant. vide, quæ ad Martialia epigramata 4. l. 1. b Post illorum asfentationes, an non illi mortuo ossa mollior quicquid subrenui, & sine pondere terra? *Ironice*, vide, quæ adnotavi ad ultimum vers. Hippolyti Senecæ c Sepulchris. d Flores, *Juven. Sat. 7.* & in urna perpetuum ver. quos è sepulchro natos, pacatæ, & felicitis defunctorum conditionis argumentum prædebat superstitionum vulgus. e *Ait monitor.* f Crispanti naso nimis satyricæ irritides, naso suspendis, ut lance. *Turn. 4. 9.* g Famam, laudem. h Carmina diurnitatem, & immoralitatem promerita, cedri autem succo peruncta tineas, & cariem non sentiunt. i Non meruentia de aromatis, & balsamentis, garo è scombriis, vel ipsis scombriis anchoras involvendis mandentur, ineptas enim chartas manet hoc fatum, ut thuris, piperisque fiant cuculli. *Mart. epigr. 2. & 49. l. 3.* k Quisquis es, ò modo quem ex ad verso dicere feci, non ego, cum scribo, si forte quid aptius exit, As 1 Quando hæc rara avis est, si quid tamen aptius exit, Laudari meruam, neque enim mihi cornea fibra est: m Sed resti finemque, extremumque esse recuso *Euge tuum, & Belle. n* nam belle hoc excute totum, o Quid nõ intrus habet? p Non heic est Ilias q Actii

2 Ebria b veratro, non si qua elegidia c crudi s. Dislarunt proceres, non quicquid denique lectis Scribitur in d citreis, e calidum scis ponere fumen, f Scis comitem horridulum trita donare latera: Et, verum, inquit, amo, verum mihi dicite de me. ss * (g Qui pote? h Vis dicam? nugavis, i cum tibi calve Pinguis aqualiculus propenso sesquipedæ extet. k O Jane, à tergo quem l nulla ciconia pinsit, Nec in manus auriculas imitata est mobilis albas, Nec linguae, quantum n sinitat canis o Apula, tantum. 60 Vos ò p patricius sanguis, quos vivere fas est q Occipiti cæco, r posticæ occurrere sanne Quis populi sermo est? i quis enim? nisi carmina molli Nunc demum numero fluere, t ut per Igve severos

pro ——— b ——— Elleboro albo, quod cerebrum purgat, acitque, quod sumptuosa fertur Carneades adversus Zenonis libros scripturus. c Gulosi, remulenti, à cæna, & poculis crudi stomacho. d Divitum è citro factis trichinaribus, aut etiam lucubratoriis, vide, quæ ad *Juven. 7. Sat. 104. v.* e Dare cænam lauram (de fumine vide, quæ ad *Mart. 13. 44.* vide & epig. Ομοθεῖς μοι ὠσῶδες τοῦσσι. Antholl. l. 2. c. 10.) & ——— f ——— Vestes depexas clienti tenuiori. * Septem lineas sequentes interrupte interjerit Poeta. g Qui fieri potest, ut donis corrogatus verum dicat? h Vin' ut ego tuis largitionibus non corruptus verum dicam? i Cum tibi (ò calve, & insulfe) venter obesus infarq acicululi prominens arguar ingenii obstrum, fieri non potest, ut subtile quid à te, aut acuti expectemus. k Bifrons, idest, sapiens, qui vides ὠσῶσσι, καὶ ὀπίσω, dicitur beatum. l Nullus digitus in formam rostri ciconiæ incitat, pecketh, à tergo extensus deridet. m Asini aures inter albis pilis hirsutas, easdemque mobiles, quas expriment duo digiti extenti, & moti. n Nec tantum lingue, quantum sitiens canis exerit. o Apuliz enim intensus calor exsiccat, p Senatorum filii, nobiles. q Absque oculis ab occipitio. r Derisioni à tergo obviam ite, ab adulatoribus vobis cavete. s Respondet assentator muneribus corruptus. Quis enim alius populi dicit sermo est, quam te esse exactissimum poetam omnibus numeris absolurum, atque extra iudicii aleam positum? t Metaph. à marmorariis ducta, qui inter expoliendum juncturæ levitate lingue explorant, ne qua sit scabrities, vel asperitas.

a Meta-
phora à
fabris li-
gnartis,
qui ada-
mullum
creta, vel
rubrica
notant,
quod fa-
brefa-
ctum, &
politicum
velint,
idque

Effundat iunctura unguis, scit tendere versum;
Non secus, ac a se oculo rubricam dirigit uno:
Sive opus in b mores, in d luxum, in d prandia
regum

Dicere, res grandes nostro dat musa poeta .
e Ecce modo heroas sensus afferre videmus,
Nugari solitos Græcæ, i nec ponere lucum 70
Artifices, nec rus saturum laudare, ubi corbes,
Et focus, & porci, & fumosa Palilia feno:
Unde h Remus, sulcoque terens dentalia, i Quinte
Quem k trepida ante boves Dictatorem induit
uxor:

Et tua aratra domum licet tulit, leuge poeta . 75
* Est nunc, m Brisai quem n venosus liber Acci,

clauso altero oculo, ne distracti radii male colliment.
b Sive opus sit scribere Comœdiam, quæ morum, & vitæ humanæ speculum: sive --- e --- Satyræ, quæ luxum, delicias, aliæque vitia carpit. sive -- d --- Tragediæ, quarum argumenta prandia regum impia, ut Arcei, Thyestæ, Terei, imo grandæ, & grave epicum carmen summa dextera terere, & arte scribere novit noster poeta. e Videmus Nerone, & alios, inquit poeta, qui solebant è Græcis transferre, & certamina artium in ludis Græcis inire; modo audere, & proferrè heroica argumenta, cuiusmodi sunt Troica Meronis, & Ilias Labeonis. f Qui ne lucum quidem, cucurbitam, cupressumve simulare sciant, imo ne rus quidem laudare: quæ poetices tyrunculis progymnasmata sunt. g Festa in honorem Palis dæ pastorum r. Kal. Majas, qui dies natalis fuit urbis Romæ, quibus rustici conjectis in ignem feno, & stipula fumum, & flammam transilientes se expiari credebant. Victorino autem Parilia dicuntur, quod illo anni tempore omnia fata paruriant, pariantque, & Athenæo, 3. lib. 16. c. *παλίων*. h Unde frater Romuli ortum habuit. i Et rud Quinti Cincinate, quem arantem missus à S. P. Q. R. viator Dictatorem salutavit. Plin. 8. l. 3. c. 1. unde *et nobiles, & patres prodierunt*. k Ræcilia, festiva, vel perterrita roga induit maritum Dictatorem jam salutatam, & viator te dictatorem salutatam missus aratrum tuum portavit domum. l *Scopitice*. Egregius sane poeta, qui alta illa, & sublimia aggrediatur, præludis hinc poetiis non exercitatus. * *Alius est, qui aspera, & obsoleta veterum poetarum verba affectat*. m Bacchici, & Baccho, qui Brisæus dictus, quod Accius scripsit Bacchas Tragediam: & legi potest *Brisæus*, ut fit nomen tragediæ scriptæ ab Accio, ut Antioipa tragediæ scripta à Pacuvio, veteri item tragediographo. n Turgens, & sufflatus.

sunt, quos Pacuviusque, & a verrucosa b moretur
c Antioipa, d ærumnis cor luctificabile fulta.
Hos pueri monitus patres infundere * lippos 79
Cum videas quarisne, unde hæc c fartago loquendi
Venit in lingua? unde istud dedecus, in quo
f Trofulus exultat tibi per subfella Lavii?
g Nilne pudet, capiti non posse pericula cano
Pellere, quin h tepidum hoc optes audire. decenter?
i Fur es, k air Pedio: l Pedius quid? crimina
m rasi

n Librat in antithetis, o doctus posuisse figuras 86
Laudatur, p bellum hoc. q hoc bellum? m Ro-
mulus ceves?

r Men' moveat quippe, & santeat s naufragus, affe-

tyri compressam repudiavit, superinducta Dirce, à qua multis modis cruciata est Antioipa. d *Citat hoc ex Pacuvio ut impropria, audacia, & affectati soni*. * Vide Sat. 2. v. 72. e Locutio confusa, aspera, & odiosa infar strepitus fartaginis. f Trofulus dicti equites Romani, quod Trofulum oppidum sine peditum auxilio ceperint, vel laeves. i delicati, & molles auditores exultant, & applaudunt tibi. g Tu autem patrone. hic a. obiter perfringit Oratorum vanitatem, qui laudi, & fama artificii sui sudent magis, quam clientum æspiri, & vitæ. cur non portus à sene, ac misero reo capitale periculum avertis, quam laudem eloquentiæ affectas? Cupis te approbari, non causam, lenocinia, & flores artis conquiris, &c. de Montano Seneca præfatione ad 4. l. Controversi, h Tepidam, & modicam laudationem. i Expilafiti sanum Sculapii. k Ait accusator Pedii patronus Cirenensium. l Quid contra refert Pedius, vel Pedii patronus? non diluit crimina lacertis argumentorum, sed sententiis, & figurarum flosculis usus, Neroni, vel iudicibus placere sudent. m Ninium politis n Expendit, ut sint invicem parifa, & isocola. o Alii legunt doctus, ut sit, quis sit posuisse figuras. Hellenismus. p hoc, inquit Auditor, pulchre, & belle dictum est. q Hoccine bellum? repetit cum indignatione poeta. Heu quantum degenerastis à mascula, & Romana virtute, qui verboso, & quasi canum more claudes agitanter? r Ego certe non magis moveor hujusmodi oratione præpostera, quæ, causa deferta, lenocinii artis se venditat: quam si quis tabulam naufragii sui (pro more naufragorum) pictam ex humero portans cantaret, cum fletu eum, & voce lamentabili me ad misericordiam movisse oportuisset, quo illi assem darem.

a Non meditata, & effictum. b Flectere, & movere ad misericordiam. c Redit poeta ad sui temporis poetastros, & ut ita dicam, carminificis, qui omnem carminis laudem in concinnâ versus structura, & rhythmo positam credebant ——— d ——— Versibus ipsis, utcumque serum pondere, & soliditate desitatis, nec ad iudicii solem excelsit, figuratis nimium, & audacibus, atque compositione reserulata scrupulosis. e Videntur ista citari ex Attine Neronis, de quo Dio: in his autem poeta rhythmum imbrabat.

Protulerim? cantas, cum fracta te in trabe pictum
 Ex humero portes? verum a nec nocte paratum 90
 Florabit, qui me volent b incurvasse querela.
 c Sed d numeris decor est, & junctura addita
 d crudis:
 Claudere sic versis didicit, e Berecynthius Attin,
 Et, qui cœruleum dirimebat g Nerea h delphin,
 i Sic costam longo subduximus Apennino. 95
 k Arma virum, nonne hoc l spumofum, & sortice pinguis?
 m Ut ramale verus prægrandi subere costum?
 n Quisnam igitur tenerum, & laxa cervicis legendum?
 o Torva p Mimalloneis implerunt cornua
 q bombis, 99

Puer adamatus Cybele dictâ Berecynthiâ a monte Phrygiâ Berecyntho, ubi colebatur. g Marc. Metonym. deum scilicet maris. h Vehens Ariona. i Et hic versus, de Pœnis partem Apennini disrumpentibus, ineptus est, habet enim ultimam Pentemimeri similiter cadentem, & in quinto affectatum spondæum, quem costam subductam quidam exponunt. k Siquidem (obijcit turgidorum versuum affectator) grandia carmina, & sublimia non probas: quid tibi videtur Virgiliis Aeneis? annon, & hæc ——— l ——— turgescens caractere inflato? m Est sane, respondet Persius, ramus, vel arbor grandis corticis, sed conjus humorem decoxit ætas. i. sublime carmen, & solidum est. n Quodnam igitur carmen est minus asperum, elegantia gellus, & molliter flexa cervicis interpronunciandum? o Resp. Poeta ironice hæc e Bacchis Neronis, quarum meminit Xiphilin. in Nerone, quoad verba tumida, quoad materiam elumbia, junctura porro tenera, quorum duo clausum habent Pentemimeri consonum, & quæ alternatim rhythmica sunt, tertio similiter cadenti primo, quarto vero secundo. p Mimallones dicuntur Bacchæ a Mimante Joniæ monte, Baccho sacro. vel a μίμῳ. q Proprie apum sono, hic tubarum, & cornuum.

Eraptum a vitulo caput ablatura b superbo
 c Bassaris, & d lyncem e Mænas flexura f corymbis,
 g Evion ingenium h, reparabilis adsonat Echo.
 i Hæc fierent, si k resticuli vena ulla paterni
 Viveret in nobis? summa l desumbe salvia
 Hoc natat in lateris: & in m udo est Mænas,
 & Atis,
 n Nec plutei cadit, nec demorsos supit unguis. 106
 M. * Sed quid opus teneras mordaci radere vero
 Auriculas? o vide sis ne majorum tibi forte
 Limina p frigeant: q sonat heic de nare canina
 Littera. P. Per me equidem sunt omnia profana
 x alba.

rum contemptori. e Agave mater Penthæi. Bassaris vero est Bacchi ministra dicta a Bassareus, quod nomen Bacchi est, a βῆξ. i. vociferando. al. a pelle, vel genere vestis, qua induebantur Bacchi sacerdotes. lateri cervina sinistra Vellera dependent. Ovid. 6. Metam. de Progne habitum Bacchæ fumentem. d Qui currum Bacchi trahit. e Baccha a μῆνεδος, fure, f. Freno exhederis, seu corymbis intortis ornato, vel virga e thyro. g Bacchum a voce bacchantium βῶχ. vel a Jove salutarum βίος, ob res strenue gestas in bello adversus gigantes. h Repercussia resonans. i Hujusmodi carmina. k Priscæ, & masculæ virtutis. l Hæc enervia non perunt ex imo pectore, blæse tantum, & tenere formantur in extremis labris, & primore lingua, quæ saliva scaret. m Liquida, & molli voce recitantur illæ fabulæ Neronis, Bacchis, & Atis. n Non sapit intenti studii notas, ubi poeta cogitabundus Sæpe caput scaberet, vivos & roderet unguis. Horat. Sat. 10. lib. 1. * Sint hæc ita sane, quid ad te? tun' solus contra ibis, & irritabis nobiles mordaci tua reprehendendi libertate offensus? o Vide, si vis: de autem corripitur, tanquam a vido, olim 3, conjug. ut cave, vale, servere. p Ne potentum fores, sportulas, & mensæ frigide, minuque grate te excipiant. Juven. 3. Satyr. Limine submover. Alii exponunt, Ne quis potentiorum tibi mortem frigidam inferat, allusumque voluit ad illud Horatii Sat. 1. lib. 2. O puer, ut sis Vitalis, metuo, majorum ne quis amicus Frigore te feriat. nec male. q In his enim potentiorum liminibus facilis est ira. vel. In his Satyris tuis nimium est mordacitatis, & caninæ facundix. R. enim littera est irritati, & hirsientis canis. r Quando ita vis, sint quidem per me omnia, quæ faciunt, scribunt, dicunt, pulchra, honesta, proba. Concesso ironica, hoc nimirum te, aliosque Romanos delectat, ut laudemini, ut approbemin ubique.

¶ Ut nefas dicitur in facro loco alvum exonerare vel moeſte, ejuſque reli-gionis ſymbolum ap-pinguntur an-gues tanquam geni loci, & qui inde ter-reant, & submo-ſcant

Nil moror, euge, omnes omnes bene miræ eritis res; Hoc iuvat: a hic, inquis, veto quiſquam faxit olerum.

Pinge duos angues; pueri, facer eſt locus: extra Meite, diſcedo. b Secutur c Lucilius d urbem, e Te Lape, te Aleti, & f genuinū fregit in illis. ¶ Omne vaſer vitium g ridenti h Flaccus amico Tangit, & admiſſus circum præcordia ludit, Gallidus i excuſſo populum ſuſpendere naſo i Aſen? mutire nefas, nec clam, nec k cum ſerobe?

M. Nuſquam.

119

P. I Heic tamen inſodiam. Vidi vidi ipſe, libelle m Auriculas aſini quis non habet? n Hoc ego oſertum, o Hoc ridere meum tam nil, nullatibi vendo p Illiade. q Ad cuiſque vultu que aſſate Cratino, r Iratum ſ Eupoliſt prægrandi cum ſene u pal-les.

Adſpice & x hæc, ſi forte aliquid decolliſis auidis, y Inde x uaporata lector mihi ſerueat ure. 125 a Non hic, b qui in crepidas Grajorū ludere geſſit

pueros. ita (inquis) ſacroſancta ſint Neronis, & nobilium carmina: cautum ſit, ne quis ea Satyrico æſpergat a-ceto vel urina; diſcedo itaque. b Cur autem diſcedam, cum Lucilius urbem liberè notarit? c Qui primus Lati-norum Satyram ſcripſit; Juven. Sat. 1. v. 20. d Mores Ro-manæ urbis. e Etiam nobiles nominatim: Rutilium Lu-pum Cos. & Mutium Albutium. f Mordicus carpendo. g Non indignanti. h Horatius, mirus artifex per jocum, & amicitiam, civium Rom. vitia Satyris, & epistoſis per-ſtringere. i Salſe deridere, & recte, naſo in iras, & ir-riſiones non rugato, vide ſupra verſ. 40. k Ut Midæ ton-ſor, fab. nota. l Huius libro inſufurrabo, ut ille tonſor ſcrobis. m Omnes perverſe iudicant de carminibus, ut Mi-das de muſicis: ſonora modulatis præſerunt. n Hoc al-legoria rectum, ut illud ſerobe. o Satyricam hanc ri-dendi libertatem tibi tam pro levi habitam. p Illius Labconis, ſupra. v. 4. & v. 50. q Quicumque aſſatus es legendo Cratino, qui maxima veteris comædiæ libertate Athenienſium vitia carpebat. r Infeſtum vitilis. ſ Priſce comædiæ ſcriptorem. t Ariſtophane item comico. u Studioſe ſeu ἐπιπράδως legendo hos. x Mca. y Abiis tribus Pectis Comicis, eorumque lectione. z Calefacta, præparata. a Non hic mihi lector ſit. b Qui Græco-rum cultus elegantiam, inſtituta, & ſtudia ſpernit.

Sordidus, & a luſco qui poſcit dicere, Inſce: a Qui ſeſe aliquem credens, Italo quod honore b ſupinus Prægerit c heminas d Averi c ædilis iniquus: 130 Nec qui ſabaco numeros, & g ſeſſo in pulvere metas Scit viſſe vaſer, multum gaudere paratur, Si h Cynico barbam petulan: i Nonaria vel lat. k His mane edictum, poſt prædantia l Callirhoen do.

a Qui corporis vitium alteri ex-probrare gaudet. Naturalia vero corporis vitia non

ſunt in aliis reprehendenda. Plato in Protagora: comuniſ-ratione potius digna. Ariſtor. Ethic. Nicom. 3. lib. c. 5. b Vultu elatus, inflatus, quod in municipio aliquo obſcu-ro Italiæ magiſtratu functus ſit, utcumque imo. c Adilitate ſcilicet. d Ab ἡμῶν, dimidius ſextarius, hic pro omni menſura. e Oppidi in Tuſcia. Alii legunt Eretis, quod Sabinorum oppidum. Stephano ἡρετῶν. e Adilium in-ter alia munera erat iniquas menſuras frangere. f Arith-meticorum tabula. g Figuras, quas Geometræ virga in pulvere depingunt, hoc autem extremæ eſt dementiæ, & impudentiæ, res per ſe laudatas deridere velle, artibus, & Philoſophis illudere. h Alludit ad Diogenem, cui bar-bam vellebat Lais. i Meretrix, quæ à nona hora proſtat. k Huiusmodi auditoribus, & lectoribus vanis, atque in-cptis. l Edictum prætoris, & forum ad avaritiam. m Scortum ad libidinem.

S A T Y R A I I.

Gratulatus Macrino sapientiam, quæ sola recte orare docet; 1 aliorum impia, stulta & inutilia vota damnar. 2 Illos deinde taxat, qui aliud voto velle, aliud re agere videntur 3 Hos denique ridet, qui deos, cupiditatis suæ modulo eos merentes, opimis hostiis, & muneribus colunt, cum revera dii non munus, sed mentem, non penas, sed puras respiciant manus.

a Natalem.

b Niveo.

albo: à

Thracum more,

qui

fastos

dies albis

calculis,

infelices

nigris

computarunt.

c Felix

ipse, & fastus.

d Angelo, quem credebatur antiquitas

unâ genitum, pedagogum, custodemque datum, cui laus

indulta natali quoque die sacra fiebant, precès, ac vota

concepiebantur, hunc itaque quem qui injusta, & impia

victimis sibi propitium, imo obsequentem

reddere volunt, tu justa, & pia precatus, vino, &

thure placæ & Conditionali, *ἐμπροσθεν*. Horat. 29, od.

3. lib. *Votis Paucis*. f Nisi semotis, ab arbitris, ne audiant

homines, quæ tu à diis poscis. g Magna. h Ipsi

raciti, submissa voce, & ore arcano. i Thuribulo.

k Tacitas precès. l Nihil deum rogare, quod non potest

licet. Martial. epig. 40. l. 1. m Contingant mihi.

n Scilicet precatur. o Pro Ebullierit, ut dedim proderim;

Casaub. Metaph. ab aqua ebulliente. O utinam

patrum meus dives essetur, funalibus, seu funebri pompa

splendidus, mihi relicturus præclaram hereditatem!

p Inventæ mihi fodienti, arantivæ. q Propitio, fâ-

vente.

Hunc, Macrine, a diem numera b meliore lapillo.

Qui tibi labentes apponit c candidus annos.

Funde merum d Genio, non tu prece poscis c emaci,

Quæ nisi seductis nequeas committere divis.

At g bona pars proserum h tacita libabit l acerba. s

Haud cuivis promptum est, k murmurque, humile

scilicet furros

Tollere de templis, & l aperto vivere voto.

m Mens bona, fama, fides, hæc n clare, & ut

audiat hospes:

Ille sibi introrsum, & sub lingua immurmurat: d f

o Ebullit patri præclarum funus! & d f 10

Sub rastro p crepet argenti mihi serica q dextro

a Hercule! pupillumve utinam, quem proximus heres

b Impello, c expungam: namque est d scabiosus, & acri

Bile tumet, Nerio jam tercia e ducitur uxor.

Hæc sancte ut poscas, f Tiberino in gurgite mergis

Mane capu: his, terque, & g noctem flumine purgas.

Hæc age, responde, (minimum est quod scire laboro):

De Jove quid sentis? h estne ut præponere cures

Hunc cuiquam? cinnam? vis Stajo? an scilicet

heres?

Quis potior iudex, puerive quis aptior orbis? 20

i Hoc igitur quo tu Jovis autem impellere tentas,

Dic age dum Stajo: pro Juppiter d bone, clamet;

Juppiter! at sese non clamet Juppiter ipse?

k Ignovisse putas, quia cum tonat, oculus ilex 24

l Sulfure discontuitur l sacro, quam tuque domus-

que? (bente)

m An quia non fibris ovium, n Ergennaque ju-

Triste jaces o lucis, p evitandumque q bidental,

tollam. i. ex vita. d Namque & spem, & rationem

voti facit ipsius *καὶ ἔλα*: ex suffusa enim bile est valerudinaris.

e Ad sepulchrum, vel in matrimonium, fornicatori illi tercia ducitur uxor, mea tamen vivit.

f Vota, aut sacra facturis mos erat se viva aqua purificare.

Juven. Sat. 7. vers. 524. g Noctis Venerem pollutionem,

aut infomnia. h An censet Jovem justitiam esse aliquo homine?

quo? an Stajo Albio Oppianico judice corruptissimo?

i An dubitas præferre Jovem Stajo? quis aut justior,

aut melior tutor Jove? i Audiat tamen sceleratissimus

ille veneticus, & corruptissimus Iudex Stajus vota hæc

impia, quæ tu ad Jovem concipis, ille statim exclamabit

indignabundus, O Juppiter! quanto magis ipse Juppiter

fulmine vindicabit impias has precès? k Tu tamen credis

Jovem tibi veniam ad omnia indulgere, quia vides arbores

fulguritas te sospite, tuisque salvis. l Fulmine, quod detædes.

i. sulfureum. m An quia tu non fulguritus jaces,

& expiandus consultis ovium extis à _____

n _____ Fulguratorum procuratore, & expiatore Etrusco

o _____ Ut ilex fulmine icta in lucis parum castis,

vel in bidentali, quod æque ac lucus est colluculus

sepimine consecratus, & _____ p _____ sacrum,

quod qui calcavit, incestatur. _____ q _____ cui fulgurito

consecratur bidental, hoc est, locus, in quem decidit fulmen,

circumseptus adjecta ara, in qua bidentibus expiatur _____

a Operto rum thesauro-

rum pre-

sideri, vel

παστόδω-

τη, cui

eo nomi-

ne deci-

ma pen-

duntur.

b Suble-

quor, in

secunda

cera sub-

stitutus

heres.

c Extâ-

bulis tē-

stamenti,

rectius

de medio

a Idcirco stolidam præbet tibi vellere barbam 28
 b Juppiter? aut quidnam est, qua tu mercede deorum
 c Emeris auriculas? c pulmone, & lactibus un-
 dii?

* Ecce avia, aut d meruens divū matertera, cunis
 Esemit puerum, frontemque atque uda labella 32
 c Infami digito, & f Instralibus ante salivis
 Expiat, g uerentes oculos inhibere perita,
 Tunc manibus quatit, & sp̄ h matre supplice voto
 Nunc i Licini in campos, nunc Crassi k mittit in
 ades.

Nunc optent generum Rex, & Reggina; puellæ 37
 Hunc rapiant: quicquid calcaverit hic, rosa fiat.
 Alio ego nutrici non mando l vota; negato
 Juppiter hæc illi, quamvis te m alбата rogarit. 40
 n Poscis opem nervis, o corpusque fidele sen-
 sita.

Esto, age, sed p grandes patina, q tucetaque crassa

An ideo credis, Jo-
 vem ficti-
 præbe-
 re ludi-
 brio, &
 contem-
 ptui ha-
 bendum?
 alludit ad
 Dionys-
 sum, qui
 auream
 Escula-
 pio bar-
 bam de-
 traxit.

b Stipulatus tibi obnoxios reddidisti?
 c An forte pinguibus extis? * Ab impiis avarorum
 precibus descendit poeta ad superstitionis mulierularum vo-
 ta. d Superstitiosa. Pulchra est hæc dici lustrici hypo-
 propolis, qui puellarum octavus est, puerorum nonus.
 quo die puerum lustrabant, votis pro eo conceptis, & no-
 mine illi indito, unde & Nominalis dictus. e Medio,
 qui cæteris contractis extendi solet in cinædorum, & mol-
 lium notam, quod penem repræsentet. f Saliva purga-
 toriam vim habere credebatur, & ad fascina inhibenda
 valere: Bona vero scævæ causæ, & ad placandam Neme-
 sim, quam enormiori gloriæ invidere credebant, saliva,
 infamis digitus, & τῆς ἀδῆς effliges adhibebantur quasi
 præfiscinia. Plin. lib. 28. c. 2. & 4. g Fascinantium oca-
 lorum, qui intuentum enecant, perneciem amoliri perita.
 h Ancipitem, lentam, vel ipsum puerum tenellum, de
 quo spes nondum magna. i Licinii Stolonis. alii in-
 tell. Licinium Augusti libertum, & tonforem, & M.
 Crassi divitis. k Voris illi optat latifundia Licinii, &
 ædes Crassi, in quorum quasi possessionem mittit puellum
 votis suis superstiosa mulier. l Hæc impia, stulta,
 noxia vota. m Candida, & pura veste amicta. n Pre-
 caris à Diis robur, vires, & o Vali-
 dum, quod sustinet senectutem, corpus, _____
 p _____ Immodicus ramen cibustus, & _____
 q _____ Multiplex, variz conconditionis, cujusmodi
 sunt tucetum, & minural e suillis carnibus minutum
 concisus _____

a Annuere his Juperos vertere, b Jovemque mo-
 rantur:
 c Rem struere exoptas caso bove, d Mercuriumque
 e Arceffis fibra: f Ida fortunare penates, 45
 Da pecus & credas færum. g o quo pessime pa-
 cto

Tot tibi cum in flammis junicū omenta liquefcit?
 Et tamen hic extis, & opimo vincere h færo
 intendit: i jam crefcit ager, jam crefcit ovile,
 Jam dabitur jamjam: donec deceptus, & ex spes 50
 Nequicquam fundo k supiret nammus in imo.
 Si tibi crateras argenti, l lincusque m pingui
 Auro dona feram, n sudes, & peffore o lavo
 Excutias p guttas, q lætari prætrepidum cor;
 q Hinc illud subit, auro sacras quod covato 55
 l Ferdūci: r facies: nam u fratres inter alienos,
 Somnia x pirovita qui purgarissima mittunt.
 Praecipui sunt, sitque illis aurea barba.

votis hi-
 sce tuis
 responde-
 re non
 patiuntur
 deos _____
 b _____ Jo-
 vificque
 hæc n
 re indul-
 gentiam
 vel retar-
 dat, vel
 irritam
 facit.
 e Rem
 familia-
 rem

τῆς ἀδῆς, augere exoptas, prodige interim boves ma-
 ctans, superstitione sc. proventum e crebris victimis sperans,
 tanquam apes, seu Phœnicæ e cinere, & rogo. d Deum
 Lucrium. e Jugibus vocas victimis. f Da, inquit, ut
 fortunet res familiaris. g Respondet Mercurius, vel Poe-
 ta. Quo pacto fortunet, & crescat tibi pecus, cum tu in-
 fanis sacrificiis tuo pecudes absumas? peculii tui proprius
 carnifex, & lupus. h Vel libo e fære, vino, melle, &c.
 i Et falsa spe lætans, sibi dicit, Jam. &c. k Tinniat
 jam rarior in fundo crumena prop̄ exhausta sacrificiis. vel,
 Pat' o nummo attributum. l Celata. m Solido, vel, crassa
 lamina. n Præ gaudio. o Perverso, vel finitro à vehē-
 mentiori cordis commotione. p Sudoris, vel lacryma-
 rum, quæ repentinò sæpe gaudio oboriuntur. q Quia ri-
 bi cordi est aurum, diis etiam credis esse, vitis tuis illos
 æstimans: & hinc, &c. vel. Credis supersticiosus tibi even-
 nisse hoc aurum à Diis missum, quorum facies, & femo-
 ra auro illinis. r Triumphato, & ex hostibus prædato.
 s Illinis. t Statuatum in Pantheo Romæ. u Strabant
 in Apollinis Palatini porticu effliges ænæ quinquaginta fi-
 liorum Ægypti, quibus, ut & Apollini, Esculapio, Ida-
 di, &c. attribuit veratatis supersticio vin in somnis indi-
 candi curationes, & remedia morborum. Quod si cui per-
 suasum esset se ab his, vel illis illorum fratrum certius, ac
 verius somnium accepisse, eos præ cæteris coluit, & inaura-
 vit. Alii ad Castorem, & Pollucem referunt. x Pirovira
 defæcata, discussisque humoribus vitiosis, certiora sunt
 somnia.

a Et quoniam nominibus hominum in deliciis, & vororum fumma est, hoc diis æque gratum opinamur: atque hinc aurea jam omnia in templis, arque aurum per scelus, & nefas conflatum expulit è templis simplicitatem scitilium, qualia Numa in sacris adhibebat. Juven. Sat. 1. v. 116. b Præcis in usu, & in Saturni æde condita. c Loco, & precio movit. d Capedines, & lavacra Vestæ. e Testas, vasa ex Etruria Romam allata, vel religionem simplicem ab Etruscis ductam. f Cernux, & pronæ velut pecudes. g Inducere cupiditates, & alia vitia nostra. h Existimare, quæ diis bona sint, ex affectu nostro carnali. i Hæc pulpa, i. carnalis corruptio, non contenta naturalium rerum simplicitate, misceat, & vitiat omnia, his tamen ita vitiatum utitur, solum fruiat: diis tamen nulli sunt usus. Quorsum itaque diis hæc dicamus? emaci nempe inundatione, ut meliora ab iis accipiamus. k Dum unguentum conficit, & casiam, & oleum perdit. l Satyr. 6. vers. 36. m Tarentinam lanam, quæ optima. n Coquendo infecit, tinxit. o Liquore è conchylio muricis, qui & ipse perit. p Margaritam. Pearle. q B concha radere, conchæ enim adhærescunt, neque avelli queunt, nisi lima. Plin. 9. lib. 35. cap. r Conflare. s Meralli. t Ramentis, & ballucis, quæ è fodinis erantur. Care. u Vitiosa est hæc luxuria. vide supra 78. notam. v us tamen aliquis ex his vitis, sed auri in templis nullus. x Templis, vel Deorum sacris. y Ut ephæbi bullas penatibus, sic pauperes virgines Veneri pupas consecrabant, à qua pro pupis, Angl. Babies, veros infantes precabantur: haud secus faciunt, qui aurum diis offerunt. x Parella, divites è lance, pauperes ex æcra libabant.

Non

Non possit magni a Messalæ b lippa propægo? d M. Val. Compositum e jus, d fatigue e animi, sanctosque recessus Corvini Messalæ, vel Aurelii Mentis, & f incoctum generoso pectus honesto. Mess. synecd. pro quovis divite, & nobili. g Qui animo, & oculis erat vitiosus, gulosus quippe, & majoribus indignus. e Quoad legem humanam. d Quoad divinam legem. e Intra animi penetrabilia, & cogitationes. f Animum penitus imbutum. g Mola falsa. Horat. 23. Od. 1.3. Farre pio saliente mica. i. ipse sippurum, & simplicem attulero animum, parco, ac simplici sacrificio deum placabo.

S A T Y R A III.

Sub persona Stoici philosophi monet juvenes, ne desideria, & mollitici indulgentes, nedum patri moniis, & naralibus freti, philosophiæ studia negligant: quæ vitiolorum morbis medetur, virtutem, & honesta officia docet, animum bene conscium, & vitæ felicitatem largitur.

a N Empe hoc assidue? jam clarum mane fenestras Intrat, & angustas b extendit lumine rimas: c Stertimus, d indomitum quod e despumare Falerum Sufficiat, f quinta dum g linea tangitur g umora. 4

a Inclamat dormientes discipulos philosophus, vel qui nobili juveni additur comes pedagogus. infra not. 10. Nunc autem inquit Taurus apud A. Gell. 1. 6. c, 10. expectant philosophi ad fores juvenum, donec hesternam edormierint crapulam. b Latiores apparere facit, vel extendere videtur, cum sol per rimas lumen transmittat. c O juvenes, discipuli mei: & est subtimida reprehensio in prima persona. d Durum, concoctum difficile, vel non diluendum, quod vix plurima aqua temperari possit. e Decoquere, edormiscere. f Solaris horologii, inæqualis planetarii ad diem civilem. g Gnomonis quinta umbra meridionali proxima. Hypallage. Dum quinta linea tangitur umbra.

a Excusandus, & aliquis dignus venia ob stuporem, & callum vitiolorum, perditæ jam, & profligatæ nequitiz.
 b Non emergit è barathro vitiolorum, nec tangitur conscientia scelerum, cum tamen te, atque alios, qui per insentimentiam prudentes, scientesque virtutem deseruerint, graves maneat conscientia cruciatum. Arque huc spectat digressio insequens poetæ docentis non esse aliam penam graviorem, atque ipsi tyranni digniorem, quam desertæ virtutis conscientiam; & penam (ut ita dicam) damni.
 c Crudelitatis, & vitiolorum. d Quam ut videant virtutem, alii legunt virtuti invidiam, quam scilicet ab aliis cultam ipsi deseruerint. e Discruciuntur, quod eam reliquerint. f Miseri homines inclusi in tauro illo aeneo, quem Phalaridi tyranno Siculo Perillus inventum dedit. g Damoclis unius ex assentatoribus Dionysii. vide hist. in 5. Tusculan. quæst. à Cic. plenius expositam. h Ordo, quam sibi dicat: imus, imus præcipites in vitia, & exitium nulla virtute sufflaminandi, omni salutis spe destituti. i *Vicimus* & nos *Hæc* juvenes. Sat. 8. Juvenal. Ego quidem hoc puer, &c. tu autem juvenis es. vers. 52. infra. k Ad simulandam lippitudinem, ut à recitatione eximeret. l Deliberativa, morituræ necne, vel Ethopœiam. m Uticensis devictio Pompeio morituri. n Clamose, vehementer, & acri, undè & Domitio Grammatico Insani cognomen inditum. A. Gell. 7. 18. o Labore corrigandi amicos ad filium audiendum, aut læticia. p Conventior puerilibus annis. q Jactus testærum, seu talorum summus. faustissimus vero, qui omne tollebat depositum, quod erat *Venus*. vide, quæ ad Martial. epig. 14. lib. 14. sic fit.

Pingue, a caret culpa: nescit quid perdat: & alio Demersus b summus rursus non bullit in unda.
 Magnæ pater divum servos punire tyrannos 33
 Haud asiaratione velis, cum diva libido
 Moverit ingenium ferventi tincta c veneno:
 d Virtutem videant, e intabescantque relicta.
 Anne magis Siculi genuerunt ara f juveni,
 Aut magis aurati pendens laquearibus ensis 40
 Purpureis subter g cervicis terruit. h Imus,
 Imus præcipites, quam sibi dicat, & intus
 Palleat infelix, quod proxima nesciat uxor?
 Sepe oculos memini, tangebam i parvus coliva,
 Grandia si nolle morituri l verba m Catonis 45
 Discere, ab n insano multum laudanda magistro
 Quæ pater adductis o sudans audiret amicis.
 p Jure etenim id summum, quid dexter q senio
 ferret,

Scire, erat in voto, damnosa a canicula quantum
 b Raderet, angustis collo non c fessier d orca: 50
 Ne quis callidior c buxum torqueret flagello.
 Haud tibi in expertum g curvos deprendere moris.
 h Quæque docet sapiens i braccatis k illita Medis
 l Porticus, m in somnis quibus, & n detonsa juvenis
 Invigilat, o stilliquis, & grandi passa polenta. 55
 p Et tibi quæ Samios diduxit q litera ramos,
 Surgentem dextro monstravit limite r callem:
 Steris adhuc? laxumque caput compage soluta
 s Occitat hesternum, t diffusis undique malis, 59
 u Est aliquid quo tendis, & in quod dirigit
 x arcum?
 y Au passum sequeris corvos, z istaque, lutoque,

errare. d Vasis, in quod nuce pueri conjiciebant. Ovid. de Nuce, Vas quoque sæpe cavum spatio distante locatur, ita quod missa levi nux cadit una manu. alii de pyrgo intelligunt, non recte. Quorsum enim ars, ne fallaris ad concipiendas in turriculam, fere fritillum aleas, de quo puerum fuisse sollicitum dicit hic poeta, fere philosophus? de Fritillo vide, quæ nos ad Mart. epigr. 14. lib. 4. 1. e Trochum, vel turbinem è buxo. f Jam juveni, relictiis nucibus, atque liberaliter hæctenus in studiis philosophiæ educato. g Pravos à rectis distinguere. h Et præcepta, quæ docentur in 500 porticu Athenis, in qua Zeno, & alii Philosophi (inde Stoici dicti) docebant, disputabantque. i Induti braccis. i. femoralibus, à sœcæ & Eolicæ adjecto β. k In qua picti erant Persæ à Militiæ, Themistocle, & Atheniensibus devicti. l 500 πομπίη. m In qua juvenes studii invigilant. n Stoici tondebantur ad cutem, cum vero hic agatur omnino de porticu Stoica, male ab aliis ingeritur lectio quibus indetonsa, quod de Romanis cirratis intelligi volunt. o Vitu tenui, leguminibus, & crassa pulte ex farina, & lacte. p Nec tibi inaudita, aut incognita est virtutis via, quam Pythagoras Samius indigitare voluit expressam in bicorni litera Y. quæ in duos ramos se dividens bivium vitæ monstrat; arduum, & angustam virtutis viam extendens à dextra, mollem, & latam vitii à sinistra. r Virtutis crebris actionibus, & laboribus tritum. s Hesternam evaporat crapulam. t Scilicet oscitatione. u Estne scopus, vel finis aliquis vitæ tibi propositus? x Actiones. y Vagus erras pueri more, qui corvos testa, lutoque petit. z Temere, nec viarum, nec consiliorum ratione habita.

In diem sine proposito
Pharmaca vi-tiosos hu-mores
 purgan-tia sero
 poses, ubi jam
 invaluit hydrops,
 Sat. 4. v. 16.
 Et quid opus medico infir-
 gni, qua-
 lis fuit
 Craterus

Securus quo perferat, atque a ex tempore vivis?
*b Helleborum frustra, cum jam cutis ægra tu-
 mebit,*
Poscentes videas. venienti occurrere morbo. 64
*c Et quid opus Cratero magnos promittere d mon-
 tes?*
Disciteq; ò miseri, & e causas cognoscite rerum,
f Quid sumus, aut g quidnam victuri gignimur,
hordo
Quis datus, aut i metæ k quam mollis flexus,
& l undæ:
Quis modus in argento, n quid fas optare, quid
o asper
p Vitæ nummus habet, patris, carisq; propinquis 70
Quantum q elargiri deceat, r quem te deus esse
Tussit, & l humana qua parte locatus es in re.
Tu dicite: nec invidias, u quod multa fœdela putes
In locuplete penu, x desinens pinguibus Umbris,
Et piper, & pernis Masys y monumenta clientis; 75
z. At auaque quid prima non iam defecerit orca:

tempore Angusti, ad restituendam sanitatem, cum in
 manu tua sit præcavere morbum, qui premit? *Metaph. à*
corpore ad animum. d Aureos nummorum. e Rerum
*expendarum, & fugiendarum ad felicitatem assequen-
 dam. f Juren. vivendi causas, vel etiam, causas natura-
 les. g Quæ hominis sit natura, g In quem finem.*
h Fatorem certa lex, qua fieri omnia asserere Stoici. vel
gubernatio divina. i Felicitatis, alius vitæ quam breve
*sit spatium, & unde mors immincat. Metaph. à meta Cir-
 censi, quam in flexu evitare periti auriga erat. k Quantæ*
sit artis, & operæ regere. l Undæ, ut sit quasi metra, ad
quam circumflectenda est remigatio in navali certamine
*alii leg. unde, ut supra, nota s. m Quærendo, & erogan-
 do. n Quæ vota, o Signatus recens. p Utilitatem,*
usum. q Ex officio debes. r Cujus qualitatit, x æ-
reus. s Quæ pars sit universi. t Hanc sapientiam edi-
scæ, nec invidendo doleas, si advocatis, & patronis Roma-
nis uberior munerum copia suppetat, quam tibi. u Quod
vasa præ copia, & affluentia patent advocatis in cella pen-
nuaria. x Divitibus, uberis soli dominis Umbris, Ita-
lia populis, quos ille in judicio defenderit. y Milla à
clientibus donaria. z Et quod salsamentum illud super-
fit è prima orca, vel prima serâ ac parte orcæ, nec deficiat,
pulvibus à clientibus in dies donatis.

Heic aliquis de gente b hircosa Centurionum
Dicat, quod sapia, satis est mihi, non ego curo
Esse, quod c Arcefilas, d ærumnosus esse Solones,
e Obstipo capite, & f igentes lumine terram, 80
Murmura cum secum, & g rabiosa silentia ro-
dunt.

Atque exprorecto trutinantur verba labello,
Ægroti veteris meditante; somnis, g Gigni
De nihilo nihil, in nihilum nil posse reverti. 84
h Hoc est, quod palleo? cur quis non prandeat,
hoc est?

i His populus ridet, multumque k torosa juventus
Ingemint tremulos naso l crispante cachinnos.

* Inspice: in nescio quid n trepidat mihi pectus;
& ægis

Faucibus exsuperat gravis halitus, inspicie, sedes,
Qui dicit medico, o iussus requiescere, p post-
quam

Tertia compositas vidit nox currere q venas 91
r De matore domo l mollicum sitiente lagena,

Neque
mo vearis, y
quod in-
docti mi-
lites asper-
nentur
philoso-
phos.
b Quo-
rum alæ
hircum
olent. al.
hirtosa.
c Ego
non flu-
deo esse
philoso-
phus, y
qualis
fuit ille
Arcefilas,

qui cum nihil sciri affir-
 marer, dictus est *philosophia ever-*
for. neque esse volo sapientum unus, ut — d —
 Solon legislator Atheniensis, ut me vigilias, studii que ma-
 cerem, ærumnosus deinde futurus. e Quod attenti, &
 cogitabundi signum est. f Quæ futurum sapiunt, rabi-
 di autem canes non latrant. g Meditantes nugamenta
 philosophica, quale hoc est, *Ex nihilo nihil, &c.*
 h Hoc tanti est, inquit Centurio, ut ad pallorem studeas?
 i Philosophiæ placitis. Alii legunt, Hos, i. philosophos?
 k Robusta, militaris? l In rugas, præ effuso ritu, con-
 tracto. * Ut vero æger, responderet philosophus, *neglecto*
medico perit: ita vitiosus isti, qui philosophos animi medicos
ludibrio, & contemptui habent, misere peribunt. m Ordo
est; Qui dicit medico, inspicie: nescio, quid sibi velint
hæc — n Febris symptomata, & gravis morbi indicia,
cordis palpitatio, respiratio ægra, & spiritus graveolentia =
iusus requiescere ad quartum diem non abstinere, sed in
gravem morbum labitur. o Ut ex requie, & abstinentiâ
convalescat, quod fit inter incitia morborum. p Ubi æger
videt nocte tertiam moderatæ, & dædæta convenienter flue-
re — q — arteriarum pulsus, vel, venas simplici-
ter. r Ibi neglecto medici consilio, tanquam de mor-
bo securus, poscit, vel deficiente sua è domo divitis cusp-
dam amici. — s — in lagena non admodum capaci
vel deficiente sua —

a ——— a *Lenia* blutoro *sibi* c *Surrentina* rogavit
 Vina, d *Heus bone, tu palles: c Nilhil est. c Videstam-*
 quorum men *istud,*
 aufferita *Quicquid id est: surgit tacite tibi flutea pellis. qd*
 tem deco- g *At tu deterior palles: ne sis mihi tutor:*
 xit a- h *Jam pridem hunc sepeli: i tu restas. k perge,*
 ras ——— *tacebo.*
 b ——— l *Turgidus hic epulis, atque m albo ventre, n la-*
 Sibi bal- *natur,*
 neum in- *Gutturæ sulfureas lente exhalante o meplites. 99*
 gressu- *Sed tremor inter vina subit, calidumque p oriental*
 ro ——— *Excussit è manibus: q dentes crepuerunt relecti,*
 e ——— e *Unctæ cadunt laxis tunc r pulmentaris labris.*
 Surrento *Hinc l tuba, candelæ: tandemque bestulus alio*
 Campa- *Compositus l lecto, crassique u latus amomis,*
 niz oppi-
 do. d *Medici intervenientis, visentisque ægrum verba.*
 e *Ager respondet, morbum vel dissimulans, vel non sentienti*
 f *Pallida cutis ab aqua intercuti intumescit. g Tu potius*
 o *medice, inquit deploratæ spei æger, mihi pallere, & æ-*
 grotare videris, quin me mittis, & te curas? mihi te tu-
 tore nihil est opus, *idem faciunt perditii, qui correpti mala-*
 dicta ingerunt. h Hunc, ait *Philosophus, incontinentem*
 ægrum, *medicos contemnentem jamdudum sepelii,*
 essentur *mox mortuus, tam scio, quam si jam extulissim.*
 i *Tu contempnor philosophorum restas esserendus. Possunt*
 & hæc esse verba ægroti dicentis, unde novus hic mihi tu-
 tor? priorem illum, qui eadem quæ tu usque canebat, me-
 que monendo inhibebat, ne viverem meo arbitrio, jamdu-
 dum extuli, spero & te propediem. Omnes composui felici-
 bus. *Nunc ego resto, inquit Horat. 9. Serm. 1. l. k Deri-*
 de, *vive inquit Medicus tuis moribus, ede, bibe, lava,*
 animo tuo morem gere *Quantum ad me, taceo, & abeo.*
 l *Ille quidem æger spreto medico interiit, & sic e iam, qui*
 medici consilium. *f. philosophiam contemnit, peribit.*
 m *Pallido, vel cibus distento. n Balnea intrat, quod æ-*
 grotis periculosum. o *Gravolentes à cruditate spiritus.*
 Mephitis proprie est terrenus putor ex sulfureis, & corruptis
 aquis ascendens. p *Calicem capientem tertiam sextarii*
 partem. q *Ex tremore capitis, & totius soluta compage*
 dentes relecti labiis retractis strident. r *Cibi lauti evo-*
 muntur. s *Mox illi mortuo apparantur, quæ ad funeris*
 solemnitate spectant, rubæ, tibiz, faces, &c.
 a *Ferali. u Unctus, & pollinctus, ut Sat. 6. v. 35.*

In a *portam rigidos calces extendit: arillum 105*
 b *Hesterni c capite induto d subiere c Quirites.*
 f *Tange miser g venas, & pone in pectore dextram.*
 Nil h *calet hic: summoque pedes attinge, manuf-*
 que.
 Non i *frigent. k Vsa est si forte i pecunia, sive*
 a *Candida vicini subristit molle puella, 110*
 l *Cor tibi vite salus? 3 Postu est m argente catino*
 Durum olus, & n *populi cribro decussato farina.*
 p *Tentemus fauces: tenero later q ulcus in ore*
 Putre, *quod haud deceat plebeja r adere beta.*
 4 *Alges, cum l excussit membris timor albus a-*
 ristas: 115
 5 *Nunc e face supposita fervere scit sanguis, & ira*
 Scintillant oculi: dicitque, facisque quod ipse
 Non sani esse hominis, u non sanus juret Orestes.

a *Katu-*
 ΧΑΥΚΩΣ
 pro ja-
 nuæ. ver-
 sis in ja-
 nuam pe-
 nibus pro
 more
 compo-
 nendi
 mortuos
 in fere-
 tro, qui
 cum ut
 plurim-
 um in
 caput na-

ti fuerint in vitam, ita in pedes rursus efferuntur ad se-
 pulturam, vel portam civitatis, extra quam efferbantur,
 sepeliebantur, urebantur. b *Recens manumissi ex testa-*
 mento defuncti. c *Pileo donati. d Ferebro, præstituri*
 patrono supremum hoc officium. e *Cives Romani à qui-*
 rino. i. Romulo. f *Inquit medicus. i. philosophia con-*
 temptor. Quo mihi hæc de febre, & morte? ego pulchre
 valeo, tange arteriam, explora, si mihi quis morbus.
 g *Arteriam. h Non arguit calorem è febris. i Nec frige-*
 rent extreme partes. k *Resp. philosophos, Immo gravio-*
 ribus laboras morbis, 1 avaritia, 2 libidine, 3 mollitie, 4 ti-
 more, 5 iracundia. l *Annon cordis abido motu produs*
 animi morbum? m *Olus ipsum in catino algens. i. frigi-*
 didum, n *Non pollinario, & subtili. o Panis cibarius.*
 p *Si possis his vesci. q Ulcus delicatæ gulæ. r Exaspe-*
 rare vili cibo, & fabrorum prandio, beta. Martial. 13. l.
 13. epigr. s *Negabas te pallere, aut algere, exanguis ta-*
 men timor te horrere fecit, crexitque tibi pilos, aristarum
 more. t *Dicebas modo nil caluisse, ecce autem bile fufu-*
 sus sanguis circa cor ebullit velut igne supposito, & ira
 scintillant oculi. u *Exagitarus furis matris Clyemne-*
 stræ, quam patris necem ultus, cum adultero Agistho
 occiderat, hoc est, ipse insani te insanum judicabant.

SATYRA IV.

Sub persona Socratis Alcibiadem objurgantis, invenitur in Nerone, qui nobilitatis suae ostentatione, & populi assentione inflatus Remp. est aggressus, ad cujus administrationem (bene licet ad tempus dissimulet) nullis prudentiae civilis, ne scientiam quidem morali, sit remis instructus.

a Tunc rempublicam administras? b Barbam alebant philosophi promissas ad gravitatem. c Socratem magistrum

a **R**em populi tractas? b (barbatum has crede c magistrum Dicere, d sorbitio tollit a quem dira cicutæ) f Quo fierus? Dic hoc magni g pupille Pericli, Scilicet h ingenium, & i verum prudentiam k velox Ante pilos venit, dicenda, tacendaque calles. l Ergo ubi commota l ferveat plebecula m bile, Fert animus calidæ scissile silentia turbæ Majestate n manus: quid deinde loquere? Qui-rites, Hoc, puto, non justum est, illud male, rectius istud i o Scis etenim justum gemina suspendere lance io Ancipitis libræ: rectum secernis, ubi p inter Curva subit, vel q cum fallit r pede regula varo:

tuum, ò Alcibiades, vel, magistrum, cujus è schola tanquam ex equo Trojano prodierunt Philosophorum sectæ: Socratem autem inducit monumentem, & corripientem Alcibiadem, quo à se amoveat periculum, & suspensionem taxati Neronis Imperatoris. d Haustus cicutæ, pœna capitalis apud Athenienses. e Fraude, & invidia circumventum, quali de diis male sentiret, &c. Xenoph. ἄποκρημ. f Qua arte? g Alcibiadis tutela avunculi tui Periclis insignis, & iactabunde. Et Nerone Poppæa pupillum vocavit, ut cui tutores essent Burrhus, & Seneca. h Ironice. Tibi proculdubio contigerunt artes, & scientiæ — i τέχνη πολιτική, & experientia rerum — k — Præcox, ante barbam, & annorum maturitatem, l Seditiosa favit. m Ira, & tumultu. n Porrectæ, vel motæ in signum silentii. o Quatuor sequentes versus, se Ironice, vel interrogatorie. p Inter duo extrema vitia injusta. q Ubi legis norma varianda est propter variam circumstantiam alicujus exceptionem, vel ubi lex ipsa non recta sit: poteris tu vitiosam regulam coarguere. r Crure regulæ intorto. Metaph. à fabrilis arte.

Et potius es nigrum a vitio præfigere b tleta, Quin tu igitur summa nequiquam c pelle decorus Ante diem blandi d caudam iactare popello 15 Desinis, e Anticyras i melior sorbere meracas? g Quæ tibi h summa boni est? i uncta vixisse patella Semper, & assiduò k curata cuticula l sole. m Expecta: haud aliud respondeat hæc anus. Innuce, n Dinomacles ego sum. o suffla, sum p candidus, q Efflo 20 Dum ne deterius sapiat pannucia r Baucis, Cum bene d iustifico r cantaverit u ocima verna. x Ut nemo in sese tentat descendere, nemo: y Sed præcedenti spectatur mantica tergo.

a Vitio- rum reis & convi- ctis. b O lit- ram con- demnato- riam, no- tam mor- tis, c Ad- diti- e Alci- biades forma. Nero trium-

phali veste, vel simulata probitate, vultu etiam pulchro. d Pavonum more expansa cauda te vendicare, vel instar canis mota cauda adulari, & captare auram populareti- e Helleborum in insula Anticyra copiose natum, ortam ex melancholia insaniam purgans. f Aptior, cui ipsi magis opus erat dementia, & vitii purgari, quam curam alio- rum suscipere, regi, quam regere. g Tantum abes à pru- dentia civili, qui finis est, ut ne moralium quidem scien- tiam ullam habes. h Quid nam enim tibi summum bo- num est? i Respondet ex persona Alcibiadis, seu Neronis, Gula, & luxus. k Libido, & mollis, imò forda corporis cura. l Infolatio cubito ad acquirendam corporis siccita- tem, vide vers. 33. seq. m Recte attende parumper, in- quit Poeta. Tu princeps (si diis placet) nihilo sanius sta- tuis de summo bono, quam muliercula hæc in transitu, quæ olera venalia elamitar. n Nobilissima femine si- lium te iacta, ò Alcibiades, sic Nero Agrippinæ. o Hoc so- lum habes, quod gloriæ tumidus, & opponas. p Specio- sus, & pelle decorus. q Quid hoc? si nihilo plus sapias, quam Baucis pannofa. Denatus. multis conglobata pan- nis, aliis rugosa, ut Plin. 15. 14. pannucea mala. r A Poetis usurpatum nomen vetulæ olitricis. s Dissoluto. t Promercalia clamitaverit. u Βαρύπυλον pro quo- riam olere positum, vel cantando ocimum quod Græci et- iam μισόδον appellat, servis exprobat conditionem suam. x Vide quam nemo se nosse laboret, alium omnis. Tu princeps aliorum vitia inquiris, reprehendis, damnas: ad tua interim convives, ac illa putas latere, nec tamen la- tent, dum enim tu de nostris moribus cognoscis, & nos de tuis. y Ex apologo Ælopi præcedentium vitia cernuntur à sequentibus.

a Tu *quæris* an norim divitis illius prædia, cuius avartitiam infestari vis. b Ego requiro, cuius? an illius qui Possider. vel simpliciter arat? d In Sabiis. e Circumvolando non emetiatur. f Tu refers. Dico illum ipsum Ventidium, natum, vel vicentem diis, hominibus, atque sibi male. g Quem defraudat. h Quandoquunque, si quando. i Ad peruvia, ramosa, hinc inde patencia compita. k Suspenso jugo compitalia celebrat, vel ipso die festo vix solvat jugum. l Picem, i. relinere. vide Juven. Sat. 6, 533. m Cum gemitu Faustum hoc verbum Bene sit pronunciar, quod Virgilio 8. eclog. bonum sit. n Non purgatum. o Pulcre est fære in olla coctam. p Familia, libertis suis, & servis exultantibus, ac si laute tractentur. q In hoc versu quædam dicitio est emphatica. Vappam cui sunt flocces, flocci quidam, & panniculi. r Tuam vero, qui in alienam avartitiam, & sordes paratus es dicere, probrosam libidinem est qui videt. s reprehendat. f Ad solem te ungas, ut oleum imbiturum cutem reddat nitidam. t Quem tu non cogitas. u Animadvertat, & arguat. Nonne vides, aliquis cubito stantem prope tangit. Horat. x Acriter excretur. y Radicibus evellentem, depilantem. z Ut patiaris muliebria. a Cur capillos, & barbam alens depilas pudenda? ut sc. — τί σοι βάλει πρισσίδαι καδαρά; τό τῷ λεία, & ὀλιθρὰ ἐργάζεσθαι, & μὴ δὲ ὀραῖσθαι θεοῖσι. Lucian. in Ψάλλοις 157. b Pectine dentate infar maxill. alii cum maxillis. i. e. maxillas, hoc est, mentum, & genas. c Balanino unctum. d Capillitium instar gausapis villosi, alii barbam.

Inguinibus quare detonsus a curgulo extat? Quinque b palpsitit licet hec c plantaria vellat, d Blixisque nates labessent forcipe adunca, 40 Non tamen ista e flix ullo mansuescit aratro. f Cædimus, inque vicem præbemus crura sagittis. Fivitur hoc pacto: sic novimus. illa subter h Cæcum vulnus habet, sed lato i baltheus auro 44 Protegit: k ut mavis, da verba, & l decipe nervos. Si potes. m Egregium cum me vicina dicat, Non credam i n visio o palle improbe i nummo, z Si facis, in penem quicquid tibi venit p amarum, q Sic Puteal multa 3 cautus vitice flagellas: Nequicquam populo libibula donaveris aures. 50 r Respice, quod non es. u tollat sua munera cædo: x Tecum habitæ, & noris, quam sit tibi curta supellex.

e Isti pili nullo pilothro, vel forcipe penitus evelluntur. f Ut gladiatores, dum ad verfarium petunt, se telo exponunt. g ita & nos aliorum vitia inquirendo præbemus iis occasionem de nostris cognoscendi. h Et tua in alienis vitis acri disquisitione. i Libidinem distimularam. j Potentia tua, & imperium tua vitia tegunt. k Sed te non latent, quin te decipe, si potes, & l. — Finge te sanum, vel imperii onus suscipe ultra vires. m Inquit Alcibiades, aut Nero. n Sisis xavarus, inquit Poeta, z libidinosus, 3 Injustus, rejecta popelli assentatione, ne affecte Temp. tibi conscius, quam prudentia sis desitutus. o Desiderio nummi. p Ταυροπαιρον, libidini enim non raro acerbi exitus. q Si delatorum litigis forum vexari patiaris, vel, si primos urbivicos noctu cum gladiatoribus pererrans, obvius cadis, vel, si puteal gravissimæ fornicatorum usurz, te permittere, vident. r Puteo labrum magnificum impostum juxta Fabianum arcum, in porticu Juliana, ubi feneratores versari, & iudices jurare soliti, ibidemque tribunal. s Laudis sitibundas, credulas. t Noli tibi arrogare, & sumere, quod non habes. u Ne crede assentationibus, sed sibi habeat vanas suas laudes levis, & vilis popellus. x Tu te examina, & competito, quantula sit tibi prudentia civis ad remp. administrandam vis, intra pelliculam tuam te contine.

a Muto à similitudine curgulationis, vel columellæ, vel vermiculti. b Depilatores rotabusti, velur palæstritæ. c Pulos. d Assiduis balneis, vel ad δραματιστας lotas.

S A T Y R A V.

Gratum erga Cornutum præceptorum suum restatur animum. Deinde, quæ sit vera libertas, ostendit, idque juxta Stoicorum paradoxon: *solum sapientem liberum esse.*

a Hujus temporis Poetis, qui —
1 —
tragœdias & (Nero-) ad-
lan-
tes) —
2 —
Parthica scribunt

a **V** Atibus his mos est, centum sibi poscere voces, Centum ora, & linguis optare in carmina centum:
i **F**abula seu mæsto b ponatur c hianda tragædo, d **V**ulnera seu Parthi e ducètis ab inguine ferri, f **Q**uorsum hæc? aut quantas g roburisti carminis offas
h **I**ngeris, ut par sit centeno gutture niti? & Grande locuturi nebulas k Helicone legunt: l **S**i quibus aut m **P**rognes, aut si quibus olla n **T**hysæa
o **F**erueit, sæpe infulso p cœnanda q **G**lyconi.

bella, mos est centum poscere voces in imitationem Homer. 2. *Iliad. Virg. 6. Æn. Ovid. 12. Met. b* A Poeta Tragico scribatur. — c — Summa voci contentione pronuntianda à mœstitiâ præ se ferente Tragædo. i. actore, seu histrione. d *Dara, vel accepta.* e *Evulnerato inguine extrahentis, vel Parthi, dum fugere se simulat, sagittas mitentis in hostes ab inguine ductas, ut aliis jaculantis mos ab auricula, mamma, vel humero. Virgatus jaculantis ab inguine braccis, Propert. 4. l. ubi Jos. Scal. Jaculari ab inguine barbarum acti, ut e capite Græcum.* f *Fingit Cornutum quasi præsentem quætere, In quem finem linguis, & voces istas poscat Satyricus?* g *Fortis epici carminis ampullas, et globulos verborum. Metaph. durior.* h *Intendis, objicis, ut opus sit centeno gutture niti?* i *Timida signenta specie magna, nugæ sonoræ.* k *Vide Prologi vers. 4. l. Quicunque scripturi sunt tragædias, quarum argumenta sunt filii olla cocti, & appositi patribus Tereo, & Thyestæ. m* *Que Ityn filium Tereo marito coctum apposuit, ultra vim ejus, & stuprum Philomelæ illatum.* n *Cujus filios decoctos Atreus frater illi apposuit cœnandos in ultionem incestus cum Europa uxore, vide quæ nos ad Senecæ Thyestem.* o *Maxima animi concitatione, & acris studio describenda servabit. continuata allegoria ab olla, ut & — p — cœnanda, i. agenda, & repræsentanda. q* *Tragædiarum illi actori infulso, ut cui cranbe toties repetita non paria: naufragam.*

a **T**H neque anhelanti, b coquitur dùm mæssa camino,
Nolle premis ventos: c nec clauso murmure rancus Nescio quid tecum gyæve cornicaris inepte, 12
Nec d' siloppo tumida: intendis rumpere buccas. c *Verba togæ sequeris, Ejunctura callidus acris, Ore g teres modico, h pallentes i radere mores. 15 k* *Dolus, & l* *ingenuo culpam defigere ludo.*
m *Hinc trahæ, quæ dicit; n* *mensisque relinque o Myceus*
Cum p capite, & pedibus: q plebejaq: prædantia noris. r *Non equidem hoc sudeo, s* *bullatis: ut mihi t nugi*
Pagina turgescat, ut dare pondus idonea fumo. 20
x *Secreti loquimur: tibi nunc hortante y Camæna*
Excutienda damus præcordia: z *quantaque nostris*
Pars tua sit Cornute anima, tibi dulcis amice,
Ostendisse juvat, a *pulsa, dignoscere cautus. 24*

conclusæ auræ follibus vexantur, dum igni mellitur ingens ferri massa. b *Imitatio Horat. Sat. 4. l. 1. e* *Nec alte cogitabundus inepte vel expatiaris, vels rauca, & compressa voce mere cornicum tibi obmurmuras.* d *Sonantiore inter recitandum emissio spiritui, ex ære buccis incluso.* e *In communi usu posita. alii* *Satyrarum intelligunt, quæ tota Romana est, ut & toga.* f *Compositione accurata. Sat. 1. vers. 65. g* *Concinnus, stylo modesto, non hians, ti, & turgido ore, alii legunt teris. i. explicas, expolis.* k *Quos quis male conficiis horret, crubescendos mores, quorum mentione, & conscientia paller, aut ruber, Changeris colour. auditor, cui frigida mens est. Juven. 1. i* *Reprehendere, carpere, perstringere. k* *Sciens. l* *Urbanis, & falsis jocis. m* *Eadem mente, eodem stylo, & subiecto.* n *Tragica illa argumenta relinque — o — Græcis tragicis, atque iis, qui grande, & tumidum carmen affectant. p* *Capite, pedibus, & manibus Plifthenis, & aliorum filiorum Thyestæ, quæ reservavit Atreus inspicienda fratri. vide Sen. Thyest. q* *Tu mores populi Satyrico sale frica. r* *Resp. Persius: Non posco cœnatas voces ad turgida illa, atque Tragica, sed quibus sufficiam tuis erga mæ meritis o* *Cornute, tibi que gratis agendis. s* *Ampullosis, vanis. t* *Speciosis pigmentis. u* *Carminæ gravi argumentum leve exornare, atque extollere. x* *Ingenuæ, sincere, perinde ac si secreti loqueremur. y* *Grata, ac simplici musa, vel versu. z* *Quam pars melior, & major sis animæ nostræ. i. meæ. a* *Tange, pulsa digito, ut qui scitilia explorant.*

a Quid integrum, & verum sonet —
 b —
 quid simula-
 tum, & fucatum.
 Aletapho-
 ra à parie-
 tum in-
 erubatio-
 nibus.
 c Ad ani-
 mum sincere gratum exprimentum, non ad sonoras fabu-
 las, & inflatas nugas. d Intimè penetrabilibus, & ipsis ani-
 mi mei latebris. e Ingenuè proferam. f Una mea
 lingua. g Intimo cordis recessu. h Sub præceptoris im-
 perio. vel vim timendi aliunde. i Pudicitia, & verecun-
 dia, cujus tinctura, & symbolum purpura. k Toga, cui
 prætextitur purpura, qua Romanorum filii ad pubertatem
 ætatis, & ætatis xvi, amiciebantur. l Reliquit me,
 sumpra jam virili toga. m Cordis figuram habens, ante
 pectus ingenuis annexa nobilium filiis aurea, tenuiorum
 filiis coriacea. Juven. Sat. 5. v. 163. n Gabino cinctu,
 vel habitu peregrinantium formati, & caninis pellibus am-
 mictis. o Pueris, cum ex ephebis excederent, bullas, &
 prætextas larib. consecratas ad suam cujusque effigiem appen-
 dere mos erat. p Assentantes, non rigidi ut præda-
 gogi. q Vico Romano, quod sub urbe ætærica esset, dicto,
 infami, & lubrico, in quo habitabant meretrices. vide,
 quæ ad Mart. ep. 35. l. 1. n. 5. r Clypeus, qui mihi pro mo-
 re Romano in vires jam transcripto, mei juris factò, & ty-
 roni datus est abus. i. insigni vacuus, stipendiis, & rē-
 bus pulchrè gestis postmodo insigniendus: vel centrum pli-
 carum togæ virilis albæ in umbonis formam corrugarum.
 Casaub. f Alludit ad bivium Herculis Proci ad apud Xeo-
 noph. t Apomn. u Anxie dubias. Alludit ad literam.
 Pythagoræ Y. ubi se via findit in ambas. sup. Sat. 3. v. 56.
 * Institutione Stoica è Socratis schola. v Absque tædio,
 aut rigore flectere, & emendare. vel lege offendit: & or-
 dinato, solers regula apposita offendit intortos mores falle-
 re. i. quod pravi mores in errores, exitumque trahunt.

Apposita à intortos à extendi à regula mores:
 Et premitur ratione b animus, vincique c laborat,
 d Artificemque tuo ducit sub pollice vultum. 40
 Tecum etenim longos memini consumere c soles,
 Et recum f primas epulis decipere noctes.
 Unum opus, & requiem pariter disponimus ambo,
 Atque g verecunda laxamus seria g mensa: 44
 Non equidem hoc dubites, amorum h fadere
 certo
 Consentive i dies, & ab uno fidere duci.
 * Nostra vel æquali suspendit tempora k libra
 Parca l tenax veri, seu m nata: n fidelibus hora
 Dividit in Geminis concordia fata duorum; 49
 o Saturnumque gravem nostro p Fove q frangimus
 una.

r Nescio quod, certe est, quod me tibi temperat, astru:
 f Mille hominum species, & rerum discolor
 usus:
 t Velle suum cuique est, nec voto vivitur uno.
 z Meribus hic Italis mutat u sub sole recenti
 Tugosum piper, & x pallentis grana cumini: 55

vincitur.
 d Pollice artificio. Hypallage, vel restius, iadocit, sumit
 institutionis formam arte laboratum, à figulis translatio.
 Juven. Sat. 7. v. 236. e Dies. f Primas partes noctium.
 g Refectione, vel faceris, & salibus modestis. h Sira
 & consensu siderum, qui plurimum valer ad similitudi-
 nem morum, unde amicitia. i Nativitates, seu vitas
 * Sive utriusque nostrum nativitatibus præferuit Libra,
 vel Gemini, seu alia quævis constellatione, ex cujus influen-
 tia nobis iidem mores, eadem dispositiones, eadem stua-
 dia. k Sub Geminis, Libra, & Aquario nati. Unum pe-
 ctus habent, & eique immobile vinculum. Manil. l. lib.
 l Veritatis, & Justitiæ, ut quæ sub Libra. vel non men-
 dax, ut Horat. Od. 10. lib. 2. immutabilis. m Horosco-
 pus. n Qua nascuntur fideles. Hypallage. o Saturni
 inimici Sideris malignitatem. p Clementia benigni Jo-
 vis, qui nos nascentes aspexit. q Temperamus, mitigavi-
 mus, impedimus. Horat. od. 17. lib. 2. Seu libra, seu me-
 mus. r Vel aliud quod Sidus nos inclinat, ut amice conspi-
 remus. s Et cum varia sint vitæ instituta: x alii divitiis,
 a voluptates sibi proponant alii, tu Sapientia antistes præ-
 juventuti Rom. ad artes. & mores. t Voluntas, vitæ
 institutum. u In regionibus Orientalibus, hic mutat mer-
 ces surgentes à sole. Horat. lib. 1. ser. 4. * Quod potum gi-
 gnat pallorem, vel simpliciter pallentis.

Sublati
à stomacho vapor
res, & à
frigore
cerebri
in humo-
res resolu-
ti irri-
gant fen-
soria, ob-
struunt
que me-
tus, un-
de so-
mnus.
Magnas
enim so-
mnus.

o Consumit. d In Venere solutus, & exhaustus ad putredinem usque. e Propter lapillos, qui arthriticis in articulis concreverunt, materiam scilicet calculosam, quæ Tartarus dicitur à similitudine. f Manus, & pedes, homo enim assimilatur arbori inversæ. g In luxu, & ignorantia caliginosa actus. h In voluptatum cæno, & impuritate. i Vide Sat. 3. 38. k Ex studio pallorem contrahere.

l Purg. à vitis. vel præparatas, dociles. m Animum, & est Hypallage, pro auriibus stugem Cleanthis inferis. *Metaphora.* n Disciplina Ethica, Stoica. Cleanthes enim Zenonis fuit discipulus, & successor. o Ex hac disciplina, & philosophia. p Qui finis est virtus, & honestum. q Præfidia adversus miseras, quas fert senectus, è mente Biantis, qui filio suavitissimum senectutis comparare viaticum Virtutem, & Sapientiam. r Capillis, canitici, senectuti. s Hic autem ignavus juvenis procrastinabit studia, diciturque: Cras yacabo philosophiæ. t Imo inquit Persius, idem cras facies, quod hodie, & differes usque.

u Quid, inquit juvenis? Adcone magna res est una ad voluptatem decula concessa mihi cras aliam venditi rationem inuito? s Næc, respondet poëta, non ita gravis est unius diei jactura, si modo unius tantum esset; verum ubi perit hesternus ille, quem tibi indultum fore petebas, neque hic dies vider te saniores, quin & alterum petis cras: ecce prorogatum hoc in dies cras aliud protrudit aliquid: absumitque totos annos, atque ita in æternum comperendabitur. vide Martial. epigr. 59. lib. 5. y Pellit, trudit, proterit. ab Egero, egessi.

Hic satur à irruo maovult b turgescere somno;
Hic compo indulget: hunc ales c decoquit: ille
In d Venere est putris: sed cum o lapidosa che-
ragra

Frægerit articulos veteris f ramalia fagi, 59
Tunc g crassos transisse dies, lucemque h palu-
stem

Et sibi jam servi vitam ingemere i relictam.
At te nostrurnis juvat k impallescere chartis, 62
Cultor enim juvenum l purgatas inseris m anves
n Fræge Cleanthes. Perite o hinc juvenesque, se-
nesque (r canis.

p Finem animo certum, q miserisque viatica
s Cras hoc fiet. t idem cras fiet: u quid? quæ
magnus

Nempe diem donas x sed cum lux altera venit, 67
Jam cras hesternum consumpsimus: ecce aliud cras
y Egerit hos annos, & semper paulum erit ultra

a Nam quamvis prope te, quamvis temone sub uno
Vertentem sese, frustra scstabile b cantuum, 71
Cum rota posterior curras, & in axe secundo:
n Libertate opus est: non c hac, qua quisque d Ve-
lana

b Publius ferneruit, g scabiosum h tessera far 74
Possidet. i Heu steriles veri, quibus una k Qui-
ritem

l Vertigo facit! m hic Dama est, non n tressi agafno,
o Vappa, p & lippus, & q in tenui ferragine
mendax

r Verterit hunc dominus momento scabinus t exit
x Marcus Dama. pape à Marco s spondente re-
cusas

Crederet tu nummo? Marco sub 3 indice palle? 80
Marcus q dixit: ita est. y adsigna Marce tabellas

sequi putes, cum tamèn illa sub eodem temone, i. eodem temone, & cursu aufugiat, frustra attingere conaris. b Ferrum, quo rota munitur, ponitur pro rota. n Qui igitur felicitatem tibi proponis, Philosophia absque mora vocas. huic inservias oportet, ut vera tibi contingat libertas. Non difertur in diem, qui se illi subjecit, statim circumagitur, inquit Seneca. Quæ tamen non est hæc civilis, &c. e Non hac civilis, qua ut quisque servus. — d — in tribum aliquam relatus. Velina autem nomen tribus, quæ numero aliarum accessit. e Nomine patroni assumpro, qui liberti mos erat. f Cui jam emerito, alii legunt Scabiosum. h Tessera est signum, quod accipiebant cives à curatore annonæ, à quo frumentum publice erogabatur ad pauperes cives sublevandos. i Quam falluntur? k Civem Romanum.

l Circumactio, manumittendum dominus coram prætorè dextra prehensum in orbem rotabat, & è manu mittebat, ut suæ esset potestatis, quasi significans licere jam illi ire in quamcumque partem vellet. m Nuper Dama servus, nunc Marcus Dama liber, & civis. n Vis triobolaris mulio, i. servus infimæ conditionis. o Moribus nequam, infusus ut vappa, i. vinum insipidum, & corruptum per interitum caloris vitalis. p Scientiæ rudis. Translatio à corpore ad animum. q In rebus vilissimis, etiam jumentorum cibariis fallax, & fraudulentus. r Postquam tamen verterit hunc dominus. s Circumactiois. t Factus est, r civis, & liber, t sponso, 3 judex, 4 testis, 5 testator. & hæc dicit recens manumissus Dama, seu factor ejus, vel etiam Poëta Ironice.

a Servi manu emissi ratio capite à dominis pileum libertatis insignie sumebant. b Etiam syllogizat M. Dama. c M. Junio Bruto, qui regibus exactis libertatis auctor fuit. d Hic philosophus Stoicus acutus, & acrimonia judicii, Dialectica autem instructus respondet: Falco argumentaris. e Majorem propositionem probe intellectam accipio. f Minorem nego. g Dama assumptionem probatum iturus inquit: Postquam virga pratoris (qua manumissis caput tangit jubens eos, Liberos esse) pronuntiatum sum liber. h Mei juris, & arbitrii, i. liber. i Prætorquam quod legibus cautum est. k Masuri Sabini jurisconsulti celeberrimi tempore Tiberii Imp. l Legum tituli minio notari. m Resp Stoicus, vel Poeta. n Nec irascere, neque irride, quod te doceam. o In veteratas opiniones, & aniles de libertate, dum civilis ista pro vera illa animi ab imperitis haberur. p Imo pectore. q Non in manu pratoris, sed philosophi erat, r Subillia per differentias, & circumstantias officia. s Æque exigas à stupido puero militis (qui quod κἀλα. i. ligna bajulabar, vel quod clavam ligneam gerebar, Calo dictus est) ut lyrām scite tangat, alit ut machinam illam poliorcticam intendat, ac trahat, atque ab hoc Dama, quem prætor civili donavit libertate, ut liberè, & secundum rationem agat. * Alii gannit. † Ut pro vetitis habeat ea, quæ quis non didicit, ut tanquam prohibitus abstineat, neque profiteatur, exerceatve artem, quam non novit. u Medicam artem exerceas de helleboro Satyr. 4. vers. 16. x Nec certa habita cognitione pharmaci diluendi, & præparandi, nec morbi tempestatis anni, ægroti constitutionis, virium, &c.

Nescius examen? vetat hoc a natura medendi. b Nævem si possat sibi peronatus arator c Luciferi rudis, exclamet d melicerta perisse e Frontem de rebus. f Tibi g resfo vivere talo h Ars dedit? & i veri speciem dignoscere calles, k Ne qua subærato mendosum tinniat auro? 105 l Quæque sequenda ferent, m quæque evitanda vicissim. Illa prius in creta, mox in hæc carbone notasti? Et: medicus voti, n presso lare, dulcis amicus? o Jam nunc astringas, sã nunc granaria laxe: 110 Inque luto p fixum possis transcendere nummum: Nec q glutto sorbere salivam r Mercurivalem? f Hæc mea sunt, teneo, cum vere dixeris; esto t Liberæ, ac sapiens, u Pratoribus, ac Jove dextro. x sin tu cum fueris nostræ paulo ante favinæ, 115

a Ars, quæ naturam imitatur Medicinæ. b Gubernandam. c Stellarum etiam medicorum mediocri cuivis gubernatori notandum. d Deus marinus, quæ sedes frons est. f Quod si philosophia te docuerit hæc officia sequenda. g Ὁρδρωδῶν, το ναυακῆ uprightly. h Philosophia, recte vivendi ars. i Quod verum esse videtur, nec est, apparens bonum à vero bono discernere. k Ne qua simulata hypocrisis, vel species veri, aut boni, velut nummus subærat, & adulterinus, qui raucum, & surdum sonat, te fallat. l Approbas bona. m Damnas mala, à more illorum, qui bona lapillo albo, mala nigro signabant, Satyr. 2. v. 1. Creta, an carbone notandi? Horat. lib. 2. 3. Serm. n Frugalis, modico contentus cum lare fundo. o Prout occasio postulat liberalitatem exercere. p Si potes præterite nummum à pueris in via, vel clavo fixum, vel funiculo adstrictum, & projectum, quo tentent prætereuntes avaros, quos simulac inclinarint te ad tollendum nummum, retracto eo periri derideant. In trivium fixum qui se demittit ob assem. Horat. 16. epist. lib. 1. q Illa colli parte, vel ipse gluto. i. helluo, qui dogintias salivam tuam ex spe luci velut ex edendi appetitu natam. ubi enim, quid palato gratum occurrit, affluit saliva, quasi linguæ, & gustatus ministrat. r Lucrosam, Mercurius enim luci præses credebatur. s Ordo est, cum vere dixeris, hæc mea sunt, teneo. i. hæc jura, & officia vere colo. t Corpore, & animo te liberum pronuncio. u Prator te civili, Jove liberatore te philosophica libertate donante. x Sin tu dudum nostræ. i. servilis conditionis, & vitiorum, civili tantum libertate donatus verterem retines nequitiam, nego te liberum esse, & servum pronuncio.

a *Allu-*
xit ad Le-
beridem,
 c *Qua dederam supra repeto, d funemque reduco,*
 e *Nisi tibi concessit ratio, f digitum exere, peccas,*
 g *Et quid tam parvum est? h sed nullo thure li-*
tabis.
 i *Horat in stulti brevis ut te Semuncia vesti. 121*
 l *Hæc misere nefas: m nec cum sis n cætera fossor,*
 o *Treis tantu ad numeros satyri moveare Bathylli,*
 p *Liber ego, q unde datum hoc sumis tot subditi-*
rebus?
 r *An dominum ignoras, nisi quem l vindicta*
relaxat?
 t *I puer, & u strigiles Crispini ad balnea defer,*

tatem, & sapientiam, quæ supra tibi concesseram, à te
 reposco. d Tibi rursus injitio fienum servitutis, vel, al-
 ludid ad puericum lufum *ΕΑΝΟΥΣΙΩΝ*. per funem utrinque
 attractum, Horat. ep. 10. lib. 1. *Tortum digna sequi potui*
quam ducere funem. retrahens funem, & tibi negans, quam
 modo dederam liberatam. e Philosophia Stoica ne mini-
 mam quidem tibi vere libertatis particulam dedit. f Ne
 digitum quidem movere potes, quin pecces. *Stoice satis.*
 g Quid autem tam parvum est, inquit *Dama*, quam mo-
 vere digitum? h *Stoicus* respondet, nullis tamen victimis
 imprecabris à Deo ——— i ——— ut qui perfecte non
 sapit, aliquid sapiat, æque enim peccatum est digitum, ac
 corpus movere male. *Stoice.* k Vel minima etiam sapien-
 tiæ mica, aut particula. l Servitutem, ac libertatem: sa-
 pientiam, ac stultitiam. m Nec poteris, stultus cum sis,
 etiam in minimis ex sapientia agere: non magis quam
 qui ——— n ——— cætera *Hellenism. sup. κατὰ*. i.
 quoad cætera rusticus est ——— o ——— poterit sal-
 tare tres stericulos ex arte Bathylli Alexandrei Pantomimi
 Satyram saltantis. vide Juv. Sat. 6. v. 64. *legas itaque Sa-*
tyram. sic Horat. epist. 2. lib. 2. *Nunc Satyam nunc agre-*
stem Cyclopa movere. p *Instat Dama, se liberum esse clari-*
sans. q *Refert Stoic.* unde tibi liberi nomen usurpas, cum
 tot vitiatorum imperiis subditus sis? r Nullum tibi credis
 esse dominum præter externum illum corporis? s Prætoris
 virga. *Supra vers. 88.* t *Distinquat libertatem philosophus.*
 Tibi quidem concedo, inquam, te liberum esse corpore ex
 jure civili, sed liberum esse animo ex Philosophiæ regula
 nego. Si quis enim herus jubeat. *I puer, &c.* u Ad suda-
 rem in balneis detergendum, *σλεγγιδας.*

a *Si increpuit, cessas negator? b servitium acre*
Te nihil impellit: c nec quicquam extrinsecus in-
trat
Quod nervos agit, d sed si intus, & in jecore agro
Naſcuntur e domini, f qui tu impunitior exis, 130
Atque hic, quem ad strigiles scutica, & metus egit
herilis?
 g *Mane i piger stertis: h Surge, inquit 2 Avari-*
ritia: Eja
Surge. Negas, instat, surge, inquit, Non quo. Surge.
En quid agam? rogatus en i sperdam ad vohæ Pon-
to,
 k *Castoreum, l stupas, m lebenum, n thus,*
o lubrica p Coa.
 Tolle q recens, i primus piper sè stitiente camelo:
 t *Verte aliquid, u jura. x Sed Jupiter audiet:*
ehui!
 y *Varo, z regnatum digito terebrare Fæternum*

motorem, qui te impellat, & cogat. d Sed si nascuntur
 tibi in jecore, quod concupiscentiæ sedes est, ut volunt me-
 dicorum filii) vel in corde affectuum sede ——— a Affectus
 mali, qui tibi dominantur ——— f ——— Quanto minores
 pœnas, & cruciatu pateris, quam servus ille, quem ad strig-
 ilem, &c. g *Nec unum intus habes dominum, sed plures,*
eosque diversa imperantes, sc. 1 Pigrum, 2 Avaritiam,
3 Luxuriam, 4 Libidinem, 5 Ambitionem, 6 Superbitionem.
 h *Dialogismus, inter pigrum Damam, Avaritiam, & Lu-*
xuriam. i Quæ ad victum conducunt, ut sperdas, piscis
 genus, quæ capiuntur in Ponto, seu Mæotide, *synecdo-*
chice. ——— k ——— Pharmaca ad medicinam, cujus geni-
 eris sunt testes castoris ——— l ——— Ad vestium, è stupa ve-
 li lini genere ——— m ——— Ad adificia, ligna: ———
 n ——— Ad sacra; ——— o ——— Ad voluptatem, vina, &
 aromata, mollia scilicet & lenia ——— p ——— Vina ex Coa
 insula. q In emporiis Orientalibus, ita sub sole recentis,
 v. 54. vel novum, seu modo advectum. r Præoccupat
 alios mercatores. s *Sitis tolerantissimo, ad quartum usque*
diem. t *Communia mercet, negotiare.* u *Et pejera.*
 x *Inquit Dama.* y *Resp. Avaritia.* heu Stolidè *Varones*
 autem fuerunt militum servi, calones, seu caculæ grandes,
 & stupidi. z *Regnatum digito terebrare* (i. faltem lingere)
 contentus perages, i. vives, quavis dicitio est *empha-*
tica.

a Si intendis vivere juſte, & ſanctè, Jovem veritus.

b Scorteam manticam, vidulum, vel ſegeſtre.

c Impoſnis ſervis ſarcinas deſerendas ad navim.

d Marc rapide ſcences, naviges.

e Ad cor-

Contentus perage, aſi vivere cum Jove tendis. 129
Jam pueris b peſſem ſuccinctorum, & anophorum c aptas.

Ocyus ad navem: nihil obſtat, quin trabe vaſto
d Agam rapias, niſi e ſolere luxuria ante
Seductum moneat: Quo deinde inſane ruis? quo?
Quid tibi vis? & calido ſub peſtore maſcula
bilibi:

Inrumit, quam non extinxerit gurna cicuta. 145
Tum mare tranſiſias? tibi h torta cannabe ſulto,
Cane ſit in tranſtro? i Veſtearumque rubellum
Exhalat vopida k laſum pice leſſilis obba?

Quid petis? ut nummi, quos his in quincunce mo-
deſto 1:9

n Nativitates, pergant avidos oſudare p deuces: &
Indulge q genio, carpathus dulcia, r Noſtrum eſt,
Quod vivis. ſcimis, & manes, & fabula fies:

Vive memor lethi: t fugit hora: hoc, quod lo-
quor, inde eſt.

u En quid agis? x duplici in diverſum ſcinderis
hamo:

Hæcine, an hæc ſequeris? ſubeas y alternus oportet
z Ancipiti obſequio dominos, alternus oberres. 156

Nec tu cum obſtiteris ſemel, inſtantique negaris

rupendum ingenioſa. f Unde tibi excrevit, inquit lu-
auria, atra hæc bilis ad inſaniam uſque? vel maſcula. i.

quam ego offeminatam malim. g Largiter epota cicuta
herba frigidiffima. h Tibine in ſine nautico ſedenti tran-
ſtrum pro menſa erit? i Vinum viliffimum rubei coloris,
& ſaporis ingrati ex agro Vejano, qui eſt in Campania.

k Corruptum, & olens picem vaſis, ac navis. l Latum ha-
bens ventrem, ſeu fundum. m Uſura modica intra ſe-
miſſem, quingue per duodecim. ſive in the thevelſh.

n Auxeras. o Cum ſudore, moleſtia, & periculo lucrifacere, & parere p — Undecim per duodecim un-
cias. i. aſſem. q Feſtis, & voluptari: r Vita hilariter
acta, ea denique vita eſt, & muneris mei. ſ Moricris,
deſcendensque ad inferos, de quibus tam multa ſomniant,
& fabulantur cum poetæ, tum philoſophi, Horat. 4. od. 1.
lib. Jam te premet nox fabulæque manes. Vita igitur, quæ
datur, utere. t Ibidem 21. od. dum loquimur fugerit in-
vida Ætas. u Stoici verba, vel Poetæ. x Avaritiæ ſimul,
atque luxuriæ. y Alternis vicibus, & — z — In-
certo ſervitio ſubeas oportet Avaritiæ, & luxuriæ dominium.

Parere imperio, Tupi ſam a vincula, dicas.
Nam & luſtata canis b nodum æripit: attamen
illi 159

Cum fugit, & collo trahitur c pars longa catena.
d Dave, cito, hoc credas jubeo, finire c dolores
Præterito: meditor (ſ crudum Chæreſtratus un-
guem

Abrodens air hæc) an gſcis dedecus obſtem
Cognatis? h an rem patriam r amore ſiſiſtro 164
Linen ad obſcænam i frangam, dum Chryſidis
k uſas

Brius ante fores l extincta cum ſace canto?
m Euge puer, n ſapias, o diis deſellentibus agnam
p Percute. i fed cenſen?, r plorabit Dave reliſta?
ſ Nugaris, t ſolea, puer, oburgabere rubra, 169
u Nec trepidare velis, atque arctos rodere caſſes.

integrum vindicat è vitiorum ſervitio, recurrit ad veteres mores, neque propter unam actionem, & quod ſemel reſtiterit, liber pronuncians eſt. Atque ad hoc, in libidinis imperio probandum d — Exemplum adducit Chæreſtrati, è Menandro, cum Dave ſervo de Chryſide deſerenda deliberantis, nec tamen graviter perſcientis. vide Eunuch, Terentii, & Hor. 2. lib. 3. ſerm. e Meretricii amoris moleſtias, quas tuli. Supra not. 94. f Ad vivum rodens, ſerio cogitabundus. g Sobriis, frigi. h Egon? per inſaniam, & nominis jacturam ad obſcænam meretricis domum patri-
monium i — Imminuam, perdam? k Unguento, ſeu vino ex proſuſione Græcorum amatorum: aqua, quam fallendis maritis mulierculæ januæ cardibus aſtundebant, vel lacrymas miſeri amatoris. ſed vide Lipſ. epiſt. quæſt. 22. ep. 4. lib. l Juvenes comellatum entes ad amicas, faces præferabant, quibus cum ad fores ventum eſſet, ne à prætereuntibus agnoſcerentur, extinctis cantabant. m Ait Davus, qui Terentio Parmeno, herum collaudans, quod ad ſaniorum mentem rediſſe videtur. n Sapere au-
de, vel ſapias tandem. o Caſtori, & Polluci, ſeu aliis diis averruncis, ſtultitiam tuam amoventibus. p Maſta. q Dicis Chæreſtratus ſibi non conſans. r Chryſis plorabit reliſta? ſ Nugaris, inquit Davus, qui labafcis, & ad miſeriam redis. t Vapulabis, ſic Juv. Sat. 6. v. 611. Solex pul-
ſare naſes. vel committigabitur tibi caput aurato, ſeu purpureo meretricis ſandalio — u — Ne vacilles in poſterum, & dubites reſtiteris: neque audeas ſubtrahere col-
lum jugo, aut tentare eſugium arrodende laqueos, quod irretitæ ſolent feræ.

2 Et
quod
nunc tute
recum ira
tus cogi
tas, Ego
ne, &c.
ut Phaz
dria ille
Terentia
nus.
b Quo
fite ple
ne, &
constan
ter asser
eres in li
bertatem,
neque nunc
labasceres,
rediresque
victus. *Apostrophe*. Aliis
placet lectio *nunc*, *nunc* i. in ipso hoc nunc, hoc temporis
articulo, absque mora. *c* Hic vere liber, & sapiens est.
d Non quem festuca. i. vindicta, & virga pratoris factum,
manumissumque liberum pronunciarit vox lictoris, i. unius
e sex ministris, qui pratoris apparebant *e*. & lege Quem.
e Adulator populi ambitiosus. *ordo est*, habet ille palpo jus
sui? palpare est manu mulcere. *f* Honoribus inhiantem,
magistratus, & honores ambientem. *g* Candidati (inquit
Lippus Elect. lib. 1. c. 13.) & Petitores magistratum non
contenti insito lanæ candore, cretam addebat in vestem,
ut splenderet. vid. not. 94. ad vers. 132. supra. *h* Et ju
bet vigilare ad salutationes antelucanas. *i* Missilia spar
ge in Adilatu, *Adiles* vero, quo sibi viam sternerent ad
ceteros honores, ut populi promererentur suffragia, fabam,
& cicer in vulgus spargebant. *k* Inter captandum, & le
gendum missilia. *l* Munificentiam nostram in Floræ ex
meretrice deæ factæ ludis, quorum celebratio ad *Adiles* spe
ctabat. *m* Inter apricandum. *vide not.* 94. ad vers. 132.
supra. *n* Quos colit populus, qui Herodi pareat, sc. Judæi.
vel, Herodis Ascalonitæ natalis, seu suscepti regni dies
celebratus, 1 *lucernis*, 2 *floribus*, 3 *conviviis*, 4 *vino*,
5 *precibus*, &c. *o* Fuliginem. *p* Coronatæ, seu ornatæ
floribus. *q* Fictile miniatum, vel è terra rubra.
r Hinc amplitudo thynni colligitur. *vel Hypallage* cati
num amplexum caudam thynni, Synecdoche pro thyn
no, vel quavis parte, vel in contemptum Judæorum, vilis
simam thynni partem ponit. / Plena est.

a Nunc ferus, & violent: at si vocet, haud
mora dicitas,
Quidnam igitur faciam? ne nunc, cum accersor,
& ultro
Supplicet, accedam? b Si totus, & integer illins
Exieris, nec nunc. c hic hic quem quærimus,
hic est,
Non in c festuca, d lictor quam jactat ineptus. 175
Jus habet ille sui. e palpo quem ducit siliantem
q Creatæ 1 Abitio? h Vigila, & i cicer ingere large
k Rixanti populo. l nostra ut Floralia possint
m Aprici meminisse senes. quid pulchrius? 2 at cum
n Herodis venerè dies, nūctaque fenestra 180
Dispositæ o pinguem nebulam vomere 3 lucernæ
p Portantes 4 violas, q rubrumque amplexa ca
tinum
5 Cauda natat thynni, tamet alba fidelia 2 vino

2 3 Labra mores tacitus, b recutitaque sabata
c palles.
d Tunc nigri lemures, c ovoque pericula rupto: 185
Tunc f grandes q Galli, & cum h sistro 1 i lufica
sacerdos.
Incessere k deos instante corpora, l s non
Prædixit ter mane caput gustaveris alli.
Dixeris m hæc inter n varicosos o centuriones,
Continuo p crassum videt q Vulsenus ingens, 190
Et r centum Græcos curto centusse licetur.

a Consi
pis vota
tacito
murm
re.
b Recu
titorum
i. circum
cisorum
Judæo
rum fab
bata. s Superstitio facta, vel ex jejuniis, vel cinere,
& luto conspersus colis metabu. d Adde his inania terri
culamenta, quæ superstitiosis hisce obijciuntur: qualia
sunt, quæ timentur umbræ nocturnæ, & — e — pe
ricula, quæ portendi creduntur, si ovum igni impostum
rumpatur. f Ingentes semiviri, ut qui castrati in altum
crescant, vel veneratione ingentes. g Sacerdotes Cybe
les. h Iliaci sistro, crepitaculum ex ære, aut argento tin
nulum ferèbant in sacris, ut Gallici cymbalum. Apul. 11.
i Cui Iſis irato percussit lumina sistro. Juven. Sat. 13. vers.
73. vel ad mores potest referri, ut Lippus. k Merum dea
rum Cybeles, & Iſidos: quarum illa furore, hæc Syriis
tumoribus, ulceribus, & morbis instat. l Nisi expient,
& amoliantur inflationem amulcro, quod & magis in
fiat, quodque Agyptiorum religione in diis numeratur
Juven. Sat. 15. vers. 9. m Hæc Stoicorum scita de vera li
bertate utcuque derisuri sunt stupidi milites, vera tamen
sunt. n Labore militiæ varicosos, vel, ut corpore, ita a
nimo tumidos. o Ignaros literarum ofores, cujusmodi
sunt militares. p Rustice, aut militariet. q Miles pro
cerus, robustus, ut in prima Sat. Ingentes Titos.
r Centum philosophos rotidem assibus, iisque curtis assi
mat, i. singulos philosophos vix singulis assibus.

SATYRA VI.

In avaros, qui parce, & sordide vivunt, ut relinquant hereditibus, quod nequiter profundant.

Exordium sumit à statu Bessi, ad quem scribit, quarens, ubinam sit, quid agat,

Admovit jam bruma fœco te, b Basse, Sabino? Jamne lyrg, & c tetrico vivunt tibi pestiferæ cloradæ?

d Mire epifex numeris c veterum primordia vocû, Atque emarem strepitum fidis intendisse Latinæ, Mox juvenens agitare jocos, & pollice honesto? h Egregios lussisse senes? Mihi nunc i Ligus ora k Intepet, l Hybernatque me meum mare, qua Latius ingens

Dant scopuli, & multa litus se n valle receptat,

quibus studiis intendat animum, quam suo contentus vivat; Mox vitæ suæ rationem exponit illi pacta, & inenem æquam. Denique insurgit in eos, quibus non idem animi, & vitæ institutum. a Æquid in agro Sabino, quo fecissisti hyematurus, lyricis usque vacas carminibus, & — b — graviore, atque severiore, quam Horatius plectro; i. argumento (ut mox marem strepitum) pulsas fides lyrgæ? c Cæf. Bassus Lyricus Poeta fuit, de quo Priscianus, & Fabius lib. 10. d Mire, & perite artifex ad aptanda citharæ numeris argumenta seria, & gravia. *Hellenism.* e Forte idem est, quem A. Gellius lib. 3. c. 19. & 5. 7. & II. 17. scripsisse de originibus testatur. sin minus intellige *μυθιστοκλῆν* & *ἡεογῶνιδον*. alii legunt primordia verum: ut canat, unde hominum genus, & pecudes, &c. quod Virg. 1. *Æneid.* de Jopa Lyrico. f Carminibus Lyricis Latinis adaptare severam potest, vel sortem, qualis fuit Pindari, qui cecinit *ἀεινῶν*. puerosque æorum. i. heros, & pugilem victorem, &c. Horat. ad Pisones, vel Alcaei, qui sonavit plenius aureo plectro dura navis, dura fugæ mala, dura belli, Od. 13. lib. 2. Horat. g Juvenum amores, & convivia referre. h Senum bene de republica meritorum laudes honesto carmine celebrare. i Ligustica. k A tempore maris exagirati, vel situ inter montes mitior est. l Sæviti, vel pro hybernis est mihi. m Hetruscum. Persus enim patriam habuit Volaterras in Hetruria. n Sinu, vel curvatura portus Lunæ, primi oppidi in Hetruria dicti quod Lunæ formam litus referret.

a Lunæ portum est operæ cognoscere, civis; b Cor jubet hoc Enni. postquam c desertuit esse 10 d Mæonides c Quintus, pavone ex Pythagoræo. Hæc ago & securus vulgi, & quid præparet Ausler

g Infelix pecori: h securus, & angulus ille Vicini nostro quia pinguior: & si adeo omnes Ditefcant i orti pessoribus, k usque recusum 15 Curvus ob id minui senio, aut canere sine uncto, Et l signum in vapidâ naso tetigisse lagena. m Discrepet his alius, n Geminis o boroscope varo Productis genio: p solis natalibus, est i qui 19 Tingat olus siccum q muria vasæ r in calice empta, Itse l sacrum irrorans patine piper. 2 t hic bonu d dente

a Banis in Annual. ab hoc verfu incipit inscribere Lunæ portum. Est operæ trectium, O civis, cognoscere portum Lunæ. b Ipse Ennius, quod Græce, Olce, & Latine sciter. c Postquam desit stertere. i. somnare. *Hellenism.* postquam desertuit se esse Mæoniden, hoc est, Statim à principio Annualium, in quo exposuit somnium suum, quo somniarit animam Homeri in se transmigrasse per *μετεμύθησιν*, seu *παλιγγενεσίῳ* Pythagoricam, quæ eadem in Pavonem transierat ex Pythagoræa. d Homerus, à patre Mæone, vel patria Mæonia. vide Plutarch. de Homero l. 18. e i Euphorbus. 2 Pythagoras. 3 Panus. 4 Homerus. 5 Ennius, vel postquam desit somnare se fuisse Homerum, agnovique se esse Quintum Ennium, ut Quintus sit prænomine Ennii. f Non sollicitus, quid de me dicat vulgus, sentiave. g Noxius, morbos inserens. h Non curans, non invidens; si vicini fundus meo sit fertilior. i Inferiori quam ego loco, vel homines pessimi. k Nolim tamen ob ista demisso esse vultu, atque per invidiam senium præpropere canescere, dum sordido victu eorum divitias æmulor. l Admovo naso observare, an læta sint signa lagænæ, quæ etiam vappam habet, vel non signare, & depromere, sed admorsu labris, & naso vappam ebibere. m Nec tamen cuivis hæc liberalis mens, quæ mihi. n Fratres iidem parentibus ortos. o Vario ingenio profert idem Horoscopus. i. Astrum natale, seu horæ inspicitio, qua quis nascitur. *Apostrophe.* p Quorum alter triplicis. *Omnia hæc emphatica, & signata.* q Aqua salsa, vel liquamine ex thynnorum sanie: r Quod solent parci, & fordini. s Cui parciit tanquam rei sacræ. 2 t Hic magnanimus puer, the you th that beareth a brave minde. u Gula, luxu.

a Abfuit,
b Mihi,
inquit
poeta,
κτῆρες τε
erunt
κτῆρες τε.
utur iis,
non abu-
tar per
miferas
sordes,
aut effu-
fam pro-
digalita-
tem.

c Lautus
ponere.

Hellenism, ut & solers nosse. d Pifces in deliciis habi-
tos. ετηκῆς pro lautis epulis. e Subtilem gustum, & sa-
porem discernere. f Nihil ex annuo proventu reliquum
facias. g Molendo confume. h Glebas frange, agrum
exerce. i Facerem, inquit avarus præterens avaritiæ suæ
causam, quod mones, laxarem granaria, & vivicrem messe
tenus, I would make even with the yeares end. Sed me ju-
bent charitatis, atque humanitatis officia, ut ex proventibus
meis aliquid reponam, quo succurram miseris amicis laboranti-
bus, eorumque damna reficiam. k Pulchre dicis, inquit
Poeta. Sed ecce amicus tuus fracta navi, & universâ re
perdita enatans perhendit scopulos Bruttii promontorii Italici
Siciliam versus, &c. cur non illum relevas, & sustentas, ne
eogatur stipem emendicare? l Diis non exaudita.
m Diî tutelares navis, qui in puppi sacrarium habebant,
crepti se cum è naufragio. n Avibus marinis. o Non de
messe tantum, sed & de fundis aliquid imperti. p Ne
naufragij pictam tabulam portans hinc inde mendicet,
Sat. 1. v. 90. q Sed inquit, Si quid de fundo, aut patrimo-
nio imminuas, heres meus infensus mihi negabit func-
torem apparatus, & sumptum. r Feralem, funebrem
que cum cadavere ipso cremetur, illicernium. s Bonâ
minueris. t Ossa, & cineres aromaticis mista urnâ dari
mocerat. quod ille non faciet, &c. u Non acutum, qui
vix sentiat. *durissima translatio.*

Seu a ceraso peccent b casia, c nescire paratus.
d Tunc bona incolamus minus sed c Bostius urget
Doctores Grajos: Ita fit, postquam sapere urbi
* Cum pipere, & palmis venit nostrum hoc sma-
ris experti.

g Faniſſica crasso vitiarum unguine pulvis. 40
Hæc hinc eries ulterior metuas? at tu, meus heres
Quisquis inire, paulum à turba sed uſſior audi.
O bone num ignoras? miſſa est à k Casare l Laurus
Inſignem ob cladem Germanæ pubis, & m avis 44
in Frigidus excutitur cinis: ac jam n poſſibus
arma,

Jam o chlamydes regum, jam lutea gauſapa captis,
p Eſſedaque, ingentesque locat q Ceſſonia r Rhenos:
Diis igitur, genioque ducis ſcent um paria, ob res

d Dicit mihi heres. Tunc ipse salvus, cum opus sit, in ne-
cio quos tua profundas, quæ mihi herediti potius debentur?
e Imperitus aliquis hereditæa crimini dabit hanc
officiosam largitionem, ut & lautiorum victum Græciæ
philosophis: clamitans hæc non prius solita fieri, quam sa-
pere. i sapientia Græca cum mercibus peregrinis (quæ
mentem effeminant) è Græciâ in urbem nostram mari
advenſent. * Sic Juv. Sat. 3. v. 83. *Advectus Romam, quo
pruns, & costana ventro.* f Nihil masculi habens, vel
mari advecta: ut experti significet ἀπειρὸς & ἐμπερὸς.
Causab, alii postquam rigide nostra cismarina philosophia
corrupta sit molli, & transmarina Græcorum: sapere
pro sapientia, Enallage. g Ipsi rustici cibos prius simplices
corrumper, & condunt lautius. h Heredem, inquit
Poeta, mortuus morbus? Hor. epist. 2. l. 2. *Nec metuum
quid de me judicet heres. Quod non plura datis invenerit:*
i A vulgignorantia, & odio. k Claudio Caligula.

l Litteræ laureatæ, quæ tanquam victoriæ indices trium-
phum impertent, cum tamen nihil dignum eo fecisset.
m Ex priore sacrificio derelictus amovetur, & nova sacra
parantur. n Templorum postibus spolia hostium affigenda
curat. o Parat coccinea paludamenta, quibus amicti
reges Germanorum, & crocei coloris gauſapa, quæ villosa
militares vestes sunt, quibus induti milites Germano-
rum ducantur in triumpho. p Germanorum vehicula,
Coaches. q Caligula uxor per procuratores. r Rhenanos
Rheni accolæ, è quibus procerissimum quemque ad pom-
pam elegit. Suet. Calig. c. 47. f Diis igitur victoriæ auspici-
bus, & Imperitoris Genio indice C. paria gladiatorum,
qui ad basium dimicantes se invicem immolent ad pla-
candas defunctorum animas, quas humano sanguine pro-
pitandas credebant, vide Lips. Saturn. 18.

a Vetare aude o si heres, si ita visum est tibi. Epitrope. Sed vati tibi, nisi adfentiaris. b Quin etiam congiarium, & epulum populo largior, tunc il-
 lud fieri veras? noli mullare, dic clarè. e Neque enim contradicere aut prohibere, inquis. potest etiam nulla interpo-
 sita distinctione post inquis, continuari, ut hic sensus sit: Agellus tuus, inquis id heres, suburbanus non adeo cultus, aut fertilis est, ut sufficiat huic profusioni, vel ut ego ita curem tibi heres esse. Alii ex persona poetæ intelligunt, quæ sequuntur, dicentis: Superest mihi suburbanus fundus probe cultus, & saxis expurgatus. al. jugi cultura exhaustus. d Si mihi nullus cognatus sit, nec affinis, quem heredem institutam. e Vicum inter Romam, & Ariciam in via Appia, ubi sedebant mendici, ut & prope nemus Dianæ, ubi Hippolytus colebatur. f Mendicus quispiam (vide infra not. 83.) scribetur mihi heres, facilis inventus. g Itane referet heres. scribese heredem hominem obscuro loco natum, terræ filium, familia tua non oriundum? h Sit ita sane. Quod si ex me quæras quis fuerit mihi abavus? — i — quis Atavus — k — quis tritavus, fuit ille atque ignotus, atque obscurus, & proinde — l — ratione generis, & stemmate — m — Aliquis mendicorum ex Aricino colle, & luco, quem Dianæ consecravit Mannius, mihi major avunculus, vel cognatus est. n Tu autem qui mihi propior es, & cui lege naturali consanguinitatis prius ventura esset hereditas, cur me vivo illam exigis: alii referunt ad *ἄνευ κληρονομίας* certamen. in quo stadiodromo Prometheo sacrate currebant facem quærentes, primus autem defatigatus tradidit facem secundo, secundus tertio, & ita deinceps. vide lib. 4. Rhet. ad Herennium. quasi dicat, cur tu natu major mei junioris hereditatem posceres?

a Sum tibi Mercurius: venio deus h bue ego, c ut ille, Plingitur, an renuit? vin' tu gaudere d veli: f i: e Desit aliquid summæ f minus mihi: sed tibi totum est; Quicquid id est. g Vbi sit, fuge quærere, quod mihi quondam 65 Legarat Tadius: h neu dicta repone paterna: Fœnoris accedat merces: i hinc exime sumptus. k Quid reliquum est? l veliquit? m nunc nunc impensius ange, Urge puer caules, n Mihi festa luce coguatur o Urtica, & p fissa fumosum sinciput aure? Ut tuus iste * nepos olim satur q anseris exitis, Cum * morosa r vago l singulitiet inguine * vena, t Patriciæ immetat vulvæ; u mihi trama figura Sit reliqua: ast illi tremat omento x popa venter? y Vende animam lucre, mercare, atque excute solers

Omne latus mundi, ne sit z præstantior alter 76

gratuitum, & præter expectationem, atque meritum adfero. d Tibi à me, e Verba heredis. f Cui testator Meo damno perit, non tuo d heres. g Noli impudenter à me exigere rationem, quid factum sit de bonis, quæ mihi testamento legarat hic, vel ille. h Nequeingere mihi verba, quæ patros liberis suis præcipiant, cuiusmodi sunt hæc, Fœnoris accedat merces, hinc exime sumptus. i Ex scœnore. k Dicit heres. l Testator indignanter refert. m Quando iniquo, & ingrato animo accepturus es, quæ reliquero, lautius, & largius insumam; appara itaque d famule lautio rem mensam. n Egone meis sordidè parcam, ut ille hac neporum more prodigat? o Durum, & agreste olus. p Porcini capitis in fumo, per aurem perforatam suspensi pars. * Ex cognitione heres, idemque luxuriosus, ambigue, & acute. q Jecore anserino, quod Romanis in deliciis. r Varia, vel concessa, & licita Venere. s Copiam fastidit. al. palpabit. * Muto fastidians plebejam Venerem. t Rem habeat cum nobili fœmina. u Egone me macerem instar decotis, & defloccatæ vestis, cui detritis villis, & subtegmine, modo apparer trama: ita in corpore meo ossa, & nervi? vel, Mihi'n sit corpus tenue, & gracilentum instar staminis tramæ? vel linæ picturæ, quali depingunt homines monogrammos, quasi procul apparentes? x Pinguis, obesus ut popa. i. victimarius minister hostiarum, visceribus probe faginatus. y In nunc, & nihil non turpe, sceleratum, sordidum facito, ut heredi placeas. Epitrope, z Mangonii peritior.

Servos è Cappadocia *virida bpingues; cplausisse d catasta,*
 Cappadocia. *Fem duplica, Feci: jam triplex, jam mihi quarto,*
cia. Jam decies c redit in rugam, f Depunge, ubi si-
b Bene flam,
 habitos, *Inventus, g Chryssippe, tui finitor acerui.* 80
 nitidos

cute. *c* Palpo vel plana manu ferire, ut ostentes corporis
 eorum habitudinem, *vel* apud empturientes laudare. vi-
 de Juvén. Satyr. 11. quæ adnotata ad vers. 163. An *plausisse*,
 quoniam venales (ut ait vetus intérpres) antequam ca-
 tasta imponantur, cantant universi pariter more gentis suæ,
 alii legunt *paruisse*, alii *clausisse*. *d* Pegmate ligneo, in
 quo venales exponebantur servi. *e* Decuplatur, *a vestibus*
metaph. quasi multiplicatur. *f* Alii *Depunge*, statue, præ-
 scribere, quem modum ponam multiplicandæ rei familiaris
 meæ immensæ tanquam foritæ? *g* Stoicorum acutissime
 (qui argumentationis acervalis in infinitum progredien-
 tis finem invenisti, jubendo *ἡσυχάζειν*, priusquam ad mul-
 tra ventum esset) dic ubi ego sistam, modumque ponam in
 congerendis opibus. Arque simul allusum credo ad τὸς τῶν
 τῶν τῶν, quos sapienti licere accipere existimavit Chry-
 sippus. Audi quid ipse dicat apud Lucianum, in *vitæ*
ausione: τὸ ἰσχυρῶς εἶναι, τὸ ἰσχυρῶς εἶναι, &c. *La-*
tine sic. Esse vero (inquit Mercator) voracem, & avarum
 fœneratorem, an & hoc dicemus esse viri, qui helleborum
 biberit, & qui jam ad virtutem sit idoneus? Certe (res-
 ponder Chrylippus) solum enim sapientem fœnerari decet.
 Quoniam enim illius est proprium, syllogismis concludere:
 fœnerari certe, usuramque computare, atque colligere.
 Namque hæc parum differre videntur, studiosi quippe quod
 hoc sit æque ac illud. Neque decet illum simplicem exer-
 cere usuram, quemadmodum solet alii, verum & al-
 terius fœnoris accipere fœnus, &c.

A. PERSII FINIS.

C VIII
30,000

A

3-468